

komma att uppvisa brist, under de senare åren vid uppgörandet av staten för sanatorierna i denna upptagit endast de egentliga driftkostnaderna samt av övriga anslagsäskanden endast tillmötesgått sådana, i fråga om vilka ett uppskov icke syntes överstyrelsen kunna försvaras, medan övriga från sanatoriestyrelserna i statförslagen gjorda framställningar, vilkas slutliga prövning ansetts kunna för någon tid uppskjutas, utesluts ur staterna och först upptagits till avgörande vid budgetårets slut, sedan räkenskaperna avslutats. Först då hade »överskottets» storlek blivit för överstyrelsen känd och det blivit möjligt att besluta om dessa, vid staternas fastställande uppskjutna anslagsäskanden. På enahanda sätt hade överstyrelsen förfarit i fråga om under räkenskapsårets gång från sanatoriestyrelserna inkomna framställningar om anslag för olika ändamål. Där icke framställningen av alldeles tvingande skäl måst omedelbart beviljas, hade med dess prövning fått anstå till budgetårets slut.

De överskott, som på detta sätt uppkommit, vore således icke rätteligen att betrakta som egentliga överskott utan angäve endast den del av för sanatoriernas drift tillgängliga medel, vilken stått till överstyrelsens förfogande för bestridandet av sådana fullt nödvändiga utgifter, med vilkas beslutande kunnat anstå till budgetårets slut.

I anslutning härtill har överstyrelsen erinrat om huru vissa sålunda uppkomna överskott under senare år av överstyrelsen disponerats för nödvändiga utvidgnings- och förbättringsarbeten vid sanatorierna. I enlighet med de för statsanslagets åtnjutande meddelade föreskrifterna hade Kungl. Maj:ts medgivande inhämtats därtill.

Överstyrelsen har här efter lämnat följande approximativa beräkning rörande jubileumsfondens inkomster och utgifter under budgetåret 1932/1933.

<i>Inkomster.</i>			
Statsbidrag	kronor	100,000: —	
Saldo av räntor	»	104,000: —	
Inkomster vid Hålahult		161,950: —	
» » Österåsen		216,100: —	
» » Hessleby		209,500: —	
» » Spenshult		189,900: —	
		<u>777,450: —</u>	981,450: —
<i>Utgifter.</i>			
Utgifter vid Hålahult		203,537: —	
» » Österåsen		262,880: —	
» » Hessleby		231,927: 75	
» » Spenshult		233,814: —	
		<u>932,158: 75</u>	
Centrala omkostnader	kronor	30,000: —	
Avsättning till pensionsfond	»	8,000: —	
Oförutsedda utgifter	»	50,000: —	
		<u>1,020,158: 75</u>	
Beräknad brist (utan avskrivningar) kronor			38,708: 75

Rörande denna beräkning har överstyrelsen vidare anfört följande.

Inkomsterna av sjukvårdsavgifter hade beräknats efter samma princip, som förut tillämpats. Vid kalkylerandet av utgifterna vid de olika sanatorierna hade ävenledes förfarits på liknande sätt som vid motsvarande kalkyl under föregående år. Ett flertal äskanden hade utesluts ur staten för att

prövas vid budgetårets slut. Att den på detta sätt uppgjorda budgeten vilade på osäkra grunder vore uppenbart, då kalkylen grundade sig på en beräkning av inkomsterna av sjukvårdsavgifter, som med visshet kunde antagas icke komma att motsvara de verkliga förhållandena. Hur stor avvikelser från den beräknade inkomsten komme att bli, kunde icke med någon som helst säkerhet förutsägas. Möjligt vore därför, att i stället för den beräknade bristen ett överskott komme att uppstå. Att detta måhända uppkommande överskott komme att bli väsentligt lägre än det som det gångna räkenskapsåret uppvisat, kunde dock med visshet förutsägas. Inkomsten från av riksdagen beviljat statsanslag hade minskats med 50,000 kronor. Också kunde antagas, att de verkliga intäkterna av sjukvårdsavgifter under alla förhållanden komme att bli lägre än de under året 1931/1932 influtna, dels på grund av den allmänna ekonomiska depressionen, dels på den grund, att överstyrelsen såge sig nödsakad att vidtaga åtgärder för en nedsättning av den nu med 6 kronor utgående dagavgiften för å allmän sal vårdade i syfte att bringa den i riktigare proportion till den under senare år småningom inträdda nedgången av den verkliga genomsnittskostnaden per underhållsdag. Å andra sidan kunde redan nu med säkerhet antagas, att behovet av fortsatta ändrings-, tillbyggnads- och ombyggnadsarbeten, avsedda att, såsom förut skett, täckas genom anlitan av ett eventuellt »överskott», komme att i betydande omfång göra sig gällande vid budgetårets slut.

Överstyrelsen har i detta sammanhang framhållit, att överstyrelsen, som under de senaste åren ingivit flera framställningar om särskilda statsbidrag till vissa byggnadsarbeten vid folksanatorierna, vilka endast delvis vunnit beaktande, med hänsyn till det statsfinansiella läget icke hade för avsikt att nu eller under de närmaste åren förnya dessa framställningar.

Med anledning av granskningsnämndens förslag rörande anslaget till folksanatorierna har överstyrelsen härefter anfört, att överstyrelsen på grund av den nedsättning av statsbidraget, som senast vidtagits, emotsåge den ekonomiska ställningen redan vid slutet av nu löpande budgetår med stort bekymmer. Skulle för nästkommande budgetår statsanslaget komma att nedsättas till 50,000 kronor, måste, yttrar överstyrelsen, täckandet av de nödvändiga utgifterna stöta på hart när oöverbärliga svårigheter, om sanatorieverksamheten skulle kunna upprätthållas vid vederbörlig standard och kunna fortgå i samma omfattning som hittills. En nedsättning av anslaget till 50,000 kronor skulle därför enligt överstyrelsens mening vara en mycket betänklig åtgärd. Överstyrelsen framhåller emellertid att, därest en sådan reduktion skulle visa sig oundviklig, överstyrelsen givetvis måste underkasta sig de konsekvenser, som kunde antagas därav komma att följa.

Under återopande av det anförda har överstyrelsen hemställt, att för budgetåret 1933/1934 måtte till folksanatorierna få utgå ett statsbidrag av 100,000 kronor eller det lägre belopp, som Kungl. Maj:t kunde finna förhållandena medgiva.

Till följd av remiss har *medicinalstyrelsen* den 31 oktober 1932 avgivit utlåtande i ärendet. Styrelsen har däri anfört, att det under nuvarande ekonomiska förhållanden i möjligaste mån borde anstå med utförande av utvidgnings- och förbättringsarbeten vid folksanatorierna, samt hemställt om beviljande av ett anslag å 50,000 kronor.

Departements-
chefen.

Erfarenheten från den senaste tiden synes mig hava givit vid handen, att för upprätthållande av folksanatoriernas drift icke erfordras så stort bidrag av statsmedel, som för ändamålet beviljats för sistförflutna eller löpande budgetår. Med hänsyn härtill och då det icke synes mig lämpligt att med driftmedel bestrida kostnaden för större byggnadsarbeten, anser jag mig böra tillstyrka granskningsnämndens förslag om nedsättning av anslaget till 50,000 kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *folksanatorierna* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett
extra anslag av kronor 50,000.

[75.] 30. **Understödjande av dispensärverksamhet** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1929/1930	420,000	470,675
1930/1931	450,000	487,284
1931/1932	480,000	475,980
1932/1933	480,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	480,000	—

[Kungörelse den 8 maj 1925 (nr 329), ändrad genom kungörelse nr 84/1929.]

Enligt gällande bestämmelser kan statsbidrag under vissa förutsättningar tilldelas upplysnings- och understödsbyrå för tuberkulossjuka, s. k. dispensär. Statsbidrag till dispensär må avse allenast utgifter för läkar- och sjuk-sköterskearvoden, resor i dispensärens tjänst, hyra för och underhåll av dispensärlokal, expedition samt inköp av nödvändiga sjukvårdsartiklar ävensom organiserad barnavård. Statsbidrag utgår med högst en fjärdedel av dispensärens utgifter för sålunda angivna ändamål. Statsbidraget beviljas i efterskott för kalenderår av medicinalstyrelsen, som jämväl utbetalar beviljat statsbidragsbelopp.

Den 22 april 1932 anbefalldes Kungl. Maj:t medicinalstyrelsen att vid granskningen av ansökningar om statsbidrag undersöka av departementschefen i 1932 års statsverksproposition (V s. 314) angivna möjligheter till besparing.

I skrivelse den 18 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* hemställt om anvisande av medel för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934. Därvid har styrelsen upplyst, att styrelsen med hänsyn till de meddelade besparingsdirektiven medgivit statsbidrag till understödjande av den under kalenderåret 1931 bedrivna dispensärverksamheten med en fjärdedel av dispensärernas utgifter dock med iakttagande av följande begränsningar:

1) för arvode till dispensärläkare hade statsbidrag beviljats med en fjärdedel av läkararvodet, som därvid beräknats dels till högst 100 kronor för det första 10,000-talet invånare i dispensärdistriktet med tillägg av 10 kronor för varje påbörjat ytterligare 1,000-tal invånare, dels till högst 5 kronor för varje under året av dispensärläkaren utförd undersökning;

2) för arvode till dispensärsköterska hade statsbidrag utbetalats med högst 550 kronor;

3) för arvode till befattningshavare vid centralt organ, som handhade ledningen av flera till statsbidrag berättigade dispensärers verksamhet, hade statsbidrag utgått med högst 500 kronor;

4) för utgifter till barnhem och sommarkolonier hade statsbidrag utbetalats med högst 50 respektive 25 öre per underhållsdag.

Ytterligare reduktion av statsbidragen hade företagits i de fall, då sköterskorna icke varit uteslutande sysselsatta i dispensärens tjänst, samt beträffande sommarkolonier, då dessa varit avsedda för andra än friska barn från tuberkulösa hem.

Under förmälan att dispensärverksamheten fortfarande vore stadd i utveckling har medicinalstyrelsen vidare anfört, att om statsbidrag under budgetåret 1933/1934 av styrelsen beviljades i huvudsaklig överensstämmelse med senast tillämpade grunder, möjligen med någon skärpning av desamma, ifrågavarande anslag syntes kunna även för nämnda budgetår beräknas till 480,000 kronor. Med anledning därav har styrelsen hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår upptagas till oförändrat belopp.

Enligt inhämtad upplysning har styrelsen vid beviljandet av statsbidrag beräknat läkararvodet för undersökning till 5 kronor allenast för ett fåtal särskilt kvalificerade läkare, vanligen sanatorieläkare, medan motsvarande arvode för övriga läkare beräknats till 3 kronor. Statsbidraget har således i fråga om dessa arvoden utgått med 1 krona 25 öre respektive 75 öre.

Förslag om ändrad organisation av dispensärväsendet har framlagts i ett betänkande rörande riktlinjerna för tuberkulossjukvården i riket, som den 12 april 1929 avgavs av särskilda av nationalföreningen mot tuberkulos tillkallade sakkunniga. Den 24 maj 1929 anbefalldes medicinalstyrelsen att inkomma med yttrande och förslag i anledning av betänkandet. Sådant yttrande är ännu ej avgivet. Enligt vad jag inhämtat beror detta närmast på styrelsens önskan att avvakta betänkande från statens sjukvårdskommitté, vilket lär vara att förvänta inom en nära framtid. Med hänsyn härtill lära nu gällande bestämmelser för statsbidrags beviljande böra lämnas orubbade.

Departements-
chefen.

Vad angår medelsbehovet för nästkommande budgetår har jag ansett medicinalstyrelsens beräkningar kunna godtagas och anslaget följaktligen även för nästa budgetår kunna upptagas till oförändrat belopp, 480,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *understödjande av dispensärverksamhet* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av ... kronor 480,000.

31. *Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, oförändrat ordinarie förslagsanslag* kronor 50,000.

32. **Radiumhemmets i Stockholm poliklinik, oförändrat**
ordinarie anslag kronor 15,000.

33. **Radiumhemmets i Stockholm klinik, oförändrat ordi-**
narie förslagsanslag kronor 45,000.

[76.] 34. **Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbe-**
handling (ordinarie förslagsanslag). Under hänvisning till vad jag under
 p. 73 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att höja det *ordinarie* förslagsanslaget till *bidrag till resor för*
patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling, nu 100,000
 kronor, med 10,000 kronor till kronor 110,000.

[77.] 35. **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus**
 (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932.....	400,000	591,610
1932/1933.....	700,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	220,000	—

[Kungörelse den 7 september 1920 (nr 667), ändrad genom kungörelse nr
 257/1927.]

I skrivelser den 31 augusti och den 26 oktober 1932 har *medicinalstyrelsen*
 framlagt förslag rörande anslagsberäkningen för budgetåret 1933/1934.

Med ledning av uppgifter, inhämtade från landstingens epideminämnder
 ävensom från hälsovårdsnämnderna i de städer, som utgöra egna epidemi-
 distrikt, har styrelsen i sistnämnda skrivelse beräknat anslagsbehovet till
 220,000 kronor.

Departements-
 chefen.

Den i epidemilagen av år 1919 stadgade skyldigheten för epidemidistrikt
 att hava tillgång till erforderligt antal platser å för epidemiskt sjuka per-
 soner avsedda sjukhus trädde i tillämpning beträffande epidemidistrikt, som
 innefatta landsbygd, från och med den 1 januari innevarande år. Då epi-
 demidistrikten alltså varit pliktiga att före nämnda dag hava vidtagit erfor-
 derliga åtgärder för epidemivårdens ordnande, kan det antagas, att behovet
 av statsmedel för ifrågavarande ändamål redan nu blivit i huvudsak fyllt.
 På ett par håll synes dock inrättandet av epidemisjukhus hava fördröjts,
 varför även under kommande budgetår anslag torde erfordras för ifrågavarande
 ändamål. Mot medicinalstyrelsens anslagsberäkning för nästa budgetår har
 jag icke någon erinran att framställa.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epi-*
demisjukhus för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslags-
 anslag av kronor 220,000.

[78.] 36. **Bidrag till driften av epidemisjukhus** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	800,000	777,290
1932/1933	800,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	700,000	—

[Kungörelse den 7 september 1920 (nr 668).]

Enligt gällande bestämmelser utgår statsbidrag med 2 kronor för dag och patient, dock icke för flera sjukplatser för dag än som av medicinalstyrelsen fastställts såsom motsvarande normal beläggning av sjukhuset. Statsbidrag utbetalas halvårsvis i efterskott.

Granskningsnämnden har, på sätt närmare omförmäls vid p. 47, i en till medicinalstyrelsen remitterad promemoria föreslagit nedsättning av statsbidraget. Enligt detta förslag — som överensstämmer med ett av Kungl. Maj:t för 1932 års riksdag framlagt men av riksdagen ej bifallet förslag — skulle statsbidraget utgöra 1 krona 75 öre per dag och patient. Nämnden, som räknat med att nedsättningen skulle träda i kraft med den utbetalning, vilken ägde rum närmast efter den 1 juli 1933, har uppskattat den härigenom för budgetåret 1933/1934 uppkommande besparingen till omkring 100,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* gjort framställning om anvisande av medel till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934. Styrelsen har däri rörande *grunderna för ifrågavarande statsbidrag* anfört i huvudsak följande.

Epidemisjukhusens driftkostnader växlade avsevärt allt efter sjukhusens beläggning. Vid epidemier ökades beläggningen och därmed de totala omkostnaderna, medan samtidigt kostnaderna per underhållsdag minskades. Vid ringa förekomst av epidemier bleve de totala driftkostnaderna lägre men kostnaderna per underhållsdag högre. Den centralisering av epidemidistrikten sjukhusdrift, som i avsevärd utsträckning förekommit under de senare åren, syntes emellertid hava varit ägnad att inverka utjämnande i nämnda hänseende och att reducera de fasta omkostnader, som oberoende av epidemisjukhusens beläggning vore förenade med driften av dessa sjukhus. På grund av nämnda förhållande och den allmänna prissänkning, som förekommit under tiden efter år 1920, då de nuvarande statsbidragen fastställdes, hade driftkostnaderna i stort sett nedgått i ej oväsentlig grad såväl i fråga om totala kostnadsbeloppet som beträffande kostnaden per underhållsdag.

Under återopande av det anförda har medicinalstyrelsen biträtt granskningsnämndens förslag till nedsättning av ifrågavarande driftbidrag.

Till belysande av *medelsbehovet* för nästa budgetår har medicinalstyrelsen hänvisat till följande sammanställning angående epidemisjukhusens beläggning m. m. under senare halvåret 1931 och förra halvåret 1932.

T i d	Antal sjukhus i verksamhet	Antal vård dagar	Statsbidrag kronor
Senare halvåret 1931	111	181,907	363,814
Förra halvåret 1932	106	161,438	322,876

Under hänvisning härtill har medicinalstyrelsen framhållit, att för driften av epidemisjukhus utgående statsbidrag, som belöpte å vård lämnad under nyssnämnda två halvår, sammanlagt utgjorde 686,690 kronor. Styrelsen har vidare anført, att anslagsbehovet under förutsättning av oförändrade bidragsgrunder kunde för nästa budgetår uppskattas till 700,000 kronor, men att nämnda behov vid bifall till den av styrelsen förordade ändringen i bidragsgrunderna icke behövde beräknas till högre belopp än 600,000 kronor.

En reservant inom styrelsen har ansett, att styrelsen bort hemställa om ett anslag för nästa budgetår av 700,000 kronor, att utgå enligt hittills gällande grunder.

Departements-
chefen.

Av vad jag anført under p. 47 framgår, att jag icke är beredd att föreslå någon nedsättning av driftbidragen till epidemisjukhusen. Med hänsyn härtill torde anslaget för nästa budgetår böra upptagas till 700,000 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *bidrag till driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av ... kronor 700,000.

Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka (extra reservationsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	50,000	218,384
1932/1933	110,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	—	—

[Kungörelse den 27 juni 1927 (nr 245), ändrad genom kungörelser nr 83/1929 och nr 102/1931.]

I fjolårets statsverksproposition (V s. 322) anförde dåvarande chefen för socialdepartementet, att det av statsfinansiella skäl syntes nödvändigt göra ett kortare uppehåll med beviljande av ytterligare anslag för här avsedda ändamål. Ett dylikt uppehåll skulle, framhöll han, icke medföra alltför stora olägenheter, då det mest trängande behovet av anstalter för kroniskt sjuka numera flerstädes kunde anses vara tillgodosett och med avseende å län, där vårdfrågan beträffande kroniskt sjuka ännu icke i avsevärd omfattning ordnats, ett uppehåll måhända kunde i visst hänseende vara till fördel, i det att det skulle kunna framkalla ett närmare övervägande angående lämplig fördelning av vårduppgiften mellan landstinget och kommunerna i anslutning till vissa i statsverkspropositionen år 1931 (V s. 339) närmare angivna, av statens sjukvårdskommitté uppdragna riktlinjer. På grund härav äskades i statsverkspropositionen icke något anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1932/1933.

I skrivelse den 13 maj 1932, nr 212, anmälde emellertid riksdagen, att riksdagen i anledning av väckta motioner för nämnda budgetår anvisat ett anslag av 110,000 kronor. I skrivelsen framhöll riksdagen, bland annat, följande.

Visserligen hade utvecklingen gått därhän, att det mest trängande behovet av anstalter för kroniskt sjuka numera flerstädes kunde anses vara

tillgodosett, men känt vore ock, att i stora delar av landet föga blivit åtgjort för denna anstaltsvård. Ett avstannande av statens stödjande verksamhet på detta område syntes riksdagen därför ur sjukvårdssynpunkt beklagligt. Om riksdagen sålunda funnit, att medel för nu ifrågakommande ändamål borde ställas till Kungl. Maj:ts förfogande jämväl för budgetåret 1932/1933, hade riksdagen dock ansett angeläget, att dessa, så långt möjligt vore, begränsades. Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, syntes Kronobergs läns och Älvsborgs läns landsting, av vilka det förstnämnda landstinget syntes inom en snar framtid få sin anstalt i Växjö färdigställd, närmast ifrågakomma till erhållande av statsbidrag. Riksdagen hade ansett, att anslag, motsvarande de här för av medicinalstyrelsen beräknade bidragsbeloppen, eller i runt tal 110,000 kronor, borde anvisas för budgetåret 1932/1933.

Genom beslut den 10 juni 1932 har Kungl. Maj:t beviljat Kronobergs läns och Älvsborgs läns landsting statsbidrag för anordnande av hem för kroniskt sjuka.

I en till medicinalstyrelsen remitterad promemoria har *granskningsnämnden* föreslagit, att anslag till ifrågakommande ändamål icke skulle begäras för nästa budgetår.

Härefter har *medicinalstyrelsen* i skrivelse den 18 augusti 1932 anmält, att styrelsen, som icke ville motsätta sig granskningsnämndens förslag, icke komme att hos Kungl. Maj:t göra framställning om anslag för budgetåret 1933/1934. I samband härmed har medicinalstyrelsen erinrat om vissa på Kungl. Maj:ts prövning beroende framställningar angående statsbidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka, i anledning av vilka framställningar styrelsen tillstyrkt beviljande av statsbidrag med tillhopa högst 437,060 kronor. Tillika har styrelsen meddelat, att till styrelsen härutöver ingivits tre ansökningar om erhållande av statsbidrag, varom nu är fråga, avseende anordnande av sammanlagt 157 nya vårdplatser för kroniskt sjuka.

Sedan utbetalning skett av medgivna statsbidrag, återstår av anslaget blott ett obetydligt belopp. Såsom riksdagen anført kan ett avstannande av statens stödjande verksamhet på detta område ur sjukvårdssynpunkt väl anses beklagligt. Då emellertid medicinalstyrelsen förklarat sig icke vilja motsätta sig granskningsnämndens förslag att ej begära anslag för nästa budgetår, har jag ansett mig kunna utgå från att ur nyssberörda synpunkt allvarigare betänkligheter ej böra möta mot ett uppskov under någon kortare tid med den kroniska sjukvårdens utbyggande. Vid sådant förhållande och med hänsyn jämväl till det statsfinansiella läget föreslår jag, att något anslag för nu ifrågakommande ändamål icke äskas för nästa budgetår.

Departements-
chefen.

[79.] 37. **Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	750,000	769,447
1932/1933	615,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	885,000	—

[Kungörelse den 27 juni 1927 (nr 246), ändrad genom kungörelse nr 103/1931].

Enligt gällande bestämmelser utgår, med vissa inskränkningar, statsbidrag till driften av hem för kroniskt sjuka med 90 öre för dag och patient. Statsbidraget utbetalas halvårsvis i efterskott.

Såsom närmare omförmälts vid p. 47 har *granskningsnämnden* i en till medicinalstyrelsen remitterad promemoria föreslagit nedsättning av statsbidraget. Enligt detta förslag — som överensstämmer med ett av Kungl. Maj:t för 1932 års riksdag framlagt men av riksdagen ej bifallet förslag — skulle statsbidraget utgöra 85 öre per dag och patient. Nämnden har beräknat, att genom en dylik nedsättning skulle för budgetåret 1933/1934 kunna för statsverket uppkomma en besparing av 30,000 kronor. Därvid har nämnden utgått från att den förordade sänkningen skulle träda i tillämpning redan från och med den utbetalning, som ägde rum närmast efter den 1 juli 1933.

I skrivelse den 18 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* hemställt om anvisande av medel till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934. Däri har styrelsen förklarat, att styrelsen ansett sig icke böra motsätta sig den av granskningsnämnden förordade bidragsnedsättningen. Styrelsen har i följd härav för nästa budgetår räknat med ett bidragsbelopp av 85 öre per dag och patient.

Med denna utgångspunkt har styrelsen verkställt en detaljerad beräkning rörande anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1933/1934, enligt vilken detta behov skulle utgöra 929,198 kronor. Beträffande nämnda siffra anför emellertid styrelsen, att densamma vore att betrakta såsom en maximisiffra, enär den angåve utgiftsbehovet under förutsättning att samtliga under kalenderåret 1933 tillgängliga vårdplatser komme att vara fullt belagda under hela nämnda år. Under hänvisning till att för budgetåret 1931/1932 motsvarande maximisiffra hade utgjort 855,671 kronor, medan de verkliga utgifterna blott uppgått till 769,447 kronor, har medicinalstyrelsen, som även för nästkommande budgetår räknat med motsvarande proportion mellan maximiutgifter och faktiska utgifter, uppskattat det erforderliga anslagsbeloppet för sistnämnda budgetår till 835,000 kronor.

[Departements-
chefen.

Av vad jag under p. 47 haft tillfälle anföra framgår, att jag icke är beredd att föreslå någon nedsättning av driftbidragen till hem för kroniskt sjuka. Uppskattningen av förevarande anslag torde alltså böra ske med utgångspunkt från ett driftbidrag av 90 öre per underhållsdag. Vid sådant förhållande och med godtagande i övrigt av medicinalstyrelsens grunder för anslagsberäkningen får jag förorda, att anslaget för nästa budgetår upptages till 885,000 kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 885,000.

Vanförestalter.

38. **Kliniker vid vanförestalter** (ordinarie förslagsanslag). I riksstaten äro bland andra upptagna följande för vanföreständet avsedda ordinarie förslagsanslag, nämligen till kliniker vid vanförestalter, till polikliniker vid vanförestalter, till skol- och uppfostringshem för vanföra och till yrkesskolor för vanföra m. m.

Anslagsbelopp och nettoutgifter beträffande ifrågavarande anslag för senaste budgetår framgå av följande sammanställning, vari jämväl upptagits de anslagsbelopp, som förordas för budgetåret 1933/1934.

Budgetår	Kliniker		Polikliniker		Skol- och uppfostringshem		Yrkesskolor	
	Anslag, kronor	Netto- utgifter, kronor	Anslag, kronor	Netto- utgifter, kronor	Anslag, kronor	Netto- utgifter, kronor	Anslag, kronor	Netto- utgifter, kronor
1931/1932	200,000	186,269	20,000	18,750	80,000	68,276	175,000	200,644
1932/1933	230,000	—	20,000	—	90,000	—	210,000	—
1933/1934 (förslag)	230,000	—	20,000	—	90,000	—	210,000	—

Enligt gällande, år 1924 fixerade grunder utgå statsbidrag vid vanförestalterna med följande belopp.

till vanförestalternas kliniker, per dag och patient	kronor	2: 15
» poliklinikerna, per anstalt och kvartal	»	1,250: —
» skol- och uppfostringshemmen, per dag och elev	»	2: —
» undervisningsanstalternas interna elever, per elev och månad	»	54: —
» undervisningsanstalternas externa elever, per elev och månad, högst	»	21: —

Såsom närmare omförmäls vid p. 47 har *granskningsnämnden* i en till medicinalstyrelsen remitterad promemoria föreslagit nedsättning av driftbidragen till vanförestalterna, med undantag likväl för poliklinikerna. Enligt förslaget — som överensstämmer med ett av Kungl. Maj:t för 1932 års riksdag framlagt men av riksdagen ej bifallet förslag — skulle statsbidragen nedsättas för klinikerna till 2 kronor per vård dag, för skol- och uppfostringshemmen till 1 krona 85 öre per vård dag samt för yrkesskolorna till 50 kronor per månad för interna elever och 20 kronor per månad för externa elever. Nämnden har ansett nedsättningarna böra bliva gällande från och med den utbetalning, som ägde rum närmast efter den 1 juli 1933. Härigenom uppkommande besparingar hava för budgetåret 1933/1934 uppskattats beträffande anslaget till kliniker till 16,000 kronor, beträffande anslaget till skol- och uppfostringshemmen till 7,000 kronor och beträffande anslaget till yrkesskolor till 15,000 kronor.

I skrivelse den 13 oktober 1932 har *medicinalstyrelsen* därefter förklarat, att styrelsen icke ansåge sig böra motsätta sig granskningsnämndens förslag. Under förutsättning att bidragsbeloppen på angivet sätt nedsattes och att

nedsättningarna finge träda i tillämpning på sätt nämnden föreslagit, har styrelsen ansett anslagen till kliniker, till skol- och uppfostringshemmen och till yrkesskolor kunna för budgetåret 1933/1934 nedsättas till respektive 210,000 kronor, 80,000 kronor och 195,000 kronor. Anslaget till polikliniker vid vanförearstalter, beträffande vilket anslag granskningsnämnden såsom nämnts icke ifrågasatt någon ändring, har medicinalstyrelsen beräknat till oförändrat belopp eller alltså 20,000 kronor.

Departements-
chefen.

Av vad jag anført under p. 47 framgår, att jag icke är beredd att föreslå någon nedsättning av driftbidragen till vanförearstalterna. Med hänsyn härtill torde anledning saknas att för nästa budgetår beräkna något av ifrågasvarande anslag till annat belopp än det, vartill anslaget för närvarande är upptaget.

I riksstaten för budgetåret 1933/1934 torde därför det *ordinarie* förslagsanslaget till *kliniker vid vanförearstalter* böra upptagas med *oförändrat belopp* kronor 230,000.

39. **Polikliniker vid vanförearstalter, oförändrat ordinarie förslagsanslag** kronor 20,000.

40. **Skol- och uppfostringshem för vanföra, oförändrat ordinarie förslagsanslag**..... kronor 90,000.

41. **Yrkesskolor för vanföra m. m., oförändrat ordinarie förslagsanslag**..... kronor 210,000.

[80.] 42. **Bidrag till nybyggnad för Stockholms vanförearstalt m. m.** (extra reservationsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	200,000	200,000
1932/1933	500,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>).....	500,000	—

1931 års riksdag beviljade föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm ett anslag av sammanlagt högst 2,554,550 kronor till bidrag till nybyggnad för Stockholms vanförearstalt m. m. samt anvisade därav för budgetåret 1931/1932 200,000 kronor (skrivelse nr 268).

I förra årets statsverksproposition (V p. 73) framlades en plan till fördelning på budgetåren 1932/1933—1936/1937 av vad som efter avdrag av det för budgetåret 1931/1932 anvisade beloppet återstod å det beviljade anslaget. För vart och ett av budgetåren 1932/1933—1935/1936 skulle enligt denna plan anvisas 500,000 kronor och för budgetåret 1936/1937 återstoden. Mot denna plan förklarade riksdagen sig icke hava något att erinra.

I skrivelse den 9 september 1932 har *föreningen* hemställt om anslag med 500,000 kronor för nästkommande budgetår. Föreningen har därvid meddelat, bland annat, att grundläggningsarbetena enligt uppgjort entreprenadkontrakt skulle vara avslutade till den 1 december 1932, att huvudbyggnaden

beräknades vara under tak i mitten av år 1933 samt att hela anläggningen, om intet oförutsett inträffade, syntes bli färdig i slutet av år 1934.

Mot föreningens hemställan har jag icke något att erinra.

Departements-
chefen.

I detta sammanhang får jag anmäla, att föreningen för bistånd åt vanföra i Skåne i skrivelse den 2 juli 1932 åter förnyat en av föreningen tidigare gjord, i de senare årens statsverkspropositioner omförmäld ansökan om byggnadsbidrag till den av föreningen ägda vanförestalten i Hälsingborg. Ansökningen avser, att staten skulle bestrida halva kostnaden för en numera genomförd fullständig ombyggnad av anstalten. Ehuru ansökningen synes mig behjärtansvärd, måste jag av budgetära skäl föreslå, att behandlingen därav ytterligare uppskjutes.

Under återopande av vad jag förut anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att av det föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm till *bidrag till nybyggnad för Stockholms vanförestalt m. m.* av 1931 års riksdag beviljade anslaget å högst 2,554,550 kronor för budgetåret 1933/1934 såsom *extra* reservationsanslag anvisa ett belopp av..... kronor 500,000.

43. **Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare** (ordinarie förslagsanslag). Med hänsyn till vad jag anfört under p. 73, torde det *ordinarie* förslagsanslaget till *bidrag till resor för vanföra jämte vårdare* böra i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagas med *oförändrat belopp* kronor 150,000.

[81.] 44. **Kuratorsverksamhet vid vanförestalterna** (extra anslag).

Budgetår	Anslag i kronor	Nettoutgifter i kronor
1932/1933	12,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	12,000	—

För budgetåret 1931/1932 utgick till kuratorsverksamhet vid vanförestalterna ett belopp av 12,000 kronor från pensionsstyrelsens fond för sjukvårdande uppgifter. 1932 års riksdag beviljade särskilt anslag för ändamålet (jfr statsverkspropositionen V p. 75).

På uppdrag av Kungl. Maj:t avgav medicinalstyrelsen efter samråd med pensionsstyrelsen den 9 juni 1932 förslag rörande anslagets användning.

Medicinalstyrelsen framhöll därvid, att kurator i första hand borde hava till uppgift dels att förmedla arbete för yrkesutbildade vanföra och även på annat sätt bistå dem, dels att så långt möjligt söka medverka vid ordnandet av utbildning utanför vanförestalt för personer, för vilka bidrag till sådan utbildning ifrågasatts från pensionsstyrelsens sida. För dylikt ändamål borde det äligga kurator att söka förbindelse med hantverkare, industridkare, hantverksföreningar m. fl. samt att i övrigt stå i kontakt med arbetsförmedlingar och andra sociala inrättningar, som hade med arbetsanskaffning att göra. Kurator borde, i och för fullgörande av nämnda arbetsupp-

gifter, på uppdrag av vederbörande vanförestalts styrelse företaga inspektionsresor inom anstaltens distrikt och därvid särskilt besöka forna elever vid anstalten liksom även, i den mån sig göra läte, personer, som med bidrag från pensionsstyrelsen erhållit eller erhölet yrkesutbildning utanför vanförestalt; över besök hos elev, till vars utbildning bidrag utgått eller utginge från pensionsstyrelsen, borde rapport avlämnas till styrelsen. Kurator borde även göra sig underrättad om ännu ej yrkesutbildade vanföras behov av yrkesutbildning och undersöka möjligheterna till yrkesutbildningens ordnande.

Den 22 juni 1932 tilldelade Kungl. Maj:t envar av vanförestalterna i Stockholm, Göteborg, Hälsingborg och Härnösand statsbidrag till bestridande av kostnaderna för kuratorsverksamhet vid anstalterna under budgetåret 1932/1933 med högst 3,000 kronor under villkor, att verksamheten bedreves i huvudsaklig överensstämmelse med de av medicinalstyrelsen angivna grunderna.

Enligt en till medicinalstyrelsen ingiven skrift har *svenska vanförestalternas centralkommitté* föreslagit oförändrade statsbidrag till förenämnda vanförestalter för fortsatt kuratorsverksamhet under nästa budgetperiod.

Medicinalstyrelsen har den 18 augusti 1932 meddelat, att styrelsen för sin del icke hade något att erinra mot bifall till framställningen.

Departements-
chefen.

Enligt min mening bör staten även för nästa budgetår genom understöd åt vanförestalterna möjliggöra upprätthållandet av kuratorsverksamheten vid anstalterna i enlighet med nu gällande grunder. Särskilt må framhållas betydelsen för det allmänna av den arbetsanskaffning åt de vanför, som genom verksamheten ävägbringas. Understödet torde böra bestämmas till samma belopp som nu.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *kuratorsverksamhet vid vanförestalterna* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 12,000.

[82.] 45. **Eugeniahemmet** (extra anslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	5,000	5,000
1932/1933	5,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	5,000	—

Alltsedan budgetåret 1925/1926 har ett årligt extra anslag av 5,000 kronor anvisats såsom bidrag till sällskapet Eugeniahemmets verksamhet.

Beträffande nämnda sällskaps tillkomst och verksamhet samt de statsbidrag, som tidigare lämnats Eugeniahemmet, tillåter jag mig att hänvisa till en i statsverkspropositionen till 1926 års riksdag (V p. 84) lämnad mera utförlig redogörelse. Här må endast erinras, att sällskapets ändamål är att bereda bostad, vård och underhåll åt fattiga, obotligt sjuka och vanför barn från hela landet samt att å hemmet finnes plats för omkring 200 skyddslingar.

I en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har nu *styrelsen för sällskapet Eugeniahemmet* anhållit om fortsatt understöd av statsmedel under budgetåret 1933/1934 med ett belopp av 5,000 kronor. Såsom skäl för framställningen har styrelsen framhållit, bland annat, att det ägde stor betydelse för det allmänna, att verksamheten vid hemmet upprätthölles, samt att vid hemmet alltjämt rådde synnerligt behov av statsunderstöd.

Medicinalstyrelsen har i utlåtande den 7 juli 1932 tillstyrkt bifall till framställningen.

I likhet med medicinalstyrelsen anser jag, att statsbidrag även för nästkommande budgetår bör beviljas till understödande av Eugeniahemmets verksamhet. Jag tillåter mig i detta sammanhang erinra, att enligt föreskrifterna i fattigvårdslagens 41 § 1 mom. fattigvårdssamhälle äger rätt att av vederbörande landsting utfå gottgörelse för utgiven vårdavgift för å vanförestallt intagen fattig endast i de fall, där intagningen skett å anstalt, vilken åtnjuter statsbidrag, samt att detta förhållande varit huvudanledningen till att statsunderstöd beviljats till hemmet.

För åtnjutande av statsbidraget torde — såsom även av medicinalstyrelsen förutsatts — endast böra uppställas det nu gällande villkoret, att verksamheten vid hemmet skall under den tid understödet avser uppehållas på tillfredsställande sätt och i skälig omfattning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Eugeniahemmet* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av kronor 5,000.

Departements-
chefen.

Hälsovård i allmänhet.

[83.] 46. Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	690,000	742,001
1932/1933	640,000	—
1933/1934 (beräknat belopp)	610,000	—

Från anslaget bestridas bland annat ersättning till läkare för sådan undersökning och behandling av könssjuka, som enligt gällande lag om åtgärder mot utbredning av könssjukdomar skall gäldas av statsmedel, ävensom ersättning för de läkemedel, som erfordras för behandlingen.

I avgiven promemoria har *granskningsnämnden* anført, att nämnden inhämtat, hurusom möjlighet torde förefinnas att genom vissa inskränkningar i rätten till kostnadsfri läkarbehandling av könssjuka avsevärt nedbringa statsverkets kostnader för här ifrågavarande ändamål. Nämnden har räknat med en besparing å anslaget av förslagsvis 64,000 kronor.

I anledning härav har utredning igångsatts om vilka åtgärder i besparings- syfte rörande detta anslag, som böra vidtagas. Utom den av nämnden ifråga-

satta ändringen äro jämväl andra åtgärder därvid föremål för övervägande. Dessa åsyfta dels förbilligande av läkemedlen dels förläggande till statens bakteriologiska laboratorium av de serologiska undersökningarna, främst de s. k. Wassermanproven. Då utredningarna, såsom nämnts, ännu icke avslutats, torde sagda anslag här böra allenast preliminärt beräknas. Anslaget torde därvid kunna upptagas till 610,000 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, i riksstaten beräkna det *ordinarie* förslagsanslaget till *åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* till..... kronor 610,000.

[84.] 47. **Kostnader i övrigt för allmän hälso- och sjukvård** (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	25,000	24,389
1932/1933	15,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	9,000	—

Angående anslagets användning äro vissa uppgifter meddelade i statsverkspropositionen i fjol (V s. 344). Från anslaget bestridas, bland annat, kostnaderna för Fejans karantänsanstalt.

Kungl. Maj:t har den 22 juni 1932 fastställt följande stat för nämnda anstalt att, under förutsättning att anstalten icke på grund av farsoter hålles öppen, lända till efterrättelse för budgetåret 1932/1933.

A. Avlöningar.		Kronor	Kronor
Avlöning till 1 karantänsläkare, högst	900		
Avlöning till 1 karantänsvakt, högst	2,000		
Avlöning till 1 maskinist, högst	3,000		5,900

B. Omkostnader.

Underhåll och reparation av byggnader, maskiner, motorbåt

m. m.	3,500
Summa kronor	9,400

Nu gällande karantäns- och observationsföreskrifter, avsedda att förhindra införandet i riket av vissa smittsamma sjukdomar, äro för närvarande under omarbetning inom medicinalstyrelsen. Revisionsarbetet avser Sveriges biträdande av den internationella hälsovårdskonventionen av år 1926. Enligt vad jag inhämtat är det styrelsens avsikt att framlägga förslag i ämnet inom den närmaste tiden. Från styrelsen har uppgivits, att vid bifall till styrelsens blivande förslag de nuvarande karantänsanstalterna — å Fejan och Kängö — icke längre torde bliva erforderliga.

Vid beräkningarna av medelsbehovet under nästa budgetår för karantänsanstalterna anser jag mig kunna utgå från att dessa, vilka icke under senare år tagits i användning, inom en nära framtid komma att avvecklas. Med

hänsyn härtill och av ekonomiska skäl lära redan under nämnda budgetår betydande reduceringar böra vidtagas, särskilt i avseende å anstaltarnas personal; denna torde kunna begränsas till vad som erfordras för underhåll och skötsel av anstaltsbyggnaderna och inventarierna. Därest anstalt under året skulle behöva öppnas, måste självfallet särskilda åtgärder vidtagas. Det torde böra ankomma å medicinalstyrelsen att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till de åtgärder, som må finnas böra av Kungl. Maj:t vidtagas till förhindrande av att nuvarande personal på grund av entledigandet blottställles.

Vad angår Fejans karantänsanstalt, varom här är fråga, har jag inhämtat, att underhållet och skötseln av anstaltsbyggnaderna och inventarierna torde kunna uppdragas åt en förutvarande karantänsvakt vid anstalten, som nyligen avgått med pension. Denne har förklarat sig villig att tillsvidare uppehålla befattning som karantänsbiträde mot en ersättning motsvarande skillnaden mellan förut utgående löneförmåner och den honom beviljade pensionen. Skillnadsbeloppet kan beräknas till 774 kronor. I fråga om andra utgifter för anstalten än personalkostnader har från medicinalstyrelsens sida framhållits, att sedan numera en del nödvändiga reparationsarbeten verkställts, dessa utgifter kunde för nästa budgetår beräknas till 2,700 kronor. Medelsbehovet för karantänsanstalten finner jag med hänsyn härtill kunna för budgetåret 1933/1934 uppskattas till 3,474 kronor, alltså 5,926 kronor mindre än gällande stats slutsumma.

På grund härav och då någon anledning till ändring av anslaget i övrigt icke föreligger bör anslaget kunna nedsättas med 5,926 kronor. Anslaget skulle således i riksstaten upptagas till (15,000 — 5,926) 9,074 kronor eller i avrundat tal 9,000 kronor.

På grund härav får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att nedsätta det *ordinarie* förslagsanslaget till *kostnader i övrigt för allmän hälso- och sjukvård*, nu 15,000 kronor, med 6,000 kronor till kronor 9,000.

[85.] 48. **Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1929/1930	60,000	59,585
1930/1931	60,000	66,963
1931/1932	70,000	58,611
1932/1933	70,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	60,000	—

[Kungörelse den 29 juni 1926 (nr 293), ändrad genom kungörelse nr 390/1926.]

Såsom framgår av tidigare statsverkspropositioner, har anslagets storlek bestämts med ledning av senast tillgängliga belastningssiffror och i viss mån under antagande av en fortgående ökning i anslagets utnyttjande.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* anfört, att utgifterna

å anslaget visserligen nedgått under sistförflutna budgetår, men att det till följd av den rådande ekonomiska depressionen funnes anledning antaga, att anslaget skulle komma att hårdare anlitas under följande budgetår. Styrelsen har därför föreslagit, att anslaget måtte jämväl för budgetåret 1933/1934 upptagas till 70,000 kronor.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till den låga belastningen å anslaget under budgetåret 1931/1932 synes mig anslaget icke behöva för nästa budgetår upptagas till högre belopp än 60,000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *lindring i mindre bemedlade patients å landsbygden sjukvårdskostnader* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av kronor 60,000.

49. **Statens skola för utbildning av distriktssköterskor, oförändrat ordinarie anslag** kronor 18,000.

[86.] 50. **Bidrag för anställning av distriktssköterskor (extra förslagsanslag).**

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1930/1931	220,000	212,375
1931/1932	220,000	220,184
1932/1933	220,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	235,000	—

[Kungörelse den 30 april 1920 (nr 234), ändrad genom kungörelser nr 556/1921, nr 50/1922, nr 196/1923, nr 330/1925, nr 418/1925 och nr 133/1930.]

Riksdagen har alltsedan år 1919 anvisat ett extra förslagsanslag till be- redande av bidrag för anställning av distriktssköterskor. Statsbidragets belopp är 500 kronor om året för varje distriktssköterskebefattning; dock utgår bidrag allenast för tid, då befattningen uppehålls av ordinarie inne- havare eller av vikarie med viss minimikompetens.

Beträffande behovet av anslag för budgetåret 1933/1934 till förevarande ändamål har *medicinalstyrelsen* i skrivelse den 18 augusti 1932 framhållit, att antalet statsbidrag tillförsäkrade distrikt den 30 juni 1932 uppgått till 700, därav 473 med befattningshavare tillsatta. Motsvarande siffror hade den 30 juni 1931 varit 687 respektive 457. Ökningen av antalet anställda distrikts- sköterskor hade under de senaste sju åren varierat från 7 till 29 samt i me- deltal uppgått till 20 per år. Det vore givetvis vanskligt att förutsäga, i vilken utsträckning ökning komme att föreligga vid utgången av budgetåret 1932/1933, men, enligt styrelsens förmenande, syntes man kunna beräkna, att vid sistnämnda tidpunkt sammanlagda antalet av de med kompetenta befatt- ningshavare tillsatta distriktsskötersketjänsterna skulle komma att uppgå till 493. Under denna förutsättning skulle med ett för varje befattning beräknat statsbidrag av 500 kronor till avlöning åt distriktssköterskor erfordras ett belopp av ungefär (500 × 493) 246,500 kronor, vilket belopp emellertid borde

kunna avrundas nedåt. Styrelsen föreslår i enlighet härmed, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 240,000 kronor.

Anslagsbelastningen för budgetåret 1931/1932 motsvarar blott ett antal av 440 befattningar, ehuru det faktiska antalet tillsatta befattningar den 30 juni 1931, som redan anförts, var 457. Anledningen härtill är närmast, att bidragsberättigade befattningar tidvis uppehållas av vikarier utan sådan kompetens att statsbidrag kan utgå. Med hänsyn till detta förhållande bör, på sätt medicinalstyrelsen föreslagit, vid anslagsuppskattningen minskning ske av det belopp, till vilket en beräkning med beaktande enbart av antalet bidragsberättigade befattningar leder. En ytterligare minskning av det uppskattade anslagsbehovet utöver den av styrelsen förordade synes mig emellertid möjlig. Jag tillstyrker, att anslaget bestämmes till 235,000 kronor.

Departements-
chefen.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *bidrag för anställning av distriktssköterskor* för budget-
året 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag
av kronor 235,000.

[87.] 51. **Dyrtidshjälp åt distriktssköterskor** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1930/1931	1,500	607
1931/1932	1,000	820
1932/1933	500	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	500	—

[Kungörelse den 7 maj 1926 (nr 172), ändrad genom kungörelser nr 148/1927 och 132/1930.]

Dyrtidshjälp av statsmedel åt distriktssköterskor har utgått alltsedan år 1920. Anslaget för detta ändamål utgjorde till en början 100,000 kronor för år, men med hänsyn till minskad belastning har successiv anslagsnedsättning ägt rum.

I skrivelse den 18 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* med hänsyn till belastningen å anslaget under sistförflutna budgetår och under förutsättning att anslag för ifrågavarande ändamål ansåges fortfarande böra utgå hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1933/1934 upptagas till 1,000 kronor, att utgå enligt oförändrade grunder.

Anslag för här avsedda ändamål synes mig böra beviljas även för nästa budgetår, därvid gällande bestämmelser torde böra lämnas orubbade. Vidkommande anslagets belopp synes mig tillräcklig anledning att nu höja det samma icke föreligga.

Departements-
chefen.

Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *dyrtidshjälp åt distriktssköterskor* för budgetåret
1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 500.

[88.] 52. **Bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1929/1930	690,000	699,504
1930/1931	690,000	696,956
1931/1932	690,000	684,749
1932/1933	690,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	680,000	—

[Kungörelse den 18 juni 1926 (nr 384).]

Vid bestämmande av anslagsbeloppen för de senaste budgetåren har hänsyn tagits dels till belastningssiffrorna för tidigare budgetperioder, dels till den revision av indelningen i barnmorskedistrikt, som igångsattes år 1926 i syfte att särskilt inom vissa län få till stånd en minskning av distriktens antal.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* framlagt förslag rörande uppskattningen av behovet av medel till förevarande ändamål för budgetperioden 1933/1934.

Styrelsen har därvid framhållit, att revisionen av distriktsindelningen i stort sett nu vore avslutad men att minskningen av antalet distrikt endast så småningom kunde genomföras och att behovet av statsbidrag därför blott helt sakta komme att sjunka. Då likväl de senaste årens belastningssiffror visade en klar tendens till nedgång, har styrelsen förordat, att anslaget för budgetåret 1933/1934 nedsättes till 680,000 kronor.

I enlighet härmed får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 680,000.

[89.] 53. **Dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl.** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1928/1929	100,000	109,377
1929/1930	115,000	92,433
1930/1931	100,000	83,835
1931/1932	90,000	58,376
1932/1933	70,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	55,000	—

[Kungörelse den 18 juni 1926 (nr 239), ändrad genom kungörelser nr 149/1927 och nr 131/1930.]

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* med ledning av senaste belastningssiffran uppskattat anslagsbehovet för nästa budgetår till 60,000 kronor.

För egen del finner jag anslagsbehovet med hänsyn till den sedan flera år tillbaka stadigt sjunkande belastningen kunna beräknas till något lägre belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl.* för budget-
året 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag
av kronor 55,000.

54. **Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen, oförändrat ordinarie förslagsanslag** kronor 90,000.

Försöksverksamhet beträffande för- och eftervård vid barnsbörd. För sistförflutna och nu löpande budgetår hava anslag för ifrågavarande ändamål anvisats med 30,000 kronor för vardera året. Medicinalstyrelsen har icke äskat fortsatt anslag för budgetåret 1933/1934. Enligt vad från styrelsen upplysts kommer försöksverksamheten att med utgången av innevarande budgetår hava genomförts i enlighet med uppgjord plan. Härefter skulle avsedd erfarenhet föreligga till ledning för en eventuell, definitiv organisation av verksamheten.

Med hänsyn härtill lärer anslag för ifrågavarande ändamål icke behöva upptagas i riksstatsförslaget.

[90.] 55. **Skyddskoppypningen** (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1927/1928	140,000	109,420
1928/1929	140,000	173,365
1929/1930	120,000	112,467
1930/1931	140,000	113,413
1931/1932	140,000	208,122
1932/1933	110,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	125,000	—

[Kungörelse den 24 november 1916 (nr 533)].

Anslaget nedsattes för innevarande budgetår med hänsyn till belastningssiffrorna för budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 samt vidtagna ändringar i resereglementet och i automobiltaxorna till 110,000 kronor.

Genomsnittskostnaden under sist förflutna 5-årsperiod utgör omkring 143,000 kronor. Med hänsyn härtill torde anslaget böra höjas. Enär emellertid nyss omförmälda ändringar böra medföra någon minskning av resekostnaderna samt belastningssiffran för sista budgetåret är ovanligt hög, beroende närmast å smittkoppsepidemin i södra Sverige, torde höjningen kunna begränsas till 15,000 kronor.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att höja det *ordinarie* förslagsanslaget till *skyddskoppypningen*,
nu 110,000 kronor, med 15,000 kronor till kronor 125,000.

[91.] 56. **Karantänsanstalten på Käsö** (ordinarie anslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	17,600	14,435
1932/1933	14,500	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	2,400	—

För anstalten gäller för innevarande budgetår följande den 22 juni 1932 av Kungl. Maj:t fastställda stat.

	Kronor	Kronor
Arvode för karantänsläkargöromålens bestridande		2,000: —
En karantänsmästare; arvode jämlikt brevet den 24 juli 1885	2,500: —	
Personligt lönetillägg för karantänsmästaren J. H. H. Skantze enligt brevet den 4 maj 1928	500: —	
Ersättning för båtlega och skrivmaterialier	150: —	
Ersättning för ved och belysningsämnen samt fri bostad och trädgård m. m.	450: —	3,600: —
Två karantänsbiträden; arvode, inberäknat ålderstillägg, efter 90 kronor i månaden för vart och ett av dem, tillsammans	2,160: —	
Ersättning för mistad förmån av fri läkarvård för karantänsbiträdena och deras familjer samt fri bostad	165: —	2,325: —
Exspektansarvoden till maskinist m. fl.		1,062: 50
Underhåll av parken		100: —
Abonnemang- och tilläggsavgifter för telefon		300: —
Underhåll och skötsel av anstaltens koloxidapparat samt övriga underhållskostnader jämte andra tillfälliga utgifter, efter avdrag av anstaltens inkomst för frivillig gasbehandling av fartyg m. m.		5,112: 50
	Summa kronor	14,500: —

Granskningsnämnden har anfört, att enligt vad nämnden inhämtat utsikt förefunnes, att anstalten skulle kunna indragas och att anslaget alltså icke komme att erfordras för budgetåret 1933/1934.

Såsom framgår av vad jag förut under p. 84 anfört rörande Fejans karantänsanstalt, till vilken punkt jag tillåter mig här hänvisa, anser jag mig för närvarande icke böra räkna med att anstalten å Käsö helt nedläggas under nästkommande budgetår. Liksom beträffande anstalten på Fejan torde emellertid i fråga om personalkostnaderna medel allenast erfordras för ett karantänsbiträde. För denne bör avses ett belopp av omkring 1,160 kronor. Andra kostnader än personalkostnader kunna enligt vad från medicinalstyrelsen uppgivits uppskattas till 1,200 kronor.

I enlighet härmed skulle anslaget kunna nedsättas till omkring 2,360 kronor eller i avrundat tal 2,400 kronor.

På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att nedsätta det *ordinarie* anslaget till *karantänsanstalten på Käsö*, nu 14,500 kronor, med 12,100 kronor till kronor 2,400.

[92.] 57. **Resestipendier åt vissa läkare** (ordinarie reservationsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	12,000	6,925
1932/1933	—	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	—	—

[Kungörelse den 7 maj 1926 (nr 171), ändrad genom kungörelse nr 134/1928.]

Genom beslut den 18 november 1932 har Kungl. Maj:t förordnat, att sådana resestipendier, som här avses, tillsvidare icke må utdelas.

I riksstaten för löpande budgetperiod är anslaget upptaget utan angivet belopp. Motsvarande anordning torde böra vidtagas i avseende å nästkommande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i riksstaten för budgetåret 1933/1934 uppföra det *ordinarie* reservationsanslaget till *resestipendier åt vissa läkare* utan angivet belopp.

[93.] 58. **Internationella hälsovårdsbyrån i Paris** (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	6,750	6,750
1932/1933	6,750	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	9,375	—

Sveriges bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris har sedan åtskilliga år utgått med 9,375 guldfrancs årligen. Detta belopp motsvarade före Sveriges övergivande av guldmyntfoten 6,749 kronor 46 öre. På grund av de ökade kostnader för bidragets utbetalande, som numera uppstått till följd av kronans depreciering, synes anslaget för nästkommande budgetår böra höjas till 9,375 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att höja det *ordinarie* förslagsanslaget till *internationella hälsovårdsbyrån i Paris*, nu 6,750 kronor, med 2,625 kronor till kronor 9,375.

[94.] 59. **Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden** (extra reservationsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	120,000	125,544
1932/1933	100,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	87,000	—

[Kungörelse den 15 juni 1923 (nr 227), ändrad genom kungörelser nr 158/1924, nr 248/1926, nr 147/1927 och nr 146/1932].

Från anslaget, som funnits disponibelt sedan budgetåret 1923/1924, kan statsbidrag beviljas dels till upprättande av *sjukstugor vid läkarstationer*, dels ock till *vissa andra ändamål*, som närmare omförmälas i det följande.

Till grund för beviljande av statsbidrag till *sjukstugor* låg först en i propositionen nr 91 till 1923 års riksdag framlagd, på sätt i statsverkspropositionen till 1928 års riksdag (V s. 304) angives, sedermera något jämkad plan. Enligt denna plan hava statsbidrag beviljats för åtta sjukstugor med tillhoppa 397,000 kronor. Vid 1931 års riksdag framlades i statsverkspropositionen (V p. 89) förslag till ny plan för sjukstugebyggandet i övre Norrland. Enligt denna borde statsbidrag utgå till ytterligare fyra sjukstugor i Norrbottens län, nämligen i Vittangi, Pajala, Övertorneå och Jokkmokk, och till ytterligare en sjukstuga i Västerbottens län, nämligen i Sorsele. Statens kostnader härför beräknades till sammanlagt 251,000 kronor, därav för sjukstugan i Vittangi 39,000 kronor, för var och en av sjukstugorna i Övertorneå och Sorsele 50,000 kronor samt för var och en av sjukstugorna i Pajala och Jokkmokk 56,000 kronor. Enligt vad i propositionen framhölls borde planen icke betraktas såsom bindande utan liksom dittills borde det få ankomma på Kungl. Maj:t att efter prövning i varje särskilt fall besluta om statsbidrag. Mot denna plan framfördes icke någon erinran från riksdagens sida.

Genom beslut den 9 juli 1931 beviljade Kungl. Maj:t statsbidrag med 39,000 kronor till uppförande av en sjukstuga i Vittangi. Vidare beviljade Kungl. Maj:t genom beslut den 18 september 1931 Jokkmokks kommun statsbidrag för uppförande å Jokkmokks kyrkoplats av en sjukstuga, därvid Kungl. Maj:t dels från ifrågavarande anslag anvisade ett bidragsbelopp av 20,000 kronor, dels ock förklarade sig vilja, på framställning av kommunen, efter det att medel för budgetåret 1932/1933 anvisats till förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden, fatta beslut i fråga om beviljande av ytterligare statsbidrag för nämnda sjukstuga.

I en till medicinalstyrelsen remitterad promemoria har *granskningsnämnden* uttalat, att nämnden, som utginge från att under budgetåret 1933/1934 icke skulle behöva utbetalas statsbidrag till uppförande av sjukstugor, till vilkas uppförande Kungl. Maj:t ännu icke beviljat dylikt bidrag, beräknat, att anslaget skulle för nämnda budgetår kunna nedsättas till 66,000 kronor. Såsom senare skall nämnas, kunna statsbidragen till andra med anslaget avsedda ändamål uppskattas till detta belopp.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* beträffande medelsbehovet för sjukstugor anfört, att för innevarande och nästa budgetår syntes bliva erforderligt dels 36,000 kronor till ytterligare statsbidrag för anordnande av sjukstugan i Jokkmokk, dels ock ett statsbidrag av 50,000 kronor till uppförande av en sjukstuga i Sorsele, om vars beviljande styrelsen i skrivelse den 23 januari 1931 gjort framställning. Med anledning därav har styrelsen, som funnit statsbidrag för de återstående i planen upptagna sjukstugorna icke behöva beräknas för nästa budgetår, uppskattat utgifterna för anordnande av sjukstugor under budgetperioderna 1932/1933 och 1933/1934 till (36,000 + 50,000) 86,000 kronor.

Statsbidrag till *andra med anslaget avsedda ändamål* utgå med visst maximibelopp för varje särskilt ändamål. Dessa ändamål äro förhyrande av lokaler

för provisoriska sjukhärbärgen, ödemarkstillägg till distriktssköterskor, anställande av samariter, anskaffande, drift och underhåll av automobiler och motorbåtar för sjukvårdsändamål, ödemarkstillägg till distrikts- och reservbarnmorskor samt flyttningskostnader till distriktsbarnmorskor i ödemarksdistrikt. I överensstämmelse med ett i 1932 års statsverksproposition (V s. 372) framlagt förslag hava de flesta maximibeloppen genom kungörelse den 22 april 1932, nr 146, nedsatts från och med den 1 juli 1932. Det sätt, varpå denna reduktion genomförts, framgår närmare av följande sammanställning; för översiktlighetens skull hava medtagits jämväl de ändamål, beträffande vilka de tidigare maximibeloppen bibehållits.

Ä n d a m å l	Maximibelopp per budgetår	
	före 1 juli 1932	efter 1 juli 1932
	kronor	kronor
Sjukhärbärgen	5,000	3,000
Ödemarkstillägg till distriktssköterskor.....	15,000	15,000
Samariter	4,500	2,000
Automobiler och motorbåtar.....	33,000	33,000
Ödemarkstillägg till distrikts- och reservbarnmorskor	20,000	12,000
Flyttningsbidrag åt distriktsbarnmorskor ..	8,000	1,000
	Summa kronor 85,500	66,000

Genom nyssnämnda kungörelse upphävdes vidare en tidigare gällande bestämmelse av innehåll att statsbidrag till anskaffande, underhåll och drift av automobil icke fick utgå med lägre belopp än 1,000 kronor.

I sin förut omförmälda skrivelse den 31 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* i anslutning till nyssberörda författningsändring uppskattat kostnaderna för andra ändamål än sjukstugor för vart och ett av budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 till 66,000 kronor eller till sammanlagt 132,000 kronor.

För samtliga här förevarande ändamål har *medicinalstyrelsen* uppskattat anslagsbehovet under budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 till (86,000 + 132,000) 218,000 kronor. Styrelsen har därjämte meddelat, att vid ingången av budgetåret 1932/1933 för ifrågavarande ändamål funnits disponibelt ett belopp, inberäknat förefintliga reservationer å 70,031 kronor, av 170,031 kronor. I anledning härav har styrelsen hemställt, att för budgetåret 1933/1934 måtte anvisas skillnaden mellan 218,000 kronor och 170,031 kronor eller i avrundat tal 48,000 kronor.

Lika med *medicinalstyrelsen* anser jag, att för budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 böra beräknas dels 36,000 kronor för ytterligare statsbidrag till sjukstugan i Jokkmokk, dels ock 50,000 kronor för statsbidrag till sjukstugan i Sorsele. Till anordnande av sistnämnda sjukstuga har Kungl. Maj:t visserligen ännu icke beviljat statsbidrag, men det synes mig skäligt, att kommunen, som uppfört sjukstugan i stället för en år 1929 nedbrunnen, nu kommer i åtnjutande av sådant bidrag. Utöver här angivna belopp bör vidare det statsbidrag å 39,000 kronor, som enligt vad förut omnämnts beviljats för

Departements-
chefen.

uppförande av en sjukstuga i Vittangi, förutsätts bli utbetalt under nämnda två budgetår. Utgifterna för statsbidrag till sjukstugor under tidsperioden $\frac{1}{7}$ 1932— $\frac{30}{6}$ 1934 torde på grund härav böra uppskattas till (36,000 + 50,000 + 39,000) 125,000 kronor.

Behovet av medel för andra ändamål än sjukstugor synes mig för vart och ett av budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 böra uppskattas till 66,000 kronor.

I enlighet härmed böra de sammanlagda kostnaderna för förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden under budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 uppskattas till (125,000 + 66,000 + 66,000) 257,000 kronor. Efter avdrag av löpande budgetårs anslag jämte därtill överförda reservationer, tillhoppa omkring 170,000 kronor, skulle för nästa budgetår erfordras 87,000 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för
budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra reservat*
tionsanslag av kronor 87,000.

[95.] 60. **Sjuktransporter med flygplan** (extra reservationsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	50,000	32,195
1932/1933	90,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	40,000	—

Från förevarande anslag hava sedan flera år gäldats vissa kostnader för sjuktransportflygningar från Frösön och Boden. Kostnaderna för flygningar från Frösön hava avsett utgifter för *såväl underhåll som drift* av två flygplan, nämligen ett föreningen Svenska röda korset tillhörigt sjuktransportaeroplan, som uppställt vid fjärde flygkåren å Frösön för att därstädes användas för civil sjukvårdsverksamhet, samt ett såsom reservplan avsett militärt flygplan. Kostnaderna i Boden hava avsett utgifter för *underhåll* av två flygplan, nämligen ett nämnda förening tillhörigt sjuktransportaeroplan, som av föreningen ställt till försvarsväsendets förfogande för att med Boden som stationeringsort användas till civila sjuktransportflygningar i Norrbottens län, samt ett flygvapnet tillhörigt flygplan i Boden, vilket tjänat som reserv till det civila flygplanet.

Under hösten 1931 anmälde flygstyrelsen, att det å Frösön stationerade civila flygplanet vore så förslitet, att detsamma inom kort måste kasseras. Vidare meddelade föreningen Svenska röda korset, som dittills bestritt driftkostnaderna för den civila sjuktransportverksamheten i Boden, att föreningen såge sig ur stånd att fortsätta härmed längre än till utgången av budgetåret 1931/1932. Med anledning härav beräknades i 1932 års statsverksproposition, att sjuktransportverksamheten å Frösön skulle komma att nedläggas samt att staten från och med budgetåret 1932/1933 skulle övertaga driftkostnaderna för de civila flygningarna i Boden. I anslutning här-

till upptogs i statsverkspropositionen ett anslag av 35,000 kronor, avsett för bestridande av underhålls- och driftkostnaderna för sjuktransportverksamheten i Boden.

Vid behandlingen av denna anslagsfråga anförde riksdagen (skrivelse nr 211), att den å Frösön bedrivna sjuktransportverksamheten tillsvidare borde provisoriskt upprätthållas, på sätt Kungl. Maj:t efter prövning av omständigheterna kunde finna möjligt och lämpligt, och att härför nödiga medel borde ställas till Kungl. Maj:ts förfogande. Riksdagen räknade därvid med den möjligheten, att vid ifrågavarande prövning skulle visa sig att för verksamhetens fortsatta bedrivande ett nytt flygplan borde anskaffas. Med hänsyn till den ståndpunkt riksdagen sålunda intagit höjde riksdagen det av Kungl. Maj:t äskade anslaget från 35,000 kronor till 90,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1932 har *flygstyrelsen* hemställt om anvisande av medel till sjuktransporter med flygplan för budgetåret 1933/1934. Flygstyrelsen har därvid utgått från att av anslaget för innevarande budgetår visst belopp skulle användas till inköp av ett nytt civilt sjuktransportaeroplan för upprätthållande av sjuktransportverksamheten å Frösön. Vidare har styrelsen beräknat, att under samma budgetår skulle gäldas omkring 9,000 kronor för översyn av sjuktransportflygplan, vilken översyn påbörjats under budgetåret 1931/1932 men icke då hunnit avslutas. Det ifrågavarande anslagsbehovet har av styrelsen därefter uppskattats på följande sätt. För verksamheten å Frösön krävdes 20,000 kronor, därav 4,000 kronor för driftkostnader och 16,000 kronor för underhållskostnader. För verksamheten i Boden erfordrades 22,000 kronor, därav 6,000 kronor för driftkostnader och 16,000 kronor för underhållskostnader. För anskaffande av ett flottörlandningsställ i reserv behövdes slutligen 12,000 kronor.

I anslutning till denna beräkning har flygstyrelsen — under förmälan att styrelsen i ärendet samrätt med medicinalstyrelsen och överstyrelsen för föreningen Svenska röda korset, vilka icke haft något att erinra mot flygstyrelsens förslag — hemställt, att till sjuktransporter med flygplan måtte för nästa budgetår anvisas ett anslag av (20,000 + 22,000 + 12,000) 54,000 kronor.

Till en början må erinras, att det föreningen Svenska röda korset tillhöriga, tidigare vid Frösön stationerade flygplanet sedan en längre tid icke kunnat begagnas och att i följd därav sjuktransportverksamheten å Frösön endast kunnat upprätthållas av det militära flygplan, som användes i reserv för det civila planet. Med anledning av riksdagens uttalanden i ämnet har emellertid Kungl. Maj:t låtit verkställa utredning angående sättet för fortsättande av de civila sjuktransportflygningarna från Frösön. Ehuru denna utredning ännu icke föranlett något definitivt beslut från Kungl. Maj:ts sida, torde dock redan nu kunna förutses, att ett nytt civilt sjuktransportplan för verksamheten vid Frösön bör av staten inköpas och att statsverkets kostnad härför skall belöpa sig till omkring 65,000 kronor.

Vad härefter angår uppskattningen av ifrågavarande medelsbehov hör självfallet från anslaget bestridas nyssnämnda kostnad. Därifrån måste

Departements-
chefen.

vidare gäldas utgifterna för underhåll och drift av flygplanen å Frösön och i Boden, vilka utgifter i enlighet med flygstyrelsens beräkningar torde kunna för vart och ett av budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 uppskattas till 42,000 kronor. Därjämte torde den av flygstyrelsen omförmälda kostnaden för översyn av flygplanen, vilken enligt inhämtad upplysning uppgått till 8,596 kronor 51 öre eller i runt tal 8,600 kronor, böra tagas i beräkning. Flygstyrelsens framställning, såvitt den avser anskaffande av flottörlandningsställ i reserv, kan jag däremot icke för närvarande tillstyrka.

De sammanlagda utgifterna för sjuktransporter med flygplan under tiden 1/7 1932—30/6 1934 skulle således kunna uppskattas till (65,000 + 42,000 + 42,000 + 8,600) 157,600 kronor. På grund av förefintliga reservationer vid utgången av budgetåret 1931/1932 uppgick det för sjuktransportverksamheten disponibla beloppet den 1 juli 1932 till omkring 120,000 kronor. Det sammanlagda anslagsbehovet skulle därför kunna uppskattas till (157,600 — 120,000) 37,600 kronor, vilket belopp dock med hänsyn till svårigheten att någorlunda exakt beräkna här ifrågavarande utgifter torde böra avrundas uppåt till 40,000 kronor.

I detta sammanhang ber jag få anmäla, att flygstyrelsen i skrivelsen den 30 augusti 1932 förnyat en av styrelsen tidigare vid upprepade tillfällen gjord hemställan om anvisande av ett reservationsanslag å 70,500 kronor för uppförande av en modern hangarbyggnad vid Bodens sjöflygstation invid Bodträsket, avsedd för minst två sjuktransportflygplan, samt för ersättande av den provisoriska träslipen vid nämnda station med en permanent slip av betong. Nämnda framställning anser jag mig icke nu kunna tillstyrka.

Under åberopande av vad jag i det föregående yttrat får jag, efter samråd i ämnet med chefen för försvarsdepartementet, hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *sjuktransporter med flygplan* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 40,000.

Bidrag till anordnande av vissa sjuktransporter. För vardera av budgetåren 1928/1929 och 1929/1930 har i riksstaten upptagits ett extra reservationsanslag till bidrag till anordnande av vissa sjuktransporter. Anslaget beräknades för förstnämnda budgetår till 53,000 kronor och för sistnämnda budgetår till 50,000 kronor.

För senare budgetår hava på grund av förefintliga reservationer icke anvisats anslag för ifrågavarande ändamål.

Under budgetåret 1928/1929 verkställdes icke någon utbetalning från anslaget. Nettoutgifterna under de därpå följande budgetåren framgå av följande tablå.

Budgetår	Nettoutgifter kronor
1929/1930	3,376
1930/1931	7,805
1931/1932	11,850

Enligt den i ämnet gällande kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 208) utgår statsbidrag *dels* till tjänsteläkare, landsting m. fl. för anskaffande, drift och underhåll av personautomobiler, som kunna apteras för transport av sjuk i liggande ställning, s. k. egna läkarbilar, *dels ock* till landsting m. fl. för anskaffande av s. k. skidbårar (se 1929 års statsverksproposition V p. 79). Till det förstnämnda ändamålet må sammanlagt i statsbidrag utgå högst 50,000 kronor och till det sistnämnda högst 3,000 kronor, allt för budgetår räknat. Avgörandet av fråga om bidrags beviljande tillkommer i båda här angivna hänseenden medicinalstyrelsen.

Reservationerna å anslaget utgjorde den 1 juli 1932 omkring 80,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* gjort framställning om anvisande av anslag för ifrågakvarande ändamål för nästa budgetår. Styrelsen har däri framhållit, att reservationerna å anslaget skulle vara fullt tillräckliga för att möta kraven på statsbidrag såväl under innevarande som under instundande budgetår men att dessa reservationer på grund av föreskrifterna i kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 209) med vissa bestämmelser angående äldre reservationsanslag icke finge disponeras efter utgången av budgetåret 1932/1933. Styrelsen, som för budgetåret 1933/1934 uppskattat medelsbehovet för här avsedda bidrag till 20,000 kronor, har därför hemställt, att till statsbidrag till anordnande av vissa sjuktransporter måtte för sagda budgetår anvisas ett reservationsanslag å sistberörda belopp.

Syftet med anslaget har varit att tillgodose behovet av snabba och bekväma transportmedel för de sjuka samt kravet på ökad möjlighet för läkare, distrikts-sköterskor och distriktsbarnmorskor att vid behov hastigt ingripa. Anslaget har emellertid, såsom framgår av det föregående, kommit till jämförelsevis ringa användning. Härtill torde flera omständigheter hava medverkat, bland annat kommunikationsförhållandenas avsevärda förbättring och anskaffande utan statens medverkan från tjänsteläkarnas sida av egna bilar. Behovet av ett anslag för här avsedda ändamål synes mig på grund av anförda omständigheter ej vara så stort, att någon mera avsevärd olägenhet skulle uppkomma, därest icke nya medel för ändamålet beviljades under den närmaste tiden. Med hänsyn härtill och i betraktande av det rådande statsfinansiella läget anser jag mig icke böra för nästa budgetår ifrågasätta anvisande av något anslag för ändamålet.

Departements-
chefen.

Stipendier för deltagande i medicinska fortsättningskurser m. m. Sedan år 1915 har riksdagen vid olika tillfällen anvisat extra anslag till stipendier för i statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare för beivrande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm. Senast har detta skett för budgetåren 1929/1930 och 1931/1932, för varje budgetår med 6,400 kronor. För anslagets disponering har enligt senast fastställda grunder gällt, att stipendiernas maximibelopp skulle vara 250 kronor samt att såsom bidrag till resekostnader för i kursen deltagande provinsialläkare från de fyra nordligaste länerna finge användas högst 650 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att till stipendier för beivstande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm år 1933 måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett extra anslag av 6,400 kronor. Styrelsen har därvid utgått från att anslaget skulle få disponeras enligt nyss angivna grunder.

Departements-
chefen.

Då med anordnande av ifrågavarande kurser utan större olägenhet torde kunna något anstå, kan jag av statsfinansiella skäl icke förorda, att i riksstatsförslaget för nästa budgetår upptages något anslag för här omförmälda ändamål.

[96.] 61. **Understöd åt J. Henriksson för odling av medicinalväxter m. m.**
(extra anslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	2,000	2,000
1932/1933	500	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	500	—

Under tiden 1913—1923 samt från och med budgetåret 1930/1931 har staten årligen lämnat bidrag till en av J. Henriksson i Dals Rostock bedriven verksamhet för odling av frön för uppdragande av medicinalväxter ävensom för meddelande av undervisning i medicinalväxters odling och insamlande.

För innevarande budgetår äskade Kungl. Maj:t under hänvisning till det statsfinansiella läget icke något anslag för ifrågavarande ändamål. I anledning av motion anvisade emellertid riksdagen sådant anslag med 500 kronor.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Henriksson hemställt, att till ifrågavarande ändamål måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett anslag av 2,000 kronor.

Departements-
chefen.

Då jag icke anser mig böra avvisa Henrikssons framställning om anslag samt anslagsbeloppet synes böra bestämmas lika som för löpande budgetår eller 500 kronor, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *understöd åt J. Henriksson för odling av medicinalväxter m. m.* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag
av kronor 500.

D. Överståthållarämbetet och landsstaten.

[97.] 1. Överståthållarämbetet (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	137,422	131,918
1932/1933	131,800	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	119,200	—

Från anslaget bestridas de av statsmedel utgående lönerna m. m. till överståthållaren och underståthållaren, kostnaderna för avlöning till befattningshavare i överståthållarämbetets kansli samt vissa andra utgifter, bland dem hyresersättning för överståthållarämbetets kanslis ämbetslokal.

Utgifterna för *avlöning till befattningshavare i överståthållarämbetets kansli* framgå av följande, av 1932 års riksdag godkända och den 22 april samma år av Kungl. Maj:t fastställda stat för kansliet.

Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	64,400
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	2,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	5,600
Tillfällig förstärkning av de icke-ordinarie arbetskrafterna	4,378
Summa kronor	76,378

I staten utgör den sista posten en nyhet. Anledningen till upptagandet av denna post utgjorde den starka stegring, som under de senaste åren ägt rum i antalet till kansliet inkommande mål och ärenden, vilka handlades enligt utsökningslagen.

I skrivelse den 3 december 1932 har *överståthållarämbetet* framhållit, att antalet dylika mål och ärenden ytterligare ökats. I sådant hänseende har ämbetet upplyst bland annat, att, medan under tiden januari—november 1931 antalet i utsökningsdiariet antecknade nyinkomna ansökningar utgjort 5,124, hade motsvarande antal under samma tid av år 1932 utgjort 6,301. Ämbetet, som under hänvisning härtill förklarat, att en ytterligare utökning av arbetskrafterna å kansliet vore synnerligen behövlig, har dock icke för närvarande gjort framställning härom utan allenast hemställt, att även för nästa budgetår erhålla samma personalförstärkning, som genom den gällande staten tillförsäkrats ämbetet för innevarande budgetår.

Mot vad ämbetet sålunda anført har jag icke något att invända. Emellertid får jag erinra, att Kungl. Maj:t för löpande budgetår från det under femte huvudtiteln uppförda anslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. ställt till ämbetets förfogande ett belopp av högst 3,000 kronor för bestridande av kansliets utgifter för renskrivning och tillfälliga arbetsbiträden.

Departements-
chefen.

Då motsvarande belopp erfordras även för nästa budgetår och dessa utgifter såsom utgörande avlöningskostnader lämpligen böra bestridas från nu ifrågasatt stat, anser jag anslagsposten till tillfällig förstärkning av de icke-ordinarie arbetskrafterna böra höjas med 3,000 kronor till 7,378 kronor.

Då övriga poster i nämnda stat torde böra lämnas oförändrade, läser samtidigt statens slutsumma få höjas till 79,378 kronor.

Den från anslaget utgående *hyresersättningen för överståthållarämbetets kanslis ämbetslokal* uppgår för närvarande till 15,600 kronor om året. I anslutning till de uttalanden i ämnet, som gjorts av chefen för finansdepartementet, har jag tidigare föreslagit överförande av diverse hyreskostnader från anslag under femte huvudtiteln till ett nytt under sjätte huvudtiteln uppfört hyresanslag. Till sistnämnda anslag torde även omförmälda hyresersättning böra överföras.

Beträffande övriga utgifter från anslaget ifrågasätter jag icke någon ändring.

Vid bifall till vad jag här föreslagit torde anslaget till överståthållarämbetet böra upptagas till (131,800 + 3,000 — 15,600) 119,200 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna det av mig i det föregående förordade förslaget till stat för överståthållarämbetets kansli, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

dels ock nedsätta det *ordinarie* förslagsanslaget till överståthållarämbetet, nu 131,800 kronor, med 12,600 kronor till kronor 119,200.

2. **Landshövdingarna, oförändrat ordinarie anslag** kronor 509,000.

[98.] 3. **Befattningshavare vid länsstyrelserna** (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1929/1930.....	4,046,600	4,200,347
1930/1931.....	4,073,600	4,263,384
1931/1932.....	4,062,100	4,339,708
1932/1933.....	4,196,800	—
1933/1934 (<i>förslag</i>).....	4,335,300	—

Av det nuvarande anslagsbeloppet motsvarar ett belopp av 4,193,000 kronor slutsumman av den för befattningshavare vid länsstyrelserna från och med budgetåret 1932/1933 gällande ordinarie avlöningsstaten, medan återstoden eller 3,800 kronor motsvarar summan av den från och med samma budgetår gällande övergångsstaten för befattningshavare vid länsstyrelserna.

Den av riksdagen godkända ordinarie avlöningsstaten för befattningshavare vid länsstyrelserna, vilken av Kungl. Maj:t fastställts den 22 april 1932, är av följande utseende.

Ordinarie avlöningsstat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	2,660,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	150,000
Avlöningsförstärkning till landssekreterare och landskamrerare, <i>förslagsanslag</i>	124,000
Personligt lönetillägg till landssekreterare och landskamrerare, <i>förslagsanslag</i>	23,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,211,000
Sakkunniga till biträde vid utredningar m. m.	15,000
Sakkunniga inventeringsbiträden åt landsfogdarna m. fl., <i>förslagsanslag</i>	10,000
Summa kronor 4,193,000	

Ändring i den ordinarie avlöningsstaten för befattningshavare synes från och med nästa budgetår påkallad endast beträffande anslagsposterna till vikariatsersättningar och till personligt lönetillägg till landssekreterare och landskamrerare.

Vad angår anslagsposten till *vikariatsersättningar* har denna post under flera budgetår visat en betydande överbelastning. Till en del har denna kompensrats genom en motsvarande underbelastning för anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän. I den mån överbelastningen på detta sätt motväges av en underbelastning å annan post, torde anledning till ändring av anslagsposten icke finnas. Då emellertid den återstående överbelastningen under budgetåret 1931/1932 uppgått till 310,000 kronor, synes mig detta förhållande visa, att den höjning av posten från 50,000 kronor till 150,000 kronor, som i avvaktan på närmare erfarenhet rörande medelsbehovet företogs för innevarande budgetår, icke varit tillräcklig. Jag får därför föreslå, att posten nu ytterligare höjes med 150,000 kronor och alltså upptages till 300,000 kronor.

Beträffande härefter anslagsposten till *personligt lönetillägg till landssekreterare och landskamrerare* tillkom denna post i samband med den definitiva lönereglering, som i enlighet med beslut vid 1925 års riksdag genomfördes för befattningshavarna vid länsstyrelserna. Vid denna lönereglering bestämdes nämligen, bland annat, att landssekreterare och landskamrerare under vissa förutsättningar skulle tilldelas personligt lönetillägg, högst 5,400 kronor för år räknat, med iakttagande att lönetillägget skulle avskrivas med en niondel från och med den 1 juli 1926, med ytterligare en niondel å det ursprungliga beloppet från och med den 1 juli 1927 o. s. v., så att hela beloppet vore avskrivet med utgången av juni månad 1934. Förutom genom nu nämnda successiva avskrivning skall enligt gällande grunder lönetillägget minskas, i den mån tjänstemannens avlöning till följd av uppflyttning till högre löneklass ökas utöver visst närmare angivet belopp. För nästa budgetår synes anslagsposten kunna nedsättas till hälften och således upptagas till 11,500 kronor.

Vid bifall till vad här förordats skulle avlöningsstaten från och med den 1 juli 1933 sluta å ett belopp av 4,331,500 kronor.

Någon anledning till ändring beträffande övergångsstaten å 3,800 kronor föreligger icke.

I enlighet med vad sålunda anförts torde anslaget böra bestämmas till (4,331,500 + 3,800) 4,335,300 kronor och alltså ökas med 138,500 kronor i förhållande till nuvarande beloppet.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna det av mig här förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för befattningshavare vid länsstyrelserna, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till befattningshavare vid länsstyrelserna, nu 4,196,800 kronor, med 138,500 kronor till kronor 4,335,300.

4. Reseersättningar till landshövdingarna och befattningshavare vid länsstyrelserna (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	100,000	106,642
1932/1933	75,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	75,000	—

Under budgetåret 1930/1931 uppgingo här avsedda reseersättningar till 88,228 kronor. På grund härav och med hänsyn till 1931 års ändringar i resereglementet samt vidtagna sänkningar av vissa automobiltaxor nedsattes anslaget för innevarande budgetår till 75,000 kronor. I besparingssyfte har Kungl. Maj:t för detta budgetår beträffande resor av befattningshavare vid länsstyrelserna ställt särskilda belopp till länsstyrelsernas förfogande med föreskrift, att de anvisade beloppen icke finge överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande. En liknande anordning torde för nästa budgetår böra genomföras jämväl beträffande resor av landshövdingarna.

Med hänsyn till belastningen å anslaget under sistförflutna budgetår kunde ifrågasättas en höjning av anslagsbeloppet. I avbidan på närmare erfarenhet rörande anslagsbehovet synes mig anslaget emellertid böra även för nästa budgetår beräknas till 75,000 kronor.

I riksstaten för budgetåret 1933/1934 torde därför det ordinarie förslagsanslaget till *reseersättningar till landshövdingarna och befattningshavare vid länsstyrelserna* böra upptagas med *oförändrat belopp* kronor 75,000.

[99.] 5. **Expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna** (ordinarie förslagsanslag). Under rubriken för flera huvudtitlar gemensamma frågor har chefen för finansdepartementet förut denna dag behandlat frågan om

statsverkets expenser och tryckningskostnader, därvid han på visst sätt bestämt begreppen expenser och tryckningskostnader. Länsstyrelsernas kostnader för expenser — i den mening chefen för finansdepartementet givit detta begrepp — hava hittills till väsentlig del gäldats från det under femte huvudtiteln uppförda anslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., medan en mindre del därav — den del som utgjorts av kostnader för blankettryck och dylikt — bestritts från det under samma huvudtitel uppförda anslaget till tryckningskostnader.

Länsstyrelsernas utgifter för tryckningskostnader — detta uttryck taget i den av chefen för finansdepartementet föreslagna nya bemärkelsen av kostnader för publikationstryck — hava däremot i sin helhet bestritts från nämnda anslag till skrivmaterialier m. m. Kostnader för publikationstryck sammanfalla för länsstyrelsernas del väsentligen med utgifterna för tryckning av länskungörelserna.

I anslutning till vad chefen för finansdepartementet anfört torde från och med nästa budgetår länsstyrelsernas samtliga utgifter för expenser och tryckningskostnader få gäldas från ett särskilt i riksstaten upptaget anslag. Detta anslag, som synes böra erhålla karaktär av ordinarie förslagsanslag, torde lämpligen kunna rubriceras expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna.

För möjliggörande av en beräkning av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår hava inforrats vissa uppgifter, avseende bland annat länsstyrelsernas verkliga utgifter i berörda hänseende under budgetåret 1931/1932. Med ledning av sålunda inkomna uppgifter har sagda anslagsbehov uppskattats till omkring 915,000 kronor, därav omkring 830,000 kronor för expenser och omkring 85,000 kronor för tryckningskostnader. Därvid är att märka, dels att vid beräkningarna förutsatts, att genom sträng hushållning utgifterna för expenser skola kunna nedbringas med omkring 10 % i förhållande till de senaste verkliga utgifterna, dels att i beloppet 830,000 kronor ingå även vissa kostnader för blankettryck för andra ändamål än länsstyrelsernas egna behov, vilka kostnader icke nu kunnat särskiljas från länsstyrelsernas egna utgifter för detta tryck.

Det nya anslaget torde böra av Kungl. Maj:t uppdelas i tre särskilda huvudposter, därav en för länsstyrelsernas egna expenser, en för tryckningskostnader samt en för utgifter för blankettryck för andra ändamål än länsstyrelsernas egna behov.

Under återopande av vad jag sålunda anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att under avdelningen överståthållarämbetet och landsstaten med rubriken *expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna* uppföra ett *ordinarie* förslagsanslag av kronor 915,000.

6. Fögderiförvaltningarna (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	2,350,000	2,340,200
1932/1933	2,350,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	2,350,000	—

Från anslaget avlönas landsfogdar, landsfiskaler och häradsskrivare. Dessa grupper av befattningshavare hava ännu icke erhållit ny lönerereglering och alltså icke blivit införda i det numera inom största delen av statsförvaltningen tillämpade systemet. Visserligen har 1928 års lönekommitté i betänkande den 11 juli 1931 (statsens offentliga utredningar 1931: 18) framlagt förslag till lönerereglering för landsfogdar och landsfiskaler ävensom för de från ett i det följande behandlat särskilt riksstatsanslag avlönade lappfogdarna. Men de mycket betydande kostnader, som en lönerereglering, till huvudsaklig del baserad på omförmälda förslag, skulle medföra för statsverket, hava hittills föranlett uppskjutande av den ifrågasatta regleringen. Med hänsyn till det statsfinansiella läget anser icke heller jag mig kunna tillstyrka framläggande av något förslag i förevarande ämne. Vad häradsskrivarna beträffar har jag tidigare omnämnt, att utredning pågår om vissa förändringar rörande häradsskrivarnas sportelinkomster och till dem av statsmedel utgående ersättningar för upprättande av pensionsförteckningar m. m. Inom den närmaste tiden torde jag komma att anmäla förslag i sådant avseende, men någon förändring med avseende å själva avlöningen har jag icke för avsikt att föreslå. Jag förutsätter därför, att oförändrade avlöningsgrunder för samtliga till landsstaten hörande befattningshavare komma att gälla även för nästkommande budgetår.

Under denna förutsättning saknar jag anledning att ifrågasätta någon förändring med avseende å anslagsbeloppet för här förevarande ändamål.

I enlighet med det anförda torde det *ordinarie* förslagsanslaget till *fögderiförvaltningarna* i riksstaten för budgetåret 1933/1934 böra upptagas med *oförändrat belopp* kronor 2,350,000.

[100.] 7. Vikariatsersättningar vid fögderiförvaltningarna (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1930/1931	270,000	298,477
1931/1932	290,000	263,419
1932/1933	290,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	270,000	—

Genom cirkulär den 31 januari 1930 meddelade Kungl. Maj:t bestämmelser angående skyldighet för tjänsteman vid fögderiförvaltningarna att vid ledighet av annan anledning än sjukdom eller semester avstå vissa avlöningsförmåner. Bestämmelserna antogos skola medföra, att vederbörande tjänstemän komme att i mindre utsträckning än tidigare begära tjänstledighet för

enskilda angelägenheter m. m. och att i följd därav en nedgång i belastningen av anslaget skulle inträda. Senaste belastningssiffran tyder på att denna beräkning varit riktig.

Anslagsbehovet för nästa budgetår lär med ledning av belastningen kunna uppskattas till 270,000 kronor.

På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att nedsätta det *ordinarie* förslagsanslaget till *vikariatsersättningar vid fögderiförvaltningarna*, nu 290,000 kronor, med 20,000 kronor till kronor 270,000.

[101.] 8. **Ersättning åt lappfogdar m. m.** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	130,000	137,055
1932/1933	145,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	124,000	—

Anslaget har för löpande budgetår beräknats på sätt framgår av följande sammanställning.

	Kronor
Arvoden till fyra lappfogdar ($4 \times 5,500$)	22,000
Arvoden till lapptillsyningsmän	15,000
Provisoriskt avlöningstillägg till lappfogden i Norrbottens södra lappfogdedistrikt	500
Arvode till ett biträde, gemensamt för de två lappfogdarna i Norrbottens län	4,200
Ersättning till extra biträde hos lappfogden i Västerbottens län	800
Gottgörelse till de fyra lappfogdarna för inköp av skrivmaterialier, blanketter och dylikt (4×300)	1,200
Juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge	6,300
Ersättning och gratifikationer åt ordningsmän inom lappbyarna och åt lappförmän ..	15,000
Rese- och traktamentsersättningar till lappfogdar och lapptillsyningsmän	80,000
Summa kronor	145,000

Den höjning av anslaget, som senast företagits, har väsentligen föranletts därav, att till anslaget överförts kostnaderna för arvoden till lapptillsyningsmännen, vilka kostnader tidigare guldats från de s. k. lappfonderna.

Vad *avlöning till lappfogdarna* beträffar, föreligger, såsom jag i annat sammanhang berört, ett av 1928 års lönekommitté utarbetat förslag till löne-reglering för landsfogdar, lappfogdar och landsfiskaler m. m., enligt vilket lappfogdarna skulle uppföras å ordinarie stat och införas i löneplan enligt allmänna avlöningsreglementet. I det föregående har jag framhållit, att jag av statsfinansiella skäl är förhindrad att på grundval av nämnda betänkande nu framlägga något förslag till lönereglering. Med anledning härav anser

jag mig böra för nästa budgetår räkna med oförändrade arvodesbelopp till lappfogdarna.

I fråga om posten arvode till ett biträde, gemensamt för de två lappfogdarna i Norrbottens län må nämnas, att Kungl. Maj:t den 22 juni 1932 bemyndigat länsstyrelsen i Norrbottens län att från och med den 1 juli 1932 tillsvidare till och med den 30 juni 1933 anställa *lämplig person att enligt av länsstyrelsen meddelade bestämmelser tjänstgöra som biträde vid lappväsandets handhavande inom länet* mot åtnjutande av ett arvode av 350 kronor för månad räknat. På grund av detta beslut har omförmälda biträde erhållit en i viss mån ändrad tjänsteställning men beslutet har icke i kostnadshänseende medfört någon förändring.

Vidkommande härefter kostnaderna för *juridiskt biträde till de svenska lapparna i Norge* får jag erinra, att Kungl. Maj:t den 22 juni 1932 för tiden $\frac{1}{7}$ 1932— $\frac{30}{6}$ 1933 ställt till länsstyrelsens i Norrbottens län förfogande ett belopp av högst 5,100 kronor för att i mån av behov användas, 3,600 kronor till arvode åt ett i Tromsö stad stationerat ombud, som har att meddela de svenska lapparna råd och biträde vid de tvister och rättegångar i Norge, vilka kunna uppstå mellan dem och den jordbrukande befolkningen i nämnda rike, och högst 1,500 kronor till bestridande av ombudets resekostnader jämte arvode till tolk. Med anledning härav torde utgifterna för berörda ändamål — tidigare uppskattade till 6,300 kronor för år — för nästa budgetår icke behöva upptagas till högre belopp än 5,100 kronor.

Beträffande posten *rese- och traktamentsersättningar till lappfogdar och lapptillsyningsmän* å 80,000 kronor vill jag nämna, att Kungl. Maj:t den 22 april 1932 fördelat posten å de olika länen och därvid meddelat beslut av innebörd, att de för länen angivna beloppen icke finge överskridas utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande. Då denna post synes mig böra nedbringas har jag igångsatt undersökning om vilka ytterligare åtgärder till vinnande av besparing böra vidtagas. Vid undersökningen torde bland annat ett s. k. besparingsreglemente rörande ersättningarna komma under övervägande. Med hänsyn härtill förordar jag, att denna post upptages till 60,000 kronor.

Medelsbehoret i övrigt lär böra beräknas på samma sätt som för löpande budgetår. Anslaget skulle följaktligen kunna i sin helhet nedsättas med 21,200 kronor och alltså upptagas till 123,800 kronor. Detta belopp torde dock böra avrundas till 124,000 kronor.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *ersättning åt lappfogdar m. m.* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 124,000.

E. Polisväsendet.

[102.] 1. Polisväsendet i riket (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1930/1931	2,190,000	2,267,919
1931/1932	2,280,000	2,443,096
1932/1933	3,650,000	—
1933/1934 (förslag)	4,000,000	—

Den överbelastning av anslaget, som ägde rum under sistlidet budgetår, torde väsentligen bero på att, innan polisorganisationen för landsbygden enligt 1925 års polislagen genomförts, säkra grunder saknades för beräkningen av kostnaden härför, i anledning varav den successiva kostnadsökningen under övergångstiden uppskattades efter de vid reformens genomförande framlagda kalkylerna. Efter införskaffad utredning om kostnaderna för densamma efter övergångstidens slut den 1 januari 1932 företogs emellertid en väsentlig höjning av härför avsedda belopp vid anslagsberäkningen för innevarande budgetår.

Såsom framgår av propositionen nr 181 till 1932 års riksdag och riksdagens skrivelse samma år nr 272 har anslaget för budgetåret 1932/1933 beräknats på följande sätt:

Den lokala polisorganisationen å landsbygden	kronor 1,600,000
Retroaktiva pensionsavgifter för polismän och fjärdingsmän å landsbygden	» 42,000
Utgifter för extra eller biträdande landsfiskaler m. fl.	» 300,000
Statspolisorganisationen	» 900,000
Kriminalpolisorganisationen	» 240,000
Reservpolisorganisationen	» 260,000
Landstingens polisväsen	» 30,000
Statspolisintendenten	» 11,000
Polisskolan i Stockholm	» 66,000
Polisskolan i Göteborg	» 7,000
Tidningen »Polisunderrättelser»	» 66,000
Centralbyrån för fingeravtryck	» 27,000
Polisbyrån	» 52,000
Gränskontroll	» 45,000
Summa kronor 3,646,000	

Slutsumman avrundades uppåt till 3,650,000 kronor.

Posterna till *den lokala polisorganisationen å landsbygden, retroaktiva pensionsavgifter för polismän och fjärdingsmän å landsbygden, polisskolan i Göteborg, tidningen »Polisunderrättelser»* samt *gränskontroll* torde för nästa budgetår böra beräknas till samma belopp som för löpande budgetperiod.

Posten till *utgifter för extra eller biträdande landsfiskaler m. fl.* torde med hänsyn till de belopp, som Kungl. Maj:t för innevarande budgetår ställt till länsstyrelsernas förfogande till avlöning av extra eller biträdande landsfiskaler eller tjänstebiträden åt landsfiskaler, tillhoppa uppgående till över 317,000 kronor, kostnaderna för dyrtidstillägg ej inberäknade, böra för nästa budgetår höjas förslagsvis till 320,000 kronor.

Vidkommande posterna till *statspolisorganisationen*, däri inberäknats endast kostnader för den nya ordningsstatspolisen, samt till *kriminalpolisorganisationen* må erinras, att i den nu genomförda organisationen statspolis är en gemensam benämning för ordningsstatspolisen (200 man) och kriminalstatspolisen (66 man), den senare motsvarande den hittillsvarande kriminalpolisorganisationen för landsbygden. Då dessa båda av staten bekostade grenar av polisverksamhet sålunda samordnats och då kostnaderna i vissa avseenden icke lämpligen låta sig särskilja, synes det vara lämpligt, att alla dessa kostnader vid förevarande beräkningar sammanföras under en gemensam post, benämnd statspolisorganisationen. Ett i den nuvarande posten till kriminalpolisorganisationen ingående belopp å 10,000 kronor att användas såsom bidrag för grövre brotts upptäckande m. m. har dock ansetts icke böra hänföras under denna post utan upptagas för sig. Kostnaderna för statspolisintendenten upptagas på grund av hans särskilda ställning, i viss mån vid sidan av den övriga organisationen, alltså under en särskild post.

I fråga om det för ordningsstatspolisen innevarande budgetår beräknade beloppet, 900,000 kronor, bör till en början anmärkas, att detta visserligen avser utgifterna för organisationen under endast ett halvt år men att å andra sidan häri ingå så gott som alla kostnaderna för nyanskaffning av motorfordon, hästar och materiel i övrigt. De genomsnittliga årliga utgifter för ordningsstatspolisen, som efter reformens fulla genomförande skulle belasta förevarande anslag, beräknades vid fjolårets riksdag, fränsett kostnaderna för statspolisintendentens avlöning, till 1,287,100 kronor (propositionen nr 181 s. 9).

Under posten kriminalpolisorganisationen uppskattades jämligt tidigare tillämpade grunder medelsbehovet för innevarande budgetår — oberäknat den vid fjolårets riksdag beslutade utvidgningen av organisationen genom ökning av antalet befälsplatser från 6 till 19 och höjning av sammanlagda antalet kriminalpolismän av detta slag från 60 till 66 man — till omkring 232,000 kronor. Av detta belopp avsågos omkring 210,000 kronor för avlöningar och 12,000 kronor för pensioneringskostnader samt 10,000 kronor som bidrag för grövre brotts upptäckande m. m. Utvidgningen av organisationen — i vad rör befälsposternas ökning avsedd att genomföras successivt — beräknades för innevarande budgetår medföra en kostnadsökning av 18,000 kronor, men med hänsyn till hittills gällande utbetalningsföreskrifter beräknades dock under förevarande post för innevarande budgetår allenast 240,000 kronor.

Sedan sistlidne riksdag har Kungl. Maj:t i enlighet med de av riksdagen beslutade riktlinjerna meddelat åtskilliga beslut och föreskrifter, varigenom statspolisorganisationen närmare utformats. Bestämmelser rörande själva organisationen, statspolisavdelningars inrättande, statspolisens uppgifter, rekvisition,

chefskap m. m. hava meddelats i kungörelsen den 16 september 1932 (nr 448) angående stats- och reservpolisen. I anslutning härtill och med stöd av de nya bestämmelserna i lagen om polisväsendet i riket har Kungl. Maj:t samma dag genom cirkulär till samtliga länsstyrelser bland annat bestämt, vilket antal polismän de särskilda städerna skola tillhandahålla såsom statspolis för ordningspolis- respektive kriminalpolistjänst. Härvid har följts den preliminära plan, som förelades sistlidne riksdag. För tjänstgöring såsom ordningsstatspolis skola sålunda i 19 städer tillhandahållas tillhopa 6 kommissarier, 22 överkonstaplar och 172 konstaplar, sammanlagt 200 man, och för tjänstgöring såsom kriminalstatspolis skola i 24 städer tillhandahållas tillhopa 1 kommissarie, 18 överkonstaplar och 47 konstaplar, sammanlagt 66 man. I fråga om kriminalstatspolisen kan dock denna fördelning först efter hand genomföras på sätt i nämnda kungörelse och cirkulär närmare angives; tillsvarende är man i viss mån bunden av fördelningen av de kriminalpolismän, som jämlikt ursprungliga lydelsen av 6 § andra stycket i lagen om polisväsendet i riket särskilt anställts för kriminalpolisverksamhet huvudsakligen utom respektive stad, i följd varav icke heller hela det nya antalet befäl inom kriminalstatspolisen omedelbart kan tillsättas.

Enligt den nya lydelsen av 15 § i lagen om polisväsendet i riket förutsättes, att Kungl. Maj:t i vissa avseenden meddelar närmare föreskrifter angående grunderna för beräkning av ersättning till städer, som hava att tillhandahålla stats- eller reservpolis. Sådana bestämmelser hava samarbetats med de föreskrifter, som förut gällde enligt kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 341) angående utbetalning av statsbidrag till polisväsendet, till en kungörelse den 24 november 1932 (nr 532) angående statsbidrag till polisväsendet. I nu förevarande sammanhang är av intresse, att den nya kungörelsen innehåller bestämmelser om ersättning till stad, som har att tillhandahålla statspolis: i 1 § om ersättning för avlöningskostnad, i 2 § om ersättning för pensioneringskostnad, i 3 § om gottgörelse för uniformeringskostnad samt utgivna beklädnadsersättningar m. m., i 4 § om gottgörelse för andra förmåner åt personalen, i 5 § om hyresersättning för rum åt hästar och fordon samt om ersättning i visst fall för underhåll och vård av hästar, i 6 § om hyresersättning för expeditionslokal m. m. ävensom i 9 § om sättet för utbetalningen av de i 1—6 §§ avsedda ersättningsbeloppen. I sistnämnda avseende stadgas, att beloppen efter rekvisition av staden utbetalas av länsstyrelsen för kalenderår efter dettas utgång men att länsstyrelsen varje år i avräkning på årets statsbidrag utan särskild rekvisition skall utbetala 80 % av det belopp, som länsstyrelsen på grund av stadens rekvisition utbetalat för nästföregående år. Av detta förskott utbetalas hälften, så snart rekvisition för föregående år vederbörligen prövats av länsstyrelsen, och hälften i juli månad. Har staden icke under föregående år haft att tillhandahålla statspolis — vilket under år 1933 blir fallet för alla städer — är staden berättigad att på därom gjord rekvisition uppbära, under januari månad 40 % av det ungefärliga belopp, vartill här avsedda statsbidrag sammanlagt kunna uppskattas, och under juli månad samma belopp, som sålunda uppburits. Enligt 11 § skola ifrågavarande belopp utanordnas från det nu ifrågavarande anslaget till polisväsendet i riket.

Till en början bör alltså undersökas, vilka kostnader jämlikt berörda kungörelse kunna beräknas utgå för statspolisen under nästkommande budgetår. Man torde därvid kunna utgå ifrån att dessa kostnader väsentligen komma att sammanfalla med de belopp, som vid 1934 års början komma att tillerkännas städerna för utgifter under år 1933; visserligen hava ungefär 40 % av dessa belopp utbetalts redan vid 1933 års början men å andra sidan utbetalas vid 1934 års början 40 % av de uppskattade kostnaderna för år 1934.

Vad först angår städerna tillkommande ersättning för avlöningskostnad utgår denna för varje statspolisman med belopp, motsvarande den enligt vissa regler beräknade medellönen för varje särskild tjänstegrad (1 § 1 mom. i kungörelsen). Därvid räknas med nettolöner (behållen lön efter avdrag för pensionsavgifter) för att kunna göra den enligt kungörelsens 2 § utgående ersättningen för pensioneringskostnad oberoende av, i vad mån polis-männen själva bidra till sin pensionering. I enlighet med vad som skedde i de för sistlidne riksdag framlagda kostnadsberäkningarna torde emellertid här lämpligast kunna räknas med bruttolöner; såsom strax skall vidare nämnas föreligger nämligen en av pensionssakkunnig gjord beräkning av städernas verkliga pensioneringskostnader, från vilken beräkning man här kan utgå. Enligt nyssnämnda kostnadsberäkningar, vilka i denna del grundade sig på uppgifter från de särskilda städerna, skulle sammanlagda avlöningskostnaderna för ordningsstatspolisen, om endast ordinarie personal användes, uppgå till omkring 845,800 kronor, därest beräkningen sker efter bruttolöner. Emellertid torde dyrtidstilläggen genomgående bliva så mycket lägre under år 1933, att detta belopp kan sänkas till 830,000 kronor. Å andra sidan torde böra beräknas något belopp, förslagsvis 5,000 kronor, för de fall då enligt kungörelsens 1 § 2 mom. särskild gottgörelse för vikarie eller ersättare skall utgå. Däremot lär ett icke oväsentligt belopp kunna avdragas på den grund att icke-ordinarie personal i synnerhet under det första året i stor utsträckning kan väntas bliva kommenderad å statspolisavdelningarna (1 § 3 mom.). Vid kostnadsberäkningarna sistlidet år beräknades detta avdrag till 50,000 kronor. Avlöningskostnaden för ordningsstatspolisen kan således skattas till *785,000 kronor*. Med utgångspunkt från här upptagna siffror och med hänsyn även till att alla överkonstapelstjänsterna icke kunna tillsättas under år 1933 torde samma kostnad för kriminalstatspolisen kunna skattas till *298,500 kronor*.

Städernas pensioneringskostnader för ordningsstatspolisen uppskattades av den pensionssakkunnige, som anlätades vid kostnadsberäkningarna sistlidet år, till 116,000 kronor; i följd av dyrtidstilläggens sänkning torde beloppet kunna sättas till *114,000 kronor*. I proportion härtill skulle pensioneringskostnaden för kriminalstatspolisen utgöra omkring *35,000 kronor*.

Den gottgörelse för uniformeringskostnad och beklädnadsersättning m. m., som skall utgå enligt 3 § i kungörelsen och vilken sistlidet år i vad rör ordningspolisen beräknades till 300 kronor per man, torde numera genomsnittligen kunna skattas till 250 kronor per man eller således för 266 man till ett belopp av *66,500 kronor*.

Den andel i kostnaderna för andra förmåner åt personalen, som statsverket har att utgiva enligt kungörelsens 4 §, låter sig, innan erfarenhet från något år vunnits, svårligen beräkna. Tillsvidare synes man kunna räkna med ett belopp av genomsnittligen 30 kronor per man eller således omkring 8,000 kronor.

Enligt 5 § första stycket i kungörelsen utgår hyresersättning för rum åt hästar och fordon. I vad rör hästarna torde denna ersättning kunna skattas till 200 kronor för häst om året, d. v. s. för det i omfördälda cirkulär förutsatta antalet av 60 hästar 12,000 kronor. För motorfordonen beräknas ersättningen genomsnittligen till 240 kronor om året för varje eller således för ett beräknat antal av 56 motorfordon omkring 13,500 kronor. Sammanlagda hyresersättningen för rum åt hästar och fordon skulle således bli omkring 25,500 kronor.

Har vederbörlig överenskommelse träffats, att staden skall ombesörja underhåll och vård åt statspolisens hästar i samband med underhåll och vård av till stadens poliskår hörande hästar, utgår jämlikt 5 § andra stycket i kungörelsen ersättning härför enligt de överenskomna grunderna. Statspolisintendenten har i instruktionen bemyndigats att ingå dylika överenskommelser. Det är visserligen ännu icke i allo klart, i vilka städer sådana överenskommelser kunna ingås, men då detta efter hand torde bli fallet i de flesta av ifrågavarande städer och då i varje fall kostnaderna av detta slag skola drabba statsverket — skillnaden är endast att i den mån överenskommelser icke träffas kostnaderna bestridas direkt av statsmedel genom statspolisintendentens försorg — torde här kunna beräknas sammanlagda kostnaden för underhåll och vård åt alla statspolisens hästar. I enlighet med vad som skedde sistlidet år torde årliga kostnaden få uppskattas till omkring 70,000 kronor.

Slutligen gottgöras städerna (6 § i kungörelsen) kostnaderna för hyra av expeditiionslokal åt statspolisavdelningarna samt telefon till dessa. Med ledning av preliminära uppgifter, som lämnats statspolisintendenten, torde dessa kostnader böra skattas till 40,000 kronor.

Hittills har i huvudsak endast varit fråga om de kostnader, som städerna åsamkas för statspolisen och som jämlikt berörda kungörelse gottgöras dem av statsmedel. Härtill komma emellertid under förevarande anslag vissa utgifter för statspolisen, vilka bestridas direkt av statsmedel i anledning av stadgandet i 8 § i lagen om polisväsendet i riket, att statsverket skall ombesörja beväpning samt annan utrustning än uniform åt personal, vilken tjänstgör såsom statspolis, ävensom för sådan tjänstgöring erforderlig materiel.

Sålunda skola de medel, som erfordras för underhåll och drift av motorfordonen, ställas till förfogande direkt av statsverket. I vad rör första halvåret 1933 hava medel för ändamålet anvisats statspolisintendenten mot redovisningsskyldighet till riksräkenskapsverket i vanlig ordning och bestridas dessa utgifter under hans kontroll och överinseende. Vid kostnadsberäkningarna sistlidet år beräknades ifrågavarande utgifter jämte garagekostnaden till 104,000 kronor per år. Då anledning till ändring ej före-

ligger och då garagekostnaden i det föregående upptagits till 13,500 kronor, torde här böra beräknas ett avrundat belopp av 90,000 kronor.

Att kostnader för underhåll och vård av statspolisens hästar i viss utsträckning kunna komma att bestridas direkt av statsmedel, har jag tidigare omnämnt. Då hänsyn härtill tagits vid beräkning av städernas kostnader av detta slag, bör emellertid ytterligare belopp härför icke beräknas.

Vidare har i vad rör budgetåret 1932/1933 anvisats statspolisintendenten ett särskilt belopp för expeditionskostnader, inköp av diverse materiel och löpande utgifter i övrigt. Ytterligare medel för materielinköp torde endast i mindre omfattning bliva erforderliga under budgetåret 1933/1934. Däremot uppkomma vissa kostnader för statspolisens expedition, vilka icke bestridas av städerna, såsom för skrivmateriel och andra expenser. För avdelningen i Stockholm, som skulle inrymma även statspolisintendentens expedition, anställs under första halvåret 1933 ett särskilt skrivbiträde. Sammanlagt torde under denna rubrik nästa budgetår bliva erforderligt ett belopp av omkring 12,000 kronor.

Sammanlagda kostnaden för statspolisorganisationen, att utgå av förevarande anslag, skulle således bliva (785,000 + 298,500 + 114,000 + 35,000 + 66,500 + 8,000 + 25,500 + 70,000 + 40,000 + 90,000 + 12,000) 1,544,500 kronor. Erinras bör att härav åtminstone 350,000 kronor hänföra sig uteslutande till kriminalstatspolisen. Vid beräkning av sammanlagda kostnaderna för statspolisorganisationen tillkomma å andra sidan — utom kostnaderna för statspolisintendentens avlöning — vissa kostnader som icke utgå av förevarande anslag utan av anslaget till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet (p. 103).

Beträffande härefter posten till *reservpolisorganisationen* må erinras, att jämlikt 15 § 4 mom. första stycket i lagen om polisväsendet i riket statsbidrag utgår till polisdistrikt, som jämlikt 5 § 1 mom. i samma lag skall tillhandahålla reservpolismän, för varje reservpolisman, som skall tillhandahållas, med en tredjedel av de sammanlagda löneförmåner, som årligen tillkomma i distriktet anställd polisman med lägsta lön inom den tjänstegrad, reservpolismannen skall tillhöra, dock att därest polisdistriktet jämlikt 5 § 3 mom. första stycket skall tillhandahålla statspolis, statsbidraget skall utgå med en sjättedel av löneförmånerna. Detta innebär, att för kalenderåret 1933 statsbidrag skall utgå enligt följande plan.

Stad	Antal man		Stad	Antal man	
	$\frac{1}{3}$ av lönen	$\frac{1}{6}$ av lönen		$\frac{1}{3}$ av lönen	$\frac{1}{6}$ av lönen
Stockholm		51	Kalmar		3
Södertälje	3		Västervik	3	
Lidingö	3		Visby	3	
Uppsala	3		Karlskrona		3
Eskilstuna		3	Kristianstad	3	
Nyköping	3		Malmö		12
Linköping	3		Lund	3	
Norrköping		6	Landskrona	3	
Jönköping		3	Hälsingborg	5	
Växjö		3	Ystad	3	

Stad	Antal man		Stad	Antal man	
	$\frac{1}{3}$ av lönen	$\frac{1}{6}$ av lönen		$\frac{1}{3}$ av lönen	$\frac{1}{6}$ av lönen
Trälleborg	3		Västerås		3
Halmstad	3		Falun		3
Göteborg		24	Gävle		3
Mölnadal	3		Söderhamn	3	
Uddevalla	3		Härnösand	3	
Trollhättan	3		Sundsvall		3
Borås	3		Östersund		3
Skövde		3	Umeå		3
Karlstad		3	Luleå		3
Kristinehamn	3				
Örebro		3			
			Summa	65	138
					203

Jämlikt 10 § i förberörda kungörelse den 24 november 1932 utbetalas statsbidragen, liksom hittills, kvartalsvis i efterskott. Huruvida ändringar i planen komma att äga rum från och med den 1 januari 1934 kan ännu icke beräknas. Enligt erfarenheterna från tidigare år uppgår ett statsbidrag å en tredjedel av löneförmånerna i genomsnitt till omkring 1,100 kronor. För budgetåret 1933/1934 skulle således till dessa statsbidrag erfordras ($65 \times 1,100 + 138 \times 550$) 147,400 kronor.

Enligt 15 § 4 mom. andra stycket i polislagen kan stad, som åtagit sig att tillhandahålla flera reservpolismän än nyss upptagits, under vissa förutsättningar bliva berättigad till statsbidrag även för det överskjutande antalet, nämligen i den mån staden avtalat med ersättare, beredda att rycka in vid utkallande av reservpolispersonal. Sådant statsbidrag utgår för varje man med en sjättedel av de nämnda löneförmånerna, dock högst för samma antal som tidigare här angivits. Sistlidet är ansågos omkring 100 sådana ersättare böra beräknas. Att döma av nu erhållna uppgifter synes emellertid det nya systemet först småningom komma till användning i städerna och det torde kunna antagas, att antalet för den närmaste tiden icke kommer att överstiga 50. Kostnaden för dessa statsbidrag, vilka även utbetalas kvartalsvis i efterskott, torde på grund härav för nästa budgetår kunna beräknas till 27,500 kronor.

I den mån reservpolismännen skola vara beridna, utgår härjämte — enligt 15 § 4 mom. första stycket i polislagen — statsbidrag med hälften av stadens kostnad för hållande av erforderligt antal hästar och utrustning för dessa. Närmare grunder för beräknande av sådan kostnad skola enligt lagen fastställas av Kungl. Maj:t, vilket skett i 7 § i förenämnda kungörelse den 24 november 1932 angående statsbidrag till polisväsendet. Stadens genomsnittliga årskostnad för inköp av det erforderliga antalet hästar och utrustning för dessa skall enligt denna bestämmelse anses utgöra 160 kronor för häst. Enligt förenämnda cirkulär den 16 september 1932 skola reservpolismännen vara beridna till ett antal av sammanlagt 36. Räknar man, på sätt i berörda kungörelse närmare anges, även med reservhästar, blir årliga statsbidraget till ifrågasvarande städer för inköpskostnaden (80×45) 3,600 kronor. Härtill kommer halva kostnaden för stallrum, underhåll och vård åt 45 hästar, vilken torde kunna skattas till 700 kronor om året för varje häst eller således till 31,500

kronor. Summan av dessa statsbidrag skulle således för ett år bliva omkring 35,000 kronor. Då statsbidragen utbetalas i samma ordning som ersättningarna till städerna för statspoliskostnader, lärer detta belopp kunna beräknas för nästa budgetår.

Slutligen utgår ur förevarande anslag den ersättning för avlöningskostnad, vartill jämlikt 15 § 4 mom. tredje stycket i polislagen stad är berättigad vid tillhandahållande av reservpolismän. Vid beräkningen härav kan icke hämtas någon ledning av siffrorna från föregående år, då reservpolisen efter statspolisens inrättande av naturliga skäl icke kommer att anlitas i samma utsträckning som förut utan endast mera undantagsvis, i regel enstaka dagar. Det torde vara tillräckligt att för detta ändamål räkna med ett belopp av 5,000 kronor under budgetåret 1933/1934.

Andra kostnader för reservpolis än här omförmäls, d. v. s. rese- och traktementsersättningar, dagarvoden och särskilda utgifter vid polismännens tjänstgöring, utgå icke av förevarande anslag utan av anslaget för vissa ersättningar till befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet (p. 103). Sammanlagda kostnaden för reservpolisorganisationen, att utgå ur anslaget till polisväsendet i riket, kan således beräknas till $(147,400 + 27,500 + 35,000 + 5,000)$ 214,900 kronor eller i avrundat belopp 215,000 kronor.

Det årliga statsbidraget till *landstingens polisväsen* — i stort sett hälften av avlöningskostnaden och en tredjedel av utgående pensioner — beräknades för innevarande budgetår till 30,000 kronor. Det var då ännu ovisst, i vilken omfattning statspolisorganisationens genomförande skulle medföra indragning av landstingspolis. Nu har emellertid visat sig, att på ett undantag när alla de polismän, som hittills tjänstgjort såsom landstingspolis, torde komma att beredas anställning i städer med statspolisavdelningar för tjänstgöring å dessa samt att landstingspolisen i samma mån indragits. Frånsett avlöningen till den kvarstående polismannen hava landstingen emellertid alltjämt att svara för vissa pensioneringskostnader och ytterligare sådana kunna efterhand uppstå, då de i städerna anställda f. d. landstingspoliserna uppnå pensionsålder. Emellertid torde det med hänsyn till vad nu upplysts vara tillräckligt att för statsbidrag till landstingens polisväsen upptaga ett belopp av 5,000 kronor.

Beträffande posten till *statspolisintendenten* erinras, att Kungl. Maj:t den 14 juli 1932 med stöd av 4 § i polislagen förordnat, att i Stockholm skall för hela rikets behov finnas anställd en polisman av polisintendents tjänsteställning (statspolisintendent) med avlöning och övriga förmåner enligt de för förste, andre och fjärde polisintendenterna i Stockholm gällande regler. Instruktion för statspolisintendenten har fastställts av Kungl. Maj:t den 2 december 1932 (nr 538). Statspolisintendentens avlöning uppgår för närvarande till omkring 13,000 kronor. Då härtill komma kostnaderna för vissa särskilda förmåner, som han i likhet med nämnda polisintendenter äger åtnjuta, samt statsverket dessutom torde komma att åsamkas kostnad för avlöning åt vikarie under statspolisintendentens semester, bör kostnaden under denna post uppskattas till 14,500 kronor. Anmärkas bör, att statspolisintendenten jämlikt

sin instruktion har tjänstelokal i statspolisavdelningens i Stockholm lokaler samt att i följd härav kostnaden härför ingår i det under statspolisorganisationen beräknade beloppet.

För *polisskolan i Stockholm* uppskattades den årliga kostnaden enligt organisationsplanen år 1925 till 57,000 kronor. Med detta belopp räknades också för budgetåret 1926/1927. I anslutning till beräkningar från överståthållarämbetet uppskattades beloppet till polisskolan för budgetperioden 1927/1928 till endast 56,020 kronor men höjdes för budgetåret 1928/1929 till 60,000 kronor, med vilket sistnämnda belopp även kalkylerades beträffande perioderna 1929/1930 och 1930/1931. För budgetperioden 1931/1932 beräknades anslagsposten till 65,000 kronor, medan medelsbehovet för innevarande budgetår, såsom framgår av det föregående, uppskattats till 66,000 kronor.

I skrivelse den 27 augusti 1932 har överståthållarämbetet för budgetåret 1933/1934 uppskattat behovet av medel till förevarande ändamål till 70,000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 27 maj 1932 utfärdat kungörelse (nr 185) om ändring i vissa delar av reglementet för polisskolan i Stockholm den 18 juni 1925 (nr 227), varigenom föranletts någon ökning i kostnaderna för polisskolan. Då härtill kommer, att enligt inhämtad upplysning de kostnadsbelopp, som de senare budgetåren beräknats för skolan, visat sig knappt tillmätta, torde kostnaderna för nästa budgetår i enlighet med överståthållarämbetets förslag böra uppskattas till 70,000 kronor.

I cirkulär den 21 november 1925 har Kungl. Maj:t jämlikt 4 och 8 §§ i polislagen förordnat, att det åligger Stockholms stad att ombesörja det behöriga upprätthållandet av den *centralbyrå för fingeravtryck*, som jämlikt 2 § i kungörelsen den 19 november 1920 (nr 733) om fingeravtryck å häktade m. m. skall finnas i Stockholm under överståthållarämbetets överinseende för förvaring, registrering och klassificering av fingeravtryck, vilka jämlikt samma kungörelse skola tagas av vissa personer. Centralbyrån är organiserad tillsammans med signalementsbyrån vid Stockholms kriminalpolisavdelning; dess personal har intill 1932 års utgång bestått av en kriminalkommissarie och två kriminalkonstaplar. Stadens kostnader för centralbyrån ersättas enligt 15 § i polislagen av statsmedel.

Genom kungörelse den 9 december 1932 (nr 559) hava, i enlighet med förslag i propositionen nr 181 för 1932 års riksdag, genomförts ändringar i 1920 års kungörelse, innebärande bland annat, att för möjliggörande av förande av särskilt enfingersregister alla fingeravtryck skola insändas till byrån i två exemplar. Såsom ock förutsattes i nyssnämnda proposition föranleder detta en utvidgning av byrån från 1933 års början genom anställande av ytterligare en kriminalöverkonstapel och en kriminalkonstapel. Medelsbehovet, som för budgetåret 1931/1932 beräknades till 24,000 kronor och för innevarande budgetår — med hänsyn till nämnda utvidgning samt utbetalningsföreskrifterna — till 27,000 kronor, torde på grund av det anförda kunna beräknas till omkring 36,000 kronor för nästkommande budgetår.

Kostnaderna för *särskilda polisbyrån för övervakande av utlännningar* hava hittills utgått direkt av statsmedel efter beslut av Kungl. Maj:t för

varje särskilt budgetår. Sedan den 1 juli 1927 hava de årliga kostnaderna utgjort 70,000 kronor. I enlighet med vad härom anfördes i propositionen nr 181 till 1932 års riksdag har Kungl. Maj:t emellertid genom beslut den 2 december 1932 — samtidigt som i statspolisintendentens instruktion föreskrivits, att denne närmast under polismästaren i Stockholm vore ansvarig för polisbyrån — jämlikt 4 och 8 §§ i polislagen förordnat, att det skall åligga Stockholms stad att från och med den 1 januari 1933 ombesörja det fortsatta uppehållet under överståthållarämbetets överinseende av en särskild polisbyrå med vissa angivna uppgifter för övervakande av utlännningar. Genom samma beslut har föreskrivits, att vid byråns organiserande skall, intill dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, med beaktande av vad i förenämnda proposition härom anförts, iakttagas, att de årliga kostnaderna för byrån, vilka i vad rör tiden efter 1933 års ingång gottgöras staden av statsmedel jämlikt 15 § 1 mom. första stycket i polislagen och 10 § i kungörelsen angående statsbidrag till polisväsendet, icke må överstiga 61,000 kronor jämte vad som kan utgå för pensioneringskostnad jämlikt ett Kungl. Maj:ts beslut den 4 mars 1932. Då sistnämnda kostnad kan uppskattas till 1,700 kronor årligen, torde under denna post böra beräknas ett belopp av (61,000 + 1,700) 62,700 kronor.

I posten till kriminalpolisorganisationen har hittills såsom redan anmärkts plägat inräknas en summa av 10,000 kronor, avsedd att användas som *bidrag för grövre brotts upptäckande och misstänkta personers efterspanande och gripande*. För nämnda ändamål har vid behandlingen här förut av posten till statspolisorganisationen, vari posten till kriminalpolisorganisationen uppgått, ej beräknats något belopp. På sätt tidigare antytts synes det nämligen lämpligare att upptaga här avsedda bidrag under en särskild post. I likhet med vad hittills skett torde för nästa budgetår för ändamålet böra beräknas ett belopp av 10,000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle beräkningen av anslaget till polisväsendet i riket för budgetåret 1933/1934 te sig på sätt framgår av följande tablå.

	Kronor
Den lokala polisorganisationen å landsbygden	1,600,000
Retroaktiva pensionsavgifter för polismän och fjärdingsmän å landsbygden	42,000
Utgifter för extra eller biträdande landsfiskaler m. fl.	320,000
Statspolisorganisationen	1,544,500
Reservpolisorganisationen	215,000
Landstingens polisväsen	5,000
Statspolisintendenten	14,500
Polisskolan i Stockholm	70,000
Polisskolan i Göteborg	7,000
Tidningen »Polisunderrättelser»	66,000
Centralbyrån för fingeravtryck	36,000
Polisbyrån	62,700
Gränskontroll	45,000
Bidrag för grövre brotts upptäckande m. m.	10,000
Summa kronor	4,037,700

Det ligger i sakens natur, att beräkningen i fråga om flera poster är i hög grad approximativ. Med hänsyn härtill torde anslaget kunna avrundas nedåt till jämnt 4,000,000 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *polisväsendet i riket* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 4,000,000.

[103.] 2. **Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1930/1931.....	870,000	993,057
1931/1932.....	950,000	1,005,026
1932/1933.....	1,000,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	1,230,000	—

[Kungörelse den 24 november 1932 (nr 533).]

Beträffande detta anslags användning hava intill den 1 januari 1933 gällt bestämmelserna i kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 342) angående ersättning åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet för vissa av deras verksamhet föranledda utgifter m. m. med däri genom kungörelser den 7 maj 1926 (nr 176), den 19 september 1929 (nr 339) och den 9 maj 1930 (nr 130) gjorda ändringar. Från och med den 1 januari 1933 gäller en ny författning i ämnet, nämligen kungörelsen den 24 november 1932 (nr 533) angående vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet m. m. Utom de ersättningar, som sålunda gäldas från anslaget, hava därav från och med budgetåret 1926/1927 även bestritts de ersättningar, som tillkomma landsfiskalerna jämlikt kungörelsen den 17 september 1851 (nr 31 s. 1) angående ersättning till länsmän och nämndemän i de fall, då flera härader hava gemensam tingstad i brottmål.

För vinnande av ökad kontroll och vidgad erfarenhet rörande anslagsmedlens disposition har anslaget från och med budgetåret 1931/1932 uppdelats på två anslagposter. Under nämnda budgetår avfördes sålunda utgifter för resekostnads- och traktamentsersättningar för sig och övriga utgifter enligt nyssnämnda bestämmelser för sig. Nettoutgifterna under de olika posterna utgjorde respektive 774,249 och 230,777 kronor. I den för senare halvåret 1932 fastställda staten upptogs för resekostnads- och traktamentsersättningar 380,000 kronor och för övriga utgifter 100,000 kronor. Med hänsyn till de från och med 1933 års ingång gällande ändrade bestämmelserna har Kungl. Maj:t i samband med fastställande av stat för första halvåret 1933 anbefallt länsstyrelserna att avföra resekostnads- och traktamentsersättning jämte dagarvoden för sig samt övriga utgifter för sig; för de olika posterna upptogs i staten respektive 420,000 och 100,000 kronor.

Vid förevarande beräkningar torde till utgångspunkt böra tagas nettoutgifterna å anslaget för budgetåret 1931/1932. För nämnda budgetår kunde minskning i utgifterna förväntas av två särskilda anledningar, nämligen dels

den alltifrån budgetårets början gällande begränsningen i hållandet av vägsyner, vid vilka landsfiskalerna mot reseersättning närvara, och dels de likaledes från budgetårets början gällande ändringarna i resereglementet och i automobiltaxorna. Vid senaste budgetberäkning antogs den årliga minskningen i utgifterna av dessa anledningar komma att uppgå till respektive 50,000 och 90,000 kronor. Å andra sidan har en anledning till utgiftsökning legat däri, att polislagen från och med den 1 januari 1932 obligatoriskt trätt i kraft för hela riket. I själva verket har utgiftsökningen under senare hälften av budgetåret i stort sett uppvägs av utgiftsminskningen, i det att belastningssiffran för sistlidet budgetår utvisar endast en jämförelsevis obetydlig höjning av utgifterna i förhållande till näst föregående budgetår. Vore nyssnämnda uppskattning av minskningen i utgifter till sammanlagt 140,000 kronor för helt år riktig och kunde vidare antagas, att ökning för anletts uteslutande av polislagens ikraftträdande, skulle belastningssiffrorna giva vid handen, att utgifterna skulle hava uppgått till ytterligare omkring 150,000 kronor, därest polislagen varit i kraft under hela budgetåret. Emellertid lär det vara berättigat antaga, att utgiftsminskningen skattats väl högt samt att en viss normal ökning av utgifterna inträtt oberoende av polislagens ikraftträdande. Nu angivna förhållanden synas därför icke behöva föranleda större höjning av anslagets belopp än till 1,100,000 kronor.

Härefter böra övervägas konsekvenserna av den vid innevarande års början ikraftträdde kungörelsen den 24 november 1932. Den nya kungörelsen innebär bland annat, att förevarande anslag skall tagas i anspråk för gäldande av alla rese- och traktamentsersättningar åt stats- eller reservpolis, sådana dagarvoden som utgå till ordningsstatspolis- eller reservpolismän vid tjänstgöring utom de vanliga verksamhetsområdena, särskilda utgifter vid stats- eller reservpolisens tjänstgöring — vilka icke bestridas i annan ordning — ävensom kostnader för rikstelefonförbindelse till vissa statspolismäns bostäder. Dessa kostnader motsvaras enligt hittillsvarande ordning endast av rese- och traktamentsersättningar till kriminalpolismännen för landsbygden samt av de dagarvoden, som utgått till polismän vid tjänstgöring såsom reservpolis, vilka dagarvoden enligt senaste tillgängliga uppgifter uppgått till omkring 8,500 kronor för år. Summan av traktamentsersättningarna för ordningsstatspolisen är givetvis synnerligen svår att uppskatta, innan någon erfarenhet vunnits, men den beräknades vid organisationens genomförande till 117,000 kronor för år. Reseersättningarna måste antagas bli jämförelsevis mindre betydande, då statspolisen utrustas med motorfordon; ett belopp av 10,000 kronor torde böra beräknas för ändamålet. Kriminalstatspolisen uppgår till endast oväsentligt högre antal än de förutvarande kriminalpolismännen för landsbygden; då statspolisens motorfordon kunna antagas i ej ringa utsträckning bli använda även av kriminalstatspolisen, torde rese- och traktamentsersättningarna för denna snarast komma att understiga vad som utgått till berörda kriminalpolismän. För reservpolis komma hädanefter rese- och traktamentsersättningar endast undantagsvis att utgå. Då dagarvoden såväl för stats- som reservpolisen skola utgå

blott vid tjänstgöring å avlägsnare ort bliva kostnaderna härför troligen endast relativt obetydliga. För dessa båda ändamål samt för de särskilda utgifterna vid stats- eller reservpolisens tjänstgöring och kostnaderna för bostadstelefon åt statspolispersonal torde sammanlagt kunna beräknas 15,000 kronor. De angivna ändringarna i kungörelsen skulle enligt dessa beräkningar föranleda en höjning av anslaget med $(117,000 + 10,000 + 15,000 - 8,500)$ 133,500 kronor.

Den nya kungörelsen innefattar även utvidgad rätt till reseersättning åt landsfiskal, då resa sker för polisundersökning vid eldsvåda, samt till reseersättning åt fjärdingsmän m. fl. vid tjänsteresa inom distriktet, allt i överensstämmelse med beslut av sistlidne riksdag. Ändringarna kunna väl förväntas medföra en viss stegring av medelsbehovet, men det torde vara lämpligast att avvakta närmare erfarenhet rörande storleken av nämnda behov, innan anslaget på grund härav höjes. Vidare har den hittillsvarande kungörelsens bestämmelse, att landsfiskal för rikstelefonförbindelse, som anordnas till tjänstelokalen eller bostaden, äger undfå ersättning av statsmedel för vissa avgifter, utvidgats sålunda, att samma bestämmelse skall gälla för det fall, att länsstyrelsen med hänsyn till polis- eller åklagarverksamhet, som åligger extra landsfiskal eller därmed jämförlig befattningshavare, finner erforderligt, att rikstelefonförbindelse till dennes tjänstelokal eller bostad finnes anordnad. Dylik rätt till ersättning för telefonutgifter har förut pläгат av Kungl. Maj:t medgivits efter prövning i varje särskilt fall, och ändringen i kungörelsen innebär således i stort sett endast, att avgörandet av sådana frågor överflyttats till länsstyrelserna.

Den 28 november 1932 hava särskilda sakkunniga till chefen för justitiedepartementet överlämnat en promemoria angående lagstiftning om vissa straffprocessuella tvångsmedel. De vid promemorian fogade lagförslagen innebära bland annat, att för brott misstänkt person, som kvarhållas av polismyndighet, under vissa förutsättningar skall inställas för ordföranden i den underrätt, inom vars domkrets den misstänkte finnes, för prövning av frågan, om han vidare skall kvarhållas; hör åtal för brottet till annan rätt, och kan den misstänkte utan längre tidsutdräkt inställas för ordföranden i denna, skall det enligt förslaget ske. För den händelse förslag av denna innebörd kommer att framläggas vid 1933 års riksdag, lära i samband därmed böra föreslås de jämkningar i grunderna för förevarande anslags användning, som möjligen kunna bliva erforderliga. Dessa jämkningar torde icke kunna bliva av den art, att på grund härav höjning av anslagets belopp bör ske för nästa budgetår.

Enligt vad här anförts synes anslaget böra upptagas till $(1,100,000 + 133,500)$ 1,233,500 eller i avrundat tal till 1,230,000 kronor. På sätt som skett för förra halvåret 1933 lära anslaget böra uppdelas på två anslagsposter. Med hänsyn till de nu kända belastningssiffrorna för budgetåret 1931/1932 torde därvid böra beräknas för resekostnads- och traktamentsersättningar jämte dagarvoden 950,000 kronor och för övriga utgifter 280,000 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av kronor 1,230,000.

[104.] 3. Särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m. (extra anslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1930/1931	135,000	128,967
1931/1932	200,000	177,656
1932/1933	200,000	—
1933/1934 (förslag)	200,000	—

För ifrågavarande ändamål har anslag beviljats alltsedan budgetåret 1923/1924.

En avsevärd del av anslaget har brukat ställas till överståthållarämbetets förfogande med bemyndigande för ämbetet att till *Stockholms stad* utbetala visst bidrag till underhåll av särskild polisavdelning, tillhörig Stockholms polis-kår, för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. Medlemmarna av denna avdelning hava ägt utöva polisverksamhet jämväl inom Stockholms län och under de senaste åren i vissa fall även inom andra län. Återstoden av kostnaden för spritpolisavdelningen har bestritts av staden.

Till underhåll under löpande budgetår av avdelningen har Kungl. Maj:t den 3 juni 1932 bemyndigat överståthållarämbetet att till staden från anslaget utbetala 110,000 kronor, under villkor att Stockholms stadsfullmäktige för samma tid för ändamålet beviljade minst 25,000 kronor. Detta villkor har sedermera uppfyllts.

I skrivelse den 2 november 1932 har *överståthållarämbetet* hemställt om oförändrat statsbidrag under nästa budgetår för underhåll av ifrågavarande polisstyrka.

Förutom till nu berörda ändamål hava medel för varje budgetperiod beräknats för att, efter framställning från vederbörande länsstyrelser, användas till vidtagande i *andra delar av landet* av åtgärder till spritsmugglingens bekämpande samt, i viss mån, till stävjande av olaga rusdryckshantering i andra former.

Kungl. Maj:t har den 22 juli och 23 december 1932 bemyndigat följande länsstyrelser att under budgetåret 1932/1933 för bekämpande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m. av anslaget emot redovisnings-skyldighet använda, länsstyrelsen i Östergötlands län högst 4,800 kronor, länsstyrelsen i Malmöhus län högst 32,000 kronor, länsstyrelsen i Hallands län högst 1,700 kronor, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län högst 18,000 kronor, länsstyrelsen i Värmlands län högst 4,000 kronor, länsstyrelsen i Kopparbergs län högst 3,000 kronor, länsstyrelsen i Gävleborgs län högst 8,000 kronor, länsstyrelsen i Västernorrlands län högst 5,000 kronor, länsstyrelsen i Västerbottens län högst 2,500 kronor samt länsstyrelsen i Norrbottens län högst 11,000 kronor, eller alltså tillhopa högst 90,000 kronor. I samband därmed har Kungl. Maj:t, bland annat, förklarat, att den polis-

verksamhet, för vilken medel sålunda anvisats, finge, då för fullgörande av påbörjad spaning eller eljest anledning därtill föreläge, utsträckas till annat län.

På uppdrag av Kungl. Maj:t avgåvo generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen den 27 november 1929 utredning rörande ett definitivt ordnande av organisationen för bekämpande av den olovliga införseln av spritdrycker m. m. och därmed sammanhängande spörsmål. Redogörelser för denna utredning hava lämnats i Kungl. Maj:ts propositioner nr 54 till 1930 års riksdag och nr 73 till 1931 års riksdag. Här må allenast framhållas, att ämbetsverken såsom sin bestämda mening uttalade, att det under nuvarande förhållanden icke vore tillfyllest med den allmänna tillsyn för förhindrande av spritsmuggling m. m., som det ålège tull-, polis- och lotspersonalen att utöva. Ämbetsverken ansågo emellertid, att *en del* av den nuvarande spritpolisens arbete skulle kunna, dock endast försöksvis och efter hand, övertagas av tulltjänstemän med viss polisutbildning. Härvid gjordes likväl undantag beträffande spritpolisen i Stockholm.

Generaltullstyrelsen har under åren 1929, 1930 och 1931 anordnat kurser för utbildning i detektivtjänst av befattningshavare vid tullverket. Av sparsamhetsskäl anordnades icke någon kurs under år 1932. Sammanlagt hava omkring 30 tulltjänstemän erhållit sådan utbildning, som nu nämnts.

Anledning att nu föreslå ändringar i spritpolisorganisationen torde icke finnas. Den inverkan på behovet av särskild spritpolis, som inrättandet av statspolis kan medföra, kan icke bedömas, innan erfarenhet vunnits om statspolisavdelningarnas verksamhet. Vad angår de polisutbildade tulltjänstemännen torde dessa behöva tagas i anspråk å ställen där spritpolis ej finnes men där särskild spaning rörande spritsmuggling visar sig vara av nöden.

Vidkommande härefter anslagsbehovet må påpekas, att anslaget för sistförflutna budgetår avsevärt underbelastats. Ätminstone delvis sammanhänger denna underbelastning därmed, att spritpolisverksamheten på sina håll påbörjades först någon tid inpå budgetåret. På grund härav och då länsstyrelsernas framställningar om bidrag under nu löpande budgetår tyda på ökat medelsbehov, torde hänsyn icke böra tagas till underbelastningen vid bestämmandet av anslagets storlek. Jag förordar därför, att anslaget för nästa budgetår upptages till oförändrat belopp. Anslaget avses att täckas av avkastningen av rusedrycksmedelsfonden.

Under återopande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m.* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 200,000.

Departements-
chefen.

F. Diverse.

Tillfälliga hjälpåtgärder för lindrande av nöd m. m. bland befolkningen i Norrbottens län. Med anledning av två inom riksdagen väckta motioner (I: 43 och II: 92) anvisade 1930 års riksdag (skrivelse nr 368) för tillfälliga hjälpåtgärder för lindrande av nöd m. m. bland befolkningen i Norrbottens län för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor, vilket anslag uppfördes under riksstatens femte huvudtitel. I utlåtande (nr 159) över motionerna hade statsutskottet anfört bland annat, att vad Norrbottens län beträffade ett starkt framträdande behov föreläge av ett särskilt hjälpanslag, som utan alltför bindande bestämmelser kunde av länsstyrelsen i länet anlitas för lindrande av nöd och undanröjande av andra uppkommande svårigheter bland en i stor utsträckning under synnerligen torftiga och hårda villkor levande länsbefolkning. Av utskottet gjord hemställan om bifall till motionerna godkändes av andra kammaren men avslogs av den första. Efter gemensam votering beslöt riksdagen i enlighet med andra kammarens mening. Det beviljade anslaget ställdes sedermera till länsstyrelsens i länet förfogande.

I skrivelse den 9 november 1931 till chefen för socialdepartementet gjorde länsstyrelsen i Norrbottens län framställning om ett ytterligare anslag för ändamålet av 100,000 kronor.

Vid anmälan av detta anslagsäskande i 1932 års statsverksproposition (V s. 408) anförde föredragande departementschefen, att de skäl, som kunde tala för anvisande av ytterligare medel till här berörda ändamål, torde med ungefär samma styrka kunna åberopas till stöd för beviljande av anslag till motsvarande hjälpåtgärder inom vissa andra län. Av såväl statsfinansiella som andra grunder syntes det emellertid knappast kunna ifrågakomma att i utvidgad omfattning bereda medel för en i denna form bedriven, på förhand till viss landsdel begränsad hjälpverksamhet. Vid sådant förhållande fann departementschefen sig icke kunna hemställa om nytt anslag för budgetåret 1932/1933. I enlighet härmed äskade Kungl. Maj:t icke något anslag för ändamålet.

I riksdagen väcktes emellertid två motioner (I: 25 och II: 48), vari hemställdes, att riksdagen för budgetåret 1932/1933 måtte bevilja ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor, att ställas till bemälda länsstyrelsens förfogande för ifrågavarande ändamål. I motionerna fanns intagen en av länsstyrelsen i Norrbottens län avgiven redogörelse för användningen av det år 1930 beviljade anslaget.

Statsutskottet, dit motionerna hänvisades, förklarade sig i utlåtande nr 5 A (p. 104) dela departementschefens mening i frågan och hemställde därför, att motionerna icke måtte vinna riksdagens bifall. I en reservation till utskottets utlåtande hemställdes om ett anslag för ändamålet av 50,000 kro-

nor. Första kammaren biföll reservationen, andra kammaren utskottets hemställan. Vid gemensam omröstning beslöt riksdagen avslå motionerna.

I skrivelse den 25 oktober 1932 har *länsstyrelsen i Norrbottens län* hemställt, att nytt anslag för berörda ändamål av förslagsvis 100,000 kronor måtte äskas av 1933 års riksdag. Till stöd härför har länsstyrelsen anfört, att det av 1930 års riksdag beviljade anslaget numera vore i det närmaste uttömt. De redan förut betydande försörjningssvårigheterna för stora grupper av befolkningen hade undan för undan skärpts, och möjligheterna att lämna verksam hjälp minskades i samma mån som skatteunderlaget i följd av det tynande näringslivet allt mer försämrades. Under sådana omständigheter framstode behovet av ett anslag som det ifrågavarande med vida större styrka nu än för två år sedan.

Väl kan det icke förnekas, att befolkningen i Norrbottens län i stor utsträckning har att kämpa med betydande ekonomiska svårigheter och att behovet av hjälpåtgärder från det allmännas sida är framträdande. Enligt min mening bör emellertid detta behov, i den mån så kan ske, tillgodoses på annat sätt än det här avsedda, därvid särskilt åtgärder, som åsyfta att befrämja upprätthållandet av produktionen, lära komma under övervägande. I likhet med min företrädare i ämbetet och i enlighet med den ståndpunkt, riksdagen intog i fjol, anser jag således medel icke böra beviljas i den ordning, som av länsstyrelsen ifrågasatts.

Departement-
chefen.

[105.] 1. **Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1932/1933	10,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	10,000	—

I fråga om anslagets användning tillåter jag mig hänvisa till 1932 års statsverksproposition (V p. 101).

Någon ytterligare erfarenhet rörande medelsbehovet har icke kunnat vinnas, sedan anslagsberäkningen i fjol verkställdes. På grund härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar*
för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslags-
anslag av kronor 10,000.

2. **Ålderstillägg, oförändrat ordinarie förslagsanslag** kronor 350,000.

3. **Rese- och traktamentspenningar, oförändrat ordinarie förslagsanslag** kronor 45,000.

4. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, oförändrat ordinarie reservationsanslag** kronor 150,000.

Utredning angående allmänna pensionsförsäkringen (extra reservationsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	65,000	28,900
1932/1933	50,000	—

Anledningen till att särskilt anslag uppförts för ifrågavarande utredning har varit, att kostnaderna för pensionsförsäkringskommitténs arbete icke kunnat bestridas inom ramen för socialdepartementets ordinarie anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

Enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning förefanns vid utgången av budgetåret 1931/1932 en reservation å anslaget av 88,013 kronor. Jämte det för löpande budgetår anvisade anslaget utgjorde således medelstillgången den 1 juli 1932 138,013 kronor. Utgifterna för senare halvåret 1932 hava av kommittén uppskattats till 26,000 kronor. Omkring 110,000 kronor synes alltså för närvarande vara disponibla å anslaget för kommande utgifter. Med hänsyn till storleken av detta belopp och då anledning är att förvänta, att kommittén skall slutföra sitt uppdrag före nästa budgetårs utgång, torde några särskilda medel icke vidare behöva anvisas för ändamålet. Jag utgår från att, därest medlen å anslaget skulle visa sig icke förslå för kommitténs kostnader, återstoden får bestridas av femte huvudtitelns ordinarie kommittéanslag.

5. **Extra utgifter, oförändrat ordinarie reservationsanslag** kronor 80,000.

[106.] 6. **Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.** (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	1,000,000	1,127,218
1932/1933	1,000,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	175,000	—

Från förevarande anslag bestridas för närvarande utgifter för bränsle, lyse, renhållning och städning, skrivmaterialier och papper, telegram, telefon och annonsering, inköp och underhåll av böcker och handlingar, tidningar m. m. dels för socialdepartementet, socialstyrelsen, medicinalstyrelsen och överståthållarämbetets kansli, dels ock för länsstyrelserna.

Från anslaget gäldas vidare vissa smärre utgifter för lokallhyror för socialstyrelsen och länsstyrelserna, vissa kostnader för renskrivning och tillfälliga arbetsbiträden hos överståthållarämbetets kansli samt länsstyrelsernas kostnader för tryckning av länskungörelserna.

Slutligen tages anslaget jämväl i anspråk till gäldande av diverse andra utgifter, vilka enligt särskilda av Kungl. Maj:t meddelade beslut skola avföras från anslaget (se statsliggaren för budgetåret 1932/1933 s. 247—248).

Under p. 97 har jag förutsatt, att kostnaderna för renskrivning och tillfälliga arbetsbiträden hos överståthållarämbetets kansli hädanefter skola be-

stridas från anslaget till överståthållarämbetet. Vidare har jag under p. 99 hemställt, att till ett särskilt anslag, rubricerat expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna, skola överföras bland annat samtliga här omförmälda kostnader för länsstyrelserna med undantag av utgifterna för lokalhyror. Sistnämnda utgifter torde — liksom socialstyrelsens utgifter av enahanda art — från och med nästa budgetår få bestridas från ett under sjätte huvudtiteln uppfört nyinrättat hyresanslag.

Återstående här omförmälda utgifter synas mig jämväl under nästa budgetår böra belasta nu behandlade anslag. Under förutsättning att här liksom beträffande länsstyrelsernas expenser kan beräknas en nedgång i de senaste expensutgifterna av omkring 10 %, torde med ledning av de uppgifter i ämnet, vilka socialdepartementet erhållit, det sammanlagda medelsbehovet för ifrågavarande ändamål kunna uppskattas till omkring 175,000 kronor. Jag anser därför, att anslaget kan för budgetåret 1933/1934 upptagas till detta belopp, vilket i förhållande till löpande budgetår innebär en nedsättning av anslaget med 825,000 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att nedsätta det *ordinarie* förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.*, nu 1,000,000 kronor, med 825,000 kronor till..... kronor 175,000.

[107.] 7. Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	523,000	511,091
1932/1933	515,000	—
1933/1934 (<i>beräknat belopp</i>)	512,000	—

Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid behandling av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört om beredande av tillfällig löneförbättring under budgetåret 1933/1934 för vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, till *tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen* för budgetåret 1933/1934 beräkna ett *extra* förslagsanslag av..... kronor 512,000.

[108.] 8. Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	140,000	128,589
1932/1933	140,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	130,000	—

Femte huvudtiteln.

Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående beredande av provisoriskt dyrortstillägg under budgetåret 1933/1934 åt vissa befattningshavare i statens tjänst hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 130,000.

[109.] 9. **Dyrortstillägg åt befattningshavare i statens tjänst** (extra förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	3,800,000	3,995,309
1932/1933	3,560,000	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	3,300,000	—

Hänvisande till vad chefen för finansdepartementet denna dag till statsrådsprotokollet över finansärenden anfört om beredande åt vissa statens befattningshavare av dyrortstillägg för budgetåret 1933/1934 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *dyrortstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 3,300,000.

[110.] 10. **Tryckningskostnader** (ordinarie förslagsanslag).

Budgetår	Anslag kronor	Nettoutgifter kronor
1931/1932	228,654	276,748
1932/1933	229,976	—
1933/1934 (<i>förslag</i>)	119,991	—

I det föregående har jag under p. 99 föreslagit, att länsstyrelsernas utgifter för tryckning av blanketter och dylikt för eget behov och för andra ändamål än eget behov, vilka utgifter hittills gäldats från förevarande anslag, från och med nästa budgetår skola bestridas från ett särskilt anslag till expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna. Enligt inhämtade upplysningar hava sagda utgifter för blankettryck under budgetåret 1931/1932 uppgått till omkring 142,000 kronor. Med utgångspunkt från den senaste belastningen av anslaget till tryckningskostnader skulle därför detta anslag kunna för nästkommande budgetår uppskattas till i runt tal 135,000 kronor. Då emellertid senaste belastningssiffran varit ovanligt hög samt dessutom åtgärder i olika hänseenden vidtagits till nedbringande av statens tryckningskostnader, anser jag anslaget icke behöva för budgetåret 1933/1934 uppskattas till högre belopp än omkring 120,000 kronor. För jämnande av huvudtiteln slutsumma torde anslaget böra bestämmas till 119,991 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att nedsätta det *ordinarie* förslagsanslaget till *tryckningskostnader*, nu 229,976 kronor, med 109,985 kronor till kronor 119,991.

För budgetåret 1932/1933 hava under femte huvudtiteln anvisats
ordinarie anslag till belopp av..... kronor 43,342,680
extra » » » » » 89,813,820 kronor 133,156,500

För budgetåret 1933/1934 skulle, vid bifall till av mig
gjorda förslag, under femte huvudtiteln uppföras
ordinarie anslag till belopp av kronor 47,014,870
extra » » » » » 104,437,630 » 151,452,500
och skulle således huvudtiteln slutsumma komma att
ökas med » 18,296,000

Denna ökning beror huvudsakligen dels å höjningen av anslaget till arbetslöshetens bekämpande med 10 miljoner kronor dels å den omständigheten, att anslaget till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring måst för nästa budgetår beräknas väsentligt högre än för det nu löpande, emedan anslaget under detta sistnämnda år på grund av omläggningen av sättet för bestridande av förskotten å landstingens och kommunernas andelar i omförmälda tillägg och understöd kunnat tillfälligtvis upptagas till ett 7,600,000 kronor lägre belopp än eljest skolat ske.

Vid en närmare jämförelse mellan utgifterna under huvudtiteln för de båda budgetåren, särskilt för belysande av föreslagna besparingar, torde till en början följande anslag, där direkt jämförelse icke kan ske, böra undantagas.

	1932/1933 kronor	1933/1934 kronor	A n m.
Bekämpande av arbetslösheten	25,000,000	35,000,000	Särskilda tilläggsanslag och anslag under utgifter för kapitalökning utesluta möjlighet till direkt jämförelse. För budgetåret 1933/1934 upptages under utgifter för kapitalökning ett anslag av 6,900,000 kronor till byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus.
Hospitalsbyggnader	6.250,000	—	
Inlösen av vårdplatser vid statens sinnessjukhus	—	670,000	
Vissa kostnader i anledning av val till riksdagens andra kammare	60,000	—	Anslag erfordras blott vart 4:e år.
Postverkets kostnader för tryckning och expediering av pensionskvitton	—	110,000	Anslag erfordras blott vart 5:e år.
Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.	1,000,000	175,000	Anslaget expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna har utbrutits ur anslagen till skrivmaterialier m. m. och till tryckningskostnader, vilket medfört överflyttning av vissa utgifter från en avdelning av huvudtiteln till en annan.
Tryckningskostnader	229.976	119,991	
Expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna	—	915.000	

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.
Vidare torde särskilt böra redovisas <i>dels</i> anslagen till socialstyrelsen och socialstyrelsens verksamhet tillhopa	523,600	562,600
beträffande vilka anslag den ifrågasatta höjningen har sin grund i organisa- toriska förändringar,		

dels ock följande anslag, beträffande vilka anslagsökningar ifrågasatts på grund av automatiska stegringar.

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.
Kostnader enligt 19 § olycksfallsförsäkringslagen ...	330,000	500,000
Sjukkasseväsandets befrämjande	4,250,000	5,560,000
Bidrag till moderskapsförsäkring	220,000	315,000
Moderskapsunderstöd	5,000	10,000
Statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring	40,200,000	50,300,000
Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar	275,000	280,000
Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader	300,000	370,000
Fattigvård i allmänhet	1,400,000	1,550,000
Barnavård » »	150,000	190,000
Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattig- vårdskonventionen	300,000	750,000
Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem	100,000	110,000
Skyddsuppfostran	530,000	560,000
Statens sinnessjukhus	10,300,000	10,600,000
Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö	1,300,000	2,600,000
Anstalter för obildbara sinnesslöa	880,000	900,000
Anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka	865,000	880,000
Epileptikeranstalter	205,000	220,000
Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling	100,000	110,000
Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka	615,000	885,000
Bidrag för anställning av distriktssköterskor	220,000	235,000
Polisväsendet i riket	3,650,000	4,000,000
Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet	1,000,000	1,230,000

De nu särskilt angivna anslagen utgöra tillsammans för budgetåret 1932/1933 100,258,576 kronor och för budgetåret 1933/1934 119,707,591 kronor. Återstående anslag under femte huvudtiteln uppgå sammanlagt för budgetåret 1932/1933 till 32,897,924 kronor och för budgetåret 1933/1934 till 31,744,909 kronor. En jämförelse mellan de sist angivna beloppen, fördelade å olika huvudgrupper av anslag, giver följande resultat.

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.	Förändring kr.
Departementet	281,820	271,320	— 10,500
Sociala verk och inrättningar	5,571,030	5,315,930	— 255,100
Medicinalstaten samt hälso- och sjuk- vården	14,247,474	13,598,159	— 649,315
Överståthållarämbetet och lands- staten	7,697,600	7,782,500	+ 84,900
Polisväsendet	200,000	200,000	—
Diverse	4,900,000	4,577,000	— 323,000
Summa kronor	32,897,924	31,744,909	— 1,153,015

Den föreslagna anslagsminskningen, 1,153,015 kronor, utgör alltså något mer än 3.6 procent av ifrågavarande anslagsbelopp för budgetåret 1932/1933. Minskningen är emellertid icke i sin helhet en följd av vidtagna besparingsåtgärder utan är delvis att hänföra till andra omständigheter. Sålunda har exempelvis anslaget till bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus kunnat nedsättas med 480,000 kronor, beroende på att behovet av dylika sjukhus numera är i huvudsak tillgodosett. Vidare har anslaget till driften av epidemisjukhus nedsatts med 100,000 kronor såsom följd av minskad belastning å anslaget.

Å andra sidan är att märka, att beträffande åtskilliga av de anslag, vilka på grund av automatiska stegringar utvisa höjningar, i riksstatsförslaget föreslagits åtgärder i syfte att begränsa anslagsbehovet, vilket i vissa fall skulle hava blivit avsevärt större, om dylika åtgärder icke ifrågasatts. Exempel härpå erbjuda anslaget till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader ävensom de tre anslagen till anstalter för sinnesslöa — bildbara och obildbara — samt epileptiker. Den begränsning av anslagsbehovet, som beträffande dessa fyra anslag vidtagits, har uppskattats till respektive 30,000, 90,000, 20,000 och 30,000 kronor.

Även vissa av de anslag, vilka här undantagits såsom icke direkt jämförbara, hava varit föremål för besparingsåtgärder. Sålunda har genom begränsningar å de undantagna anslagen till expenser och tryckningskostnader räknats med en besparing av tillhopa omkring 20,000 kronor i förhållande till riksstaten för löpande budgetår samt av ungefär 200,000 kronor i förhållande till de verkliga utgifterna för budgetåret 1931/1932.

I vad chefen för socialdepartementet hemställt och föreslagit beträffande anslagen för budgetåret 1933/1934 under femte huvudtiteln instämma statsrådets övriga ledamöter; och behagar Hans Maj:t Konungen bifalla vad sålunda blivit av statsrådet tillstyrkt, samt förordnar tillika, enligt statsrådets hemställan, att utdrag av detta protokoll skall överlämnas till finansdepartementet till ledning vid författandet av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov för nämnda tid.

Ur protokollet:
Viktor Nilsson.

Register

till

Femte huvudtiteln för budgetåret 1933 1934.

A. Departementet.

Sid.		Kronor
8	Departementschefen	24,000
8	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli	237,300
10	Förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli	10,020
	Säger för departementet	271,320

B. Sociala verk och inrättningar.

	Socialstyrelsen:	
11	Socialstyrelsen	330,600
12	Socialstyrelsens verksamhet	232,000
12	Allmän levnadskostnadsundersökning	20,000
	Arbetsfred, arbetsförmedling, arbetarskydd m. m.:	
13	Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.	75,000
14	Arbetsdomstolen	70,000
19	Särskilda skiljedomare i arbetstvister.	
20	Offentliga arbetsförmedlingen i riket m. m.	260,000
20	Bekämpande av arbetslösheten	35,000,000
22	Yrkesinspektionen	284,400
25	Yrkesinspektionens verksamhet	186,000
25	Föreningen för arbetarskydd	3,000
26	Arbetsrådet	44,300
28	Upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor	1,000
31	Bidrag till arbetsledarekurser.	
31	Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens m. m.	25,000
	Olycksfallsförsäkring:	
32	Riksförsäkringsanstalten	368,500
33	Riksförsäkringsanstaltens verksamhet	1,200,000
33	Försäkringsrådet	81,600
34	Försäkringsrådets verksamhet	68,000
38	Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.	500,000
40	Statens bidrag till fiskares försäkring	100,000
	Sjukförsäkring:	
42	Sjukkasväsandets befrämjande	5,560,000
44	Bidrag till moderskapsförsäkring	315,000
45	Moderskapsunderstöd	10,000
	Allmänna pensionsförsäkringen:	
46	Pensionsstyrelsen	640,000
46	Pensionsstyrelsens verksamhet m. m.	568,000

Sid.		Kronor
51	Arvodes- och omkostnadsstat för fullmäktige för pensionsförsäkringsfonden	
52	Statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring	50,300,000
56	Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.	
57	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar	280,000
58	Postverkets kostnader för tryckning och expediering av pensionskvitton för femårsperioden 1934/1938	110,000
59	Ersättning till häradskrivarna för pensionsförteckningar	54,000
	Åtgärder beträffande lösdrivare m. fl.:	
60	Statens tvångsarbetsanstalter	513,800
66	Utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m.	18,000
68	Frälsningsarméns räddningshem	10,000
	Alkoholistvård:	
68	Statens alkoholistanstalter vid Svartsjö och i Landskrona	42,000
69	Statens alkoholistanstalt å Venngarn	181,000
70	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.	63,000
75	Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.	370,000
77	Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.	5,000
78	Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter.	
81	Resor vid tvångsinternering av alkoholister	5,000
81	Interneringskostnader i vissa fall	2,000
	Fattigvård och barnavård:	
82	Statsinspektion av fattigvård och barnavård	75,000
83	Fattigvård i allmänhet	1,550,000
84	Barnavård i allmänhet	190,000
85	Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m.	750,000
86	Ersättning till Stockholms stad för viss fattigvård m. m. åtgammalsvenskbybor	18,500
87	Fattigvård och barnavård för lappar	200,000
89	Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet	15,000
91	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem	110,000
95	Barnhusen	115,830
95	Skyddsuppfostran	560,000
97	Inspektions- och upplysningsarbete med avseende å spädbarns- och förlossningshem	3,000
	Säger för sociala verk och inrättningar	101,483,530

C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

Medicinalstyrelsen m. m.:

98	Medicinalstyrelsen	384,500
99	Sinnessjuknämnden	13,200
	Statsmedicinska anstalten:	
100	Statens bakteriologiska laboratorium	142,000
104	Statens rättskemiska laboratorium	25,000
107	Statens farmaceutiska laboratorium	24,500
	Provinsiälläkarstaten:	
107	Förste provinsiälläkare och provinsiälläkare	3,075,300

Femte huvudtiteln.

Sid.		Kronor
110	Reseersättningar vid provinsialläkarstaten	125,000
110	Tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare	3,360
111	Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden.	
112	Avlöning åt civila läkarstipendiater	8,000
112	Bidrag till extra provinsialläkares avlöande	20,000
113	Dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare	500
113	Utbildningskurs för rättsobducenter.	

Sjukvårdsanstalterna.

Sinnessjukvårdsanstalterna:		
114	Statens sinnessjukhus	10,600,000
128	Inlösen av vårdplatser vid sinnessjukhusen m. m.	670,000
129	Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö	2,600,000
130	Anstalter för obildbara sinnesslöa	900,000
137	Anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallande sjuka	880,000
137	Epileptikeranstalter	220,000
139	Avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar	21,200
141	Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar	22,700
142	Visst dräneringsarbete vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar	1,550
143	Avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor	13,900
144	Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor	5,900
Övriga egentliga sjukvårdsanstalter:		
145	Lasarettets underhåll	15,774
145	Underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska	20,000
145	Understöd åt spetälskesjukas familjer m. m.	2,000
146	Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter	600,000
162	Bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter	4,450,000
171	Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna ...	60,000
175	Folksanatorierna	50,000
178	Understödjande av dispensärverksamhet	480,000
179	Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten ...	50,000
180	Radiumhemmets i Stockholm poliklinik	15,000
180	Radiumhemmets i Stockholm klinik	45,000
180	Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling	110,000
180	Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus	220,000
181	Bidrag till driften av epidemisjukhus	700,000
182	Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka.	
183	Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka	885,000
Vanförestalter:		
185	Kliniker vid vanförestalter	230,000
186	Polikliniker vid vanförestalter	20,000

Femte huvudtiteln.

239

Sid.		Kronor
186	Skol- och uppfostringshem för vanföra	90,000
186	Yrkesskolor för vanföra m. m.	210,000
186	Bidrag till nybyggnad för Stockholms vanförestalt m. m.	500,000
187	Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare	150,000
187	Kuratorsverksamhet vid vanförestalterna	12,000
188	Eugeniahemmet	5,000

Hälsövärd i allmänhet.

189	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar	610,000
190	Kostnader i övrigt för allmän hälso- och sjukvård	9,000
191	Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader	60,000
192	Statens skola för utbildning av distriktssköterskor	18,000
192	Bidrag för anställning av distriktssköterskor	235,000
193	Dyrtidshjälp åt distriktssköterskor	500
194	Bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reserv- barnmorskor	680,000
194	Dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl.	55,000
195	Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen	90,000
195	Försöksverksamhet beträffande för- och eftervård vid barnbörd.	
195	Skyddskoppymningen	125,000
195	Karantänsanstalten på Käsö	2,400
197	Resestipendier åt vissa läkare	—
197	Internationella hälsövärdbyrån i Paris	9,375
197	Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden	87,000
200	Sjuktransporter med flygplan	40,000
202	Bidrag till anordnande av vissa sjuktransporter.	
203	Stipendier för deltagande i medicinska fortsättnings- kurser m. m.	
204	Understöd åt J. Henriksson för odling av medicinalväxter m. m.	500
Säger för medicinalstaten samt hälso- och sjukvården		30,698,159

D. Överståthållarämbetet och landsstaten.

205	Överståthållarämbetet	119,200
206	Landshövdingarna	509,000
206	Befattningshavare vid länsstyrelserna	4,335,300
208	Resersättningar till landshövdingarna och befattnings- havare vid länsstyrelserna	75,000
208	Expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna....	915,000
210	Fögderiförvaltningarna	2,350,000
210	Vikariatsersättningar vid fögderiförvaltningarna	270,000
211	Ersättning åt lappfogdar m. m.	124,000
Säger för överståthållarämbetet och landsstaten		8,697,500

E. Polisväsendet.

213	Polisväsendet i riket	4,000,000
223	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet	1,230,000

Sid.		Kronor
226	Särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m.....	200,000
	Säger för polisväsendet	5,430,000

F. Diverse.

228	Tillfälliga hjälpåtgärder för lindrande av nöd m. m. bland befolkningen i Norrbottens län.	
229	Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar.....	10,000
229	Ålderstillägg	350,000
229	Rese- och traktamentspenningar	45,000
229	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	150,000
230	Utredning angående allmänna pensionsförsäkringen.	
230	Extra utgifter	80,000
230	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.....	175,000
231	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen	512,000
231	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	130,000
232	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst	3,300,000
232	Tryckningskostnader	119,991
	Säger för diverse	4,871,991
	Summa	151,452,500

Sjätte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Leo anmäler de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1933/1934 av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, omfattande anslagen till kommunikationsdepartementet, samt anför därvid följande:

Vid beräkningen av anslagen under sjätte huvudtiteln har jag vidtagit de beskärningar, som det statsfinansiella läget påkallat och som visat sig möjliga. Beloppet av de med vanliga skattemedel bestridda anslagen stannar vid 10,412,600 kronor, vilket representerar en minskning i förhållande till nu löpande budgetår av 3,769,300 kronor. Bortses emellertid från de väganslag, som föreslås att överflyttas till automobilskattemedlens specialbudget — i årets riksstat upptagna till sammanlagt 2,850,000 kronor — blir minskningen av skattemedelsbelastningen 919,300 kronor. Härvid är dock att märka, att till sjätte huvudtiteln från andra huvudtitlar överförts kostnader för lokalhyror, upptagna under särskilt anslag, benämnt hyreskostnader, till belopp av 253,000 kronor.

A. Departementet.

1. Departementschefen, *oförändrat ordinarie anslag*..... kronor 24,000

[1.] 2. Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli. Det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli är

Bihang till riksdagens protokoll 1933. 1 saml. 1 häft. (Nr 1.)

1684 32 1

Sjätte huvudtiteln.

från och med budgetåret 1927/1928 i riksstaten upptaget med ett belopp av 177,000 kronor enligt följande av riksdagen godkända stater:

A. Ordinarie avlöningsstat.		Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>		135,400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>		23,700
<i>Förslagsanslag</i> kronor		159,100.

B. Övergångsstat.		Kronor.
Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>		17,900.

Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., 23,700 kronor, vilken post till beloppet fastställdes vid 1926 års riksdag, har genom Kungl. Maj:ts beslut den 18 juni 1926 erhållit följande fördelning:

		Kronor.
Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, <i>högst</i>		16,461
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>		1,039
Extra befattningshavare, renskrivning m. m., <i>högst</i>		6,200
Summa kronor		23,700.

Av nyssnämnda belopp å 6,200 kronor användes enligt medgivande i samma beslut ett årligt belopp av 5,000 kronor till avlöning åt en extra föredragande för stadsplaneärenden.

I anslutning till vad den med avseende å statens utgifter under budgetåret 1933/1934 tillsatta granskningsnämnden uttalat hava möjligheterna att begränsa utgifterna för icke-ordinarie befattningshavare undersökts. Därvid har en minskning av den till detta ändamål avsedda anslagsposten till 22,000 kronor syntts kunna ske, vilket belopp torde lämpligen böra fördelas på grundavlöningar, avlöningsförhöjningar och extra befattningshavare med 15,700, 1,040 respektive 5,260 kronor. Anslagets summa skulle alltså minskas med 1,700 kronor till 175,300 kronor.

Kommunikationsdepartementets ordinarie avlöningsstat skulle i enlighet med vad jag sålunda föreslagit från och med den 1 juli 1933 erhålla följande lydelse:

Ordinarie avlöningsstat.		
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	135,400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	22,000
<i>Förslagsanslag</i> kronor		157,400.

I departementets övergångsstat erfordras icke någon ändring.
Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna det av mig här förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1933;

dels ock minska det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli,

nu	kronor 177,000,
med	» 1,700
till	» 175,300.

[2.] 3. **Extra byråchef för tekniska ärenden.** Till avlönande av en extra byråchef för tekniska ärenden har riksdagen sedan flera år anvisat ett extra anslag av 12,000 kronor. Då anslag för ifrågavarande ändamål erfordras jämväl för nästkommande budgetår, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *extra byråchef för tekniska ärenden* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra anslag* av kronor 12,000.

[3.] 4. **Ökad föredragning i regeringsrätten.** Från kommunikationsdepartementets ordinarie anslag avlönas en föredragande i regeringsrätten jämte för honom avsedd biträdande personal. Till ökad föredragning i regeringsrätten hava för tiden från och med den 1 januari 1929 särskilda anslagsmedel anvisats av riksdagen. Till nämnda ändamål har för nu löpande budgetår beviljats ett extra anslag av 13,500 kronor. Med detta belopp bestridas kostnaderna för dels en extra föredragande med ett arvode av 9,540 kronor och dels, till biträde åt honom, en andre amanuens med halvtidstjänstgöring och ett extra kontorsbiträde, vilkas avlöningar beräknats till 1,944 kronor, respektive 2,052 kronor.

Jämväl under budgetåret 1933/1934 erfordras medel för avlönande av två föredragande i regeringsrätten jämte biträden åt dem.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *ökad föredragning i regeringsrätten* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra anslag* av kronor 13,500.

B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

Innan jag övergår till behandlingen av de särskilda anslagen under rubriken väg- och vattenbyggnadsväsendet, tillåter jag mig att lämna några meddelanden.

Automobilskattemedlens användning. Förutom de anslag, som redan tidigare finansierats med automobilskattemedel, utgå jämlikt 1932 års riksdags i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag fattade beslut ytterligare vissa vägväsendet avseende anslag direkt av dessa medel. Sålunda bestridas med automobilskattemedel även den andel av de i lagen om väghållningsbesvärets utgörande på landet samt lagen om ödebygdsvägar medgivna underhållsbidragen, som förut utgått från anslag av andra statsinkomster, ävensom anslaget till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar. Likaledes utgå de i riksstaten för vägorganisationen i länen upptagna anslagen till diverse kostnader och resekostnader — såsom redan förut var fallet med vägingenjörernas avlöningsanslag — direkt av automobilskattemedel. I anslutning till den med avseende å statens utgifter under budgetåret 1933/1934 tillsatta granskningsnämndens förslag har chefen för finansdepartementet vid uppgörandet av den tidigare i dag av honom framlagda finansplanen räknat med att, förutom de kostnader, som för närvarande täckas av automobilskattemedel, även anslagen till byggande av enkla bygdevägar, ödebygdsvägar och tillfartsvägar till inlandsbanan skulle direkt utgå av dessa medel. Vad sålunda föreslagits har jag funnit mig böra biträda. Vägbyggnadsanslagen torde till beloppet få avvägas med utgångspunkt från den omfattning, i vilken de särskilda vägändamålen under nuvarande budgetära förhållanden och med hänsyn till automobilskattemedlens storlek i och för sig böra och kunna tillgodoses. Vägväsendet lär emellertid komma att erhålla ytterligare möjligheter till utveckling, enär av de medel, som under rubriken »Fonden för förslag till statsverket» föreslås till allmänna arbeten för motverkande av arbetslöshet, betydande belopp avsetts för vägföretag.

Den föreslagna medelsdispositionen föranleder ändring i förordningen den 16 maj 1930 (nr 161) om fördelning av automobilskattemedel. Härtill återkommer jag i det följande.

Revision av väglagstiftningen. De sakkunniga för revision av bestämmelserna om väghållningsbesvärets utgörande på landet samt om städernas allmänna vägar (1929 års vägsakkunniga) hava den 31 augusti 1932 avgivit betänkande med förslag i ämnet. Genom remissbeslut den 8 september 1932 infordrades vederbörandes utlåtanden häröver, varvid tillika föreskrevs, att utlåtandena skulle vara ingivna senast den 7 påföljande november.

Med framhållande bland annat av önskvärdheten av att vederbörande stadsmyndigheter bereddes längre tid för övervägande av i sakkunnigbetänkandet avhandlade, städerna vidkommande spörsmål ifrågasatte svenska

stadsförbundet i en den 24 september 1932 ingiven skrivelse förlängning av i remissbeslutet angiven tid för avgivande av yttrande i anledning av betänkandet.

Vidare gjorde ordföranden i den enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande under finansdepartementet tillsatta skatteutjämningsberedningen i skrivelse den 29 september 1932 likaledes framställning i syfte att remisstiden måtte utsträckas. I skrivelsen anfördes bland annat följande:

Enligt skatteutjämningsberedningen givna direktiv hade det i första hand ålegat beredningen att undersöka möjligheterna för ändrad fördelning av kostnaderna för de förvaltningsuppgifter, vilka för närvarande åvilade olika slag av kommunala enheter, och att i utjämningssyfte överflytta sådana kostnader på staten eller förstörade kommunala utdebiteringsområden. Beredningens arbete hade numera fortskridit så långt, att principbetänkande i berörda avseende kunde antagas bli slutförat och avlämnat före 1932 års utgång. Jämsides med beredningen hade ett antal kommittéer och sakkunniga, däribland 1929 års vägsakkunniga, sysslat med utredning av spörsmål, som rörde viss gren av den kommunala förvaltningen, därvid de haft att beakta även önskvärdheten av skatteutjämning åtgärder och förty att, enligt dem givna anvisningar, utföra sina uppdrag under samarbete med beredningen. Sedan vägsakkunniga numera avgivit sitt betänkande, hade det visat sig, att de sakkunnigas förslag i fråga om vägstodnadernas fördelning och utjämning av vägstodnaderna väsentligen skilde sig från de principiella synpunkter, som skatteutjämningsberedningen lagt på spörsmålet om mellankommunal skatteutjämning över huvud och från vad beredningen med tillämpning av dessa principer beslutat förorda beträffande vägstodsendet. För en allsidig behandling av de sakkunnigas för yttranden remitterade förslag redan på ett förberedande stadium syntes det vara av vikt, att myndigheter och andra, vilka skulle yttra sig, samtidigt för samma ändamål hade tillgång till skatteutjämningsberedningens utredning och förslag. På grund härav hemställde skatteutjämningsberedningens ordförande om åtgärd i syfte att med remissens behandling och besvarande skulle tillsvidare anstå.

Med hänsyn till vad sålunda förekommit har Kungl. Maj:t genom beslut den 30 september 1932, med ändring av förberörda remissbeslut, föreskrivit, att från verk och myndigheter infordrade, ännu ej avgivna utlåtanden i anledning av 1929 års vägsakkunnigas omförmälda betänkande skulle vara till Kungl. Maj:t inkomna senast den 15 mars 1933. Tillika har Kungl. Maj:t förklarat, att de sammanslutningar, för vilka tillfälle beretts att yttra sig i anledning av vägsakkunnigas betänkande, skulle äga att till nämnda tidpunkt inkomma med yttranden i ämnet.

Hur önskvärt det ur skilda synpunkter än vore att vägstodfrågan framfördes till 1933 års riksdag, är detta emellertid icke möjligt med hänsyn till de omständigheter, som sålunda mellankommit och föranlett Kungl. Maj:ts sistnämnda beslut. Sätillvida kan emellertid ett dylikt uppskov lända till fördel, som därigenom torde beredas tillfälle att företaga en samtidig prövning av spörsmålet om vägstodsendets finansiering, ett ämne som i viss mån nära sammanhänger med den förstnämnda frågan. Jag vill även erinra, att för berörda spörsmåls bedömande de resultat, till vilka 1931 års vägstod- och brosstodkunniga må komma, också torde bli av betydelse. Dessa sakkunniga

låta för att komma till möjligast säkra slutsatser verkställa praktiska försök och kunna på grund härav icke väntas bli färdiga med sitt uppdrag förrän under senare hälften av innevarande år. I detta sammanhang må nämnas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 21 oktober 1932 anbefallt väg- och brosakunniga att över omförmälda betänkande angående ny väglagstiftning avgiva utlåtande i de delar, som beröra förhållanden å vilka den åt väg- och brosakunniga anförtrodda utredningen har avseende. Därvid skola de sakkunniga, enligt vad Kungl. Maj:t samtidigt föreskrivit, hava att i samarbete med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt efter verkställande av de undersökningar, som må finnas påkallade, framlägga yttrande och förslag ej mindre beträffande i vilken utsträckning motortrafiken bör deltaga i kostnaderna för väghållningen i riket än även i fråga om det totala årliga medelsbehov för vägändamål, vilket beräknas bära under den närmaste tioårsperioden tillgodoses. Därutinnan skola beräkningar göras och uppgifter lämnas särskilt för byggande av olika slag av vägar och särskilt för vägunderhåll. Vidare skola de sakkunniga ägna särskild uppmärksamhet åt frågan om möjligheten att beräkna den absoluta storleken av den i betänkandet angående ny väglagstiftning omnämnda vägslitningskostnaden.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation. De för utredning av frågan om väg- och vattenbyggnadsstyrelsens organisation tillkallade sakkunniga hava i betänkande den 23 december 1932 avgivit förslag i ämnet.

Även beträffande detta spörsmål gäller, att det varit önskligt att saken kunnat bringas under omprövning vid 1933 års riksdag. Emellertid hava också här hinder i detta avseende mött. För att bereda myndigheterna erforderligt rådrum för avgivande av utlåtande i denna viktiga fråga, som jämväl får ses mot bakgrunden av den nya lokala vägorganisationen samt verkningarna därav och som tillika har samband med vissa av 1929 års vägsakkunniga behandlade spörsmål, hava även i detta fall utlåtanden infordrats till den 15 mars 1933.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m.

[4.] 1. **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.** Det ordinarie förslagsanslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen är från och med budgetåret 1925/1926 upptaget å riksstaten med ett belopp av 167,500 kronor, beräknat enligt följande av 1925 års riksdag godkända

	Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>		134,300
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>		3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.		29,700
		Summa kronor 167,500

Det extra anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet, som under ett antal år utgått med 64,800 kronor, bestämdes för budgetåret

1930/1931 i samband med genomförandet av den nya lokala vägorganisationen till 50,000 kronor. För budgetåret 1931/1932 nedbringades det ytterligare till 45,000 kronor. Med sistnämnda belopp utgår anslaget även för nu löpande budgetår.

Genom remiss den 30 juni 1932 anbefalldes väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att med beaktande av vad som anförts i en av granskningsnämnden avgiven promemoria angående icke-ordinarie statliga befattningshavare verkställa utredning rörande möjligheten att nedbringa förefintliga anslag till sådana befattningshavare inom väg- och vattenbyggnadsväsendet samt framlägga resultatet av utredningen jämte därav föranlett förslag.

I skrivelse den 5 september 1932 med anslagsäskanden för nästa budgetår har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* meddelat, att den i avvaktan på resultatet av pågående utredning rörande styrelsens omorganisation och i avsaknad av möjlighet att bedöma vidden av de arbetsuppgifter, som komme att läggas på styrelsen, nödgats utgå från att arbetsuppgifterna skola jämväl för nästa budgetår bliva oförändrade. Styrelsen hemställer därför, att förevarande anslag upptages till oförändrat belopp.

I samband härmed har styrelsen uttalat, att det torde kunna ifrågasättas, huruvida icke vid bestämmandet av stat i samband med omorganisationen av löningen till den del av personalen, som å vägbyrån och administrativa byrån sysselsättes med arbeten, till vilkas utförande automobilskattemedel utgå, och med dessa medels fördelning m. m., borde bestridas direkt av automobilskattemedel, under det att återstoden av anslaget till styrelsens verksamhet överfördes till den del av styrelsens ordinarie anslag, som avser icke-ordinarie befattningshavare.

På anmodan har styrelsen sedermera inkommit med en promemoria angående den icke-ordinarie personalen och dess fördelning på styrelsens byråer. I denna promemoria har styrelsen gjort gällande, att någon minskning i styrelsens personalanslag icke vore möjlig, därest ämbetsverket åvilande uppgifter ej skulle eftersättas.

Den livliga verksamhet på vägbyggandets område, som strävandena att motverka arbetslöshet fört med sig, har otvivelaktigt i sin mån påverkat även väg- och vattenbyggnadsstyrelsens göromål. Icke förty synes det i nuvarande läge påkallat att även beträffande de för icke-ordinarie befattningshavare i detta ämbetsverk avsedda medlen vidtaga en minskning. Med hänsyn till nyss antydda omständigheter har jag emellertid funnit mig icke böra föreslå större nedsättning än med 2,700 kronor, vilken nedsättning torde helt böra falla på den i det ordinarie anslaget ingående posten till dylika befattningshavare.

Beträffande det extra anslaget till styrelsens verksamhet vill jag föreslå, att medel till styrelsens hamnavdelning få inräknas i detsamma. Till detta ändamål har årligen under anslaget till statens fiskehamnar beräknats ett belopp av 18,000 kronor. Såsom jag längre fram får tillfälle närmare omnämna, skulle under sistnämnda anslagsrubrik för nästa budgetår icke er-

Departements-
chefen.

fordras medel utöver omförmälda, för hamnavdelningen behövliga belopp. Vid sådant förhållande synes det lämpligt att icke upptaga denna rubrik utan i stället överflytta utgiftsposten i fråga till att bestridas från anslaget till styrelsens verksamhet.

De av styrelsen framförda synpunkterna rörande automobilskattemedels användande till bestridande av vissa kostnader för ämbetsverket torde få upptagas till prövning i samband med behandling av frågan om ämbetsverkets organisation.

Därest vad nu föreslagits vinner bifall, skulle den i det ordinarie anslaget ingående posten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. minskas från 29,700 kronor till 27,000 kronor och anslagets slutsumma bli 164,800 kronor. Staten för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen skulle i anslutning härtill från och med den 1 juli 1933 erhålla följande lydelse:

Stat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	134,300
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	27,000
Summa kronor	164,800.

Det extra anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet skulle under nyssnämnd förutsättning upptagas med (45,000 + 18,000) 63,000 kronor. Beträffande detta anslag gör jag hemställa under nästföljande punkt.

Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna det av mig här förordade förslaget till stat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas från och med den 1 juli 1933;

dels ock minska det *ordinarie* förslagsanslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen,

nu	kronor 167,500,
med	» 2,700
till	» 164,800.

[5.] 2. **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet.** Under återopande av vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 63,000.

[6.] 3. **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens inspektionsverksamhet.** Till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens inspektionsverksamhet har för vart och ett av budgetåren 1930—1933 anvisats ett extra anslag av 46,500 kronor. Anslaget är avsett dels till arvoden åt tre väginpektörer samt en broinspektör,

dels ock till beredande av ersättning för sådan inspektion beträffande enskilda järnvägar, som tidigare verkstälts av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän. Anslagsbeloppet har beräknats på följande sätt:

	Kronor
Tre väginpektörer, arvoden à 10,980 kronor	32,940
En broinspektör, arvode	10,980
Ersättning för baninspektion	2,580
	Summa 46,500.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen här föreslagit, att anslaget i fråga måtte för budgetåret 1933/1934 upptagas med oförändrat belopp.

Enligt vad jag inhämtat hava utgifterna för baninspektion under budget-åren 1930—1932 belöpt sig till respektive 1,100 och 1,419 kronor. Den för detta ändamål avsedda anslagsposten synes därför kunna minskas med 1,100 kronor till 1,480 kronor. I övrigt har jag ingen ändring att föreslå. Anslagets slutsumma skulle i enlighet härmed bli 45,400 kronor.

Departements-
chefen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *väg- och vattenbyggnadsstyrelsens inspektionsverksamhet*
för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag
av kronor 45,400.

[7.] 4. **Expenser och resekostnader i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.** Till expenser i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anvisade 1930 års riksdag, samtidigt med att det tidigare upptagna ordinarie reservationsanslaget till expenser för allmänna arbeten uteslöts ur riksstaten, för budgetåret 1930/1931 ett extra anslag till belopp av 65,000 kronor. Anslaget avsågs — förutom till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens egentliga expenskostnader — till resekostnader för väginpektörer och broinspektör samt med baninspektionen förenade resekostnader ävensom till resekostnader för extra inspektioner av styrelsens tjänstemän i övrigt jämte stickprovsgranskning av väghållningsdistriktens räkenskaper. Från och med budgetåret 1931/1932 bestridas från förevarande anslag jämväl rese- och traktamentskostnaderna vid den av styrelsen utövade maskininspektionen beträffande enskilda järnvägar, vilka kostnader, då beräknade till 5,000 kronor, förut avförts å huvudtitelns allmänna resekostnadsanslag. För budgetåret 1931/1932 var ifrågavarande anslag uppfört med 75,000 kronor, därav 5,000 kronor avsågos för viss engångskostnad. För innevarande budgetår har anslaget med hänsyn till nyssnämnda engångskostnad samt på grund av minskningar å resekostnadsposterna kunnat nedbringas till 64,500 kronor.

Genom beslut den 30 juni 1932 har Kungl. Maj:t förordnat, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen må av ifrågavarande anslag under budgetåret 1932/1933 taga i anspråk högst följande belopp för här angivna ändamål, nämligen:

	Kronor
1) resekostnader för väginpektörer och broinspektör ävensom för utförande av baninspektion	23,000
2) resekostnader för extra inspektioner av styrelsens tjänstemän i övrigt samt för stickprovsgranskning av väghållningsdistriktens räkenskaper	9,000
3) rese- och traktamentskostnader för maskininspektionen	2,500
4) bränsle, lyse, renhållning och städning	11,000
5) skrivmaterialier och papper	5,000
6) telegram, telefon och annonsering	5,700
7) inköp och underhåll av möbler	1,000
8) bokinköp, bindning av böcker och handlingar, tidningar samt övriga utgifter	7,300

Därjämte har Kungl. Maj:t medgivit, att därest under posterna 3) samt 5)–8) upptagna belopp icke behöva för avsedda ändamål i sin helhet tagas i anspråk, därigenom uppkomna behållningar må under ifrågavarande budgetår användas, behållning å posten 3) för ändamål, som avses under posterna 1) och 2), samt behållningar å posterna 5)–8) för ändamål, som avses under posterna 1), 2) och 4).

I sin skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* uttalat, att styrelsen som, därest icke nu särskild sparsamhet måst iakttagas, skulle hava begärt förhöjning av de under posterna 1) och 2) upptagna beloppen, icke funnit möjligt att föreslå nedsättning av anslaget. Styrelsen har emellertid, i anslutning till vad granskningsnämnden anfört beträffande statens expenskostnader, föreslagit, att de för rese- och traktamentskostnader för väginpektörer m. fl. samt för extra inspektioner (posterna 1 och 2) avsedda medlen måtte utbrytas från förevarande anslag och anvisas såsom särskilt anslag, vilket, med hänsyn till svårigheten att bedöma medelsbehovet och vikten av att denna inspektionsverksamhet icke eftersattes, borde erhålla karaktär av förslagsanslag. I likhet med vägingenjörernas resekostnadsanslag har det sålunda ifrågasatta anslaget till resekostnader synts styrelsen böra utgå direkt av automobilskattemedel. Styrelsens förevarande framställning utmynnar i en hemställan om anvisande för budgetåret 1933/1934 av ett extra anslag till expenser i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen å 32,500 kronor samt ett extra förslagsanslag av 32,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel, till resekostnader för väg- och broinspektörer samt extra inspektioner m. m.

Departements-
chefen.

Frågan om resekostnadsposternas utbrytande från ifrågavarande anslag samt om sättet för dessa kostnaders finansiering torde bland annat med hänsyn till frågans sammanhang med spørsmålet om styrelsens omorganisation och med igångsatt utredning angående ändrad uppställning av riksstaten icke för närvarande böra upptagas till prövning. Någon ytterligare begränsning av nämnda, redan för nu löpande budgetår minskade poster anser jag mig ej kunna föreslå, helst som mellan resekostnadsposterna och expenskostnadsposterna något överförande av behållningar för framtiden ej bör få äga rum.

Vad angår den för expenser i egentlig mening avsedda delen av förevarande anslag, för innevarande budgetår tillhopa 30,000 kronor, har i enlighet med vad chefen för finansdepartementet tidigare i dag anfört vid behandling av frågan om redovisningen å riksstaten av expens- och tryckningskostnader m. m. undersökning verkställts rörande möjligheten att nedbringa expensutgifterna under förevarande anslag. Av denna undersökning har framgått, att dessa utgifter, som för de tre sista budgetåren i medeltal uppgått till omkring 30,000 kronor, synas kunna för nästa budgetår beräknas till 28,000 kronor, varav 2,000 kronor för blankettryck. Vid detta bedömande har hänsyn tagits till att förevarande anslag icke har karaktär av förslagsanslag.

I enlighet med vad nu anförts torde anslaget böra för nästkommande budgetår bestämmas till 62,500 kronor. I anslutning till den avgränsning av begreppet expenser, varom chefen för finansdepartementet i nyssnämnda sammanhang yttrat sig, torde anslagets nuvarande rubrik böra ändras.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *expenser och resekostnader i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett
extra anslag av kronor 62,500.

[8.] 5. **Stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren.** Under en följd av år har anslaget för detta ändamål — tidigare utgående med 3,000 kronor — uppförts i riksstaten utan angivet belopp. Så torde med hänsyn till det ekonomiska läget även nu böra ske. Det må emellertid erinras, att 1931 års riksdag uttalade (skrivelse nr 6 A, punkt 6) att, därest så skulle finnas lämpligt, Kungl. Maj:t syntes kunna för studier på vägväsendets område anvisa stipendier av det till understödjande av forsknings- och undersökningsarbeten avsedda beloppet av automobilskattemedlen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i riksstaten uppföra det *ordinarie* reservationsanslaget till *stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren* utan angivet belopp.

Vägorganisationen i länen.

[9.] 6. **Vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörssassistenter.** Till vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörssassistenter har för innevarande budgetår upptagits ett anslag, att direkt utgå av automobilskattemedel, till belopp av 330,000 kronor. Utgifterna å anslaget hava beräknats på följande sätt:

	Kronor
Arvoden åt 23 vägingenjörer i löneklass B 30	230,715
Vikariatsersättningar och särskilda förmåner åt vägingenjörerna, <i>förlagsvis</i>	15,000
Dyrtdistillägg, <i>förlagsvis</i>	24,785
	<i>Förlagsvis</i> 270,500.

	Kronor
<i>Biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter:</i>	
Avlöning jämte särskilda förmåner till 10 biträdande vägingenjörer ävensom vikariatsersättningar, <i>förslagsvis</i>	59,000
Avlöning jämte särskilda förmåner till 10 vägingenjörsassistenter ...	37,000
Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	10,600
	<i>Förslagsvis</i> 106,600.
<i>Tillfälliga vägingenjörsassistenter:</i>	
Avlöning	30,000
Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	3,300
	<i>Förslagsvis</i> 33,300.

Ifrågavarande avlöningskostnader hava alltså beräknats till sammanlagt 410,400 kronor. Härifrån avgår emellertid statsverkets inkomst av utav vägingenjörerna och deras biträden utförda förrättningar, vilken inkomst tillföres dessa avlöningsmedel. Denna inkomst har uppskattats till 80,400 kronor. I enlighet härmed har anslaget bestämts till förenämnda belopp, 330,000 kronor.

Genom brev den 8 april 1932 har Kungl. Maj:t fastställt stat för användningen av ifrågavarande anslag.

Av vägingenjörerna är en anställd för Uppsala och Gotlands län gemensamt med stationsort i Uppsala samt en i vart och ett av övriga län med stationsort i vederbörande residensstad. En biträdande vägingenjör har tilldelats Uppsala och Gotlands län gemensamt samt vart och ett av Stockholms, Östergötlands, Malmöhus, Älvsborgs, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. En vägingenjörsassistent är anställd i vart och ett av Södermanlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Örebro och Gävleborgs län.

Såsom benämningen antyder, ingå de tillfälliga vägingenjörsassistenterna icke i det fasta personalbeståndet. Kungl. Maj:ts i 1932 års statsverksproposition framställda, av riksdagen bifallna förslag angående denna personalförstärkning var föranlett därav, att den med läget å arbetsmarknaden sammanhängande forceringen av vägarbeten påkallade beredande av möjlighet att kunna tillföra vederbörande vägingenjör erforderligt tillskott av arbetskrafter. Avlöningen till de tillfälliga assistenterna avsågs skola utgå efter de för vägingenjörsassistenter gällande grunderna eller alltså med i genomsnitt 300 kronor för månad jämte dyrtidstillägg.

Genom särskilda brev den 15 april, den 6 maj och den 19 augusti 1932 har Kungl. Maj:t medgivit anställande av en tillfällig vägingenjörsassistent under sammanlagt högst 8 månader av budgetåret 1932/1933 i vart och ett av Stockholms, Uppsala, Kalmar, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Västmanlands, Västernorrlands och Västerbottens län. Därjämte har Kungl. Maj:t föreskrivit, att anställning av tillfällig vägingenjörsassistent bör, eventuellt genom avbrott i anställnings-

tiden, ordnas så, att dylik assistent finnes att tillgå under tiden för granskningen av väghållningsdistriktens räkenskaper beträffande vägunderhåll och vinterväghållning.

Slutligen må erinras, att 1932 års riksdag i skrivelse nr 6 A, punkt 9 — i anledning av motionsvis framfört förslag om ersättande av den för Uppsala och Gotlands län gemensamma biträdande vägingenjörsbefattningen med en för sistnämnda län avsedd vägingenjörstjänst — framhöll, att vissa påtalade olägenheter skulle i allt väsentligt kunna undanröjas genom en lämplig och med hänsynstagande till rådande särförhållanden verkställd fördelning av arbetsuppgifterna mellan vägingenjören och den i Visby stationerade biträdande vägingenjören. Skulle några särskilda bestämmelser eller anordningar påkallas för göromålets fördelning dem emellan, förutsatte riksdagen, att i detta avseende erforderliga föreskrifter meddelades av Kungl. Maj:t.

I anslutning härtill har Kungl. Maj:t genom brev den 6 maj 1932 beträffande nämnda befattningshavare föreskrivit, att vägingenjören skall tills vidare fullgöra honom författningsenligt åvilande uppgifter i fråga om Gotlands län allenast i den mån länsstyrelsen i sistnämnda län efter samråd med länsstyrelsen i Uppsala län därom särskilt förordnar samt att biträdande vägingenjören skall tills vidare tjänstgöra endast inom Gotlands län och därvid i detta län fullgöra vägingenjörs åligganden i den mån ej annat särskilt förordnas.

I sin skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* meddelat att — förutom länsstyrelsen i Malmöhus län, som hemställt att få den till dess förfogande ställda tillfälliga vägingenjörsassistenten utbytt mot ytterligare en biträdande vägingenjör — länsstyrelserna i samtliga de län, som tilldelats dylik assistent, anhållit att medel för ändamålet måtte beredas jämväl för nästa budgetår, vad beträffade Stockholms, Uppsala, Kristianstads, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Västmanlands län i sådan omfattning, att tillfällig assistent kunde anställas för hela budgetåret. Dessutom hade länsstyrelserna i Skaraborgs och Norrbottens län begärt en tillfällig assistent, i det förra länet under 8 månader och i det senare under hela budgetåret. Slutligen hade framställningar gjorts av länsstyrelserna i Gävleborgs och Jönköpings län om utbyte av vägingenjörsassistenten mot biträdande vägingenjör.

För egen del har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uttalat, att enligt styrelsens mening tillräcklig erfarenhet ännu ej vunnits angående behovet av tillfälliga vägingenjörsassistenters anställande för helt budgetår. Styrelsen har därför avstyrkt länsstyrelsernas framställningar i detta avseende. Där emot har styrelsen tillstyrkt länsstyrelsernas i Skaraborgs och Norrbottens län framställningar om erhållande av medel till avlönande av en tillfällig vägingenjörsassistent, beträffande Norrbottens län i enlighet med den sålunda uttalade uppfattningen dock endast för åtta månader av budgetåret.

I anledning av länsstyrelsernas i Malmöhus, Gävleborgs och Jönköpings län framställningar om utbyte av assistenter mot biträdande vägingenjörer påpekar väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att frågan om antalet av väg-

ingenjörernas biträden torde komma att bli föremål för behandling av de för styrelsens omorganisation tillkallade sakkunniga. Framställningarna borde därför ej i förevarande sammanhang föranleda åtgärd.

Under förutsättning att Kungl. Maj:t ej medgäve utökning av tiden för tillfälliga assistenters anställande utöver vad som gällde för innevarande budgetår men i nämnda omfattning bifölle de för Norrbottens och Skaraborgs län gjorda framställningarna, skulle enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkning för nu ifrågakommande ändamål under nästa budgetår erfordras i runt tal 340,000 kronor. Styrelsen hemställer, att anslaget till vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenters för budgetåret 1933/1934 måtte upptagas med nämnda belopp.

Departements-
chefen.

Såsom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen antytt bör en närmare granskning av personalbehovet för vägorganisationen i länen lämpligen ske först i samband med behandlingen av frågan om styrelsens egen organisation. Något övervägande beträffande vägorganisationens fasta personalbestånd bör därför icke nu ifrågakomma. Däremot anser jag mig böra i anslutning till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag tillstyrka en höjning av den till avlöning åt tillfälliga vägingenjörsassistenters avsedda anslagsposten med 5,000 kronor till 35,000 kronor. Härigenom möjliggöres att avlöna ytterligare två assistenter under åtta månader. Innan anslagsposten i fråga av Kungl. Maj:t disponeras, torde ånyo få undersökas, hur beloppet för att komma till största möjliga nytta lämpligen bör fördelas mellan länen.

Med utgående härifrån samt efter omräkning av posterna till dyrtidstillägg efter enahanda grunder som de allmänna dyrtidstilläggsanslagen skulle utgifterna å anslaget för nästa budgetår te sig på följande sätt:

<i>Vägingenjörer:</i>	Kronor	Kronor
Arvoden åt 23 vägingenjörer i löneklasse B 30	230,715	
Vikariatsersättningar och särskilda förmåner åt vägingenjörerna, <i>förslagsvis</i>	15,000	
Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	19,385	
	<i>Förslagsvis</i>	265,100
<i>Biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenters:</i>		
Avlöning jämte särskilda förmåner till 10 biträdande vägingenjörer ävensom vikariatsersättningar, <i>förslagsvis</i>	59,000	
Avlöning jämte särskilda förmåner till 10 vägingenjörsassistenters	37,000	
Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	9,600	
	<i>Förslagsvis</i>	105,600
<i>Tillfälliga vägingenjörsassistenters:</i>		
Avlöning	35,000	
Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	3,500	
	<i>Förslagsvis</i>	38,500
	Summa kronor	409,200

Från berörda belopp av 409,200 kronor böra emellertid avräknas de inkomster, som kunna beräknas inflyta till statsverket såsom ersättning för av vägingenjörerna och deras biträden utförda förrättningar. Såsom av budgetredovisningen framgår, hava dessa inkomster för budgetåret 1931/1932 belöpt sig till 84,126 kronor 75 öre. Enligt inhämtade uppgifter fördelar sig denna summa på länen sålunda:

	Kronor		Kronor
Stockholms län	957: 34	Göteborgs och Bohus län ...	4,005: 47
Uppsala »	986: 50	Älvsborgs » ...	2,178: 11
Södermanlands »	4,533: 61	Skaraborgs » ...	11,243: 45
Östergötlands »	2,344: 55	Värmlands » ...	11,797: 38
Jönköpings »	1,960: 50	Örebro » ...	3,356: 84
Kronobergs »	8,264: 60	Västmanlands » ...	—
Kalmar »	15: —	Kopparbergs » ...	226: 55
Gotlands »	650: —	Gävleborgs » ...	5,677: 85
Blekinge »	—	Västernorrlands » ...	452: 84
Kristianstads »	—	Jämtlands » ...	2,089: 07
Malmöhus »	2,336: 69	Västerbottens » ...	1,548: 20
Hallands »	—	Norrbottnens » ...	19,502: 20

Med hänsyn till det ökade arbetsbiträde, som numera beretts vägingenjörerna genom anställandet av tillfälliga assistenter, synes det kunna antagas, att uppbördsmedlen å anslaget skola något stegras. Förslagsvis torde man för nästa budgetår böra räkna med omkring 100,000 kronor eller, för att ernå avjämning av anslagssumman, 99,200 kronor. Med denna utgångspunkt skulle anslaget alltså bestämmas till 310,000 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörers-assistenter* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 310,000,
att direkt utgå av automobilskattemedel.

[10.] 7. **Diverse kostnader för vägorganisationen i länen.** Till diverse kostnader för vägorganisationen i länen har för innevarande budgetår anvisats ett extra förslagsanslag av 208,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel. Detta anslag avser kostnader för rit- och skrivbiträden samt kamerala biträden åt vägingenjörerna ävensom årliga kontorskostnader, däri inbegripet lokalhyra i förekommande fall. Anslaget har beräknats på följande sätt:

	Kronor
Rit- och skrivbiträden åt vägingenjörerna	85,000
Kamerala biträden	30,000
Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	13,000
Årliga kontorskostnader för vägingenjörerna, <i>förslagsvis</i>	80,000
<i>Förslagsvis</i> 208,000	

Genom brev den 8 april 1932 har Kungl. Maj:t fastställt stat för användningen av förevarande anslag. Sedermera har Kungl. Maj:t genom särskilda

beslut hittills av anslaget ställt till länsstyrelsernas förfogande tillhopa följande belopp, nämligen till rit- och skrivbiträden 81,800 kronor, till kamerala biträden 25,900 kronor och till kontorskostnader 77,800 kronor. Återstoden av de under vederbörande anslagsposter upptagna beloppen kvarstår till Kungl. Maj:ts disposition för att möjliggöra erforderliga förstärkningar under budgetårets lopp.

I sin förberörda skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* omförmäلت, att länsstyrelserna i sina till styrelsen ingivna framställningar angående medelsberäkningen till förevarande ändamål för budgetåret 1933/1934 begärt tillhopa följande belopp, nämligen till rit- och skrivbiträden 91,218 kronor, till kamerala biträden 27,800 kronor samt till kontorskostnader 84,300 kronor. Länsstyrelsernas krav uppgå alltså till sammanlagt 203,318 kronor, under det att summan av anslagsposterna till förevarande ändamål för närvarande utgör 195,000 kronor. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har ansett, att anslaget borde beräknas så, att den av länsstyrelserna angivna ökningen av medelsbehovet för rit- och skrivbiträden samt kontorskostnader kunde tillgodoses. Med utgående i övrigt från det av löpande budgetårets anslagspost till kamerala biträden disponerade beloppet samt från oförändrad medelsberäkning för dyrtidstillägg kommer styrelsen till ett medelsbehov för nästa budgetår av 214,418 kronor.

Styrelsen hemställer därför, att till diverse kostnader för vägorganisationen i länen måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett anslag av 215,000 kronor.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till det av länsstyrelserna angivna medelsbehovet för kamerala biträden synes den härför upptagna posten kunna vid anslagsberäkningen nedbringas med 2,000 kronor till 28,000 kronor. Vad beträffar posterna till rit- och skrivbiträden samt till kontorskostnader må erinras, att de för dessa ändamål hittills avsedda beloppen vid den av Kungl. Maj:t verkställda fördelningen visat sig tillräckliga. Anledning att föreslå någon höjning av dessa poster synes därför icke föreligga. Med hänsyn till den stora omfattning, vari vägarbeten för närvarande bedrivs, och återverkningarna därav på vägingenjörsexpeditionernas arbete har jag å andra sidan icke heller funnit någon nedläggning av dessa anslagsposter böra vidtagas. I detta sammanhang må bemärkas, att vid motsvarande anslagsfrågas behandling år 1931 (sjätte huvudtiteln, punkt 8) av föredragande departementschefen framhölls som en förutsättning för anslagssummans bibehållande, att jämkning av beloppen för de särskilda posterna utom den till dyrtidstillägg avsedda finge, i den mån så erfordrades, utan överskridande av totalbeloppet äga rum. Uttalandet föranledde ej något yttrande från riksdagens sida.

Posten till dyrtidstillägg torde med hänsyn till grunderna för beräkning av de allmänna anslagen till detta ändamål böra jämkas till 11,500 kronor.

Anslaget till diverse kostnader för vägorganisationen i länen skulle i enlighet med det anförda beräknas på följande sätt:

	Kronor
Rit- och skrivbiträden åt vägingenjörerna	85,000
Kamerala biträden	28,000
Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	11,500
Årliga kontorskostnader för vägingenjörerna, <i>förslagsvis</i>	80,000
	Förslagsvis 204,500

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *diverse kostnader för vägorganisationen i länen* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av ... kronor 204,500, att direkt utgå av automobilskattemedel.

[11.] 8. **Resekostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter.** Anslaget till resekostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter var i riksstaterna för budgetåren 1930—1932 uppfört med 150,000 kronor. För nu löpande budgetår är anslaget upptaget med 125,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel. Anslagsminskningen har vidtagits med hänsyn till de sänkta befordringsavgifterna vid användande av taxeaomobil samt vissa utgiftsminskningar på grund av ändringar i resereglementet, vilka ändringar trätt i tillämpning redan den 1 juli 1931.

I sin skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* omnämnt, att belastningen å förevarande anslag under budgetåret 1931/1932 uppgått till i runt tal 155,000 kronor. Då anslaget under såväl innevarande som sannolikt nästkommande budgetår komme att anlitas av större antal befattningshavare än under budgetåret 1931/1932, borde anslaget enligt styrelsens mening ej upptagas till lägre belopp än 150,000 kronor.

Åtgärder till nedbringande av ifrågavarande resekostnader äro under övervägande. Med hänsyn härtill synes anledning ej föreligga att nu höja anslaget.

Jag hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *resekostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av ... kronor 125,000, att direkt utgå av automobilskattemedel.

Vägbyggnader och vägunderhåll.

[12.] 9. **Byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar.** Till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar stod för vardera av budgetåren 1926—1928 till förfogande anslag å tillhoppa 4,000,000 kronor. För vardera av budgetåren 1928—1930 bestämdes anslagsbeloppet för detta ändamål till

4,500,000 kronor. För budgetåret 1930/1931 höjde riksdagen anslaget till 5,000,000 kronor. Samtidigt vidtogs sådan ändring i de för anslagets användning stadgade grunderna, att statsbidrag till de med detsamma avsedda vägföretagen finge utgå med högst tre fjärdedelar i stället för, såsom dittills gällt, två tredjedelar av den beräknade kostnaden för vederbörande företag. För budgetåret 1931/1932 höjde riksdagen anslagsbeloppet ytterligare till 5,250,000 kronor.

För inneverande budgetår har anslaget — som tidigare bestritts av vanliga skattemedel — anvisats att med oförändrat belopp, 5,250,000 kronor, utgå direkt av automobilskattemedel.

Nu gällande föreskrifter beträffande bidrag från förevarande anslag innefattas i kungörelsen den 16 maj 1930 (nr 163) angående statsbidrag till allmänna vägars byggande m. m. med däri genom kungörelse den 21 maj 1931 (nr 228) gjorda ändringar. Anslagets fördelning sker med huvudsaklig ledning av länsvis upprättade flerårsplaner. De för närvarande gällande flerårsplanerna avse treårsperioden 1931—1933.

I sin förberörda skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* meddelat, att anslagsbeloppen för de tre sista budgetåren till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar endast oväsentligt understigit medelsbehovet enligt nyssnämnda flerårsplaner. Enär dylika planer för den närmast följande treårsperioden ännu icke föreläge, hade styrelsen från samtliga länsstyrelser infordrat yttrande om medelsbehovet under förevarande anslagstitel för budgetåret 1933/1934. Av inkomna yttranden framginge, att detta behov vore synnerligen stort; övervägande flertalet länsstyrelser hemställde om högre belopp — i flera fall avsevärt högre — än vad som till länen utgått för ifrågavarande ändamål under de senaste budgetåren. Länens sammanlagda anslagskrav för budgetåret 1933/1934 uppginge till i runt tal 6,800,000 kronor, motsvarande en ökning av nu utgående anslag med omkring 30 procent. Någon nedgång i anslagsbehovet för de närmaste åren syntes icke vara att förvänta. Med beaktande av angelägenheten att iakttaga återhållsamhet i fråga om anslagsäskanden till 1933 års riksdag hade väg- och vattenbyggnadsstyrelsen emellertid ansett sig icke nu böra förorda större ökning av anslaget än med 250,000 kronor till 5,500,000 kronor, ehuru väl enligt styrelsens mening en höjning av anslaget i den omfattning, som länsstyrelsernas förslag innebure, vore synnerligen önskvärd.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställer alltså, att till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar för budgetåret 1933/1934 måtte anvisas ett extra reservationsanslag av 5,500,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

I en den 1 december 1932 inkommen skrift har *Landstingens norrlands-kommitté* hemställt, att Kungl. Maj:t vid äskande av anslag till nu ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 måtte föreslå så stort belopp, att därav till Västerbottens och Norrbottens län må kunna utgå 2,100,000 kronor.

En höjning av ifrågavarande anslag synes i nuvarande läge icke möjlig. Härtill kommer, att man för ett mera ingående bedömande av denna liksom de flesta andra frågor om väganlag bör äga tillgång till resultatet av den i det föregående omförmälda utredningen om det årliga medelsbehov för vägändamål, vilket beräknas böra tillgodoses under den närmaste tioårsperioden. Jag vill i detta sammanhang även erinra om de högst avsevärda belopp, som äro avsedda att genom åtgärder till arbetslöshetens bekämpande tillgodokomma vägväsendet.

Departements-
chefen.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag
av kronor 5,250,000,
att direkt utgå av automobilskattemedel.

[13.] 10. **Byggande av enkla bygdevägar.** Anslag för anläggning av enkla bygdevägar hava anvisats från och med år 1914, till en början avsedda för de nordligare länen men från och med år 1922 för hela landet. Anslagsbeloppet har för var och en av budgetperioderna 1924—1927 bestämts till 600,000 kronor, för vartdera av budgetåren 1927—1929 till 700,000 kronor, för budgetåret 1929/1930 till 850,000 kronor och för budgetåret 1930/1931 till 1,200,000 kronor. I samband med beslut om höjning av procentsatsen för bidrag från anslaget till normalt tre fjärdedelar av den beräknade kostnaden för vederbörande företag ökades anslagsbeloppet för budgetåret 1931/1932 till 1,350,000 kronor, med vilket belopp anslaget utgår jämväl för nu löpande budgetår.

Gällande bestämmelser beträffande bidrag från ifrågavarande anslag innefattas i den under punkten 12 omnämnda kungörelsen den 16 maj 1930 (nr 163). Vid fördelningen av statsbidrag tjäna de förut omförmälda flerårsplanerna till ledning.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har rörande detta anslag till en början meddelat, att anslaget de tre sista budgetåren i det allra närmaste motsvarat medelsbehovet enligt flerårsplanerna för åren 1931—1933. Av från länsstyrelserna infordrade yttranden framginge, att behovet av medel för statsbidrag till byggande av enkla bygdevägar vore synnerligen stort; flertalet länsstyrelser hemställde om större belopp, i vissa fall avsevärt större, än vad som under de senaste budgetåren utgått till respektive län. Exempelvis kunde nämnas, att länsstyrelsen i Västerbottens län krävde en anslagsökning av 760,000 kronor eller ett totalbelopp av icke mindre än 1,150,000 kronor, varav 700,000 kronor skulle erfordras för fullbordande av redan påbörjade arbetsföretag. Vissa andra län, vilka under nästförflutna år icke begärt bidrag av här ifrågavarande anslag, uppgåve nu behov av dylika bidrag till ett sammanlagt belopp av närmare 300,000 kronor. Länens sammanlagda anslagskrav för budgetåret 1933/1934 uppginge till i runt tal 2,700,000 kronor eller dubbla det belopp, som anslagits för ändamålet för vartdera av de senaste tvenne

budgetåren. Någon nedgång i förevarande anslagsbehov för de närmaste åren syntes icke vara att förvänta. Med hänsyn till kravet på återhållsamhet i fråga om anslagsäskanden till 1933 års riksdag hade väg- och vattenbyggnadsstyrelsen emellertid ansett sig icke nu böra förorda större ökning av ifrågavarande anslag än med 450,000 kronor till 1,800,000 kronor, ehuru väl enligt styrelsens mening en höjning av anslaget i den omfattning, som av länsstyrelserna påkallats, hade varit synnerligen önskvärd.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställer alltså, att till byggande av enkla bygdevägar måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett extra reservationsanslag av 1,800,000 kronor.

I förut omnämnda skrift har *Landstingens norrlandskommitté* hemställt, att Kungl. Maj:t vid äskande av anslag till nu ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 måtte föreslå så stort belopp, att därav till Västerbottens och Norrbottens län må kunna utgå 2,300,000 kronor.

I en den 7 december 1932 inkommen skrivelse har *länsstyrelsen i Norrbottens län* framhållit såväl behovet av vägar som angelägenheten av att bereda ökade arbetstillfällen samt hemställt, att Kungl. Maj:t vid anslagsberäkningen för nästa budgetår ville i möjligaste mån behjerta behovet för Norrbottens län av ökade nybyggnadsanslag, särskilt till enkla bygdevägar och ödebygdevägar.

Departements-
chefen.

Under hänvisning till vad jag beträffande anslaget till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar under nästföregående punkt anfört, vilket äger giltighet även i fråga om nu förevarande anslag, vill jag föreslå att till byggande av enkla bygdevägar äskas enahanda belopp som för nu löpande budgetår, alltså 1,350,000 kronor.

Såsom i det föregående anförts skulle förevarande anslag i riksstatsförslaget upptagas att direkt utgå av automobilskattemedel.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *byggande av enkla bygdevägar* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av..... kronor 1,350,000, att direkt utgå av automobilskattemedel.

[14.] 11. **Byggande av ödebygdevägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län.** Till anläggande av ödebygdevägar har riksdagen från och med år 1919 anvisat årliga anslag, till en början avsedda endast för de fyra nordligaste länen men från och med budgetåret 1925/1926 även för de nordligare delarna av Kopparbergs län. För ifrågavarande ändamål hava hittills anvisats sammanlagt 7,435,000 kronor, varav för budgetåren 1929—1933 respektive 550,000, 800,000, 900,000 och 1,000,000 kronor.

I sin skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* gjort framställning om anslag till ödebygdevägar för budgetåret 1933/1934.

Till belysande av anslagsbehovet har styrelsen redogjort för innehållet i de yttranden, som av vederbörande länsstyrelser ingivits till styrelsen an-

gående medelsbehovet för detta ändamål. Av dessa yttranden — beträffande vilka jag i övrigt hänvisar till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens skrivelse — framgår, att de av länsstyrelserna beräknade medelsbeloppen för ifrågavarande budgetår uppgå till 1,480,000 kronor med följande fördelning:

Norrbottens	län ...	500,000 kronor	Västernorrlands län...	200,000 kronor
Västerbottens	» ...	400,000 »	Kopparbergs	» ... 80,000 »
Jämtlands	» ...	300,000 »		

Styrelsen har vidare meddelat en sammanställning över förhållandet mellan tillgängliga och behövliga anslag under de senare budgetåren, utvisande att, oaktat anslagen för ändamålet under dessa år utgått med för varje budgetår förhöjt belopp, anslagsbehovet dock icke nedgått utan för de senaste budgetåren rätt avsevärt stegrats. För tillgodoseende av inneliggande ansökningar erforderligt anslagsbelopp överstiger sålunda för närvarande med 3.96 miljoner kronor de för ändamålet tillgängliga medlen.

De till ett antal av 36 uppgående ödebygdsvägar, vilka äro under byggande eller avses att igångsättas under innevarande budgetår, beräknas för färdigställande kräva, utöver för budgetåret disponibla medel, ett belopp av 1,829,000 kronor. För byggnadsarbetenas planmässiga bedrivande på dessa vägföretag beräknar styrelsen att under budgetåret 1933/1934 erfordras 815,000 kronor. Med hänsyn till det stora behovet av ifrågavarande slag av vägar finner styrelsen angeläget att därjämte under budgetåret 1933/1934 kunna igångsätta arbetena å vissa i skrivelsen närmare angivna ödebygdsvägar, för vilket ändamål styrelsen anser ett belopp av 385,000 kronor bliva behöfligt. Det sålunda för budgetåret 1933/1934 av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen såsom erforderligt beräknade beloppet (815,000 + 385,000) 1,200,000 kronor har styrelsen tänkt sig skola fördelas på sätt framgår av följande sammanställning, däri till jämförelse upptagits jämväl de belopp, som av innevarande budgetårs anslag jämlikt Kungl. Maj:ts beslut tilldelats de skilda länen.

L ä n	Budgetåret 1933/1934			Budgetåret
	Till fullföljande	Till påbörjande	Summa	1932/1933
	kronor	kronor	kronor	kronor
Norrbottens	225,000	145,000	370,000	300,000
Västerbottens	280,000	90,000	370,000	280,000
Jämtlands	160,000	95,000	255,000	225,000
Västernorrlands	120,000	40,000	160,000	150,000
Kopparbergs	30,000	15,000	45,000	45,000
Summa kronor	815,000	385,000	1,200,000	1,000,000

Styrelsen uttalar slutligen, att en höjning av anslaget i den omfattning, som av länsstyrelserna äskats, eller till 1,480,000 kronor skulle vara synnerligen önskvärd, men att styrelsen likväl med hänsyn till sparsamhetskravet ansett sig icke böra föreslå större anslagsökning än till 1,200,000 kronor.

I detta sammanhang har jag att anmäla en av *länsstyrelsen i Värmlands län* i skrivelse den 1 augusti 1932 gjord framställning om utvidgning av

förevarande anslags användning jämväl till de nordligare delarna av nämnda län. Länsstyrelsen har i huvudsak anfört följande:

Sedan anslaget till byggande av enskilda utfartsvägar från och med budgetåret 1925/1926 utsträckts att gälla även Värmlands län och arbetet för ett förbättrat vägväsende inom länet alltmer kunnat inriktas på åstadkommande av vägförbindelser jämväl inom bygder, som vore i avsaknad av farbara vägar, hade i åtskilliga fall framträtt behov av anslag för anläggning av ödebygdevägar, huvudsakligen i de norra gränstrakterna av länet. Ifrågasvarande trakter av länet utgjordes till väsentlig del av vidsträckta skogsområden med engles, under torftiga omständigheter levande befolkning, som för sin förbindelse med mera odlade bygder mestadels vore hänvisad till dåliga kärrvägar eller gångstigar. En sammanställning av införskaffade uppgifter gäve vid handen, att inom tio socknar behov föreläge av tillhoppa ett tiotal ödebygdevägar med en sammanlagd väglängd av omkring 130 kilometer.

Länsstyrelsen hemställer, att förevarande anslag måtte få komma till användning jämväl inom de nordligare delarna av Värmlands län samt att, om så ansåges erforderligt, i samband därmed anslaget höjdes med det belopp, som kunde finnas skäligt och lämpligt.

I samband med sina anslagsäskanden har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* avgivit anbefallt utlåtande över den sålunda gjorda framställningen. Under framhållande av att förhållandena uti ifrågasvarande delar av Värmlands län torde få anses jämförliga med dem inom nordligare län, där ödebygdevägar hittills ansetts böra komma till utförande, förordar styrelsen bifall till länsstyrelsens hemställan om utvidgning av anslagets användning. Då emellertid några definitiva förslag till ödebygdevägar i Värmlands län knappast torde kunna föreligga i så god tid, att arbeten kunna i någon nämnvärd omfattning igångsättas under nästkommande budgetår, anser styrelsen, att anslagsmedel härför icke behöva ifrågasättas för nämnda budgetår.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställer, att till byggande av ödebygdevägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett extra reservationsanslag av 1,200,000 kronor.

Landstingens norrlandskommitté har hemställt, att Kungl. Maj:t vid äskande av anslag till nu ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1933/1934 måtte föreslå så stort belopp, att därav till Västerbottens och Norrbottens län må kunna utgå 900,000 kronor.

På sätt under nästföregående punkt meddelats har *länsstyrelsen i Norrbottens län* i en den 7 december 1932 inkommen skrivelse framhållit behovet för nämnda läns vidkommande av ökat anslag till ödebygdevägar.

Departements-
chefen.

Det av länsstyrelsen i Värmlands län framställda, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen tillstyrkta förslaget om utsträckande av ifrågasvarande anslags användning till att omfatta även de nordligare delarna av nämnda län finner jag mig böra biträda. Härav föranledes ändring i anslagets rubrik.

Även här möta visserligen svårigheter att kunna bereda ökade medel. Med hänsyn till den ur skilda och icke minst sociala synpunkter stora betydelsen av de ändamål, som med ifrågasvarande anslag avses, har jag emeller-

tid icke velat ställa mig avvisande till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag om höjning av anslaget med 200,000 kronor till 1,200,000 kronor.

Jämväl förevarande anslag skulle, såsom i det föregående anförts, i rikstatsförslaget upptagas att direkt utgå av automobilskattemedel.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av kronor 1,200,000, att direkt utgå av automobilskattemedel.

[15.] 12. **Byggande av enskilda utfartsvägar.** Anslag till anläggning av utfartsvägar hava av riksdagen anvisats alltsedan år 1918. Avsikten med förevarande anslag är att genom beredande av ett mindre bidrag från statens sida uppmuntra eller överhuvudtaget möjliggöra för befolkningen i avlägset liggande byar eller gårdar att själv bryta väg fram till de allmänna trafiklederna. Utfartsvägarna äro sålunda av enskild vägs natur, och ett understödjande av desamma från statens sida har motiverats huvudsakligen med de säregna och svåra samfärdselförhållanden, som råda inom stora områden av landets norra delar och jämväl inom vissa sydligare belägna trakter med likartade förutsättningar. Användningen av anslaget, som ursprungligen var förbehållet endast de fyra nordligaste länen, vidgades från och med budgetåret 1925/1926 successivt, så att från och med budgetåret 1930/1931 samtliga län beretts möjlighet till bidrag från detsamma.

Under budgetåren 1930—1932 utgick ifrågavarande anslag med respektive 450,000 och 500,000 kronor; med sistnämnda belopp är det upptaget även för nu löpande budgetår.

Bestämmelser om statsbidrag till byggande av enskilda utfartsvägar hava meddelats i kungörelse den 29 maj 1931 (nr 232).

I sin skrivelse med anslagsaskanden för budgetåret 1933/1934 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* till en början meddelat, att vederbörande länsstyrelser beträffande medelsbehovet till förevarande ändamål inom länen lämnat i huvudsak följande uppgifter:

I *Norrbottens län* föreläge ansökningar om bidrag till företag med en beräknad kostnad av över 3,000,000 kronor. De tidigare beviljade anslagen hade icke på långt när varit tillräckliga att åt vägbyggandet giva den takt, som vore önskvärd med hänsyn till behovet. Länsstyrelsen hemställde, att av anslaget måtte anvisas största möjliga belopp, under inga förhållanden lägre än motsvarande bidrag för budgetåret 1932/1933.

I *Västerbottens län* uppginge sammanlagda längden av nu erforderliga vägar av ifrågavarande slag till 1,075 kilometer, och för utbyggnad av dessa vägar behövt statsbidrag beräknades uppgå till omkring 2,230,700 kronor. Erforderligt statsbidrag enbart till byggnadsföretag, som nu vore under arbete, beräknades uppgå till 1,600,000 kronor. Länsstyrelsen hemställde, att länet måtte för budgetåret 1933/1934 tilldelas 500,000 kronor.

I *Jämtlands län* uppginge sammanlagda beräknade kostnaden för utfartsvägar, för vilka arbetsplaner upprättats men vilka icke kunnat erhålla bi-

drag i brist på medel, till 214,300 kronor. Motsvarande belopp för utfartsvägar, för vilka arbetsplaner ej upprättats men som till en del redan vore föremål för undersökning, utgjorde 696,000 kronor. Sedan denna beräkning uppgjorts, hade ytterligare ett tiotal företag anmälts till erhållande av bidrag. Länsstyrelsen hemställde om ett belopp av 100,000 kronor för budgetåret 1933/1934.

I *Västernorrlands län* erfordrades för fullbordande av redan påbörjade företag statsbidrag med i runt tal 86,000 kronor. Beräknade anläggningskostnaden för företag, vilka ännu icke erhållit bidrag men beträffande vilka ansökningar om bidrag gjorts hos länsstyrelsen, uppginge till sammanlagt omkring 742,000 kronor. Därjämte hade länsstyrelsen förordnat förrättningsman beträffande ytterligare 135 vägföretag. Länsstyrelsen hemställde om ökning av anslaget till enskilda utfartsvägar samt att länet måtte komma i åtnjutande av en väsentligt större del av detsamma än hittills.

Enligt yttranden från länsstyrelserna i *Gävleborgs*, *Kopparbergs*, *Värmlands* och *Örebro län* föreläge ansökningar om statsbidrag till företag med beräknade kostnadsbelopp om respektive 858,000, 150,000, 110,000 och 70,000 kronor.

Av inkomna yttranden från *övriga län*, vilka län först från och med budgetåret 1930/1931 blivit delaktiga av anslaget, framginge, att stort intresse för ifrågavarande slag av vägar förefunnes och att ansökningar om statsbidrag föreläge i avsevärd omfattning. Sammanlagt hemställdes om medel till belopp av 177,000 kronor.

I fortsättningen framhåller väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att det med ledning av länsstyrelsernas yttranden beräkneliga anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästkommande budgetår uppginge till 1,113,000 kronor, varav 177,000 kronor för de sydligare länen. Då anslaget för innevarande budgetår utginge med 500,000 kronor, skulle sålunda en anslagsökning av 613,000 kronor erfordras, därest bidrag till byggande av enskilda utfartsvägar skulle kunna lämnas i nämnda omfattning. Styrelsen, som biträdde länsstyrelsernas önskemål om förhöjt anslag, hade emellertid av sparsamhetsskäl funnit sig böra begränsa sitt anslagsäskande till 725,000 kronor. Genom en sådan höjning av anslaget skulle i första hand de norrländska länen erhålla möjlighet till ökad byggnadsverksamhet, vilket syntes styrelsen synnerligen angeläget.

Styrelsens plan för fördelning mellan länen av sistnämnda belopp även som av Kungl. Maj:t genom beslut den 27 maj 1932 verkställd fördelning av anslaget för nu löpande budgetår jämte vissa, till 75,740 kronor uppgående, odisponerade behållningar från tidigare anslag framgår av följande sammanställning:

		1933/1934	1932/1933
Norrbottens län	kronor	225,000	175,000
Västerbottens »	»	225,000	175,000
Jämtlands »	»	60,000	50,000
Västernorrlands »	»	65,000	55,000
Gävleborgs »	»	25,000	20,000
Kopparbergs »	»	15,000	15,000
Värmlands »	»	25,000	20,000
Örebro »	»	5,000	5,000
övriga län tillhopa	»	80,000	60,740
Summa kronor		725,000	575,740

Landstingens norrlandskommitté har hemställt, att Kungl. Maj:t vid äskande av anslag till nu ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 måtte föreslå så stort belopp, att därav till Västerbottens och Norrbottens län må kunna utgå 1,000,000 kronor.

Anslaget till enskilda utfartsvägar fyller förvisso ett synnerligen beaktansvärt ändamål. Hur önskvärt det än må synas vara att ytterligare något höja anslagsbeloppet, vilket är avsett att fortfarande upptagas på den allmänna skattebudgeten, låter detta sig i nuvarande läge icke göra. Jag förordar alltså, att anslaget bibehålles vid oförändrat belopp.

Departements
chefen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *byggande av enskilda utfartsvägar* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag
av kronor 500,000.

[16.] 13. **Byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan.** Riksdagen har till anläggning av tillfartsvägar västerifrån till inlandsbanan anvisat för budgetåren 1926—1930 respektive 150,000, 100,000, 250,000 och 300,000 kronor samt för vart och ett av budgetåren 1930—1933 500,000 kronor eller sammanlagt 2,300,000 kronor.

Såsom i nästlidet års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 15) erinrades, har på grund av inträdda förändringar i stället för den plan för ifrågavarande arbeten, som fastställdes år 1927, ny plan upprättats och av Kungl. Maj:t den 4 september 1930 godkänts att i huvudsak ligga till grund för arbetenas fortsatta bedrivande. Genom beslut den 10 april 1931 har Kungl. Maj:t medgivit visst mindre tillägg till planen. Denna omfattar tio i nästlidet års statsverksproposition närmare angivna vägföretag inom de fyra nordligaste länen. Av dessa företag, vilka representera en sammanlagd väglängd av omkring 56 mil, har emellertid ett, avseende anläggning av en 7.5 mil lång väg mellan Björkholmen och Kvikkjokk i Norrbottens län, i enlighet med av länsstyrelsen uttalad uppfattning ansetts tills vidare böra uppskjutas.

Kostnaderna för samtliga i planen upptagna arbeten hava beräknats uppgå till 6,401,800 kronor. Efter avräknande av vederbörande vägdistrikts bidrag, beräknade till 666,800 kronor, skulle totalsumman av erforderliga statsmedel uppgå till 5,735,000 kronor. Frånräknas jämväl det för vägen Björkholmen—Kvikkjokk beräknade statsbidraget, 646,000 kronor, skulle statsverkets totalkostnad för ifrågavarande arbeten belöpa sig till 5,089,000 kronor. Härav har, som nämnts, hittills anvisats ett sammanlagt belopp av 2,300,000 kronor, vadan ett beräknat statsbidragsbehov av 2,789,000 kronor återstår att täcka. Enär i berörda plan för vart och ett av budgetåren 1933—1937 räknats med ett anslag av 500,000 kronor eller samma belopp, som anvisats för de tre senaste budgetåren, skulle efter utgången av budgetåret 1936/1937 — jämväl med bortseende från vägen Björkholmen—Kvikkjokk — för färdigställande av då ännu icke fullbordade företag erfordras ett anslagsbelopp av 789,000 kronor.

Å samtliga i planen upptagna vägar med undantag av den sistnämnda hava arbetena igångsatts.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelar, att länsstyrelsen i Västerbottens län i yttrande till styrelsen rörande länets medelsbehov för ifrågavarande ändamål framhållit angelägenheten av att arbetena å vägarna Luspen (Storuman) —Slussfors och Vojmäns järnvägsstation—Vojmsjöns övre ända (Dikanäs) så påskyndades, att desamma bleve fullbordade åren 1934 respektive 1935 i stället för enligt planen åren 1936 och 1938, vilken förkortning i arbetstiden av länsstyrelsen beräknats kräva en ökning av medelsanvisningen för budgetåret 1933/1934 av 230,000 kronor.

För egen del har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, under erinran att frågan om påskyndande av arbetet å väganläggningen Luspen—Slussfors varit föremål för bedömande vid 1930 års riksdag (sjätte huvudtiteln, punkt 17), uttalat, att styrelsen funne det synnerligen önskvärt, att de av länsstyrelsen framförda kraven på en förkortning av byggnadstiden för de bägge av länsstyrelsen avsedda vägföretagen kunde tillgodoses. Styrelsen ville emellertid med hänsyn till angelägenheten av sparsamhets iakttagande icke nu föreslå någon höjning av förevarande anslag.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hemställer alltså, att för budgetåret 1933/1934 måtte till byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan anvisas ett anslag av 500,000 kronor.

I den under föregående punkter omnämnda skriften har *Landstingens norrlandskommitté* hemställt, att Kungl. Maj:t vid äskande av anslag till nu ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 måtte föreslå så stort belopp, att därav till Västerbottens och Norrbottens län må kunna utgå 800,000 kronor.

Departements-
chefen.

Anslaget till ifrågavarande tillfartsvägar torde böra beräknas i överensstämmelse med den i anslutning till riksdagens beslut upprättade planen, vilket innebär, att anslagsbeloppet för nästa budgetår skulle bliva oförändrat.

På sätt förut anförts skulle även detta anslag i riksstatsförslaget upptagas att direkt utgå av automobilskattemedel.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 500,000, att direkt utgå av automobilskattemedel.

[17.] 14. **Anläggning av enkel bygdeväg från Areavaara över Huuki till Kieksisvaara i Norrbottens län.** 1928 års riksdag anvisade för påbörjande av anläggning av enkel bygdeväg från Areavaara över Huuki till Kieksisvaara i Norrbottens län för budgetåret 1928/1929 ett anslag av 40,000 kronor. För arbetets fortsättande har riksdagen för vart och ett av budgetåren 1929—1933 beviljat ett anslag å 70,000 kronor. Tillhoppa har sålunda för ändamålet anvisats ett belopp av 320,000 kronor. Arbetet å vägen, en sträcka av 44 kilometer, utföres genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg och bekostas

helt av statsmedel; dock skola de väghållningsskyldiga kostnadsfritt tillhandahålla erforderlig mark, sten, grus och virke. Kostnaderna för väganläggningen hava beräknats till 462,800 kronor, och för densamma fullbordande erfordras alltså ett ytterligare anslagsbelopp av 142,800 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sin skrivelse den 5 september 1932 meddelat, att hittills anvisade anslag beräknats bliva helt förbrukade till den 1 juli 1933. Styrelsen har vidare förklarat sig anse, att det ytterligare erforderliga anslagsbeloppet, 142,800 kronor, lämpligen bör fördelas å två budgetår. I anslutning härtill har styrelsen hemställt, att till anläggning av ifrågavarande väg måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor.

Med biträdande av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *anläggning av enkel bygdeväg från Areavaara över Huuki till Kieksisvaara i Norrbottens län* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag
av kronor 70,000.

[18.] 15. **Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna.** Under denna punkt kommer jag att i ett sammanhang till behandling upptaga de anslag, vilka äro avsedda att utgå av automobilskattemedel, med undantag av dem, beträffande vilka jag redan i det föregående under punkterna 9—14 och 16 framställt förslag.

Gällande bestämmelser beträffande automobilskattemedlens fördelning återfinnas i *förordningen om fördelning av automobilskattemedel* den 16 maj 1930 (nr 161) med däri genom förordningar den 21 maj 1931 (nr 226) och den 17 juni 1932 (nr 234) gjorda ändringar.

Enligt dessa bestämmelser skola de under visst budgetår jämlikt förordningarna om automobilskatt, om särskild skatt å automobilgummiringar och om särskild skatt å bensen och motorsprit eller jämlikt de särskilda bestämmelser, Kungl. Maj:t enligt 18 § i automobilskatteförordningen må hava meddelat, influtna skattemedlen (*automobilskattemedel*) i räkenskaperna från vederbörande anslag under sjätte huvudtiteln omföras till en särskild, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förvaltd fond, benämnd statens automobilskattemedelsfond.

Från nämnda fond skola (1 §) i första hand bestridas

dels de enligt gällande lagar angående väghållningsbesvärets utgörande på landet samt om ödebygdsvägar utgående statsbidragen till vägunderhåll och vinterväghållning,

dels vad av automobilskattemedel skall utgå till bestridande av kostnaderna för vägororganisationen i länen,

dels vad i enlighet med å riksstaten anvisade anslag skall av automobilskattemedel utgå som bidrag till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar,

dels vad som jämlikt i sådant avseende meddelade bestämmelser skall av

dylika medel ställas till lantbruksstyrelsens förfogande att användas till fiskerinäringens befrämjande,

dels ock det belopp av högst 120,000 kronor, som enligt Kungl. Maj:ts bestämmande må utgå till understödjande av forsknings- och undersökningsarbeten, vilka i synnerlig grad befrämja ett ändamålsenligt användande av automobilskattemedlen.

Av återstående skattemedel skola 20 procent tillfalla rikets städer för att användas till dessas gatu- och väghållning samt 80 procent landsbygden för att användas företrädesvis till förbättring och underhåll av för den allmänna samfärdseln särskilt betydelsefulla vägar och broar (1 §). Inom vardera av dessa grupper avsättes viss del — av städernas andel 20 procent samt av landsbygdens andel 15 procent — att i utjämningssyfte fördelas på sätt Kungl. Maj:t förordnar (städernas och landsbygdens utjämningsandelar). Återstoden (80 %) av städernas totala andel fördelas mellan de särskilda städerna i förhållande till de belopp, som från dem influtit i automobilskatt (2 §). Av den del (85 %) utav landsbygdens totala andel, som ej avsättes såsom utjämningsandel, utgår till vägdistrikt, vars samtliga vägar övertagits till underhåll medelst väggassan, bidrag med 45 procent av distriktets verkliga kostnad för vägunderhåll och vinterväghållning under nästföregående kalenderår, dock allenast därest vägunderhållet hela det året ålegat väggassan (vägdistriktens direkta underhållsbidrag), varvid i nämnda kostnad jämväl inbegripes all förvaltningskostnad, som icke uppenbarligen avser byggande av väg. Vad av omförmälda 85 procent återstår — med undantag enligt särskilt beslut av riksdagen, varom i det följande förmäles — tillgodokommer de särskilda länen i förhållande till de belopp, som influtit i automobilskatt från respektive läns landsbygd (länens ordinarie andelar; 3 § 1 mom.). Även den i utjämningsyfte avsatta delen av landsbygdens totala andel tillgodokommer de särskilda länen, med fördelning dem emellan enligt Kungl. Maj:ts förordnande. Av de skattemedel, vilka såsom ordinarie andelar och utjämningsandelar tillgodokomma de särskilda länen, äger Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, underordnad myndighet årligen bevilja bidrag till förbättring av för automobiltrafiken särskilt viktiga vägar och broar inom länet. Vidare äger Kungl. Maj:t av dessa skattemedel bevilja årliga bidrag till underhåll av sådana av vederbörande väggassa underhållna vägar och broar, vilkas underhåll på grund av automobiltrafik i synnerlig grad försvåras, ävensom till sådan vinterväghållning, som är till särskilt gagn för automobiltrafiken (det s. k. extra underhållsbidraget; 4 §).

Med avseende å budgetåren 1931—1933 har riksdagen beslutat, att av landsbygdens andel för nämnda budgetår av automobilskattemedlen må disponeras ett belopp av högst 1,275,000 respektive 1,800,000 kronor för tilldelning av ett tillfälligt extra tilläggsbidrag åt mera betungade väghållningsdistrikt för respektive 1931 och 1932 års kostnader för vägunderhåll och vinterväghållning, att enligt vissa huvudgrunder utgå vid sidan av nyssnämnda direkta underhållsbidrag av 45 procent (riksdagens skrivelser nr 201 år 1931 och 283 år 1932).

I anslutning till denna redogörelse för automobilskattemedlens användning vill jag erinra om under nästlidet år förskottsvis verkställd fördelning av automobilskattemedel på vissa vägföretag.

Till det vid proposition nr 211 till 1932 års riksdag fogade statsrådsprotokollet uttalade min företrädare i ämbetet bland annat, att han för sin del vore beredd att förorda, att Kungl. Maj:t, efter av vederbörande länsstyrelser verkställda utredningar och avgivna förslag samt efter hörande

av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och statens arbetslöshetskommission, verkställde en fördelning förskottsvis av inestående automobilskattemedel i och för igångsättande av nya vägbyggnadsarbeten — nyanläggnings- eller förbättringsföretag — vilka vore av beskaffenhet att kunna tilldelas bidrag av automobilskattemedel och vilkas omedelbara påbörjande funnes påkallat för lindrande av arbetslöshet. Till belysande av frågan, i vad mån möjligheter föreläge till förskottsansvisningar av här avsedd art, framhöll departementschefen, att enligt från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen inhämtade uppgifter inestående, icke i anspråk tagna automobilskattemedel under tiden den 1 juli 1930—31 december 1931 aldrig nedgått under ett belopp av omkring 13,000,000 kronor.

Riksdagen (skrivelse nr 283) förklarade sig dela av departementschefen uttalad uppfattning, att det torde kunna antagas, att man på de flesta håll såsom regel skulle kunna inskränka sig till arbeten av den angelägenhetsgrad, att de ansåges böra medtagas i närmast kommande flerårsplan, men ville även erinra om vikten av att icke genom förskottsbidrag beviljande andra ur allmän vägsynpunkt lika eller bättre berättigade anslagskrav undan-skötes.

Sedan vederbörliga förslag avgivits och utlåtanden däröver inhämtats, har Kungl. Maj:t genom brev den 16 september 1932 anbefallt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att av inestående medel i den av styrelsen förvaltade statens automobilskattemedelsfond förskottsvis till länsstyrelsernas förfogande på rekvisition i mån av behov ställa högst vissa för respektive län angivna belopp, sammanlagt 8,000,000 kronor, att användas som förskottsbidrag till vägföretag, vilkas omedelbara påbörjande funnes påkallat för lindrande av arbetslöshet.

Beträffande användningen av dessa belopp hava bland annat följande bestämmelser samtidigt meddelats:

Av förskottsbelopp, som tilldelats visst län, äger vederbörande länsstyrelse, i den mån medlen därtill förslå, bevilja förskottsbidrag till de vägföretag, som i Kungl. Maj:ts brev vidfogad förteckning för länet upptagits, därvid gällande bestämmelser angående statsbidrag till allmänna vägars byggande m. m. i tillämpliga delar skola iakttagas.

Företag, till vilket förskottsbidrag av nu ifrågavarande medel beviljas, skall, därest ej Kungl. Maj:t efter särskild framställning annorlunda förordnar, upptagas i länets flerårsplan för byggande och förbättring av allmänna vägar för tiden 1934—1936, därvid med hänsyn till företagets art för detsamma skall beräknas bidrag under perioden från länets andel av vederbörande vägbyggnadsanslag eller länets automobilskattefond med belopp, som motsvarar det beviljade förskottsbidraget. Vid denna beräkning skall iakttagas, att anslaget till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar icke må belastas med högre bidrag till visst företag än som motsvarar 75 procent av den beräknade kostnaden och att i förekommande fall överskjutande bidrag skall belasta länets automobilskattefond.

I den mån medel bliva för ändamålet tillgängliga skall i enlighet med flerårsplanen ifrågavarande förskott slutligen avföras å vederbörande vägbyggnadsanslag eller länsfond.

Det ankommer på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att, i den mån så erfordras, meddela närmare bestämmelser angående bokföringen av ifrågavarande förskott ävensom att tillsvidare årligen den 31 december till kom-

munikationsdepartementet lämna uppgift å de vid årets slut utestående förskott.

Innan jag övergår till behandling av nu ifrågavarande anslag har jag vidare att lämna redogörelse för användningen av de för *forsknings- och undersökningsarbeten* avsedda medlen, från och med budgetåret 1930/1931 begränsade till 120,000 kronor för år.

Det belopp av 5,000 kronor, som enligt vad som meddelades i 1932 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, sid. 35) återstode odisponerat av 1930/1931 års medel, jämte 1,000 kronor av 1931/1932 års medel hava av Kungl. Maj:t genom beslut den 22 juni 1932 ställts till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande såsom bidrag till kostnaderna för en i samarbete med svenska vägföreningen, svenska väginstitutet och svenska teknologföreningen anordnad specialkurs i beläggningsteknik. Genom samma beslut har Kungl. Maj:t av 1931/1932 års medel under vissa villkor ställt till förfogande *dels* för svenska vägföreningen 30,000 kronor till bestridande av kostnaderna för av föreningen anordnade väg dagar, utbildningskurser i vägunderhåll för yrkesmän, föredrag rörande vägväsendet samt studieresor, *dels ock* för svenska väginstitutet 85,000 kronor till understödjande av systematiska försök och forskningar inom vägteknikens område under budgetåret 1932/1933. För innevarande budgetår återstår alltså odisponerat ett belopp av 4,000 kronor.

I nästlidet års statsverksproposition meddelades, att Kungl. Maj:t av tillgängliga forskningsmedel från budgetåren 1928—1930, tillhopa 165,942 kronor 70 öre, under år 1931 för angivna ändamål tagit i anspråk sammanlagt 107,000 kronor, varför av dessa medel kvarstode ett belopp 58,942 kronor 70 öre. Av detta belopp avsågs att tilldela 1931 års väg- och brosakkunniga utöver redan anvisade belopp ytterligare 30,000 kronor för fullföljande av planlagda utredningar och undersökningar ävensom för av de sakkunniga i övrigt tilltänkta dylika arbeten. Därefter återstående belopp, i runt tal 28,900 kronor, fann departementschefen böra likaledes, därest riksdagen ej uttalade något däremot, få i mån av behov användas till dylika, mera extra ordinära utredningar. Vad sålunda anförts föranledde icke någon erinran från riksdagens sida. Genom beslut den 4 november 1932 har Kungl. Maj:t ställt nyssnämnda belopp av 30,000 kronor till berörda sakkunnigas förfogande att användas till sådana tekniskt-vetenskapliga forsknings- och undersökningsarbeten, som prövades vara för fullgörandet av de sakkunnigas uppdrag erforderliga och angäves i en av de sakkunniga framlagd plan.

Inkomsterna av automobilskattemedel hava i riksstaten för innevarande budgetår beräknats till 80,000,000 kronor. Totala kostnaderna för vägunderhåll och vinterväghållning — dessa kostnader skola läggas till grund för beräkandet av de enligt väglagen utgående bidragen till vägunderhåll m. m. — hade för år 1931 uppskattats till 52,000,000 kronor. Med utgångspunkt från dessa siffror och i enlighet med gällande regler för automobilskattemedlens fördelning hava i riksstaten för budgetåret 1932/1933 de av sådana medel utgående anslagen upptagits på följande sätt:

Vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörssassistenten	kronor	330,000
Diverse kostnader för vägorganisationen i länen	»	208,000
Resekostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörssassistenten	»	125,000
Byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar	»	5,250,000
Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna	»	11,697,400
Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden	»	46,789,600
Bidrag till vägunderhållet på landet m. m.	»	15,600,000

Med avseende å storleken av de under innevarande budgetår inflytande automobilskattemedlen har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrivelse den 8 november 1932 meddelat, att beloppet ifråga numera torde kunna beräknas till 73,000,000 kronor. Till återverkningarna härav på den beräknliga medelsfördelningen återkommer jag senare under denna punkt.

Enligt vad chefen för finansdepartementet tidigare denna dag föreslagit, skola automobilskattemedlen för budgetåret 1933/1934 beräknas till 72,000,000 kronor. Beträffande fördelningen av dessa medel får jag erinra om att automobilskattemedlen, såsom förut under rubriken väg- och vattenbyggnadsväsendet nämnts, avsetts skola täcka, utöver nyss angivna anslag, jämväl anslagen till byggande av enkla bygdevägar, ödebygdevägar samt tillfartsvägar till inlandsbanan. Sistnämnda tre anslag torde i likhet med anslaget till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar böra utgå från statens automobilskattemedelsfond, innan fördelning sker på städernas och landsbygdens totala andelar.

Med utgångspunkt från en beräknad uppbörd under budgetåret 1933/1934 av 72,000,000 kronor och med hänsyn tagen till den på nämnt sätt förändrade medelsdispositionen har jag alltså att beräkna storleken av i första hand anslaget till bidrag till vägunderhållet på landet m. m. samt därefter anslagen till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna (städernas totala andel) samt till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden (landsbygdens totala andel) ävensom framlägga en kalkyl över den blivande fördelningen av landsbygdens totala andel på de med densamma avsedda ändamålen.

Den viktigaste av de faktorer, som inverka på dessa beräkningar, är storleken av de totala kostnaderna för *vägunderhåll och vinterväghållning* under åren 1932 och 1933. Härutinnan får jag till en början erinra om att min företrädare i ämbetet i nästlidet års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, sid. 38 och 39) lämnat en redogörelse för åtskilliga åtgärder, som under år 1931 vidtagits i syfte att de för vägunderhållet erforderliga medlen bleve rationellt använda och att underhållskostnaderna därigenom bleve i möjligaste mån begränsade. I anslutning härtill framhöll departementschefen, att verkningarna av dessa åtgärder icke kunde antagas bliva

i nämnvärd mån synliga förrän under år 1932. I detta sammanhang vill jag även bringa i erinran, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen med skrivelse den 12 oktober 1932 på anmodan överlämnade uppgifter å kostnaderna per meter väg för barmarksunderhåll och förvaltning i de olika länen under åren 1927—1931, utvisande att berörda kostnader inom vissa län alltjämt stegrats, på sina håll i betydande omfattning, samt att Kungl. Maj:t därefter genom beslut den 21 i samma månad — med uttalande att förutsättningarna för en stabilisering av dessa kostnader torde vara tämligen ensartade och att det vore av vikt att även i nu förevarande avseende allt gjordes för att tillvarata föreliggande möjligheter till rationell ekonomisering — uppdragit åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att företaga en ingående undersökning beträffande anledningen till oförmälda företeelse. Vid denna undersökning borde bland annat beaktas och i utredningen särskilt angivas, huruvida och i vilken omfattning förbättringsarbetens utförande på underhållskonto kunde hava påverkat ifrågavarande kostnadssiffror, liksom också huruvida och i vad mån de av Kungl. Maj:t under år 1931 i detta avseende meddelade reglerande bestämmelserna (svensk förf.-saml. nr 230) kunde hava medfört åsyftad, begränsande inverkan. Tillika borde undersökning verkställas och belysande sifferuppgifter lämnas angående den omfattning, vari enskilda vägar under de senaste åren intagits till allmänt underhåll, samt om den inverkan detta haft på vägunderhållskostnaden. I den mån utredningen, utan att därav fördröjas, kunde baseras på uppgifter även för år 1932, borde så ske. — Till åtlydnad av i Kungl. Maj:ts beslut given befallning har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen sedermera meddelat, att ifrågavarande utredning syntes kunna slutföras till senast den 1 mars 1933.

Storleken av de totala underhållskostnaderna under kalenderåren 1926—1931 framgår av följande sammanställning i runda tal:

1926.....	kronor 30,800,000	1929.....	kronor 44,400,000
1927.....	» 34,500,000	1930.....	» 46,500,000
1928.....	» 38,000,000	1931.....	» 52,500,000

De särskilt starka stegringarna under åren 1929 och 1931 hava uppgivits till icke oväsentlig del bero på exceptionella klimatiska förhållanden i landet.

Beträffande de totala underhållskostnaderna för åren 1932 och 1933 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i förenämnda skrivelse den 8 november 1932 framlagt vissa beräkningar. I vad angår år 1932 har styrelsen haft tillgång till uppgifter, som infordrats från respektive vägingenjörer och som utvisa ett totalbelopp av i runt tal 50,000,000 kronor, varav enligt meddelade upplysningar omkring 2,350,000 kronor representera kostnader för olika slag av förbättringsarbeten. Med utgående från dessa uppgifter har styrelsen för sin del ansett sig böra räkna med en vägunderhållskostnad för år 1932 av 50,500,000 kronor eller 2,000,000 kronor mindre än för år 1931.

Med avseende å motsvarande kostnad för år 1933 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen kommit till ett belopp av 54,000,000 kronor. Styrelsen räknar därvid med att kostnaderna för vinterväghållningen, som för år 1932

icke torde hava uppgått till mer än 2,500,000 kronor, under år 1933 skola ökas med 2,000,000 kronor. Styrelsen stödjer sig därutinnan på ett meddelande från statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att sannolikheten för en kall och snörik vinter är större än för en blid och snöfattig. Under antagande, att vägbeläggningar med begränsad varaktighet komma att under år 1933 utföras i större utsträckning än hittills samt att likaledes användningen av dammbindande medel kommer att ökas, har styrelsen beräknat den härav föranledda kostnadsökningen till 1,500,000 kronor. Den statsbidragsberättigade kostnaden för 1933 års vägunderhåll skulle enligt dessa beräkningar bli (50,500,000 + 2,000,000 + 1,500,000) 54,000,000 kronor.

Mot de av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen sålunda verkställda beräkningarna synes icke någon invändning vara att göra. Vad beträffar kostnaderna för år 1933 är det visserligen icke möjligt att med önskvärd säkerhet beräkna storleken av de utgifter av olika slag, som må komma att avföras å underhållskontot. Även om den av styrelsen för särskilda ändamål beräknade kostnadsökningen av 3,500,000 kronor måhända kan synas något hög, har jag dock, i betraktande av alla de ovissa faktorer som här inverka, ansett försiktigheten bjuda, att för nämnda år räkna med det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen angivna totalbeloppet, 54,000,000 kronor.

Från uppskattade totala underhållskostnader för åren 1932 och 1933 av 50.5 respektive 54 miljoner kronor utgår jag alltså, då jag nu har att beräkna ifrågavarande anslag för nästkommande budgetår och uppgöra kalkyl över fördelningen av landsbygdens totala andel av automobilskattemedlen.

Härvidlag inverkar också frågan om tillfälligt extra tilläggsbidrag till vägunderhållet för år 1933.

Såsom i det föregående omnämnts har riksdagen medgivit sådant tilläggsbidrag för åren 1931 och 1932, därvid totalsumman av bidrag begränsats till 1,275,000 respektive 1,800,000 kronor. Tilläggsbidraget har avsetts att, vid sidan av det s. k. direkta underhållsbidraget av automobilskattemedel å 45 procent, utgå till mera betungade väghållningsdistrikt — med vägskatt över 20 öre per vägfyrk — med viss procent av kostnaderna för vägunderhåll och vinterväghållning. Genom beslut den 21 oktober 1932 har Kungl. Maj:t fördelat nyssnämnda belopp av 1,275,000 kronor. Såsom vid frågans behandling i nästlidet års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, sid. 42) förbädades, har underhållskostnadernas oväntat starka stegring under år 1931 medfört, att de av riksdagen i skrivelsen nr 201 sistnämnda år angivna procentsatserna måst i viss mån sänkas. Av efterföljande sammanställning framgå skiljaktigheterna i berörda hänseende:

Vägskatt per vägfyrk	Avsedd tilldelning		Verklig tilldelning	
	Extra tillägg	Sammanlagt bidrag	Extra tillägg	Sammanlagt bidrag
21—22 öre	2 %	77 %	1.65 %	76.65 %
23—25 »	5 %	80 %	4.15 %	79.15 %
26—30 »	7 %	82 %	5.80 %	80.80 %
31—40 »	9 %	84 %	7.45 %	82.45 %
över 40 »	10 %	85 %	8.30 %	83.30 %

Det för motsvarande bidrag å 1932 års underhållskostnader tillgängliga beloppet, 1,800,000 kronor, lärer däremot bliva tillräckligt för att de för bidraget avsedda procentsatserna skola kunna följas.

I sin förenämnda skrivelse den 8 november 1932 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, med utgående från att jämväl för år 1933 ett tillfälligt extra tilläggsbidrag komme att efter enahanda grunder beviljas och under uttalande, att för sistnämnda år helt säkert flera distrikt än hittills torde utdebitera en vägs katt av mera än 20 öre per vägfyrk, såsom för ändamålet erforderligt upptagit ett belopp av 2,000,000 kronor. Sedan de för år 1933 bestämda vägs kattebeloppen blivit kända, har emellertid styrelsen i avgiven promemoria meddelat bland annat, att antalet av de enligt hittills gällande grunder för år 1933 bidragsberättigade distrikten visserligen utgjorde 173 mot 170 för år 1932 men att med hänsyn till verkningarna av förskjutningen i övrigt mellan grupperna av bidragsberättigade och andra distrikt ett belopp av 1,800,000 kronor syntes vara tillräckligt för ifrågavarande ändamål.

I motiveringen till sitt beslut år 1931 om tillfälligt extra tilläggsbidrag för samma år framhöll riksdagen bidragets natur av provisorium i avvaktan å pågående utredningars slutförande, varmed torde hava avsetts revisionen av 1891 års väglag m. m. Då, såsom i ett tidigare sammanhang angivits, förslag i detta ämne icke kan föreläggas 1933 års riksdag och i betraktande av det behjärtansvärda syfte, som ifrågavarande bidrag är avsett att tillgodose, vill jag föreslå, att även av 1933/1934 års automobilskattemedel ett belopp på enahanda sätt reserveras för beredande av motsvarande tilläggsbidrag för 1933 års vägunderhållskostnad. Ehuru vägs kattens medeltal per vägfyrk i rikets samtliga väghållningsdistrikt för år 1933 torde hava undergått någon förskjutning uppåt, har jag icke funnit anledning ifrågasätta ändring i de av riksdagen för tilläggsbidragets bestämmande angivna huvudgrunderna.

Med utgående alltså från hittills gällande huvudgrunder samt under hänsynstagande till den för år 1933 beräknade underhållskostnaden, 54,000,000 kronor, har jag funnit mig kunna godtaga det av styrelsen för ifrågavarande ändamål senast beräknade beloppet, 1,800,000 kronor. Om reserverande av detta belopp, vilket liksom hittills bör utgå av landsbygdens andel av automobilskattemedlen, gör jag framställning under nästföljande punkt.

Här torde jag även få anmäla, att de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 november 1931 tillkallade utredningsmännen i fråga om åtgärder till höjande av trafiksäkerheten vid korsningar mellan väg och järnväg m. m., till fullgörande av dem genom Kungl. Maj:ts beslut den 22 juni 1932 meddelat särskilt uppdrag, med skrivelse den 30 november 1932 överlämnat betänkande med förslag till friläggande av vissa korsningar i plan mellan väg och järnväg.

Utredningsmännen erinra inledningsvis, att av järnvägsstyrelsen och länsstyrelserna undersökningar tidigare verkstälts angående behovet av plankorsningars friläggande samt att undersökningsresultatet, sammanställt i tabellform, återfinnes i det av särskilda sakkunniga den 15 januari 1931 av-

givna betänkandet angående arbetslöshetens motverkande genom beredskapsarbeten. Under erinran ytterligare att vid dessa undersökningar i viss mån vidsträcktare synpunkter anlagts framhålla de sakkunniga, att de vid fullgörandet av dem lämnat uppdrag i enlighet med givna direktiv endast tagit sikte på vad som ur ren trafiksäkerhetssynpunkt kunde anses uppenbart behöfligt. Till underlag för sitt arbete hava utredningsmännen haft från järnvägsförvaltningar och länsstyrelser infordrade uppgifter, av vilka länsstyrelsernas avse företag till ett antal av över 350, medan från järnvägarnas sida upptagits än flera. Utredningsmännen hava därjämte i de flesta fall genom besök på platsen bildat sig en uppfattning om förhållandena.

De korsningar, som utredningsmännen med sin utgångspunkt funnit böra friläggas, hava upptagits i en förteckning, omfattande 88 företag med en beräknad kostnad av sammanlagt mellan 11 och 12 miljoner kronor. Utredningsmännen hava framhållit önskvärdheten av att dessa arbeten komma till utförande inom en tämligen begränsad tid, förslagsvis tre eller fyra år, på vilka ifrågavarande kostnadsbelopp alltså skulle fördelas.

Beträffande frågan om kostnadernas bestridande hava utredningsmännen anfört:

Av allmänna medel torde här till i främsta rummet automobilskattemedel böra tagas i anspråk. De föreslagna åtgärderna äro ett led i strävandena att för de vägfarande minska riskerna för sammanstötning med tåg, och de vägfarande, för vilka dylika risker föreligga, äro i övervägande grad motortrafikanterna. Med hänsyn till den omfattning, i vilken under de senare åren vägbreddningar, uträtning av kurvor och dylikt utförts med anlitande av automobilskattemedel, framstå enligt utredningsmännens åsikt de nu föreslagna åtgärderna i allmänhet såsom för automobiltrafiken minst lika önskvärda som fortsatta arbeten av sistberörd art. Detta förslag innebär ej heller någon principiell förändring av grunderna för automobilskattemedlens användning; utredningsmännen vilja erinra, att sagda medel redan i viss omfattning anlitas för friläggande av plankorsningar, ehuru så hittills skett allenast i samband med i vanlig ordning tillkomna vägbyggnadsföretag. Och någon saklig skillnad mellan sistnämnda företag och de av utredningsmännen nu föreslagna åtgärderna läser icke föreligga. För att automobilskattemedel tagas i anspråk till dessa åtgärder torde även tala de i det föregående angivna synpunkter, som för utredningsmännen varit avgörande vid upprättandet av förenämnda förteckning. Med hänsyn till den starka beskärning av de utav järnvägar och länsstyrelser avgivna förslagen, som av utredningsmännen företagits, torde samtliga i förteckningen upptagna korsningar kunna anses vara av den art, att det är av särskilt intresse för automobiltrafiken, att desamma friläggas.

Ett godtagande av vad sålunda föreslagits, yttra utredningsmännen vidare, torde förutsätta att — före den fördelning av automobilskattemedlen mellan städer och landsbygd, som enligt gällande bestämmelser skall äga rum — erforderligt belopp reserveras att, i enlighet med de närmare föreskrifter, som därutinnan erfordras, av Kungl. Maj:t användas till friläggande av de plankorsningar, som i förutnämnda förteckning upptagits.

I anslutning här till hava utredningsmännen erinrat, att under de två sistförflutna åren friläggande av plankorsningar kommit till utförande jämväl

såsom beredskapsarbeten och att i det förut omförmälda betänkandet angående beredskapsarbeten framhållits, hurusom anordnande av skenfria korsningar vore företag, som väl lämpade sig att utföras såsom dylika arbeten. Då det måste antagas, att åtskilliga av de i förteckningen upptagna korsningarna vore belägna å sådana orter, att ett friläggande av desamma kunde anses önskvärt jämväl från synpunkten att å dessa orter erhålla lämpliga arbetsobjekt, syntes — för den händelse medel fortfarande komme att anvisas till anordnande av beredskapsarbeten — en icke oväsentlig del av de företag, vilka i förteckningen berördes, kunna utföras såsom dylika arbeten. Därest så skedde, ansåge utredningsmännen hinder ej heller möta att inom ett fåtal år frilägga de i förteckningen upptagna korsningarna.

I fråga om järnvägarnas och vägdistriktens andel i kostnaderna anföra utredningsmännen:

Till de frilägningsföretag, som hittills utförts, hava, åtminstone under de senaste åren, vederbörande järnvägar i allmänhet lämnat bidrag, motsvarande det kapitaliserade beloppet av de årliga utgifter för bevakning eller dylikt, vilka genom företagens utförande besparas. Utredningsmännen förutsätta, att — antingen nu ifrågakomna företag utföras med anlitande av automobilskattemedel eller komma till stånd såsom beredskapsarbeten — berörda förfaringssätt i fråga om järnvägarnas bidrag kommer att tillämpas.

Vad angår frågan om de väghållningsskyldigas bidragsplikt till förevarande frilägningsföretag vilja utredningsmännen — i anslutning till nu gällande grunder för anordnande av beredskapsarbeten — förorda, att enahanda ordning vinner efterföljd; de väghållningsskyldiga böra följaktligen hava att svara för en fjärdedel av kostnaderna för erforderlig markupplåtelse.

Den av utredningsmännen verkställda undersökningen har givit resultat, som synas bliva ett värdefullt underlag vid bedömandet av behövligheten av ifrågakommande åtgärder för plankorsningars friläggande, helst den av utredningsmännen länsvis upprättade förteckningen upptager företagen i den ordning, vari de med hänsyn till trafiksäkerhetens krav ansetts böra komma till utförande. Önskvärt synes vara, att arbetena bleve genomförda i den takt, som av utredningsmännen skisserats. I nuvarande läge lär det emellertid icke låta sig göra att, på sätt utredningsmännen tänkt sig, för ändamålet reservera någon andel av automobilskattemedlen, innan de fördelas mellan städer och landsbygd. För närvarande torde man alltså få utgå från att dessa företag, i den mån så med hänsyn till andra likaberättigade anspråk är möjligt, böra komma till utförande inom ramen av de treårsplaner för vägarbeten, vilkas upprättande nu är förestående, och med de särskilt förhöjda bidrag, vilka för dylika fall lära kunna påräknas, samt att de därjämte komma i åtanke i samband med åtgärder till arbetslöshetens motverkande.

Till belysande av den anslagsberäkning och kalkyl över fördelningen av landsbygdens totala andel på skilda ändamål, som i det följande göres beträffande 1933/1934 års automobilskattemedel, får jag här meddela en översikt över fördelningen av de under budgetåren 1929—1932 influtna medlen

samt beträffande fördelningen av de automobilskattemedel, som beräknas inflyta under nu löpande budgetår.

För budgetåret 1929/1930 tedde sig fördelningen på följande sätt:

1929/1930 års automobilskattemedel.

44,263,788.64 kr.

Till vägunderhåll m. m. enligt väglagen (15 % å verklig resp. uppskattad kostnad för år 1928) 5,751,501.68 kr.	Till lantbruksstyrelsen (restitution av bensinskatt) 50,000 kr.	Återstod att fördelas mellan städer och landsbygd 38,462,286.96 kr.
Städernas totala andel (20 %) 7,692,457.39 kr.	Landsbygdens totala andel (80 %) 30,769,829.57 kr.	
Uttjämningsandelen (15 %) 4,615,474.44 kr.		Återstående andel (85 %) 26,154,355.13 kr.
Vägdistriktens direkta underhållsbidrag (40 % å verklig kostnad för år 1929) 17,152,239.91 kr.		Länens ordinarie andelar 9,002,115.22 kr.

Underhållsbidragen av automobilskattemedel uppgingo alltså under detta budgetår till sammanlagt omkring 22,900,000 kronor (bidrag enligt väglagen + vägdistriktens direkta underhållsbidrag). På länsfonderna fördelades, efter avdrag av medel till forskningsarbeten, i runt tal 13,500,000 kronor (uttjämningsandel + ordinarie andel).

Fördelningen av de under budgetåret 1930/1931 influtna automobilskattemedlen framgår av följande sammanställning:

1930/1931 års automobilskattemedel.

51,430,718.92 kr.

Till vägunderhåll m. m. enligt väglagen (15 % å verklig resp. uppskattad kostnad för år 1929) 6,700,905.68 kr.	Avlöning åt väg-ingenjörer m. fl. 307,642.20 kr.	Till lantbruksstyrelsen (restitution av bensinskatt) 50,461.95 kr.	Forskningsändamål 120,000 kr.	Återstod att fördelas mellan städer och landsbygd 44,251,709.09 kr.
Städernas totala andel (20 %) 8,850,341.82 kr.	Landsbygdens totala andel (80 %) 35,401,367.27 kr.			
Uttjämningsandelen (15 %) 5,310,205.09 kr.		Återstående andel (85 %) 30,091,162.18 kr.		
Vägdistriktens direkta underhållsbidrag (45 % å verklig kostnad för år 1930) 20,702,746.98 kr.		Länens ordinarie andelar 9,388 415.20 kr.		

Underhållsbidragen uppgingo alltså under detta budgetår till sammanlagt omkring 27,400,000 kronor. På länsfonderna belöpte i runt tal 14,700,000 kronor.

De under budgetåret 1931/1932 influtna automobilskattemedlen, som i riksstaten upptagits till 60,000,000 kronor, uppgingo till 58,772,107 kronor 70 öre och hava fördelats på följande sätt:

1931/1932 års automobilskattemedel.

58,772,107.70 kr.				
Till vägunderhåll m. m. enligt väglagen (15 % å verklig resp. uppskattad kostnad för år 1930)	Avlöning åt väg-ingenjörer m. fl. 295,414.09 kr.	Till lantbruksstyrelsen (restitution av bensinskatt) 75,000 kr.	Forskningsändamål 120,000 kr.	Återstod att fördelas mellan städer och landsbygd 51,236,490.99 kr.
7,045,202.62 kr.				
Städernas totala andel (20 %)		Landsbygdens totala andel (80 %)		
10,247,298.20 kr.		40,989,192.79 kr.		
		Utjämningsandelen (15 %)	Återstående andel (85 %)	
		6,148,378.92 kr.	34,840,813.87 kr.	
Vägdistriktens direkta underhållsbidrag (45 % å verklig kostnad för år 1931)		Tillfälligt extra tilläggsbidrag för år 1931	Länens ordinarie andelar	
23,543,845.47 kr.		1,275,000 kr.	10,021,968.40 kr.	

Underhållsbidragen inberäknat tilläggsbidraget uppgingo alltså under detta budgetår till sammanlagt omkring 31,860,000 kronor. Länsfonderna tillfördes i runt tal 16,170,000 kronor.

Under budgetåret 1932/1933 inflytande automobilskattemedel hava i riksstaten beräknats komma att uppgå till 80,000,000 kronor. Såsom förut nämnts har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i sin skrivelse den 8 november 1932 meddelat, att dessa medel numera torde kunna beräknas till 73,000,000 kronor. Med hänsyn härtill har jag i efterföljande kalkyl ansett mig böra räkna med sistnämnda belopp; den beräknade fördelningen av beloppet 80,000,000 kronor framgår av en i 1932 års sjätte huvudtitel å sid. 49 intagen sammanställning. Med utgående därjämte från vägunderhållskostnader för år 1931 av 52,500,000 kronor och för år 1932 av 50,500,000 kronor, skulle fördelningen komma att te sig på följande sätt:

1932/1933 års automobilskattemedel.

73,000,000 kr.			
Till vägunderhåll m. m. enligt väglagen (30 % å verklig resp. uppskattad kostnad för år 1931)	Vägorganisationen i länen 663,000 kr.	Byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar 5,250,000 kr.	Återstod att fördelas mellan städer och landsbygd 51,337,000 kr.
15,750,000 kr.			
Städernas totala andel (20 %)		Landsbygdens totala andel (80 %)	
10,267,400 kr.		41,069,600 kr.	
		Utjämningsandelen (15 %)	Återstående andel (85 %)
		6,160,440 kr.	34,909,160 kr.
Vägdistriktens direkta underhållsbidrag (45 % å verklig kostnad för år 1932)		Tillfälligt extra tilläggsbidrag för år 1932	Länens ordinarie andelar
22,725,000 kr.		1,800,000 kr.	10,384,160 kr.

Med inräknande av tilläggsbidraget skulle alltså av innevarande budgetårs automobilskattemedel utgå underhållsbidrag med sammanlagt omkring 40,275,000 kronor, medan på länsfonderna skulle fördelas i runt tal 16,545,000 kronor. Vid denna kalkyl har, liksom i det följande, hänsyn icke tagits

till eventuella utgifter för forskningsändamål och till restitution av bensinskatt, vilka poster endast obetydligt inverka på resultatet.

Med avseende å fördelningen av 1933/1934 års medel, beräknade till 72,000,000 kronor, är att märka, att av dem skola i första hand utgå anslagen till bidrag till vägunderhållet på landet m. m. (30 % av 1932 års underhållskostnad), anslagen till vägorganisationen i länen, (310,000 + 204,500 + 125,000) 639,500 kronor samt anslagen till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar, enkla bygdevägar, ödebygdevägar och tillfartsvägar till inlandsbanan (5,250,000 + 1,350,000 + 1,200,000 + 500,000) 8,300,000 kronor. Med utgångspunkt härifrån och från uppskattade underhållskostnader för åren 1932 och 1933 av 50.5 respektive 54 miljoner kronor samt med reserverande av 1,800,000 kronor för nyssnämnda tillfälliga extra tilläggsbidrag erhålles följande kalkyl över fördelningen av 1933/1934 års automobilskattemedel:

1933/1934 års automobilskattemedel.

72,000,000 kr.

Till vägunderhåll m. m. enligt väglagen (30 % å verklig resp. uppskattad kostnad för år 1932) 15,150,000 kr.	Vägorganisationen i länen 639,500 kr.	Särskilda vägbyggnadsanslag 8,300,000 kr.	Återstod att fördelas mellan städer och landsbygd 47,910,500 kr.
Städernas totala andel (20 %) 9,582,100 kr.	Landsbygdens totala andel (80 %) 38,328,400 kr.		
		Utvärderingsandelen (15 %) 5,749,260 kr.	Återstående andel (85 %) 32,579,140 kr.
Vägdistriktens direkta underhållsbidrag (45 % å verklig kostnad för år 1933) 24,300,000 kr.	Tillfälligt extra tilläggsbidrag för år 1933 1,800,000 kr.	Länens ordinarie andelar 6,479,140 kr.	

Enligt denna kalkyl skulle totala underhållsbidraget, inberäknat tilläggsbidraget, uppgå till sammanlagt 41,250,000 kronor och länsfonderna till 12,228,400 kronor.

Anslagen av automobilskattemedel för nästkommande budgetår skulle i enlighet med nu gjorda beräkningar upptagas på följande sätt:

Vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörssassisterer	kronor	310,000
Diverse kostnader för vägorganisationen i länen	»	204,500
Resekostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörssassisterer	»	125,000
Byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar	»	5,250,000
Byggande av enkla bygdevägar	»	1,350,000
Byggande av ödebygdevägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län	»	1,200,000
Byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan	»	500,000
Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna	»	9,582,100

Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga

vägar å landsbygden.....	kronor 38,328,400
Bidrag till vägunderhållet på landet m. m.	» 15,150,000

Beträffande anslagen till vägorganisationen i länen samt de särskilda vägbyggnadsanslagen har jag redan förut framställt förslag. Rörande övriga här ifrågavarande anslag samt av den ändrade medelsdispositionen betingad författningsändring gör jag hemställa i det följande.

Med åberopande av det anförda får jag under denna punkt hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av kronor 9,582,100, att direkt utgå av automobilskattemedel;
dels ock antaga följande

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 16 maj 1930 (nr 161)
om fördelning av automobilskattemedel.

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 16 maj 1930 om fördelning av automobilskattemedel skall i nedan angiven del hava följande ändrade lydelse:

1 §.

De under — — — statens automobilskattemedelsfond.

Från nämnda fond skola i första hand bestridas *dels* de enligt gällande lagar angående väghållningsbesvärets utgörande på landet samt om ödebygdsvägar utgående statsbidragen till vägunderhåll och vinterväghållning, *dels* vad av automobilskattemedel skall utgå till bestridande av kostnaderna för vägorganisationen i länen, *dels* vad i enlighet med å riksstaten anvisade anslag skall av automobilskattemedel utgå som bidrag till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar, enkla bygdevägar, ödebygdsvägar samt tillfartsvägar till inlandsbanan, *dels ock* vad som jämlikt i sådant avseende meddelade bestämmelser skall av dylika medel ställas till lantbruksstyrelsens förfogande att användas till fiskerinäringens befrämjande.

Till understödjande — — — 120,000 kronor.

Av återstående — — — och broar.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933, dock att hittills gällande bestämmelser skola äga tillämpning vid fördelningen av de under budgetåret 1932/1933 influtna automobilskattemedlen.

[19.] 16. **Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden.** Åberopande vad jag under nästföregående punkt anfört får ag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av kronor 38,328,400, att direkt utgå av automobilskattemedel;

dels ock medgiva, att av landsbygdens andel för budgetåret 1933/1934 av automobilskattemedlen må disponeras ett sammanlagt belopp av högst 1,800,000 kronor för tilldelning av ett tillfälligt extra tilläggsbidrag åt mera betungade väghållningsdistrikt för 1933 års kostnader för vägunderhåll och vinterväghållning, att utgå vid sidan av det enligt 3 § 1 mom. förordningen om fördelning av automobilskattemedel utgående bidraget av 45 procent och i huvudsaklig överensstämmelse med de under föregående punkt angivna grunderna.

[20.] 17. **Bidrag till vägunderhållet på landet m. m.** Under hänvisning till vad jag under punkten 18 i det föregående yttrat hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det *ordinarie* förslagsanslaget till *bidrag till vägunderhållet på landet m. m.*, att direkt utgå av automobilskattemedel,

nu	kronor 15,600,000,
med	» 450,000
till	» 15,150,000.

Hamnar och farleder.

[21.] 18. **Hamn- och farledsundersökningar.** Till hamn- och farledsundersökningar anvisade riksdagen för vartdera av budgetåren 1928—1930 ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning å anslaget anvisades icke några medel till förevarande ändamål för budgetåret 1930/1931. För vartdera av budgetåren 1931—1933 har anslag till dylika undersökningar upptagits med 10,000 kronor.

Genom brev den 20 april 1928 har Kungl. Maj:t föreskrivit villkor för åtnjutande av bidrag från anslaget ifråga.

I sin skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* meddelat, att vid ingången av budgetåret 1932/1933 för likvidering av undersökningar och arbetsplaner till hamnar och farleder funnits disponibelt ett belopp av i runt tal 1,800 kronor. Tillsammans med årets anslag, 10,000 kronor, utgjorde alltså de disponibla medlen omkring 11,800 kronor. Då emellertid 14 företag vore föremål för undersökningar och upprättande av arbetsplaner samt styrelsen igångsatt undersökningar av vissa farleder i

Bohuslän ävensom av ny inre farled i Södermanlands skärgård, syntes det disponibla beloppet bliva helt taget i anspråk. För fortsättande av undersökningar i anledning av verkställda inspektioner och på grund av inkomna framställningar om undersökningar för mindre hamnar syntes under budgetåret 1933/1934 ett belopp av 10,000 kronor vara erforderligt.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har alltså hemställt, att till hamn- och farledsundersökningar måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Departements-
chefen.

Till ifrågavarande ändamål torde medel även för nästa budgetår böra beredas. Enligt vad jag inhämtat lär emellertid, med iakttagande av sträng sparsamhet, ett belopp av 8,000 kronor bliva tillfyllest.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *hamn- och farledsundersökningar* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 8,000.

Statens fiskehamnar. För planläggningen av arbetena å statens fiskehamnar och fortgången av desamma lämnades i 1932 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 21) en kortfattad redogörelse, till vilken jag här torde få hänvisa. Arbetena äro uppdelade i två grupper, av vilka grupp I avser större hamnarbeten såsom kajer och vågbrytare, medan grupp II omfattar endast muddringsarbeten.

För innevarande budgetår anvisades för berörda ändamål ävensom, i likhet med vad förut skett, till täckande av kostnader för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnavdelning ett reservationsanslag av 209,000 kronor, varav 136,000 kronor för grupp I, 55,000 kronor för grupp II samt återstoden, 18,000 kronor, till hamnavdelningen.

I sin skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* med avseende å företag inom grupp I, till vilka medel redan anvisats, meddelat, att kajombyggnaden i Kiviks fiskehamn, Kristianstads län, blivit färdigställd samt att arbeten påginge å hamnarna i Torekov i nyssnämnda län, Hanö och Nordersund i Blekinge län samt Byxelkrok i Kalmar län. Utvidgningen av Träslövs hamn i Hallands län vore avsedd att igångsättas tidigt på våren 1933. De för löpande budgetår tillgängliga medlen beräknades bliva tillräckliga för slutförande av de återstående arbetena inom nämnda grupp. Beträffande arbetena inom grupp II meddelar styrelsen, att desamma slutförts vid Storrebben i Norrbottens län och Hönö-Klåva i Göteborgs och Bohus län samt att fyren vid Gårdskärs fiskehamn i Gävleborgs län färdigställts. För utförande av de inom denna grupp återstående arbetena, avseende hamnen vid Skeppsmalen i Västernorrlands län, vore tillgängliga medel tillfyllest.

För budgetåret 1933/1934 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen — under erinran att styrelsen i annat sammanhang gjort framställning om medelsanvisning från anslag till beredskapsarbeten för utförande av vissa förbättrings-

arbeten å tvenne statens fiskehamnar, nämligen Glommens hamn i Hallands län och Hanö hamn i Blekinge län — hemställt att, därest nämnda framställning icke vunne bifall, för arbetena erforderliga medel till belopp av 60,000 respektive 22,000 kronor måtte upptagas under nu ifrågavarande anslagstitel. För styrelsens hamnavdelning erfordrades samma belopp som för innevarande budgetår, 18,000 kronor, varjämte för avdelningens inspektionsverksamhet borde anvisas ett belopp av 6,000 kronor. Styrelsen föreslår därför, att anslag till statens fiskehamnar upptagas med 106,000 kronor.

Med anledning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens nyssnämnda framställning om anvisande av medel från anslag till beredskapsarbeten har Kungl. Maj:t genom beslut den 9 september 1932 ställt erforderligt belopp till förfogande för de avsedda arbetena å Hanö hamn, varemot framställningen i vad avser Glommens hamn hittills icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Då det emellertid, enligt vad jag inhämtat, med hänsyn till vidtagna provisoriska åtgärder icke är oavvisligt att förbättringsarbetena å Glommens hamn komma till utförande under nästa budgetår, synes detta anslagskrav icke här behöva komma under omprövning.

Vad beträffar hamnavdelningens inspektionsverksamhet har denna, sedan tjänstemännen i väg- och vattenbyggnadsdistrikten under år 1930 indragits i samband med genomförandet av den nya vägorganisationen i länen, utvidgats med bland annat underhållsbesiktningar å handelshamnar och farleder samt statsunderstödda fiskehamnar ävensom inspektioner vid om- eller tillbyggnadsarbeten å handelshamnar m. m. Ifrågavarande kostnader hava under de år, som förflutit efter berörda omorganisation, kunnat bestridas utan att särskilda medel anvisats därtill, och anledning synes ej heller nu föreligga att vidtaga sådan åtgärd. I den mån dessa kostnader icke böra och kunna bestridas av för hamnavdelningens verksamhet särskilt avsedda medel, böra de gäldas av den i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens expens- och resekostnadsanslag ingående posten till resekostnader för extra inspektioner av styrelsens tjänstemän m. m. Givetvis bör tillses, att genom en omsorgsfull planläggning av tjänstemännens inspektionsresor de härför tillgängliga medlen bliva på ändamålsenligaste sätt använda.

På grund av det anförda och med utgående från att, på sätt under punkten 4 förordats, anslagsposten för hamnavdelningen inlägges i anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet, saknar jag anledning att för nästkommande budgetår föreslå äskande av anslag under förevarande rubrik.

[22.] 19. **Statsunderstödda fiskehamnar.** Till statsunderstödda fiskehamnar har riksdagen för tiden från och med år 1920 till och med budgetåret 1932/1933 anvisat tillhoppa 2,505,000 kronor, därav för de båda senaste budgetåren respektive 325,000 och 140,000 kronor. Sistnämnda belopp innebar en minskning i det av Kungl. Maj:t äskade anslaget med 60,000 kronor, vilken beskärning av riksdagen motiverades med de betydande belopp, som från anslag till beredskapsarbeten ställts till förfogande för hamnföretag av här angiven art, samt med önskemålet att kunna bereda medel jämväl till viss

Departements-
chefen.

farledsupprensning. Nyssnämnda anvisningar från anslag till beredskapsarbeten uppgingo till sammanlagt 418,200 kronor.

Gällande grunder för statsbidrag från förevarande anslag innefattas i kungörelsen den 10 augusti 1928 (nr 328) angående statsbidrag till byggande, förbättring och underhåll av allmänna hamnar och farleder.

I fjolårets statsverksproposition omförmdes (sjätte huvudtiteln, punkt 22), att Kungl. Maj:t av dittills anvisade medel samt av uppkomna besparingar å förut från ifrågavarande anslag anvisade statsunderstöd, tillhoppa 2,401,494 kronor 68 öre, beviljat statsbidrag till olika hamnföretag med sammanlagt 2,401,432 kronor, vadan 62 kronor 68 öre återstode odisponerade. De med inräknande av sistnämnda belopp för löpande budgetår tillgängliga medlen, 140,062 kronor 68 öre, har Kungl. Maj:t genom beslut den 16 september och den 28 oktober 1932 disponerat sålunda:

	Kronor
förlängning av norra vågbrytaren i Arild, Malmöhus län	30,500: —
anläggning av fiskehamn vid Ljugarn, Gotlands län	36,000: —
ombyggnad av kajen i Skanör, Malmöhus län	12,100: —
anläggning av brygga i Vrångö fiskehamn, Göteborgs och Bohus län	22,050: —
» » » jämte uppmuddring i Hälleviksstrands fiskehamn, Göteborgs och Bohus län	23,400: —
utförande av fiskehamnsanläggning vid Stensö, Kalmar län	16,012: 68
Summa kronor	140,062: 68

Utöver de belopp, som sålunda anvisats till statsunderstödda fiskehamnar, har Kungl. Maj:t genom beslut den 22 juli, 9 september och 4 november 1932 till arbeten, som eljest i mån av medelstillgång kunnat ifrågakomma till bidrag från anslag till dylika hamnar, anvisat tillhoppa 523,400 kronor av det för innevarande budgetår beviljade anslaget till beredskapsarbeten för motverkande av arbetslöshet, varav till

	Kronor
anläggning av fiskehamn vid Hallarna å Hasslö, Blekinge län	105,000
förbättring av Krokås fiskehamn, Blekinge län	35,100
» » Kyrkbackens hamn å ön Ven	48,400
anläggning av fiskehamn å Ramsö, Göteborgs och Bohus län	117,800
» » » vid Klädesholmen (tilläggsarbeten), Göteborgs och Bohus län	12,160
förbättring av Skalhamns fiskehamn, Göteborgs och Bohus län	51,930
utvidgning och förbättring av fiskehamnen vid Öckerö, Göteborgs och Bohus län	72,250
anläggning av fiskehamn vid By, Västernorrlands län	10,800
» » » » Uddhamn, Västernorrlands län	13,500
» » » » Sandskär, Norrbottens län	56,460

Granskningsnämnden har — under erinran att genom medelsanvisning från anslag till beredskapsarbeten företag av här ifrågavarande slag kunnat bringas till utförande i betydligt större omfattning än under normala förhållanden — yttrat att, i den mån anslag till ändamålet funnes böra för budgetåret 1933/1934 upptagas under sjätte huvudtiteln, en beskrifning syntes kunna ske utan allt för stora olägenheter. Nämnden förordar för sagda budgetår ett anslagsbelopp av 100,000 kronor.

I sin skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* meddelat, att utöver de företag, som av styrelsen föreslagits till erhållande av bidrag från anslag till beredskapsarbeten — av dessa hava enligt vad handlingarna utvisa fem företag med en beräknad statsbidragssumma av 734,200 kronor icke erhållit ifrågasatt bidrag — funnes ytterligare ett antal företag, beträffande vilka de för statsbidrags åtnjutande erforderliga handlingarna föreläge. Styrelsen nämner, förutom fiskehamnarna i Vrångö och Hälleviksstrand, till vilka bidrag såsom förut nämnts numera beviljats, fyra sådana företag med ett beräknat statsbidragsbelopp av i runt tal sammanlagt 506,000 kronor.

I anslutning till vad granskningsnämnden anfört yttrar styrelsen att, där-
est medel till beredskapsarbeten icke komme att beviljas för nästkommande budgetår, anslag till högre belopp än 100,000 kronor med hänsyn till det stora antal fiskehamnar, som väntade på statsbidrag, syntes vara erforderligt. Nödvändigheten att för undvikande av än större arbetslöshet hålla den nuvarande arbetarestammen i arbete talade även härför. Man hade sökt överföra tyngdpunkten i fråga om fiskehamnsbyggandet från rena statshamnar till statsunderstödda hamnar i syfte att göra intressenterna medansvariga i kostnaderna för utbyggandet och för hamnens rationella skötsel. Detta medförde att större anspråk än tidigare ställdes på bidrag från ifrågavarande anslag.

Skulle emellertid, slutar styrelsen, även 1933 års riksdag anvisa medel till beredskapsarbeten, hade styrelsen intet att erinra mot att anslaget ned-sattes till 100,000 kronor. I motsatt fall funne styrelsen nödvändigt, att anslaget höjdes till 300,000 kronor.

Med hänsyn till de betydande belopp, som vid sidan av här ifrågava-
rande anslag under de två senaste åren utgått och som på samma sätt
torde komma att ytterligare utgå till statsunderstödda fiskehamnar, synes
anslaget för budgetåret 1933/1934 kunna begränsas till det även av gransk-
ningsnämnden förordade lägre beloppet, 100,000 kronor.

Departements-
chefen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *statsunderstödda fiskehamnar* för budgetåret 1933/1934
anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 100,000.

[23.] 20. **Handelshamnar och farleder.** Anslaget till handelshamnar och farleder, som för vartdera av budgetåren 1928—1930 var bestämt till 250,000 kronor, har för de därefter följande budgetåren upptagits med respektive 300,000, 350,000 och 300,000 kronor.

Genom beslut den 15 juli 1932 har Kungl. Maj:t av det för nu löpande budgetår anvisade anslaget jämte odisponerad reservation, tillhopa 312,822 kronor 76 öre, beviljat statsbidrag till 5 företag med sammanlagt 312,600 kronor, vadan å anslaget kvarstår odisponerat 222 kronor 76 öre.

Bestämmelser om statsbidrag till handelshamnar och farleder finnas in-tagna i kungörelsen den 10 augusti 1928 (nr 328) angående statsbidrag till byggande, förbättring och underhåll av allmänna hamnar och farleder.

I förenämnda skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* beträffande medelsbehovet för nu ifrågavarande ändamål under budgetåret 1933/1934 till en början meddelat, att till fullbordande av de arbeten å hamnarna i Lysekil och Hudiksvall, vartill vissa statsbidragsbelopp redan beviljats, erfordrades ytterligare bidrag av respektive 22,000 och 35,000 kronor eller tillhoppa 57,000 kronor. Vidare erinrar styrelsen om att Kungl. Maj:t i här angiven följd meddelat tillstånd till påbörjande av arbetsföretag i Ronneby, Karlskrona, Figeholm, Köpmannehamn, Borgholm, Färjestaden, Strömstad, Södertälje och Valdemarsvik, för vilka företag sammanlagda beräknade kostnaden uppginge till 1,749,675 kronor och beräknade statsbidragsbeloppet till 1,166,300 kronor.

Av sistnämnda företag äro enligt vad styrelsen upplyst de i Ronneby, Figeholm och Färjestaden färdigställda samt de i Karlskrona, Köpmannehamn, Borgholm och Strömstad under arbete.

Utöver nu angivna företag har tillstånd till påbörjande lämnats dels redan tidigare beträffande uppmuddring av Degerhamns hamn, med vilket företag dock icke för närvarande behöver räknas, enär hamnområdesfrågan ännu icke ordnats, dels ock efter avlåtande av styrelsens framställning beträffande vissa ytterligare arbeten å Hudiksvalls hamn med beräknad kostnad av 130,000 kronor samt för arbeten å Norrtälje hamn med beräknad kostnad av 256,100 kronor. Därjämte föreligger framställning om tillstånd att påbörja utvidgning av Varbergs hamn, för vilket arbete kostnaden beräknats till 975,000 kronor. Slutligen föreligga av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ännu ogranskade ansökningar om bidrag till hamnföretag i Torshälla, Piteå, Ystad och Hjo.

Medelsbehovet för handelshamnar och farleder under nästkommande budgetår har av styrelsen beräknats på följande sätt:

Företag	Medelsbehov	Att fördelas på antal år	Bidrag för 1933/1934
	Kronor		Kronor
Lysekil	22,000 (slutanslag)	1	22,000
Hudiksvall	35,000 (»)	1	35,000
Ronneby	206,600	3	70,000
Karlskrona	312,400	3	104,000
Figeholm	61,300	1	61,300
Köpmannehamn	134,000	2	67,000
Borgholm	57,100	1	57,100
Färjestaden	12,000	1	12,000
Strömstad	93,000	1	93,000
Varberg	450,000	4	110,000
Summa kronor 1,383,400			631,400

I anslutning härtill hemställer väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att till handelshamnar och farleder måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett anslag av 631,000 kronor. Därutöver har styrelsen i utlåtande den 20 oktober 1932 angående sökt statsbidrag till kajarbeten för Söderhamns stad vid Stugsund tillstyrkt bidrag till utförande av en första etapp av dessa arbeten med 329,000 kronor, varav 160,000 kronor för budgetåret 1933/1934.

Granskningsnämnden har i fråga om detta anslag icke framfört något förslag med avseende å anslagsbeloppet. Nämnden har däremot yttrat sig angående gällande bestämmelser om meddelande av tillstånd till påbörjande av hamn- och farledsföretag.

I förenämnda kungörelse den 10 augusti 1928 är stadgat, att bidrag ej må utgå till arbete, som påbörjats innan statsbidrag därtill beviljats eller särskilt tillstånd till brådskanie arbetes utförande blivit av Kungl. Maj:t meddelat. På grund av detta stadgande har Kungl. Maj:t i ett flertal fall lämnat särskilt tillstånd till arbetets utförande. Ett dylikt beslut har formen av en förklaring att, därest hinder eljest ej möter mot utförande av företaget, den omständigheten, att arbetet påbörjas innan frågan om statsbidrag till företaget blivit avgjord, icke skall betaga vederbörande möjlighet att framdeles komma i åtnjutande av dylikt statsbidrag, dock under villkor att företaget utföres i enlighet med av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen granskad och godkänd arbetsplan samt att vederbörande jämväl i övrigt underkasta sig de villkor beträffande dylik arbetsplan samt ledning av och kontroll å arbetet m. m., som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen kan komma att uppställa. En sådan förklaring innebär, såsom i 1932 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 23) betonats, alltså i och för sig icke ståndpunkts-tagande till frågan, huruvida eller i vad mån statsbidrag till företaget må kunna beviljas, varåt jämväl gives uttryck i Kungl. Maj:ts beslut.

Under erinran härom anför nämnden:

Enligt vad nämnden inhämtat skulle det icke hava förekommit, att statsbidrag förvägrats hamnföretag, som efter erhållet tillstånd påbörjats och utförts. Vederbörande intressenter syntes också utgå från att statsbidrag till ett med vederbörligt tillstånd utfört företag komme att i vanlig ordning beviljas. För det dåvarande föreläge beslut av Kungl. Maj:t om tillstånd till påbörjande beträffande nio särskilda företag, med ett sammanlagt beräknat statsbidrag av icke mindre än 1,141,600 kronor, av vilka intet företag syntes hava utsikt att erhålla statsbidrag tidigare än under budgetåret 1933/1934. I betraktande av nyss angivna omständigheter syntes icke föreliggande anledning antaga annat än att nyssnämnda bidragssumma komme att successivt utanordnas. Tillstånd av omförmäld art syntes sålunda i själva verket få anses binda statsverket för avsevärda framtida utgifter, innan ännu medel funnes för ändamålet anvisade.

Då nu berörda förhållanden enligt granskningsnämndens mening äro ur statsfinansiell synpunkt otillfredsställande, har nämnden ifrågasatt sådan ändring av omförmälda bestämmelser eller i deras tillämpning, att denna olägenhet undanröjes.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i samband med förevarande anslagsfråga yttrat sig i ämnet och därvid uttalat, att det för tillgodoseende av det med nämndens yttrande avsedda syftet vore önskvärt, att till sådana företag, som beräknats draga högre kostnad än 100,000 kronor, upptoges särskilda anslag å riksstaten, varigenom skulle undvikas meddelande av tillstånd till påbörjande av dylika företag. I fråga om smärre företag anser styrelsen däremot möjlighet böra bibehållas att meddela sådant tillstånd, exempelvis för arbeten

till förhindrande av ras eller för lindrande av arbetslöshet. För dylika företag borde ett mindre, gemensamt anslag årligen anvisas.

Statskontoret har i utlåtande den 6 oktober 1932 framhållit, att den mest effektiva åtgärden i det avsedda syftet givetvis vore att ur förenämnda kungörelse borttaga bestämmelsen om särskilt tillstånd till brådiskande arbetes utförande. Då det emellertid ur praktisk synpunkt svårigen låte sig göra att helt utesluta möjligheten till bidrag för påbörjade företag, syntes det lämpligare att, samtidigt med att berörda bestämmelse borttoges, ett stadgande infördes av innebörd, att Kungl. Maj:t, då särskilda omständigheter därtill föranledde, kunde bevilja statsbidrag i trots av att arbetet redan vore påbörjat. Ordnares saken på detta sätt, syntes det icke finnas tillräckliga skäl att uppehålla den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen gjorda skillnaden mellan företag av olika storlek.

Departements-
chefen.

Vad först angår den av granskningsnämnden upptagna frågan om verkningarna därav, att Kungl. Maj:ts tillstånd till påbörjande av hamn- eller farledsföretag skall vara förutsättning för att vederbörande ej skola förlora möjligheten att framdeles erhålla statsbidrag till företaget, lär det nog förhålla sig så, att — trots det otvetydiga uttryck, som i beslut om dylikt tillstånd gives däråt, att beslutet ej innebär ståndpunktstagande i statsbidragsfrågan — vederbörande sökande likväl utgå från att sådant bidrag sedermera skall beviljas. Med hänsyn till de konsekvenser, som visat sig följa härav, särskilt sedan numera ansökningar om sådant tillstånd blivit jämförelsevis talrika, synas åtgärder för tillrättaläggande av dessa förhållanden böra övervägas. I anslutning till vad statskontoret uttalat vill jag för min del föreslå, att bestämmelsen om särskilt tillstånd till brådiskande arbetes utförande uteslutes ur 1928 års kungörelse och att i stället infördes stadgande därom, att Kungl. Maj:t, då särskilda omständigheter därtill föranleda, kan bevilja statsbidrag trots att arbetet redan påbörjats. Såsom förutsättning för att bidrag skall på detta sätt kunna utgå bör emellertid uppställas, att företaget skall hava utförts i enlighet med av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen granskad och godkänd plan ävensom under den ledning och kontroll samt de villkor i övrigt, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen må hava föreskrivit. Därest riksdagen ej uttalar erinran häremot, torde förut nämnda kungörelse den 10 augusti 1928 få ändras i nu angiven riktning.

I fråga om anslagsbeloppet för nästa budgetår nödgas jag, då någon förhöjning under nuvarande förhållanden icke är möjlig, föreslå att det bibehålles oförändrat. Emellertid torde, där omständigheterna därtill giva anledning, företag av nu ifrågavarande art kunna komma till utförande även i samband med åtgärder till arbetslöshetens motverkande.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *handelshamnar och farleder* för budgetåret 1933/1934
anvisa ett *extra* reservationsanslag av..... kronor 300,000.

[24.] 21. **Underhåll av fiskehamnar.** För detta ändamål har riksdagen för budgetåren 1923—1933 anvisat tillhopa 275,000 kronor, därav för de båda sista budgetåren respektive 50,000 kronor och 35,000 kronor. Med förevarande anslag är avsett att bekosta sådana större reparations- och muddringsarbeten å statens fiskehamnar, som kunna anses gå utöver det normala underhållsarbetet, samt att bestrida den på statsverket belöpande delen av kostnaderna för samma arbeten å de med bidrag från anslaget till statsunderstödda fiskehamnar utförda hamnanläggningarna.

De för budgetåret 1931/1932 för ifrågakommande ändamål tillgängliga medlen, som inberäknat reservation å anslaget belöpte sig till 56,613 kronor 37 öre, hava disponerats på sätt framgår av följande sammanställning:

	Kronor	Kronor
<i>Tillgängliga medel</i>		56,613: 37
<i>Utgifter för underhållsarbeten å fiskehamn i</i>		
Träslöv	3,910: 27	
Kyrkbacken	1,906: 71	
Borstahusen	6,027: 04	
Skanör	15,978: 14	
Våtnäs	150: —	
Grisslan	1,000: —	
Marviksgrunnan	650: —	
Glommen	118: 24	
Kivik	3,020: 54	32,760: 94
<i>Behållning till budgetåret 1932/1933</i>		23,852: 43

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelar, att de underhållsarbeten, som redan påginge eller som, efter vad kunde bedömas, behövde komma till utförande under innevarande och nästa budgetår, vore följande:

	Beräknad kostnad Kronor	Kronor
Domsten, muddring	1,500	
Skillinge, »	2,000	
Våtnäs, reparation av strandskoning	275	
Hällevik, muddring	6,000	
Skanör, » (utförd)	6,000	
Glommen, stenupptagning	8,000	
Vitemölla, muddring	3,000	
Skanör, rensning i rännan	10,000	
Kåseberga, muddring	6,000	42,775
Härtill komme oförutsedda utgifter för stormskador, igensandning m. m.		30,000
Summa kronor		72,775

Då de för budgetåret 1932/1933 tillgängliga medlen uppginge till (35,000: — + 23,852: 43) 58,852 kronor 43 öre, erfordrades i enlighet med denna beräkning för budgetåret 1933/1934 ytterligare medel till belopp av 13,922 kronor 57 öre.

Styrelsen hemställer, att anslag till ifrågavarande ändamål för nästa budgetår upptages med ett till 15,000 kronor avrundat belopp.

Departements-
chefen.

Därest underhållet av fiskehamnar tillsvidare begränsas till att avse sådana arbeten, vilkas omedelbara utförande befinnes med hänsyn till anläggningens bestånd eller eljest vara oundgängligt, synes en avsevärd beskränning av det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna anslagsbeloppet kunna ske. För min del vill jag förorda, att anslaget bestämmes till 5,000 kronor, varigenom för oförutsedda arbeten för tiden till nästa budgetårs utgång blir tillgängligt ett belopp av omkring 21,000 kronor jämte vad som vid förnyad granskning av den av styrelsen lämnade förteckningen över tilltänkta arbeten finnes kunna besparas å där angivna kostnadsposter.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *underhåll av fiskehamnar* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 5,000.

[25.] 22. **Uthamn för Haparanda och Tornedalen.** Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition, nr 222, till 1930 års riksdag framlagda förslag anvisade riksdagen till uthamn för Haparanda och Tornedalen för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor. För budgetåren 1931—1933 hava anvisats anslag till belopp av 300,000 respektive 200,000 kronor. Tillhoppa hava alltså 700,000 kronor ställts till förfogande för detta företag.

I enlighet med den för arbetsföretaget upprättade planen, beträffande vilken jag hänvisar till den i 1932 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 25) lämnade redogörelsen, erfordras för anläggningens utförande anslag till belopp av sammanlagt 844,500 kronor, vadan alltså 144,500 kronor återstå att anvisa.

I sin skrivelse den 5 september 1932 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* hemställt, att sistnämnda belopp måtte uppföras å riksstaten för budgetåret 1933/1934.

Med tillstyrkande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *uthamn för Haparanda och Tornedalen* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag

av kronor 144,500.

[26.] 23. **Marklösen för inomskärsfarled Ramsvikskilen—Ålstenshamn.** Sedan frågan om anordnande av inomskärsfarled Ramsvikskilen—Ålstenshamn varit föremål för utredning, anmälades den i korthet i 1930 års statsverksproposition. I skrivelse nr 300, punkt 3, gjorde riksdagen vissa uttalanden beträffande farledsdjupet samt anförde i övrigt bland annat, att riksdagen förutsatte, att de ytterligare utredningar, som i nämnda avseende och möjligen i övrigt tarvades för ett slutligt ståndpunktstagande till frågan, skulle utan dröjsmål låta sig verkställa, så att förslag om möjligt kunde framläggas för 1931 års riksdag.

Sedan kompletterande utredning verkstälts, framlades ärendet i 1931 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, sid. 90—101). Utredningen visade, att kostnaden för ifrågavarande arbetsföretag, omfattande jämväl viss upprensning vid Hus- och Grindholmarna, med ett djup av 4.5 meter under medelvattenytan beräknats till 2,180,000 kronor eller 553,000 kronor mer än som tidigare beräknats för ett farledsdjup av 3.6 meter. Departementschefen, som för sin del anslöt sig till det mindre kostsamma alternativet, fann sig emellertid på grund av det statsfinansiella läget icke böra göra hemställan om äskande hos riksdagen av anslag för ändamålet. Då det icke syntes uteslutet, att arbetena skulle kunna påbörjas som ett led i åtgärder till motverkande av arbetslöshet, hade departementschefen likväl ansett ärendet böra anmälas i syfte att bereda riksdagen tillfälle att taga del av den verkställda utredningen samt att göra de uttalanden angående företagets tekniska förutsättningar eller i övrigt, vartill anledning kunde givas.

I skrivelse den 13 mars 1931, nr 68, anhöll därefter riksdagen om skyndsamt överbäggande av möjligheterna att såsom reservarbete genom statens arbetslöshetskommissions försorg igångsätta anordnandet av farleden, därvid riksdagen förklarade sig utgå från att farledsdjupet bestämdes till 4.5 meter.

I gemensamt yttrande föreslog sedermera statens arbetslöshetskommission samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att ifrågavarande anläggning skulle såsom statligt reservarbete utföras i kommissionens regi och i huvudsaklig överensstämmelse med vissa riktlinjer, som angivits i en av arbetschefen hos kommissionen G. Jonsson upprättad promemoria. I denna promemoria, som upprättats efter besök å platsen tillsammans med representant för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, anfördes bland annat, att den för företaget såsom erforderlig beräknade kostnadssumman av 2,180,000 kronor icke syntes komma att bli tillräcklig för företagets slutförande, oavsett huruvida arbetet utfördes såsom reservarbete eller ej, att emellertid för det dåvarande möjlighet icke funnes att angiva, i vad mån kostnadsberäkningen behövde ökas, samt att ny mass- och kostnadsberäkning syntes böra uppgöras och sedermera ingivas till Kungl. Maj:t.

Genom beslut den 16 april 1931 uppdrog Kungl. Maj:t åt statens arbetslöshetskommission att — sedan under medverkan av länsstyrelsen i länet överenskommelse med vederbörande markägare träffats därom, att för farledens framdragande samt för nödiga upplagsplatser m. m. behövlig mark finge, i avvaktan på erforderlig marks förvärvande för statens räkning, av kommissionen tagas i anspråk — såsom reservarbete utföra dels för inrättande av inomskärsfarled å sträckan Ramsvikskilen—Ålstenshamn erforderliga arbeten, dels ock upprensningsarbeten vid Hus- och Grindholmarna, allt i huvudsaklig överensstämmelse med ett den 29 april 1929 upprättat förslag, med iakttagande likväl att minsta farledsdjupet i enlighet med vad av riksdagen förutsatts skulle utgöra 4.5 meter under medelvattenytan samt

att i övrigt i förslaget finge, i den mån så prövades lämpligt, vidtagas vissa i nyssnämnda promemoria angivna jämkningar beträffande sättet för arbetets utförande. Vidare föreskrev Kungl. Maj:t, bland annat, att det skulle ankomma på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att före påbörjandet av ifrågavarande arbeten utföra erforderliga undersökningar samt verkställa utstakning av farleden ävensom att meddela de bestämmelser i tekniskt hänseende, vilka borde lända till efterrättelse beträffande företaget. Därjämte anbefalldes dels väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt statens arbetslöshetskommission gemensamt att, så snart omständigheterna det medgäve, uppgöra och till Kungl. Maj:t ingiva specificerad beräkning av kostnaderna för samtliga utstaknings-, schaktnings-, sprängnings- och muddrings- samt övriga arbetens utförande i enlighet med Kungl. Maj:ts meddelade beslut, dels ock väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att — i mån av behov efter samråd med länsstyrelsen respektive lotsstyrelsen — till Kungl. Maj:t inkomma med uppgift rörande kostnader för markförvärv, farledens utprickning och eventuellt andra liknande ändamål ävensom att avgiva förslag beträffande sättet för sistnämnda kostnaders bestridande.

I anledning härav har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen*, efter samråd med statens arbetslöshetskommission, med skrivelse den 5 oktober 1932 överlämnat nya, efter noggranna undersökningar av kanalsträckan upprättade plan-, sektions- och konstruktionsritningar för ifrågavarande företag jämte därå grundad kostnadsberäkning. Enligt denna beräkning skulle kostnaden för företaget i dess helhet uppgå till 3,750,000 kronor. I denna summa ingår marklösen med ett beräknat kostnadsbelopp av 30,000 kronor, för vars bestridande styrelsen anser särskilt anslag böra äskas. Däremot har vid kostnadsberäkningen hänsyn icke tagits till kostnader för farledens utprickning, enär sådan lämpligen kan utföras endast för trafikering vid dagsljus samt lotsstyrelsen förklarat sig kunna verkställa dylik utprickning i vanlig ordning med anlitande av medel, som för sådant ändamål stå till lotsstyrelsens förfogande. Under erinran, att den sålunda framlagda kostnadsberäkningen visserligen upprättats med hänsyn till å platsen rådande förhållanden men att dessa vore synnerligen osäkra med avseende å bottenens beskaffenhet, vid vilket förhållande väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ville göra reservation för oförutsedda markförskjutningar eller dylikt och därmed förknippade utgifter, har styrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte fastställa den nya planen för ifrågavarande arbeten samt hos riksdagen äska ett anslag å 30,000 kronor till bestridande av kostnaden för därav föranledd jordlösen.

I utlåtande den 21 oktober 1932 har *statens arbetslöshetskommission* förklarat sig icke hava något att erinra mot kostnadsberäkningen men i likhet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen reserverat sig i fråga om slutsumman, enär såväl arbetets omfattning som vissa förhållanden i samband med markförskjutningar och dylikt icke möjliggjorde en exakt förhandsberäkning av arbetskostnaderna. Kommissionen, som förordat bifall till styrelsens fram-

ställning, har särskilt understrukt vikten av att kostnaden för marklösen icke bestredes av arbetslöshetsanslag.

Sedermera har Kungl. Maj:t den 28 oktober 1932 godkänt den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framlagda nya planen för utförande av inomskärsfarleden Ramsvikskilen—Ålstenshamn samt för upprepningsarbeten vid Hus- och Grindholmarna.

Om också de geologiska förhållandena, såsom arbetslöshetskommissionen samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen antytt, i detta fall medfört särskilda svårigheter att vid kostnadsberäkningarnas utförande ernå tillräckligt säkra resultat, vill det dock synas anmärkningsvärt, att en i så betydande mån missvisande kostnadsberäkning som den vid farledsfrågans prövning tillgängliga kunnat uppgöras. Vad sålunda förekommit giver mig anledning upprepa redan tidigare framställda erinringar om angelägenheten av att undersökningar, vilka äro avsedda att tjäna som underlag för bedömande av kostnaderna för arbetsföretag, utföras med nödig grundlighet.

Vad därefter angår väg- och vattenbyggnadsstyrelsens framställning om medel, 30,000 kronor, till lösen av erforderlig mark för farledens framdragande finner även jag, att dessa kostnader böra bestridas med särskilt anslag å riksstaten. Då mot det angivna beloppet icke synes vara något att erinra, tillstyrker jag alltså bifall till styrelsens framställning.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *marklösen för inomskärsfarled Ramsvikskilen—Ålstenshamn* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 30,000.

Departements-
chefen.

C. Vägtrafikväsendet.

1. **Bidrag till vissa kommunikationsändamål, oförändrat ordinarie reservationsanslag** kronor 30,000.

[27.] 2. **Bidrag till skjutsentreprenader.** Det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till skjutsentreprenader är avsett för fullgörandet av statens förpliktelser på grund av bestämmelserna i gällande stadga om skjutsväsendet. Då till följd av automobiltrafikens utveckling skjutsanstalter i allt större omfattning indragits, har förevarande anslag kunnat successivt nedsättas; för budgetåren 1930—1933 har det utgått med respektive 50,000, 40,000 och 30,000 kronor.

I sin skrivelse den 9 juni 1932, nr 213, i anledning av riksdagens år 1931 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1930—30 juni 1931 anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida förutsättningar funnes för upphävande av gällande stadga om skjutsväsendet. Sedan landshövdingen A. Beskow erhållit uppdrag att verkställa den sålunda begärda utredningen, har Beskow avlämnat betänkande och förslag, varöver myndigheternas yttranden inhämtats. Ärendet är nu föremål för behandling inom kommunikationsdepartementet och torde kunna föreläggas årets riksdag. I förslaget förordas skjutsstadgans upphävande från och med den 1 januari 1934, varvid emellertid förutsättes, att stadgans bestämmelser fortfarande skola tillämpas på löpande entreprenader till respektive entreprenadperioders utgång, inom några län med åren 1934 och 1935 och inom ett län först med år 1936. Under denna övergångstid torde i enlighet med utredningsmannens förslag förevarande anslagstitel böra bibehållas. För nästa budgetår synes erforderligt anslagsbelopp tills vidare böra beräknas till 20,000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i avbidan på den proposition, som kan komma att avlåtas i ämnet, beräkna en minskning av det *ordinarie* förslagsanslaget till *bidrag till skjutsentreprenader*,

nu	kronor 30,000,
med	» 10,000
till	» 20,000.

[28.] 3. **Registrering av motorfordon.** Det extra förslagsanslaget till bestridande av utgifter för registrering av motorfordon var för vardera av budgetåren 1930—1932 bestämt till 30,000 kronor. Med hänsyn bland annat till den minskade anslagsbelastning, som indragningen av det inom generalstaben förda centralregistret över motorfordon medförde, har anslaget för innevarande budgetår minskats till 15,000 kronor.

Från anslaget gäldas utgifter för anskaffande av liggare och blad till automobilregistren hos länsstyrelserna ävensom för tryckning av olika för automobilväsendet erforderliga blanketter, ersättning till den räkenskapsförare hos överståthållarämbetet, som handhar uppbörden av registreringsavgifter för motorfordon, kostnaderna för besiktnings-, släpvagns- och skatteskyltar samt för körkort och trafik kort, utgifter för upplysningsverksamhet rörande trafikregler och till motverkande av alkoholmissbruk hos motorfordonsförare m. m.

Bruttoutgifterna å anslaget uppgingo för budgetåren 1930—1932 till respektive 46,302 och 36,238 kronor. En avsevärd inkomst har emellertid beretts anslaget därigenom att medel, som deponerats vid utbekommande av besiktningskyltar och skatteskyltar och icke erforderats för återbetalning eller täckande av omkostnader, jämlikt meddelade bestämmelser tillgodoförts anslaget. Uppbördsmedlen hava för nämnda budgetår uppgått till i runda tal 18,700 respektive 21,600 kronor. Nettobelastningen å anslaget under dessa år har därigenom begränsats till, likaledes i runda tal, respektive 27,600 och 14,600 kronor.

Med hänsyn till sistnämnda belastningssiffra synes anslaget jämväl för nästkommande budgetår böra bestämmas till 15,000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *registrering av motorfordon* för budgetåret 1933/1934
anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 15,000.

[29.] 4. **Besiktning av motorfordon.** Till besiktning av motorfordon anvisades i samband med omläggning av besiktningsväsendet för budgetåret 1930/1931 ett extra förslagsanslag av 530,000 kronor, avseende första halvåret 1931. För budgetåret 1931/1932 ävensom för nu löpande budgetår upptogs i riksstaten anslag för detta ändamål med 1,050,000 kronor. Anslaget är avsett till bestridande av besiktningsmännen tillkommande ersättningar. Dessa äro i enlighet med av riksdagen år 1930 godkända grunder (proposition nr 221 och riksdagens skrivelse nr 333) bestämda genom kungörelsen den 3 oktober 1930 (nr 353) angående ersättning till besiktningsmän för motorfordon jämte förrättningsstaxa m. m. Bestämmelserna innehålla i huvudsak följande.

Besiktningsman äger att ur influtna förrättningsavgifter för fordonsbesiktningar av olika slag och förarprövning tillgodogöra sig arvode, för kalenderår räknat, med hela den del av avgifternas summa, som icke överstiger 10,000 kronor, hälften av den del av avgifternas summa, som överstiger 10,000 men icke 20,000 kronor samt en fjärdedel av därutöver under året influtna avgifter. Vidare äger besiktningsman att i arvode för honom åliggande undersökning och besiktning av motorfordon (flygande besiktning) uppbära ett årligt arvode av 500 kronor. Besiktningsman, som av länsstyrelse förordnats att handhava tillsynen över fordonsbeståndet och körskolorna inom länet eller del därav, äger härför uppbära dels resekostnads- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet (klass II D), dels ock enligt länsstyrelsens bestämmande årligt arvode av sammanlagt högst 1,500 kronor;

dock må för nu nämnt ändamål av länsstyrelsen årligen användas högst det belopp Kungl. Maj:t bestämmer. Slutligen äga föreståndarna för besiktningsmyndigheterna i Stockholm, Göteborg och Malmö uppbära ett särskilt årligt arvode av respektive 900, 600 och 600 kronor.

Samtidigt med beviljande av anslag till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1930/1931 infördes i riksstaten inkomsttiteln »Avgifter för besiktning av motorfordon». Såväl inflytande förrättningsavgifter som utgifterna för besiktningsväsendet upptagas och redovisas således å riksstaten och hava, såsom framgår av propositionen nr 221 till 1930 års riksdag, avvägrats med beräkning att utgifterna å anslaget skulle stanna inom ramen av uppbörden å inkomsttiteln. Så har ock hittills varit fallet.

I nyssnämnda proposition beräknades, att uppbörden av förrättningsavgifter respektive utgifterna för besiktning av motorfordon skulle uppgå till ett belopp av i runt tal 1,060,000 kronor. För budgetåren 1931—1933 hava inkomsttiteln och anslaget, vilka emellertid icke utgöra någon specialbudget, båda upptagits till ett avrundat belopp av 1,050,000 kronor.

Enligt vad chefen för finansdepartementet föreslagit skulle ifrågavarande inkomsttitel i riksstaten för nästa budgetår upptagas med ett till 1,000,000 kronor nedsatt belopp. Då jag icke ansett mig böra ifrågasätta någon höjning i förrättningstaxan men å andra sidan bör tillses, att utgifterna å anslaget såvitt möjligt icke komma att överstiga nyssnämnda belopp, har jag vidtagit undersökning i sistnämnda syfte. Av de vid denna undersökning från besiktningsmännen infordrade uppgifterna framgår, att beloppet av besiktningsmännens andelar i förrättningsavgifter — dessa avgifter uppgingo under år 1931 till omkring 1,225,000 kronor — torde bliva för år 1932 väsentligt mindre än för år 1931, vilket ur statsfinansiell synpunkt har särskild betydelse beträffande de distrikt, där uppbörden och därmed statsverkets andel i densamma uppgå till mera avsevärda belopp. Jag har icke för närvarande ansett mig böra föreslå några ändringar i nu gällande bestämmelser i syfte att — utöver den minskning som sålunda torde automatiskt komma att inträda — ytterligare nedbringa beloppet av besiktningsmännens andelar i förrättningsavgifterna. Frågan om åtgärder i sådan riktning torde emellertid vara förtjänt av vidare övervägande.

Däremot synes en jämkning böra vidtagas i det för s. k. flygande besiktning bestämda årsarvodet av 500 kronor, varjämte den i propositionen nr 221 kalkylerade utgiftsposten å 100,000 kronor till arvode samt resekostnads- och traktamentsersättning för fordonsinspektion och körskoletillsyn torde kunna begränsas till ett något lägre belopp. Åtskilliga av de yttranden, som i samband med förenämnda undersökning inhämtats från länsstyrelserna, giva stöd för en dylik åtgärd. I vissa av dessa yttranden framhålls i detta sammanhang möjligheten av att genom ett rationellt ordnande av nämnda inspektion och tillsyn nedbringa utgifterna för denna verksamhet; medelsanvisningen till detta ändamål har också minskats vid den fördelning, som ägt rum för förra hälften av år 1933. Arvodet för flygande besiktning torde kunna sättas till 300 kronor, varigenom de årliga utgifterna härför vid nu-

varande antal besiktningsmän, 86, skulle nedbringas med 17,200 kronor. Utgifterna för fordonsinspektion och körskoletillsyn synas kunna begränsas förslagsvis till 75,000 kronor för år.

Med dessa utgångspunkter vill jag föreslå, att anslaget till besiktning av motorfordon bestämmes till 1,000,000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *besiktning av motorfordon* för budgetåret 1933/1934
anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 1,000,000.

D. Luftfartsväsendet.

[30.] 1. **Understöd av regelbunden luftfart.** Enligt av 1931 års riksdag lämnat bemyndigande har mellan Kungl. Maj:t och kronan samt aktiebolaget Aerotransport den 10 juli 1931 avslutats avtal, varigenom bolaget berättigats att, under senare halvåret 1931 enligt Kungl. Maj:ts bestämmande och under vart och ett av åren 1932—1936 med 650,000 kronor, erhålla understöd för upprätthållande av regelbunden luftfart å linjen Malmö—Amsterdam under hela året och å linjen Stockholm—Hälsingfors under minst 8 månader. Enligt avtalet skall halva antalet turer å vardera linjen utföras av bolaget med egna maskiner och egen personal; den andra hälften av turerna förutsättes skola utföras av samtrafikerande utländskt företag. För perioden 11 juli 1931—31 december 1932, betraktad såsom övergångstid, fick trafiken begränsas enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande.

Såsom i statsverkspropositionen till 1931 års riksdag (sjätte huvudtiteln sid. 120) bebadades har trafiken å linjen Malmö—Amsterdam under år 1932 inskränkts till 10 månader eller från den 1 mars till årets slut. Trafiken har under hela tiden uppehållits med tremotoriga flygplan av typen Fokker F 12 med plats för 12 passagerare. Halva antalet turer har fullgjorts av holländska lufttrafikbolaget Koninklijke Luchtvaart Maatschappij.

Å leden Stockholm—Hälsingfors har antingen aktiebolaget Aerotransport eller det finska aktiebolaget Aero O/Y upprätthållit trafik under tiden 1 maj—30 november 1932 eller under 7 månader. En tur har dagligen flugits i vardera riktningen och för trafiken hava använts vattenflygplan av typen Junkers Ju 52 med plats för 14 passagerare. I motsats till vad i 1931 års statsverksproposition angivits skola ske, har den avtalsenliga trafiken alltså minskats med en månad. I nästlidet års riksdags skrivelse nr 214 uttalades med avseende å möjligen förekommande inskränkningar i den för år 1932 avtalade linjetrafiken, vilka omnämnts i statsverkspropositionen, att riksdagen förutsatte att, därest några mera väsentliga begränsningar inträffade i nämnda trafik, det toges under förnyat övervägande, huruvida ej detta skäligen borde föranleda någon nedsättning i subventionsbeloppet. I enlighet härmed har understödet till aktiebolaget Aerotransport för trafik å Finlandslinjen under år 1932 minskats med 10,000 kronor. Vid avdragets bestämmande har beaktats att, då det finska Aerobolaget ej kunnat fullgöra mer än halva antalet på 6 månader belöpande enkelturer, aktiebolaget Aerotransport fått utföra så många enkelturer, som bolaget enligt avtalet skolat fullgöra vid 8 månaders trafik.

Förutom nu omförmälda luftfart har nattflygning för postbefordran ägt rum å lederna Stockholm—Köpenhamn och Göteborg—Malmö under tiden 2 maj—31 augusti, å leden Malmö—Köpenhamn—Amsterdam under tiden 2 maj—30 september och å leden Malmö—Köpenhamn—Hannover under oktober månad. I denna nattpostflygning hava förutom aktiebolaget Aerotransport

deltagit danska, finska, holländska och tyska luftfartsbolag. Under oktober har Deutsche Lufthansa ensam upprätthållit trafiken.

Ytterligare har luftfart upprätthållits av Deutsche Lufthansa ensam å leden Oslo—Göteborg—Köpenhamn—Lübeck—Berlin under tiden 1 maj—31 augusti samt av Deutsche Lufthansa i samtrafik med Det Danske Luftfartselskab å leden Malmö—Köpenhamn—Lübeck—Hamburg—Berlin under tiden 1 januari—30 april och 1—31 oktober, å lederna Malmö—Köpenhamn—Hamburg och Malmö—Köpenhamn—Berlin under tiden 1 maj—30 september samt å leden Malmö—Köpenhamn—Flensburg—Kiel—Hamburg under tiden 1 juni—31 augusti. Vidare har Koninklijke Luchtvaart Maatschappij trafikerat linjen Malmö—Hamburg—Amsterdam under perioden 1 maj—31 augusti, och slutligen har det franska bolaget Lignes Farman i samtrafik med det belgiska bolaget Sabena under tiden 1 maj—30 september trafikerat linjen Malmö—Köpenhamn—Hamburg—Essen—Bryssel—Paris.

Närmare uppgifter angående den statsunderstödda luftfarten hava hittills lämnats i en i statsverkspropositionen intagen tabell. Då emellertid luftfarten numera pågår till årets slut, kan en fullständig sådan tabell icke färdigställas förrän i början av påföljande år. Den torde därför i stället för i statsverkspropositionen få intagas i publikationen Meddelanden från luftfartsmyndigheten.

Till följd av i det föregående omförmålt avdrag å understödet till aktiebolaget Aerotransport för år 1932 kommer å det av riksdagen för nu löpande budgetår beviljade anslaget till understöd av regelbunden luftfart att uppstå en behållning av 10,000 kronor. För möjliggörande av utbetalning till aktiebolaget Aerotransport av kontraktsevenligt understöd med 650,000 kronor behöver alltså för nästa budgetår icke anvisas mer än 640,000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *understöd av regelbunden luftfart* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra reservationsanslag* av..... kronor 640,000.

[31.] 2. **Radiotjänst för luftfarten.** Till radiotjänst för luftfarten har riksdagen för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 40,000 kronor.

Telegrafstyrelsen har meddelat, att statsverkets kostnader för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår enligt av styrelsen gjorda beräkningar skulle komma att uppgå till 50,000 kronor. Styrelsen har därvid räknat med att lufttrafik enligt gällande avtal med aktiebolaget Aerotransport komme att upprätthållas under 12 månader å Amsterdamlinjen och under 8 månader å Hälsingforslinjen samt att även nattposttrafiken utsträcktes.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget synes någon kostnadsökning på grund av nattpostflygning under nästa budgetår icke böra ifrågakomma. Då i övrigt vissa begränsningar av här ifrågavarande kostnader torde vara möjliga, vill jag förorda, att anslaget upptages med oförändrat belopp.

Departements-
chefen.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *radiotjänst för luftfarten* för budgetåret 1933/1934
anvisa ett *extra* anslag av kronor 40,000.

[32.] 3. **Väderlekstjänst för luftfarten.** För budgetåret 1932/1933 har riksdagen till väderlekstjänst för luftfarten anvisat ett extra anslag av 45,000 kronor. Genom beslut den 27 maj 1932 har Kungl. Maj:t ställt anslaget till förfogande av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt att användas i huvudsaklig överensstämmelse med den fördelning å olika poster, som intagits i statsverkspropositionen till 1932 års riksdag (sjätte huvudtiteln, punkt 37).

Med skrivelse den 13 oktober 1932 har *styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt* överlämnat av anstalten uppgjort förslag angående de anslag till väderlekstjänst för luftfarten, som för budgetåret 1933/1934 borde äskas av riksdagen.

Anstalten har vid sina beräkningar utgått från ett av aktiebolaget Aero-transport uppgjort förslag till trafikprogram, som bland annat innefattade ökning av nattpostflygningen med en månad samt utsträckning jämlikt gällande avtal med bolaget av den svenska dagtrafiken på leden Malmö—Amsterdam att omfatta 12 i stället för 10 månader och å leden Stockholm—Hälsingfors från 6 till 8 månader. Trafiken skulle därvid upprätthållas alla dagar; hittills har den å leden Malmö—Amsterdam under viss del av året varit inställd sön- och helgdagar. Anstalten har vidare utfört en kostnadsberäkning för den väderlekstjänst, som skulle erfordras vid bedrivande av nattpostflygning under hela året. Därvid hava vissa engångsanslag ansetts nödvändiga, och anstalten har av dessa för budgetåret 1933/1934 upptagit 7,500 kronor, utgörande kostnad för anskaffning av radioapparater.

I anslutning till dessa beräkningar har anstalten till väderlekstjänst för luftfarten under budgetåret 1933/1934 begärt ett extra anslag av 64,068 kronor.

Departements-
chefen.

Såsom redan under nästföregående punkt anförts lärer någon ökning av kostnaderna för nattpostflygningen under nästa budgetår icke böra äga rum. Ej heller bör anslag nu äskas för den materielanskaffning, som erfordras vid en eventuell framtida ökning av nattpostflygningen. Med utgående härifrån och med vidtagande härutöver av vissa jämkningar i statens meteorologisk-hydrografiska anstalts förslag har det visat sig, att anslaget bör kunna begränsas till 47,500 kronor, innebärande i förhållande till anslaget för innevarande budgetår en ökning av 2,500 kronor. Denna höjning torde vara ofrånkomlig, huvudsakligen på grund av förenämnda kontraktsenliga utökning av aktiebolaget Aero-transporters dagtrafik. Beträffande anslagsbeloppets tilltänkta fördelning på olika poster får jag hänvisa till en inom departementet upprättad sammanställning, vilken torde få åtfölja handlingarna i ärendet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1933/1934
anvisa ett *extra* anslag av kronor 47,500.

[33.] 4. **Telegramkostnader för väderlekstjänst för luftfarten.** Till telegramkostnader för väderlekstjänst för luftfarten är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 7,000 kronor. Under tillkännagivande att till telegramkostnader av ifrågavarande slag under budgetåret 1931/1932 åtgått 9,801 kronor 18 öre har statens meteorologisk-hydrografiska anstalt hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår höjas till 10,000 kronor.

Anslagets ökade belastning beror såväl på den efter hand utvidgade luftfarten som ock därpå, att en del telegram, som förut sänts medelst radio, till följd av trängsel å radiovåglängderna måst expedieras per tråd. Då någon inskränkning av telegramförsändelserna ej lärer kunna äga rum utan eftersättande av väderlekstjänstens tillförlitlighet, torde anslaget för nästkommande budgetår böra bestämmas till det av anstalten föreslagna beloppet.

Departements-
chefen.

Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *telegramkostnader för väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag

av kronor 10,000.

[34.] 5. **Expeditionsplattform å Bulltofta flygplats.** I samband med att av 1931 års riksdag äskades anslag till belysningsanordningar å Bulltofta flygplats (sjätte huvudtiteln, punkt 36) föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att besparingar, som kunde uppstå å anslaget, finge användas till expeditiionsplattform å nämnda flygplats. Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit biföll riksdagen.

I 1932 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 34) anmäldes en framställning av aktiebolaget Aerotransport om beredande av medel att jämte behållning å nyssnämnda anslag användas till anordnande av omförmälda expeditiionsplattform. Då emellertid uppkommet behov av medel för ytterligare belysningsanordningar å flygplatsen i fråga ansågs böra i första hand tillgodoses, äskades och beviljades endast vad som utöver omförmälda behållning erfordrades för sistnämnda ändamål. Frågan om expeditiionsplattform fick alltså anstå.

I en den 31 augusti 1932 dagtecknad skrivelse har *aktiebolaget Aerotransport* ånyo upptagit nämnda fråga om expeditiionsplattform samt därvid anfört bland annat:

Olägenheterna av de nuvarande förhållandena hade under 1932 års trafik på ett flertal sätt kommit till synes. Nuvarande plattform vore så otillräcklig, att en ändamålsenlig uppställning vid expeditionen icke kunde givas åt mer än ett flygplan. Övriga flygplan måste ställas ute på fältet, varest det vid nödiga motorprov icke kunde undgås, att mängder av sand och damm virvlade upp och sedan inträngde i övriga flygplan och deras motorer ävensom i hangarer och verkstadslokaler. Upprepade klagomål hade i detta hänseende framförts från de Malmö trafikerande främmande trafikbolagen. Det måste otvivelaktigt anses vara förenat med god ekonomi, att en uppställningsplattform för trafikflygplanen komme till stånd, dels med

hänsyn till de kostnader, som nu måste nedläggas på underhållet av det otillfredsställande markområde, som för närvarande användes för ändamålet, dels även med hänsyn till den ökade förslitning och särskilt noggranna eftersyn av flygplanens motorer, som vore en oavvislig följd av den upp-
virvlande sanden och dammet.

Under framhållande tillika, att alla större utländska flygplatser vore försedda med expeditiionsplattform, har bolaget anhållit att för ändamålet måtte anvisas 20,000 kronor.

I avgivna utlåtanden hava *kommerskollegium* biträtt aktiebolaget Aero-
transports hemställan och *chefen för flygvapnet* förklarat sig icke hava något att erinra mot de skäl, som av bolaget framlagts för anläggandet av expeditiionsplattformen.

Departements-
chefen.

Den nu tilltänkta plattformen är ungefär dubbelt så stor som den, vilken omnämndes i statsverkspropositionen till 1931 års riksdag. Den ökade storleken har betingats av att trafiken på Bulltofta flygplats vuxit så, att de trafikerande flygplanen icke alltid skulle få plats på plattformen, därest den utfördes enligt det ursprungliga förslaget. Därtill kommer att detta förslag numera i och för sig icke anses tillfredsställande. Man hade nämligen tänkt sig att plattformen skulle bestå allenast av ett antal uppställningsplatser, förenade med förbindelsebanor; de mellanliggande partierna skulle alltså bibehållas i sitt nuvarande skick. Enligt vad som meddelats, har emellertid erfarenheten visat, att med så begränsade anordningar det åsyftade skyddet för motorerna mot skada av grus och sand, som virvlas upp av propellervinden, endast i ringa mån vinnes.

Vad nu och tidigare i ärendet förekommit synes ådagalägga behovet av att ifrågakommande plattform kommer till utförande. Likaledes vill det synas klarlagt, att den lämpligen bör anordnas enligt det nu föreliggande förslaget. Mot det beräknade kostnadsbeloppet har jag icke funnit anledning till erinran. Enär plattformen blir en integrerande del av flygplatsen, vilken är statens egendom, torde den böra bekostas av staten.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *expeditiionsplattform å Bulltofta flygplats* för budget-
året 1933/1934 anvisa ett *extra* reservations-
anslag av..... kronor 20,000.

Belysningsanordningar å Torslanda flygplats. I statsverkspropositionen till 1932 års riksdag (sjätte huvudtiteln sid. 88—90) redogjordes för en ansökning av Göteborgs flyghamnsaktiebolag om anslag till vissa belysningsanordningar å Göteborgs stads flygplats vid Torslanda. Då frågan om hur en för nattlufttrafik lämpad flygplats för Göteborg skulle åstadkommas ännu icke nått sin slutliga lösning samt då belysningsanordningarnas beskaffenhet och kostnaden för desamma helt naturligt vore väsentligen beroende på flygplatsens belägenhet, ansåg sig dåvarande departementschefen redan av denna anledning icke kunna tillstyrka, att framställning gjordes till riksdagen i anledning av berörda ansökning.

I en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har *Göteborgs flyghamnsaktiebolag* ånyo gjort framställning i ämnet. Under meddelande att Svenska ackumulatoraktiebolaget Jungner, i syfte att framexperimentera ett billigare belysningsystem än ett tidigare föreslaget, utfört en fullständig belysningsanläggning har flyghamnsbolaget hemställt, att ett anslag på 50,000 kronor måtte ställas till förfogande för anläggning av nattbelysning å nämnda flygplats.

I ärendet hava utlåtanden avgivits av kommerskollegium, chefen för flygvapnet och aktiebolaget Aerotransport.

Kommerskollegium har ej funnit skäl förorda bifall till framställningen och *chefen för flygvapnet* har framhållit att, så snart Torslanda flygplats komme att beröras av nattrafik, belysningsanordningar å flygfältet vore nödvändiga.

Aktiebolaget Aerotransport har anfört bland annat följande:

De av Göteborgs flyghamnsaktiebolag i dess ansökning beskrivna belysningsanordningarna motsvarade i flera hänseenden icke de minimikrav, som måste uppställas på en tillförlitlig anläggning av den klass, som Torslanda erfordrade. Aktiebolaget Aerotransport kunde därför icke, rent tekniskt, godkänna den nu förefintliga belysningsanläggningen. Ett lämpligare system för en permanent belysningsinstallation måste och kunde åstadkommas. Med hänsyn till det ur säkerhetssynpunkt för nattpostflygningarna trängande behovet av en permanent nattlandningsbelysning på Torslanda tillstyrkte emellertid aktiebolaget Aerotransport flyghamnsbolagets hemställan om ett anslag på 50,000 kronor att disponeras för anläggandet av nattbelysningsanordningar på Torslanda, varvid ett av luftfartsmyndigheten godkänt program för installationens utformning borde följas.

Vad i förra årets statsverksproposition anfördes i anledning av då föreliggande framställning om anslag till belysningsanordningar å Göteborgs flygplats vid Torslanda äger fortfarande i stort sett sin giltighet. Det system för belysningens anordnande, som bör komma till utförande, och de kostnader, som bliva förenade därmed, äro givetvis väsentligen beroende av det mera preciserade program för flygplatsens utbyggnad, som läser komma att uppgöras av Göteborgs stad. Enligt vad som meddelats mig är ännu icke bestämt, hur en för nattrafik lämpad flygplats för Göteborg skall åstadkommas, och även om därutinnan beslut inom den närmaste tiden fattas, kräver flygplatsens iordningställande avsevärd tid. Jag anser mig alltså icke kunna tillstyrka, att någon framställning nu göres till riksdagen i anledning av Göteborgs flyghamnsaktiebolags förevarande ansökning.

Departements-
chefen.

Luftfartsleder Stockholm—Malmö och Malmö—Göteborg—norska gränsen. I statsverkspropositionen till 1931 års riksdag lämnades under sjätte huvudtiteln (punkt 37) redogörelse för en av svenska luftfartsförbundet utförd undersökning angående anordnande av luftfartsleder å sträckorna Stockholm—Malmö och Malmö—Göteborg—norska gränsen, varjämte anmäldes en av förbundet gjord framställning om beredande av anslagsmedel för ändamålet. Inom kommunikationsdepartementet verkställdes sedermera med biträde av översten G. Hedengren och assistenten hos luftfartsmyndig-

heten flygingenjören T. Ångström granskning och komplettering av de sålunda framlagda undersökningsresultaten.

Sedan detta granskningsarbete utförts, anmälades frågan ånyo i statsverkspropositionen till 1932 års riksdag (sjätte huvudtiteln, punkt 35). Därvid lämnades en ingående redogörelse för den sålunda verkställda, förnyade utredningen. Här må erinras om följande.

Utredningsmännen föreslogo, att luftfartsledningarna framdroges i huvudsaklig överensstämmelse med vad luftfartsförbundet tänkt sig, alltså praktiskt taget kortaste vägen.

Luftfartsledningarna baserade sig på flygplatser av följande slag:

- a) huvudstationer,
- b) hjälplandningsplatser vid städer och större samhällen,
- c) » i övrigt.

Huvudstationer beräknades anlagda vid Stockholm, Malmö, Göteborg och Oslo.

Till under b) omförmälda hjälplandningsplatser hänfördes de flygplatser, som vore nära anslutna till kommuner och vilka med en framtida utveckling av luftfarten kunde tänkas bli direkt berörda av trafiken. Dylika hjälplandningsplatser tänktes anordnade vid Norrköping, Malmslätt, Jönköping, Ängelholm och Halmstad.

Vid fullgörandet av sitt uppdrag hade utredningsmännen utgått från följande av luftfartsmyndigheten fastställda normer:

Flygplatser av klass I (huvudstationer: Stockholm, Göteborg och Malmö) skola hava rullningsbanor i alla riktningar om minst 800 meter. Flygplatser av klass II (i närheten av städer belägna flygplatser, vilka icke betecknas såsom huvudstationer) skola hava rullningsbanor i alla riktningar om minst 650 meter och flygplatser av klass III (övriga flygplatser) rullningsbanor i alla riktningar om minst 500 meter. Utanför gränsen för rullningsbanorna få icke förekomma uppskjutande föremål, som förhindra flygplanens stigning i ett förhållande av 1:15. Därest rullningsbanor av angiven längd i alla riktningar icke utan stora kostnader kunna åstadkommas, bestämmer luftfartsmyndigheten, i vilka riktningar sådana rullningsbanor skola finnas, därvid hänsyn toges till de å flygplatsen oftast förekommande vindriktningarna. Markytan skall vara jämn och under alla tider av året hava tillräcklig fasthet för att möjliggöra start och landning även med större fullastade trafikflygplan. Markytan får icke i allmänhet hava större lutningar än 1:100. På vissa ytterområden kunna dock lutningar intill 1:70 tillåtas.

Beträffande programmet för flygplatsernas iordningställande framhöllo utredningsmännen, att arbetet så vitt möjligt borde bedrivas på sådant sätt, att luftfarten snarast möjligt kunde beredas fördelar. Redan tillgången av en landningsplats på var tionde mil betydde ett icke oväsentligt framsteg i jämförelse med nu rådande förhållanden. Det första utbyggnadsstadiet borde avse att etablera hjälplandningsfält på var tionde mil. Dessutom borde arbeten med flygplatser i närheten av kommuner, som visat sig intresserade att bidraga till utförandet, även i första hand komma i fråga.

Det andra utbyggnadsstadiet borde omfatta inskjutande av ytterligare flygplatser på var femte mil i sådan ordning, att en komplett serie framför allt erhöles på de sträckor, som hade de sämsta terrängförhållandena.

Vid utredningsmännens redogörelse hade fogats vissa, i 1932 års statsverksproposition (sid. 99 och 100) återgivna tabeller, innehållande bland annat följande uppgifter:

Luftfartsleden Stockholm—Malmö.

Flygplats (län)	Mark	Ungefärlig areal har	Kostnader för flygplatsens anordnande			Beräknad kostnad för expropria- tion Kr.	Årlig kostnad för nyttjande- rätt Kr.
			Arbets- löner Kr.	Diverse Kr.	Summa Kr.		
Vängsö (Söderm.).....	Enskild	26	55,000	35,000	90,000	50,000	650
Stigtomta (").....	Ecklesiastik	36	233,000	53,000	336,000	—	800
Norrköping (Österg.)...	Stadens	—	35,000	50,850	85,850	—	—
Malmslätt (").....	Flygvapnets	—	842,000	133,500	975,500	—	—
Hästholmen (").....	Kronodomän	26	55,000	35,000	90,000	—	1,700
Visingsö (Jönk.).....	Ecklesiastik	37	827,000	102,000	929,000	—	2,000
Jönköping (").....	Stadens	45	863,000	227,250	1,090,250	—	—
Skillingaryd (").....	Lantförsyts	45	160,000	32,500	192,500	—	—
Feringe (Kronob.).....	Ecklesiastik	42	378,250	70,750	449,000	—	300
Exen (").....	Enskild	32.5	151,500	37,500	189,000	25,000	300
Fagerhult (Krist.)...	"	30	330,100	49,900	380,000	40,000	650
Ljungbyhed (").....	Flygvapnets	—	—	—	—	—	—
Trollenäs (Malmöh.).....	Enskild	45	397,600	69,900	467,500	—	300
Summa kronor	—	—	4,377,450	897,150	5,274,600	115,000	6,700

Härtill kommer anordnandet av Stockholms flygplats vid Bromma till en uppgiven kostnad av omkring 1,000,000 kronor.

Luftfartsleden Malmö—Göteborg—norska gränsen.

Ängelholm (Krist.).....	{ Delv. stadens " kronans }	49	302,000	68,000	370,000	—	—
Halmstad (Hallands)...	Stadens	39	330,750	116,450	447,200	—	—
Munkagård (").....	Enskild	36	82,000	35,000	117,000	55,000	—
Örmanäs (").....	"	28	440,000	60,000	500,000	22,000	1,200
Orust (Göteb. o. B.)...	"	33	90,000	30,000	120,000	180,000	2,001
Svarteborg (").....	Kronodomän	30	90,000	30,000	120,000	—	300
Näsinge (").....	Enskild	33	160,000	40,000	200,000	150,000	4,265
Summa kronor	—	—	1,494,750	379,450	1,874,200	407,000	7,766

Härtill kommer iståndsättande av flygplats vid Göteborg till en kostnad av cirka 1,000,000 kronor.

Den totala kostnaden för flygplatsernas anordnande å båda luftfartslederna beräknades alltså av utredningsmännen uppgå till 7,148,800 kronor, varav 5,274,600 kronor för leden Stockholm—Malmö och 1,874,200 kronor för Malmö—norska gränsen. Härtill komme dock, såsom i tabellen angivits, ytterligare de kostnader, som erfordrades för de kommunala flygplatserna i Stockholm och Göteborg och vilka beräknades uppgå till 2,000,000 kronor. Därest i enlighet med utredningsmännens förslag fälten vid Exen, Fagerhult och Örmanäs förvärvades med äganderätt, skulle för markförvärv dessutom erfordras 87,000 kronor. De årliga kostnaderna för nyttjanderätter komme enligt förslaget då att belöpa sig till 12,316 kronor.

Utredningsmännen hemställde, att i första utbyggnadsstadiet måtte anordnas landningsfält, å leden Stockholm—Malmö vid Stigtomta, Norrköping, Hästholmen, Jönköping, Feringe och Fagerhult samt å leden Malmö—Göteborg—norska gränsen vid Ängelholm, Halmstad, Munkagård och Svarteborg.

Med avseende å kostnaderna för landningsplatsernas ordnande angav departementschefen i sitt uttalande till statsrådsprotokollet vissa möjligheter att nedbringa dessa.

I fråga om de i första utbyggnadsstadiet ingående fälten hade utgifterna beräknats till 2,431,000 kronor för leden Malmö—Stockholm och till 1,054,200 kronor för leden Malmö—Göteborg—norska gränsen. Fältet vid Ängelholm kunde emellertid uteslutas, varvid flygplanen å västkustleden mellan Halmstad och Malmö finge framföras närmare Fagerhult och Ljungbyhed. Därigenom inbesparades 370,000 kronor. För de intill städer belägna landningsplatserna förväntades städerna själva bära vissa kostnader. Till följd härav och av andra skäl beräknades statens kostnader för dessa fält bliva minskade med inmot 600,000 kronor. För första utbyggnadsstadiet kunde alltså kostnaderna antagas stanna vid 2,500,000 kronor.

Beträffande andra utbyggnadsstadiet bortfölle kostnaden, 192,500 kronor, för planering av skjutfältet vid Skillingaryd, vilket arbete de militära myndigheterna motsatt sig. Vidare borde flygplatsen å Malmslätt kunna tillsvidare bibehållas i dess nuvarande skick. Skulle utvecklingen av trafiken göra det nödvändigt att vid Malmslätt anordna en flygplats, som uppfyllde fordringarna å civila flygplatser, syntes en sådan kunna erhållas för en kostnad av omkring 200,000 kronor, därest i närheten befintlig åkerareal inköptes. I fall jämväl å Visingsö åkerjord förvärvades, kunde kostnaden för anläggning av flygplats därstädes beräknas bliva minskad till omkring 200,000 kronor. Med iakttagande av sålunda angivna möjligheter till besparing och med avdrag av beräknat kommunalt bidrag skulle statens kostnader för andra utbyggnaden av landningsfält uppgå till 2,268,500 kronor. Möjlighet till ytterligare besparing föreläge genom ifrågasatt utbyte av en landningsplats.

Departementschefen förordade, att sådana i första utbyggnadsstadiet ingående landningsfält, som statens arbetslöshetskommission ansåge vara lämpliga objekt för reservarbeten, komme till utförande såsom dylika arbeten. I fråga om landningsfält, som vore belägna på stadsjord, förklarade sig departementschefen utgå från att det finge ankomma på vederbörande kommunala myndigheter att träffa avtal med statens arbetslöshetskommission om arbetenas igångsättande såsom statskommunala reservarbeten.

Kungl. Maj:ts i enlighet härmed avlåtna förslag bifölls av riksdagen (skrivelse nr 214, punkt 5).

Efter inhämtande av yttrande och förslag från statens arbetslöshetskommission har Kungl. Maj:t därefter uppdragit åt kommissionen att, i den mån så befunnas påkallat för arbetslöshetens bekämpande genom beredande av arbetstillfällen, såsom statliga reservarbeten iordningställa hjälplandningsfält vid Stigtomta, Hästholmen, Feringe och Fagerhult å linjen Stockholm—Malmö samt Svarteborg å linjen Malmö—norska gränsen.

Arbeten med ordnande av samtliga nämnda landningsfält hava igångsatts. Dessutom har anordnandet av flygplatser vid Norrköping, Jönköping och Halmstad påbörjats såsom statskommunala reservarbeten.

I skrivelse den 10 oktober 1932 har *luftfartsmyndigheten* gjort framställning om igångsättande även av arbetena å de i andra utbyggnadsstadiet ingående fälten.

Luftfartsmyndigheten har därvid också berört den i det föregående omformulanda frågan om de tilltänkta, till nämnda utbyggnadsstadium hänförliga landningsfälten å Visingsö och vid Skillingaryd. Härom har anförts:

I 1932 års statsverksproposition hade meddelats, att kostnaden för ett hjälplandningsfält på Visingsö syntes kunna nedbringas till omkring 200,000 kronor, därest, i stället för att använda tillgänglig ecklesiastisk mark, där betydande schaktningsarbeten krävdes, i närheten befintlig åkerjord förvärfvades. Ytterligare utredningar hade nu ägt rum, därvid det visat sig att, om ett hjälplandningsfält anlades å enskild mark på norra delen av Visingsö, ett fält skulle kunna iordningställas för omkring 90,000 kronor. Härtill komme kostnaden för markförvärfv, omkring 50,000 kronor. Ehuru fältet vid en sådan lösning icke erhöle samma läge i förhållande till de närmaste hjälplandningsfälten vid Hästholmen och vid Jönköping som det först tillämnade fältet, ansåge luftfartsmyndigheten att belägenheten kunde godkännas och hemställde därför, att landningsfält å Visingsö finge anordnas i enlighet med det nu framställda förslaget.

Såsom hjälplandningsfält hade avsetts att använda Skillingaryds skjutfält, men arméförvaltningen och inspektören för artilleriet hade motsatt sig fältets planering. Däremot hade inspektören för artilleriet icke haft något att erinra mot fältets användande i befintligt skick, och det hade därför beräknats att kostnaden för planering av Skillingaryds skjutfält, uppskattad till 192,500 kronor, skulle kunna bortfalla. Att använda det nuvarande fältet såsom hjälplandningsplats vore dock icke möjligt, därest det ej finge ytterligare planeras och förses med belysningsanordningar. Förslag hade därför av luftfartsmyndigheten uppgjorts att, på sätt som kunde av de militära myndigheterna godkännas, anordna ett hjälplandningsfält på i närheten av skjutfältet belägen, kronan tillhörig mark. Kostnaden för iordningställande av ett sådant fält hade beräknats till omkring 200,000 kronor. Enär ett hjälplandningsfält vid Skillingaryd vore av stor betydelse på grund av den omgivande svåra terrängen, borde anordnande av ett sådant fält få ingå i arbetena för andra utbyggnaden av luftfartsleder.

I fråga om arbetenas fullföljande yttrar luftfartsmyndigheten:

Förefintligheten av hjälplandningsplatser på var tionde mil möjliggjorde regelbunden lufttrafik under dagen med tremotoriga flygplan samt underlättade förflyttning även av enmotoriga såväl civila som militära flygplan. För regelbunden trafik med enmotoriga flygplan året runt, särskilt nattetid, erfordrades däremot hjälplandningsfält på var femte mil. Generalpoststyrelsen hade framhållit den stora betydelsen av nattpostflygningen och nödvändigheten av att de ifrågavarande båda luftfartslederna snarast fyllde de krav, som måste uppställas för att lederna skulle kunna bereda nattpostflygningen erforderlig säkerhetstjänst. Då nattpostflygningen av ekonomiska och tekniska skäl borde bedrivas med enmotoriga flygplan, fordrade en systematisk vidare utveckling av nattpostflygningen i den riktning, som generalpoststyrelsen förordnat, anordnande av hjälplandningsfält på var femte mil. Enär arbetena med hjälplandningsfältens iordningställande krävde lång tid, syntes det följaktligen önskvärt, att även arbetena med de i andra utbyggnadsstadiet ingående hjälplandningsfälten igångsattes, i den mån så ur arbetslöshetssynpunkt funnes lämpligt. Av dessa fält vore särskilt de vid Exen i Kronobergs län och Trollenäs i Malmöhus län av betydelse ur luftfartssynpunkt, och deras iordningställande syntes väl lämpa sig såsom arbetslöshetsarbete.

Utlåtanden hava avgivits av kommerskollegium, generalpoststyrelsen, chefen för flygvapnet och statens arbetslöshetskommission.

Kommerskollegium har förklarat, att kollegiet funne det önskvärt, att arbetet med iordningställandet av jämväl de i andra utbyggnadsstadiet ingående hjälplandningsfälten igångsattes så snart ske kunde, utan att därigenom arbetet på de i första utbyggnadsstadiet ingående landningsplatserna efter-sattes. Kollegiet har därför tillstyrkt bifall till luftfartsmyndighetens framställning.

Generalpoststyrelsen har anfört bland annat:

Vid upprepade tillfällen hade generalpoststyrelsen haft anledning framhålla flygningens utomordentligt stora betydelse för postutväxlingen mellan Sverige och utlandet. I detta avseende hade styrelsen hävdad, att nattpostflygningarna komme i främsta rummet. Dagpostflygningarna saknade visserligen icke betydelse, men dessa flygningar nedbringade praktiskt taget befordringstiden endast till två nätter och en dag. Nattpostflygningarna däremot innebure, att befordringstiden för posten från det ögonblick, då posten inlastades i flygplanet, tills den uppnådde Västeuropas viktigaste affärscentra nedbringades till allenast en natt. Utan gensägelse innebure detta för vårt lands industri och handel en fördel, som — icke minst under depressionstid, då allt som kunde underlätta vårt näringslivs strävan att hålla sig uppe i konkurrensen torde äga det största värde — väl motiverade de utgifter, som vore förenade med flygledernas utbyggande och flygningarnas driftkostnader. Denna av generalpoststyrelsen hävdade åsikt syntes även hava vunnit statsmakternas gillande. Sedan år 1928 påginge försök med nattpostflygningar, vilka varit synnerligen värdefulla för vinnande av erfarenhet om möjligheterna och betingelserna för dylika flygningars utförande. Genom 1932 års nattpostflygningar hade ådagalagts, att det åsyftade målet vore möjligt att uppnå. Under 1932 års nattpostflygperiod hade nämligen den i Stockholm ena dagens eftermiddag inlämnade posten påföljande dags morgon utdelats i London. Likaledes hade i London på eftermiddagen avlämnad post påföljande dags förmiddag kunnat utdelas i Stockholm. Samma hade förhållandet varit beträffande Berlin, Amsterdam m. fl. viktiga europeiska handelscentra. Det vore sålunda klart visat, att nattpostflygningarna kunde uppfylla på desamma ställda fordringar, och detta resultat hade kunnat uppnås, ehuru väl den flygmaskinsmateriel, som stått till förfogande, icke varit fullt ändamålsenlig och fastän flygled och fyrbelysning saknats på sträckorna norr om Malmö. På grund av sist angivna omständigheter hade flygningar på dessa sträckor måst begränsas till sommarmånaderna. Regulariteten hade varit fullt tillfredsställande. Till sin fulla rätt komme nattpostflygningarna emellertid först när de kunde äga rum året om. En bland de viktigaste förutsättningarna för detta och för att flygningarna skulle kunna utföras på det mest ekonomiska sättet vore, att flyglederna helt utbyggdes med hjälplandningsfält på var femte mil. Då flygledernas anläggning skedde i form av nödhjälpsarbeten, syntes det vara ofrånkomligt, att arbetets utförande droge längre tid än eljest skulle bliva fallet. Så mycket större anledning vore det då att förorda, att arbetena med samtliga hjälplandningsfält igångsattes snarast möjligt.

Generalpoststyrelsen har med stöd av det anförda förordat bifall till det av luftfartsmyndigheten framställda förslaget.

Sedermera har generalpoststyrelsen, efter det att en representant för styrelsen närvarit vid förhandlingar den 4 november 1932 i Reichspostministerium i Berlin angående anordnandet av de tyska nattpostflygningarna under de närmaste åren, inkommit med en kompletterande promemoria.

I denna promemoria framhålles bland annat, att de nordiska länderna efter ingången av år 1934 icke skulle behöva framföra posten längre än till Hannover, varifrån den skulle vidarebefordras genom tyska postverkets försorg. Detta innebure i ekonomiskt hänseende en avsevärd förbättring. Post, som avsändes från Stockholm och Göteborg på kvällen, skulle påföljande dag vara framme i London 5.30, Paris 4.30, Amsterdam 4.10, Basel 4.35, Zürich 4.45, München 4.10, Wien 6.0, Budapest 7.30 och Athén 14.30. Posten skulle alltså utom i de två sistnämnda städerna kunna utdelas med första brevbäringsturen. Avgångstiderna skulle bli från London 22.0, Paris 22.50, Amsterdam 23.0, Basel 23.10, Zürich 23.15, München 23.40, Wien 21.50 och Athén 6.30, allt med beräknad framkomst till Stockholm omkring 8.25 (andra brevbäringsturen).

Chefen för flygvapnet har anfört, att den ytterligare tillgång till landningsfält, som ett genomförande av luftfartsmyndighetens förslag komme att medföra, utgjorde ett värdefullt tillskott till försvarsberedskapen samt komme att underlätta och betrygga flygvapnets övningar i fredstid.

Statens arbetslöshetskommission har framhållit, att det för kommissionen vore av värde att särskilt i de trakter, där de båda av luftfartsmyndigheten omnämnda landningsfälten vid Exen och Trollenäs vore belägna, erhålla arbetsobjekt, som även lämpade sig för vinterarbete. Då de ifrågasatta fälten fyllde dessa anspråk, har kommissionen för sin del tillstyrkt bifall till luftfartsmyndighetens framställning.

Vad sålunda förekommit med avseende å fullföljandet av arbetena med anordnandet av luftfartslederna Stockholm—Malmö och Malmö—Göteborg—norska gränsen har jag ansett mig böra här framlägga. Såsom den lämnade redogörelsen visar, har generalpoststyrelsen nu liksom tidigare med styrka framhållit nattpostflygningens betydelse för postbefordringen. Möjliggörande av dylik flygning torde bli luftfartsledningarnas närmaste och ur statens synpunkt främsta uppgift. I den mån så befinnes påkallat för arbetslöshetens bekämpande genom beredande av arbetstillfällen torde därför — med anlitande av medel, avsedda för dylikt ändamål — även i andra utbyggnaden ingående hjälplandningsfält böra iordningställas. Därest riksdagen ej uttalar erinran, är jag alltså beredd tillstyrka Kungl. Maj:t att meddela beslut härom.

Mot de av luftfartsmyndigheten föreslagna mindre förändringarna i den för 1932 års riksdag framlagda planen för dessa hjälplandningsfält synes intet vara att erinra. Den ifrågasatta ändrade förläggningen av ett hjälplandningsfält på Visingsö, varigenom en betydande besparing skulle vinnas, torde alltså böra komma till stånd. Likaledes synes anordnande av ett hjälplandningsfält i närheten av Skillingaryds skjutfält böra äga rum; enligt vad luftfartsmyndigheten meddelat, är intet att däremot invända från inspektörens för artilleriet sida.

På sätt är fallet beträffande hjälplandningsfälten tillhörande första utbyggnaden torde med användande av postverkets driftsinkomster böra tills vidare gäldas årliga avgifter för nyttjanderätten till mark, som tages i anspråk för i andra utbyggnadsstadiet ingående fält, ävensom andra uppkommande, därmed jämförliga kostnader.

Departements-
chefen.

I detta sammanhang vill jag beröra några hithörande frågor. Den första av dessa rör anordnandet av flygplats vid Varberg.

I förut omnämnda skrivelse nr 214 anförde riksdagen att, enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, från Varbergs stads sida föreläge intresse för anläggning av en flyghamn å Getterön, där goda naturliga förutsättningar uppgivits föreligga för en dylik anläggning. Därav skulle emellertid eventuellt föranledas viss ändring i den för flygleden Göteborg—Malmö uppgjorda byggnadsplanen; sålunda hade förutsatts, att det i första utbyggnadsstadiet ingående nödlandningsfältet vid Munkagård skulle åtminstone tills vidare kunna slopas. Den sålunda framförda tanken syntes riksdagen förtjänt av ytterligare övervägande och förnyad omprövning av Kungl. Maj:t, i all synnerhet som viss kostnadsbesparing därigenom syntes kunna vinnas.

Med anledning härav har *luftfartsmyndigheten* efter verkställd utredning anfört bland annat:

Förutsättningarna för anläggning av en flygplats å Getterön vid Varberg vore i stort sett gynnsamma. Luftfartsmyndigheten hade uppgjort plan för fältets lämpliga ordnande och Varbergs stad hade verkställt erforderliga kostnadsberäkningar, utvisande att kostnaderna skulle tillhoppa uppgå till omkring 365,000 kronor. Därest en flygplats anlades vid Varberg, borde denna ersätta hjälplandningsfältet vid Munkagård. Därigenom skulle avståndet mellan två hjälplandningsfält på västkustleden nämligen mellan Halmstad och Varberg bliva 6 mil, under det man ansett att avståndet icke borde överstiga 5 mil. I förevarande fall kunde dock detta större avstånd medgivas, enär terrängen å sträckan mellan Halmstad och Varberg vore jämn och jämförelsevis litet riskabel för landning med flygplan. Mellan Varberg och Göteborg vore avståndet omkring $7\frac{1}{2}$ mil och då terrängen här vore svårare, måste en hjälplandningsplats anordnas å denna sträcka. Enär anläggning av den hjälplandningsplats vid Örmanäs, $4\frac{1}{2}$ mil söder om Göteborg, som upptagits i den för 1932 års riksdag framlagda planen för hjälplandningsfälten, beräknats jämte marklösen kosta 522,000 kronor, hade undersökts, huruvida man icke skulle kunna erhålla en billigare plats, som därtill vore lämpligare belägen emellan Varberg och Göteborg än Örmanäs. Det hade därvid visat sig, att ett hjälplandningsfält med det önskade läget kunde åstadkommas å Gåsevadsholms fideikommiss. Fullständig plan för detta hjälplandningsfält hade ännu icke hunnit utarbetas, men man syntes kunna utgå från, att kostnaden icke komme att överstiga 200,000 kronor. Då kostnaderna för anordnande av hjälplandningsfält vid Munkagård och Örmanäs beräknats till sammanlagt 694,000 kronor, under det att utgifterna för en flygplats vid Varberg och en hjälplandningsplats mellan denna stad och Göteborg uppskattats till 565,000 kronor, skulle det senare alternativet medföra en icke oväsentlig kostnadsbesparing. Det vore dessutom fördelaktigt, att en hjälplandningsplats vore ansluten till en stad, enär den då i framtiden kunde erhålla bättre utnyttning än om den vore belägen på landsbygden. Enligt vad för luftfartsmyndigheten uppgivits vore emellertid det ifrågasatta anordnandet av en flygplats å Getterön avsett att verkställas samtidigt med utbyggnaden av Varbergs hamn, vartill statsbidrag begärts hos Kungl. Maj:t. De muddermassor, som upptoges vid hamnanläggningen, skulle användas för planering av marken å Getterön. En förutsättning för anläggning av flygplatsen syntes därför vara, att hamnutbyggnaden komme till stånd. Det vore Varbergs stads avsikt, att flygplatsens ordnande skulle utföras såsom statskommunalt nödhjälpsarbete.

I anslutning till vad sålunda anförts har luftfartsmyndigheten hemställt att, därest en flygplats anordnas vid Varberg, hjälplandningsplatserna vid Munkagård och Örmanäs icke måtte komma till utförande utan i stället hjälplandningsplats anordnas, förutom vid Varberg, mellan denna stad och Göteborg.

Mot vad luftfartsmyndigheten sålunda hemställt har jag icke något att erinra. Därest den tillämnade flygplatsen vid Varberg kommer till stånd, bör luftfartsmyndigheten anbefallas att uppgöra plan och kostnadsförslag för anläggning av en ny hjälplandningsplats mellan Varberg och Göteborg.

I berörda skrivelse har riksdagen vidare uttalat, att ett viktigt led i flyglinjernas utbyggnad vore huvudlandningsplatserna i Stockholm och Göteborg och att riksdagen förutsatte, att frågorna om nämnda landningsplatser iordningställande snarast på ett tillfredsställande sätt ordnades. Med anledning därav har Kungl. Maj:t vid föredragning den 27 maj 1932 av riksdagens skrivelse uppdragit åt överståthållarämbetet samt länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län att delgiva städernas vederbörande myndigheter vad riksdagen sålunda uttalat. Ännu lära emellertid några arbeten där icke hava igångsatts för åstadkommande av för lantflygplan avsedda flygplatser, motsvarande nutida krav. Vad Stockholm angår finnes visserligen, enligt vad jag erfarit, plan och kostnadsförslag uppgjorda för anläggning av lantflygplats å ett staden tillhörigt fält i Bromma, men arbetena med fältets ordnande hava icke påbörjats. Vad beträffar Göteborg hava stadsfullmäktige ännu icke tagit ståndpunkt till de i 1932 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, sid. 89 och 90) omnämnda förslagen, avseende alternativt utvidgning av den nuvarande flygplatsen vid Torslanda eller anläggning av en ny flygplats vid Tingstadsvassen.

Jag har ytterligare att omnämna frågan om kostnaderna för fortsatta utredningar beträffande luftfartslederna. Till undersökning och kostnadsberäkning av en nattflygled Malmö—Göteborg—norska gränsen anvisade riksdagen för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 5,500 kronor. Därefter anvisades till utredning rörande luftfartsled Stockholm—Malmö för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor. Att anslaget till utredning rörande västkustleden bestämdes till så mycket högre belopp än motsvarande anslag för leden Stockholm—Malmö berodde på att luftfartssakkunniga redan hade verkställt vissa undersökningar rörande sistnämnda luftfartsled. Kostnaderna för utredning rörande västkustleden hava emellertid kunnat begränsas så, att vid slutet av år 1932 å detta anslag fanns en behållning av omkring 3,900 kronor. Av oförmällda anslag å 2,000 kronor återstod vid samma tidpunkt omkring 1,100 kronor.

Då statens arbetslöshetskommission förordade, att vissa i första utbyggnaden ingående hjälplandningsfält under år 1932 komme till utförande såsom statliga reservarbeten, framhölls såsom önskvärt att en kontrollant måtte utses, med vilken arbetslöshetskommissionen kunde samråda beträffande de spörsmål av teknisk art, som kunde uppkomma under arbetenas ut-

förande. I enlighet härmed har Kungl. Maj:t uppdragit åt luftfartsmyndigheten att förordna sådan kontrollant. Den därtill av luftfartsmyndigheten utsedde ingenjören, vilken hittills samtidigt med fullgörandet av berörda uppdrag biträtt vid utredningar beträffande flygledernas belysning, har erhållit ett arvode av 250 kronor i månaden, som utgått dels av postmedel dels ock från omförmälda båda av riksdagen beviljade reservationsanslag.

Luftfartsmyndigheten har nu hemställt, att för kontrollantens avlöning under nästa budgetår måtte anvisas ett anslag av 3,600 kronor. Därest det nyssnämnda sättet för bestridande av kontrollantens avlöning får fortfarande tillämpas, varemot med hänsyn till uppdragets beskaffenhet icke torde vara något att erinra, är emellertid en sådan medelsanvisning obehövlig. Jag förutsätter alltså, att Kungl. Maj:t med hänsyn till bestämmelserna om äldre reservationsanslag i sinom tid meddelar beslut, varigenom dispositionsrätten till behållningen å det av 1930 års riksdag beviljade anslaget utsträcker att omfatta även budgetåret 1933/1934. En ytterligare förutsättning är givetvis, att de båda anslagen få anlitas oberoende av vilken luftfartsled kontrollanten för tillfället sysslar med.

Slutligen vill jag erinra, att ett påbörjande av arbetena å de i andra utbyggnadsstadiet ingående landningsfälten medför behov av ytterligare medel till markförvärf. Denna fråga torde jag få upptaga i samband med anslagen till utgifter för kapitalökning. Vidare erfordras ett mindre belopp till flyttning av elektriska ledningar. Härtill återkommer jag under nästföljande punkt.

[35.] 6. **Flyttning av elektriska ledningar för anordnande av landningsfält för flygplan.** Vid anordnandet av landningsfält för flygplan måste över området och i vissa fall även utmed detsamma framgående telegraf- och telefon- samt kraftledningar flyttas. De flyttningar, som föranledas av anordnandet av de i första utbyggnaden ingående fälten, hava, såsom i nästlidet års statsverksproposition angavs, beräknats draga en kostnad av 16,200 kronor. För de flyttningar, som betingas av andra utbyggnadsstadiets genomförande, har kostnaden nu uppskattats till 33,400 kronor. Sammanlagda kostnaden skulle alltså uppgå till 49,600 kronor.

Till ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor. För budgetåret 1933/1934 beräknas enahanda belopp bliva erforderligt.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *flyttning av elektriska ledningar för anordnande av landningsfält för flygplan* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av..... kronor 10,000.

[36.] 7. **Biträde vid handläggning av ärenden rörande luftfart.** Till biträde vid handläggning av ärenden rörande luftfart har riksdagen för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 11,600 kronor. Från detta anslag utgår

avlöning till den hos luftfartsmyndigheten anställde assistenten ävensom till ett extra ordinarie kanslibiträde hos nämnda myndighet. Beträffande de grunder, efter vilka anslaget beräknats, tillåter jag mig hänvisa till propositionen nr 112 (sid. 54—55) till 1930 års riksdag.

Anslag till ifrågavarande ändamål med enahanda belopp, som nu utgår, är behövt även under nästkommande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *biträde vid handläggning av ärenden rörande luftfart*
för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag

av..... kronor 11,600.

[37.] 8. **Extra besiktningar av luftfartyg.** Till extra besiktningar av luftfartyg har riksdagen för budgetåret 1932/1933 anvisat ett extra anslag av 1,000 kronor.

Enär anslag för detta ändamål till samma belopp fortfarande är behövt, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *extra besiktningar av luftfartyg* för budgetåret 1933/1934
anvisa ett *extra* anslag av..... kronor 1,000.

E. Byggnadsväsendet.

Byggnadsstyrelsen m. m.

[38.] 1. **Byggnadsstyrelsen.** Från och med budgetåret 1925/1926 har det ordinarie förslagsanslaget till byggnadsstyrelsen varit upptaget i riksstaten med ett belopp av 256,300 kronor. Detta belopp, som bestämdes i samband med omorganisation av styrelsen, har fördelats på skilda ändamål på sätt framgår av följande av riksdagen år 1925 godkända

	Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>		184,800
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>		4,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.		67,000
		Summa kronor 256,300.

Utöver det ordinarie anslaget har riksdagen för upprätthållande av byggnadsstyrelsens verksamhet anvisat ett extra anslag, avsett att, i den mån nyssnämnda anslagspost å 67,000 kronor icke räckt, användas till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare och tillfälliga arbetsbiträden å styrelsens samtliga byråer utom byggnadsbyrån. I vad angår sistnämnda byrå påföras dessa kostnader jämlikt riksdagens medgivande anslagen för de av byggnadsstyrelsen omhänderhavda byggnadsföretagen enligt grunder, som fastställas av Kungl. Maj:t. Från och med budgetåret 1931/1932 erhöll det extra anslaget vidgat ändamål, i det att enligt statsmakternas beslut även rese- och traktamentskostnaderna för byggnadsstyrelsens tjänstemän, vilka kostnader dittills bestritts av sjätte huvudtiteln's allmänna resekostnadsanslag, skola avföras från anslaget i fråga. Samtidigt erhöll anslaget förslagsanslags natur.

För budgetåret 1931/1932 uppgick det extra anslaget till 133,000 kronor, varav till avlöningar 97,700 kronor och till rese- och traktamentskostnader 35,300 kronor. För innevarande budgetår har anslaget bestämts till 134,000 kronor, fördelat å nyssnämnda poster med respektive 98,600 och 35,400 kronor. Stat för användningen av sistnämnda anslag har av Kungl. Maj:t fastställts den 8 april 1932, varvid föreskrivits, att utgifter från posten till rese- och traktamentskostnader skola redovisas å särskild bokföringstitel.

Genom remiss den 30 juni 1932 anbefalldes byggnadsstyrelsen att, med beaktande av vad som anförts i en av granskningsnämnden avgiven promemoria angående icke-ordinarie statliga befattningshavare, verkställa utredning rörande möjligheten att nedbringa till styrelsens förfogande stående anslag till sådana befattningshavare ävensom att i samband med äskande av anslag för budgetåret 1933/1934 framlägga resultatet av utredningen jämte därav föranlett förslag.

I skrivelse den 30 augusti 1932 har *byggnadsstyrelsen* gjort framställning om anslag för nästa budgetår till upprätthållande av styrelsens verksamhet. Styrelsen har därvid lämnat en redogörelse för den å de skilda byråerna med undantag av byggnadsbyrån anställda icke-ordinarie personalen och densamma tillkommande arbetsuppgifter. Beträffande innehållet av denna redogörelse torde jag få hänvisa till skrivelsen. Såsom sammanfattning uttalar styrelsen, att den verkställda undersökningen givit vid handen, att det för det dåvarande icke vore styrelsen möjligt att för budgetåret 1933/1934 angiva någon inskränkning beträffande ifrågavarande personal, varigenom anslagsbehovet skulle kunna nedbringas. Skulle emellertid, yttrar styrelsen, genom framdeles inträffande omständigheter en eller annan tjänst visa sig kunna undvaras utan men för arbetets bedrivande inom ämbetsverket, skulle styrelsen givetvis vidtaga härav betingade åtgärder.

Med utgående från oförändrad personaluppsättning beräknar byggnadsstyrelsen kostnaderna för avlöning till icke-ordinarie personal å styrelsens samtliga byråer utom byggnadsbyrån för nästkommande budgetår till i runt tal 151,000 kronor, innebärande en höjning på grund av intjänta ålderstilllägg med 1,400 kronor. Till bestridande av kostnaderna för gratifikationer åt tjänstgörande arkitekter utom stat, tillfälliga biträden m. m. har styrelsen beräknat ett belopp av 12,000 kronor eller 4,000 kronor mindre än för innevarande budgetår. Av denna minskning belöper emellertid, enligt vad jag inhämtat, 2,000 kronor på ersättning åt den tekniske inspektören vid de kungl. teatrarna, vilken ersättning styrelsen ansett böra bestridas av anslag till byggnader och reparationer. Å andra sidan har styrelsen, i anslutning till vad granskningsnämnden därutinnan anfört, räknat med överflyttande till förevarande anslag av den hittills å huvudtitelns expensanslag upptagna posten å högst 1,700 kronor till renskrivning och tillfälliga arbetsbiträden. Till nu angivna kostnaders bestridande skulle alltså för budgetåret 1933/1934 erfordras sammanlagt 164,700 kronor. Då den å styrelsens ordinarie stat upptagna anslagsposten till ifrågavarande ändamål uppgår till 67,000 kronor, skulle således därutöver till upprätthållande av styrelsens verksamhet för nästa budgetår enligt styrelsens beräkning behövas ett belopp av 97,700 kronor. Till rese- och traktamentskostnader för byggnadsstyrelsens tjänstemän beräknar styrelsen ett belopp av förslagsvis 33,000 kronor eller 2,400 kronor mindre än för nu löpande budgetår.

Byggnadsstyrelsens beräkning av anslagsbehovet för upprätthållande av styrelsens verksamhet slutar alltså å 130,700 kronor, och styrelsen hemställer om anvisande av detta belopp för budgetåret 1933/1934.

Att utan en mera ingående granskning än den, vartill i förevarande sammanhang tillfälle givits, i detalj bedöma byggnadsstyrelsens behov av icke-ordinarie personal under nästa budgetår har helt naturligt icke låtit sig göra. Likväl synes den begränsning av medelsbehovet, som styrelsen i sitt förslag angivit, icke innebära tillräckligt hänsynstagande till föreliggande sparsamhetskrav och ej heller svara mot verkningarna av den rationalisering

av arbetet med utredningar angående byggnadsföretag, som den av statens organisationsnämnd upprättade tioårsplanen för statens byggnadsverksamhet innebär.

För min del har jag kommit till den uppfattningen, att med ett omsorgsfullt och ändamålsenligt tillvaratagande av förefintliga besparingsmöjligheter den i det ordinarie anslaget ingående posten till icke-ordinarie befattningshavare bör kunna minskas med 6,300 kronor till 60,700 kronor, varvid anslagets slutsumma skulle bli 250,000 kronor. Vad det extra förslagsanslaget till styrelsens verksamhet beträffar vill jag föreslå, att det bestämmes till 115,000 kronor. Jag räknar därvid med, att resekostnadsposten begränsas till 25,000 kronor och att till icke-ordinarie personal avses 90,000 kronor. Vid bifall till detta förslag skulle alltså sammanlagda beloppet av de för icke-ordinarie befattningshavare avsedda medlen minskas från 165,600 kronor med 14,900 kronor till 150,700 kronor och posten till rese- och traktamentskostnader från 35,400 kronor med 10,400 kronor till 25,000 kronor.

I enlighet med vad jag föreslagit beträffande det ordinarie anslaget skulle staten för byggnadsstyrelsen från och med den 1 juli 1933 erhålla följande lydelse:

Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	184,800
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> ..	4,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	60,700
Summa kronor	250,000.

Beträffande anslaget till styrelsens verksamhet gör jag hemställan under nästföljande punkt.

Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna det av mig här förordade förslaget till stat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas från och med den 1 juli 1933;

dels ock minska det *ordinarie* förslagsanslaget till *byggnadsstyrelsen*,

nu	kronor 256,300,
med	» 6,300
till	» 250,000.

[39.] 2. **Byggnadsstyrelsens verksamhet.** Med hänvisning till vad jag under nästföregående punkt anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *byggnadsstyrelsens verksamhet* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 115,000.

[40.] 3. **Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.** Till detta ändamål har riksdagen såsom reservationsanslag anvisat för vart och ett av

budgetåren 1923—1925 25,000 kronor, för budgetåret 1925/1926 20,000 kronor och för budgetåret 1929/1930 15,000 kronor eller sålunda tillhopa 85,000 kronor. Anslaget står till Kungl. Maj:ts disposition och är avsett till täckande av kostnader för genom byggnadsstyrelsen verkställda utredningar eller andra förberedande åtgärder, såsom upprättande av ritningsförslag till byggnadsföretag för statens räkning och uppgörande av förslag till stadsplan å kronan tillhörigt område, vilka icke skola bekostas av styrelsens anslag eller med särskilt anvisade medel. Det har förutsatts att, därest byggnadsanslag beviljas till företag, för vilket förberedande åtgärder vidtagits med anlitande av nu ifrågavarande anslag, till sistnämnda anslag bör återföras vad därav för ändamålet utgivits.

I skrivelse den 28 maj 1932 har *byggnadsstyrelsen* erinrat, att det för budgetåret 1929/1930 under förevarande rubrik anvisade anslaget, varå vid innevarande budgetårs utgång syntes komma att kvarstå en behållning av åtminstone 30,000 kronor, därefter jämlikt gällande bestämmelser angående äldre reservationsanslag icke längre stode till förfogande. På grund härav och då styrelsen funne särdeles önskvärt, att även framdeles medel vore tillgängliga för här avsedda utredningar, har styrelsen hemställt om beredande av nytt anslag för budgetåret 1933/1934. Med hänsyn till det ekonomiska läget har styrelsen ansett anslagsbeloppet kunna begränsas till 10,000 kronor.

Medel för ifrågavarande ändamål synas böra stå till förfogande jämväl efter utgången av innevarande budgetår. Under nuvarande förhållanden torde dock ett mindre belopp än det av byggnadsstyrelsen föreslagna vara tillräckligt. Jag vill föreslå, att anslaget bestämmas till 5,000 kronor.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.*
för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag
av kronor 5,000.

[41.] 4. **Länsarkitekter.** Det extra anslaget till länsarkitekter höjdes för budgetåret 1931/1932 från 62,000 kronor till 82,000 kronor. Med denna förhöjning avsågs dels att bestrida kostnaderna, 5,000 kronor, för ökande av antalet länsarkitektsbefattningar från elva till tolv, varigenom länsarkitektsinstitutionen utbyggdes att omfatta även det län, som ännu stod utanför den samma, nämligen Jämtlands län, dels ock att från sjätte huvudtiteln allmänna resekostnadsanslag till förevarande anslag överflytta den till 15,000 kronor beräknade utgiftsposten för länsarkitekternas resor. Anslaget förändrades samtidigt till förslagsanslag. Med hänsyn till förväntad nedgång i resekostnaderna har anslaget för nu löpande budgetår upptagits med ett till 80,000 kronor minskat belopp.

Genom beslut den 8 april 1932 har Kungl. Maj:t fastställt stat för användningen av det för budgetåret 1932/1933 anvisade anslaget, upptagande

en bestämd post å 67,000 kronor till avlöningar och en förslagspost å 13,000 kronor till rese- och traktamentskostnader, varjämte Kungl. Maj:t föreskrivit, att utgifter från posten till rese- och traktamentskostnader skola redovisas å särskild bokföringstitel.

Vidare har Kungl. Maj:t genom brev den 3 juni 1932 rörande dispositionen under budgetåret 1932/1933 av anslagsposten till avlöningar meddelat föreskrifter av enahanda innehåll som för närmast föregående budgetår (se statsliggaren 1932/1933 sid. 265).

I skrivelse den 12 juli 1932 har *byggnadsstyrelsen* gjort framställning om anslag för budgetåret 1933/1934 till länsarkitekter.

Styrelsen erinrar därvid, att styrelsen vid avlåtande av framställning om anslag till ifrågavarande ändamål för nu löpande budgetår framhöll behovet av en fortsatt utbyggnad av länsarkitektsinstitutionen och samtidigt utvecklade, hurusom detta behov ytterligare skärptes genom den nya stadsplanelagstiftningen och de särskilda krav på tillgång till sakkunnigt biträde inom länen i dithörande ämnen, som vid dess tillämpning gjorde sig gällande.

Oaktat den nya, numera i sin helhet ikraftträdde stadsplanelagstiftningens av styrelsen förutsedda och tidigare framhållna verkningar redan gjort sig kännbara med krav på inom detta område sakkunniga biträden hos länsstyrelserna, har styrelsen dock, med hänsyn till det sedan år 1931 än mera försvårade statsfinansiella läget samt framställda bestämda anvisningar till återhållsamhet beträffande olika anslagsbehov, icke ansett sig nu böra göra framställning om ökning av anslaget till länsarkitekter.

I enlighet härmed hemställer byggnadsstyrelsen om anvisande för nästa budgetår av anslag till ifrågavarande ändamål med 80,000 kronor.

Mot byggnadsstyrelsens förslag har jag icke något att erinra. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *länsarkitekter* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett
extra förslagsanslag av kronor 80,000.

5. **Mätningar m. m. av kulturhistoriskt märkliga byggnader, oförändrat**
ordinarie reservationsanslag kronor 1,000.

Kronans publika hus.

Löpande underhåll m. m.

6. **Byggnader och reparationer.** Det ordinarie reservationsanslaget till byggnader och reparationer, som för budgetåret 1925/1926 var uppfört med 450,000 kronor, höjdes med hänsyn till ökningen av kronans under byggnadsstyrelsens vård ställda fastighetsbestånd från och med budgetåret 1926/1927 till 500,000 kronor samt från och med budgetåret 1929/1930 till 525,000 kronor.

Till förstärkning av det ordinarie anslaget hava under flera år anvisats särskilda extra anslag, för budgetåren 1929—1932 till belopp av respektive

800,000, 800,000 och 850,000 kronor. För nu löpande budgetår nedsattes anslagsbeloppet av statsfinansiella skäl till 500,000 kronor.

Jämlikt medgivande av statsmakterna hava av vart och ett av de för ifrågavarande ändamål under de sex budgetåren 1926—1932 tillgängliga beloppen 50,000 kronor tagits i anspråk för sådana restaureringsarbeten å Kalmar och Läckö slott, vilka ansetts oundgängligen nödvändiga till förhindrande av ytterligare förstörelse av nämnda slott. För budgetåret 1932/1933 begränsades de för sistnämnda arbeten avsedda medlen till 30,000 kronor. Det förutsattes vid denna frågas behandling år 1926, att ifrågavarande restaureringsarbeten skulle fördelas på flera år samt att kostnaderna för arbetena skulle påföras förevarande anslag, därvid, efter utredning av byggnadsstyrelsen, för varje år visst maximibelopp skulle fastställas.

Granskningsnämnden har beträffande de båda anslagen till byggnader och reparationer anfört, bland annat, att av en från byggnadsstyrelsen infordrad promemoria över medelsbehovet för ändamålet under budgetåret 1933/1934 framginge, att för vissa allmänna omkostnader, såsom renhållnings-, sotnings- och vattenavgifter, vilka ansåges icke kunna minskas, medelsbehovet beräknats till 199,000 kronor och för oundgängliga underhålls- och reparationsarbeten till 626,000 kronor, vartill komme ett belopp för oförutsedda kostnader av 75,000 kronor. I totalbeloppet, 900,000 kronor, vore inräknade vissa underhållskostnader för Kalmar och Läckö slott till förhindrande av ras och dylikt men icke kostnader för fortsättande av de under senare år bedrivna restaureringsarbetena, vilka enligt vad nämnden inhämtat syntes kunna anstå.

Granskningsnämnden föreslår, att för budgetåret 1933/1934 det ordinarie anslaget till byggnader och reparationer upptages med oförändrat belopp, 525,000 kronor, samt det extra förstärkningsanslaget till ett belopp av 375,000 kronor, innebärande en anslagsminskning i förhållande till budgetåret 1932/1933 av 125,000 kronor.

I skrivelse den 13 juli 1932 har *byggnadsstyrelsen* gjort framställning om anslag till byggnader och reparationer för budgetåret 1933/1934.

Styrelsen har därvid för bedömande av medelsbehovet å det *ordinarie* anslaget redogjort för den ökning av det av styrelsen förvaltade fastighetsbeståndet, som ägt rum sedan anslaget i fråga senast höjdes. I anslutning därtill har styrelsen anfört att, ehuru denna ökning är betydande och kommer att medföra stora krav på underhållsmedlen, styrelsen likväl ansett sig böra till en senare, ur statsfinansiell synpunkt lämpligare tidpunkt uppskjuta framställning om höjning av det ordinarie anslaget till byggnader och reparationer.

Rörande medelsbehovet under *förstärkningsanslaget* yttrar styrelsen till en början:

För beräkning av de medel, som för budgetåret 1933/1934 skulle erfordras till det ordinarie anslagets förstärkning, för den händelse normala statsekonomiska förhållanden vore rådande, har styrelsen på sätt som skett de

föregående åren, låtit verkställa utredning rörande reparationskostnadernas stegring med ledning av de för år 1932 gällande avtal med hantverksmästare och entreprenörer inom byggnadsfacket i Stockholm. Utredningen giver vid handen, att kostnadsökningen uppgår till i genomsnitt 149 procent i jämförelse med 1914 års priser. Index-talet uppgår alltså till 249, medan det enligt byggnadsstyrelsens framställning den 19 augusti 1931 angående anslag för ifrågavarande ändamål för innevarande budgetår var 252. Då byggnadskostnaderna, efter vad nu kan bedömas, torde kunna väntas bli i stort sett oförändrade under budgetåret 1933/1934, skulle alltså till förstärkning av det ordinarie anslaget å 525,000 kronor erfordras ett extra anslag av i runt tal 780,000 kronor, varjämte här till borde läggas ett för fortsatta konserveringsarbeten å Kalmar och Läckö slott behöfligt belopp, förslagsvis 30,000 kronor, liksom för budgetåret 1932/1933. Hela det för budgetåret 1933/1934 erforderliga förstärkningsanslaget skulle alltså bli 810,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen erinrar i fortsättningen om granskningsnämndens i det föregående återgivna uttalande, enligt vilket det ordinarie anslaget skulle upptagas med oförändrat belopp, 525,000 kronor, samt det extra förstärkningsanslaget med ett belopp av 375,000 kronor. I samband härmed anför styrelsen bland annat:

De vid besiktningarna påsynade arbetena och omkostnaderna bruka fördelas i tre klasser, av vilka en klass, avseende sådana arbeten, som utan större olägenhet kunna uppskjutas och endast böra komma i fråga, om medel därtill kunna beredas, redan från början föras utanför linjen. Inom linjen föras de två återstående klasserna. Därav avser klass I sådana allmänna omkostnader, vilka icke kunna minskas. I klass II ingå de egentliga underhålls- och reparationsarbetena. Av dessa äro oundgängligen nödvändiga sådana arbeten, som avse underhåll av yttertak och botande av utvändiga skador av natur att äventyra byggnads bestånd eller medföra risk för människoliv (exempelvis söndriga taklister) ävensom invändiga arbeten, avseende botande av bristfälliga gas-, vatten- och avloppsledningar samt elektriska ledningar, reparation av läckande golv i badrum, av bjälklag med röta och dylikt. De övriga arbetena, som avse vanliga rumsreparationer, kunna givetvis i ett tvångsläge i stort sett undanskjutas någon tid. Emellertid har man att beräkna, att även av dessa arbeten en del måste oundgängligen under budgetåret komma till utförande, exempelvis i av statsverket uthyrda lokaler eller där ombyte av boställshavare äger rum.

Då granskningsnämnden föreslår, att förstärkningsanslaget skulle kunna för budgetåret 1933/1934 ytterligare nedbringas med 125,000 kronor, har nämnden utgått från en hos byggnadsstyrelsen på nämndens begäran tidigare gjord utredning i detta syfte. Vid denna utredning räknade man med att ungefär två tredjedelar av nyssnämnda vanliga rumsreparationsarbeten skulle kunna undanskjutas ett eller annat år.

Byggnadsstyrelsen har slutligen framhållit, att de inskränkningar i underhållet av de av styrelsen förvaldade egendomarna, som bleve en följd av de betydande beskränkningarna av för ändamålet tillgängliga anslagsmedel, komme att i många fall betydligt sänka byggnadernas beskaffenhet ävensom medföra, att framdeles förhållandevis stora krav komme att ställas på ökade anslagsmedel för byggnadernas återställande i ett fullt värdigt skick.

Under uttalande av att styrelsen förutsatte, att jämväl för budgetåret

1933/1934 särskilda medel komme att vara tillgängliga till bestridande av staten åliggande kommunala och andra utskylder, har byggnadsstyrelsen hemställt om anslagsanvisning i överensstämmelse med granskningsnämndens beräkning.

Granskningsnämndens av byggnadsstyrelsen biträdde förslag innebär — fränsett vad som plägat utgå till restaureringsarbetena å Kalmar och Läckö slott — en beskärning av de enligt byggnadsstyrelsens beräkningar vid normala förhållanden för nästa budgetår erforderliga beloppen med i runt tal 400,000 kronor. I förhållande till de för nu löpande budgetår utgående anslagen innebär det en minskning av 125,000 kronor. Vad sålunda föreslagits finner jag mig kunna tillstyrka. Givet är, att med denna begränsning av tillgängliga medel underhållsarbetena få utväljas och planeras med alldeles särskild omsorg, så att medlen komma till största möjliga nytta för byggnadsbeståndets hållande i vederbörligt skick.

Departements-
chefen.

Beträffande förstärkningsanslaget gör jag hemställa i det följande.

Det *ordinarie* reservationsanslaget till *byggnader och reparationer* torde upptagas med oförändrat belopp kronor 525,000.

[42.] 7. **Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader och reparationer.** Under återopande av vad jag nyss anfört angående anslag till byggnader och reparationer får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *förstärkning av reservationsanslaget till byggnader och reparationer* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 375,000.

8. **Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm, oförändrat ordinarie förslagsanslag**..... kronor 60,000.

Nybyggnader och särskilt beslutade reparations- och ändringsarbeten m. m.

[43.] **Nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli.** Genom beslut vid 1928 och 1929 års riksdagar bragtes frågan om nya lokaler för Kungl. Maj:ts kansli till lösning. För vad under dessa år förekom i nämnda fråga lämnades närmare redogörelse i statsverkspropositionen till 1930 års riksdag (sjätte huvudtiteln, punkt 42). Här må endast erinras, att enligt berörda beslut kanslihuskomplexet, som är avsett att inrymma lokaler för samtliga statsdepartement med undantag av utrikes- och försvarsdepartementen, skall bestå av en huvudbyggnad, med förläggning i huvudsak på det äldre kanslihusets plats, och två flygelbyggnader, förlagda å det från staden förvärvade västra området av nuvarande kvarteret Mars och Vulcanus. Arbetet avsågs skola bedrivas så, att flyglarna kunde vara färdiga sommaren 1932 och hela byggnadskomplexet vara fullbordat under sommaren 1935. Jämlikt förslag i 1932 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 47) anvi-

sades emellertid för innevarande budgetår medel allenast till fullbordande av flygelbyggnaderna, under det att med hänsyn till det ekonomiska läget en förskjutning i arbetsplanens genomförande i övrigt ansågs böra äga rum. Flygelbyggnaderna färdigställdes till avsedd tidpunkt och togos i anspråk i början av nästlidna september.

Kostnaderna för byggnadsföretaget hava beräknats komma att uppgå till 4,975,000 kronor, i vilket belopp ingår en till 100,000 kronor beräknad kostnad för utförande i enlighet med beslut av 1930 års riksdag av arkadanordning i södra flygelbyggnaden. Av riksdagen hava för ändamålet anvisats sammanlagt 2,170,000 kronor, varav 560,000 kronor ur fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden. Med riksdagens medgivande har härutöver tagits i anspråk ett belopp av 250,000 kronor, som Stockholms stad erlagt till statsverket i ersättning för anordnande av nyssnämnda arkad. Sammanlagda beloppet av de för byggnadsföretaget till förfogande ställda medlen uppgår alltså till 2,420,000 kronor, därav för nu löpande budgetår 160,000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1932 har *byggnadsstyrelsen* gjort framställning om anvisande av medel till företagets fullföljande. Styrelsen framhåller, att arbetstillfällena inom husbyggnadsfacket i Stockholm torde komma att under de närmaste åren bliva synnerligen begränsade och att det därför syntes föreligga anledning för statsverket att icke nedlägga sin byggnadsverksamhet utan alltjämt driva densamma, om ock i något minskad omfattning. Vid ifrågavarande byggnadsföretag kunde inemot ett hundratal arbetare finna sysselsättning och utkomst. Härutöver skulle givetvis åtskilliga arbetare vinna förvärvsmöjligheter inom de industrier, som tillverkade byggnadsmaterialier. Styrelsen påpekar vidare, att inflyttningen i de nu färdigställda flyglarna för vissa statsdepartement innebure ett provisorium, som icke syntes kunna undgå att lända till olägenhet för arbetet inom departementen, ävensom att Myntgatans reglering vore ett krav, som med det snaraste borde tillgodoses men som icke kunde realiserats förrän i samband med fullbordandet av kanslihuskomplexets huvudbyggnad.

De angivna omständigheterna har byggnadsstyrelsen funnit starkt tala för att arbetenas fortsättande icke längre uppskötas. Under budgetåret 1933/1934 borde de omfatta rivning av den äldre kanslibyggnaden, verkställande av erforderliga schaktningsarbeten för källarlokalerna och källarmurar samt utförande av pålgrund med tillhörande bottenplattor för källarmurar m. m. ävensom källarmurar och bjälklag över källaren. Nu nämnda arbeten beräknades draga en kostnad av 685,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen hemställer, att sistnämnda belopp måtte anvisas till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934.

Departements-
chefen.

Vad byggnadsstyrelsen anfört synes mig innefatta bärande skäl för att under nästkommande budgetår fullfölja arbetet å kanslihusbygget i den omfattning, styrelsens framställning innebär. Medel för ändamålet erfordras icke å rikstaten. Liksom vid tvenne föregående tillfällen, senast nästlidet år, kan

erforderligt belopp beredas ur fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden. Enligt vad jag inhämtat uppgår fondens odisponerade behållning till inemot 1,500,000 kronor. Jag vill alltså tillstyrka, att det av byggnadsstyrelsen föreslagna beloppet, 685,000 kronor, får utgå ur berörda fond. Jämlikt gällande bestämmelser skall fråga om disposition av fondens medel i varje fall underställas riksdagen. Då medelsdispositionen icke plägar bindas vid visst budgetår, läser Kungl. Maj:t, sedan beslut av riksdagen om medelsanvisning föreligger, vara oförhindrad att, därest så befinnes lämpligt, låta upptaga byggnadsarbetena redan före ingången av budgetåret 1933/1934.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli må av fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden användas ett belopp av kronor 685,000.

[44.] 9. **Grundförstärkningsarbeten å kammarrättens hus i Stockholm.** I sin promemoria med tioårsplan för statens byggnadsverksamhet har statens organisationsnämnd meddelat, att enligt vad nämnden inhämtat från byggnadsstyrelsen grunden till kammarrättens hus å Riddarholmen i Stockholm under senare år varit utsatt för sättningar. Organisationsnämnden har i tioårsplanen upptagit erforderliga grundförstärkningsarbeten å huset med en beräknad kostnad av 100,000 kronor och förordar deras utförande under budgetåret 1936/1937.

Av skäl, som anförts vid behandlingen av anslagsfrågor under rubriken »Fonden för förlag till statsverket», torde förslag om utförande av förenämnda förstärkningsarbeten böra föreläggas årets riksdag. Då emellertid utredningen i ärendet ännu icke hunnit slutföras, torde i riksstatsförslaget för budgetåret 1933/1934 böra för ändamålet preliminärt beräknas ett anslag till nyss angivet belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i avbidan på den proposition i ämnet, som kan bli riksdagen förelagd, till *grundförstärkningsarbeten å kammarrättens hus i Stockholm* för budgetåret 1933/1934 beräkna ett *extra* reservationsanslag av kronor 100,000.

[45.] 10. **Ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm.** I skrivelse den 31 augusti 1932 har byggnadsstyrelsen gjort framställning om anslag till ny värmeledning i den statsverket tillhöriga fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad med adressnummer Strömgatan 24 här i staden.

Byggnadsstyrelsen, som vid sin skrivelse fogat av Hugo Theorells ingenjörbyrå avgiven, den 6 juli 1932 dagtecknad utredning jämte förslag i ämnet, har till stöd för framställningen anført i huvudsak följande:

Den i fastigheten befintliga, omkring 30 år gamla lågtrycksångvärmeledningens rörsystem befunne sig i ett mycket bristfälligt skick. Sålunda hade läckor gång efter annan uppstått såväl å huvudledningarna i källaren som å de i slits inlagda stam- och kopplingsledningarna i våningarna, och det kunde befaras, att mera omfattande skador snart nog komme att uppstå, i den mån systemet i dess helhet bleve mer och mer angripet. Med anledning härav och då det icke kunde anses ekonomiskt tillrådligt att nedlägga kostnader på en genomgripande reparation av den omoderna ångvärmeledningen, funne byggnadsstyrelsen det ofrånkomligt, att värmeledningen utbyttes mot ett modernt pumpvarmvattensystem. Denna åtgärd borde enligt styrelsens mening utan större dröjsmål komma till utförande med hänsyn till de betydande skador, som ytterligare läckor skulle kunna vålla. Då härtill komme, att utförandet av värmesystemets omläggning lämpligen borde uppdelas på tre år, vore det enligt styrelsens mening icke tillrådligt att arbetena i fråga påbörjades senare än sommaren 1933.

Enligt förslaget skall den nya värmeledningen utföras för pumpvarmvatten samt anslutas till den inom fastigheten befintliga pannanläggningen, vilken tidigare ombyggt och nu skulle bibehållas i huvudsak oförändrad. Endast en del mindre förändringar beträffande två av de fyra ångpannorna behöva verkställas. Arbetet är avsett att utföras på sådant sätt, att kostnaderna för detsamma så mycket som möjligt nedbringas och att olägenheterna för lokalinnehavarna av byggnadsarbetena i möjligaste mån begränsas.

Kostnaderna för rörledningsarbeten hava av Theorells ingenjorsbyrå angivits till sammanlagt 55,000 kronor. Härtill komma kostnader för erforderliga byggnadsarbeten, vilka kostnader jämligt inom byggnadsstyrelsen upprättat kostnadsförslag skulle uppgå till sammanlagt 46,000 kronor.

Beträffande kostnadernas fördelning på olika budgetår har byggnadsstyrelsen framställt följande förslag:

Budgetår	Värmeled- ningen kronor	Byggnads- arbetena kronor	Summa kronor
1933/1934	27,000	18,000	45,000
1934/1935	17,000	15,000	32,000
1935/1936	11,000	13,000	24,000
Summa kronor	55,000	46,000	101,000

Byggnadsstyrelsen hemställer i anslutning härtill, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1933 års riksdag att för ifrågavarande ändamål bevilja ett belopp av 101,000 kronor samt därav för budgetåret 1933/1934 såsom reservationsanslag anvisa 45,000 kronor.

Departements-
chefen.

Den lämnade redogörelsen utvisar, att den uti ifrågavarande fastighet befintliga, under mer än 30 år nyttjade ångvärmeledningen numera är i synnerligen bristfälligt skick. Enligt vad jag inhämtat lär man för en dylik anläggning icke heller kunna räkna med längre varaktighet. Uppenbart synes vara, att ett fortsatt nyttjande av den nuvarande anläggningen måste medföra risk för vattenskador å byggnaden med därav följande dryga reparationskostnader. I betraktande härav samt då anläggningen ur såväl hygi-

eniska som driftsekonomska synpunkter är mindre ändamålsenlig, synes det angeläget, att en ny värmeledningsanläggning nu kommer till utförande.

Mot det av byggnadsstyrelsen härutinnan framlagda förslaget och de för dess genomförande beräknade kostnaderna, 101,000 kronor, har jag icke funnit anledning till erinran. Det erforderliga beloppet torde, såsom byggnadsstyrelsen ifrågasatt, böra fördelas på tre budgetår och därav för budgetåret 1933/1934 såsom reservationsanslag anvisas 45,000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 45,000.

[46.] 11. **Ökade lokaler för länsstyrelsen i Kronobergs län.** Hos länsstyrelsen i Kronobergs län föreligger behov av ökat lokalutrymme för landskansliet; särskilt är det för automobilavdelningen disponerade utrymmet påtagligen för litet. För landsfogden och vägingenjören hava lokaler icke kunnat beredas inom landsstatshuset utan måst förhyras utom detsamma.

Statens organisationsnämnd har i sin promemoria med byggnadsplan för kommande tioårsperiod meddelat, att länsstyrelsen ansett lämpligast, att två av länsarkitekten nu disponerade rum i landsstatshuset finge användas till utvidgning av landskansliets lokaler och att nödiga lokaler för länsarkitekten anskaffades på annat håll. För egen del har nämnden anfört, att denna lösning enligt nämndens mening vore den ur såväl ekonomisk som praktisk synpunkt lämpligaste och att nämnden därför undersökt frågan, huruvida icke lokaler för landsfogden, vägingenjören och länsarkitekten skulle kunna anordnas gemensamt utom landsstatshuset. Därvid hade möjlighet yppat sig att genom inredande av vindsvåningen i den nyligen färdigställda nybyggnaden för länets lantmäterikontor utvinna det för nämnda ändamål erforderliga utrymmet. Kostnaden för inredningen hade av vederbörande länsarkitekt beräknats komma att uppgå till cirka 30,000 kronor.

Då genom en sådan åtgärd länsstyrelsens lokalbehov skulle bli för en avsevärd tid fullt tillgodosett för en relativt blygsam kostnad, har organisationsnämnden funnit sig böra föreslå, att frågan på angivet sätt bringas till lösning snarast möjligt, lämpligen under budgetåret 1933/1934.

Byggnadsstyrelsen har i utlåtande den 17 november 1932, med vitsordande av länsstyrelsens lokalbehov, uttalat sig för ett genomförande av organisationsnämndens förslag. I anslutning till en i samråd med länsstyrelsen verkställd utredning har inom byggnadsstyrelsen utarbetats ett den 27 oktober 1932 dagtecknat ritningsförslag till inredning av lantmäterikontorets vindsvåning. Enligt detta förslag skulle sju tjänsterum anordnas, varav landsfogden skulle erhålla två rum samt vägingenjören och länsarkitekten vardera två rum jämte ett gemensamt rum för skrivbiträden. De sålunda föreslagna rummen skulle förses med takkuper utom gavelrummen, vilka

skulle erhålla dagerbelysning genom större fönsterpartier å gavlarna. Den i byggnaden befintliga huvudtrappan skulle dragas upp till vindsvåningen.

Länsstyrelsen har i skrivelse den 10 november 1932 för sin del godkänt det sålunda upprättade förslaget, och enligt vad byggnadsstyrelsen meddelar har styrelsen under hand försäkrat sig om att från lantmäteristyrelsens sida icke vore något att erinra beträffande den avsedda dispositionen av vindsvåningen. I sistnämnda hänseende framhåller byggnadsstyrelsen, att de lokaler, som skulle erhållas genom den föreslagna vindsinredningen, utan svårighet kunna apteras till lokaler för lantmäterikontoret, därest framdeles så skulle erfordras.

Beträffande kostnaden för ifrågavarande inredningsarbete uttalar byggnadsstyrelsen, att det av organisationsnämnden angivna beloppet 30,000 kronor visserligen i och för sig syntes knappt tilltaget men att, därest arbetena komme till utförande under nästa budgetår, möjlighet föreläge att anordna gemensam arbetsledning m. m. med sjukhusbygget i Växjö, varigenom det syntes möjligt att verkställa de föreslagna arbetena för nyssnämnda belopp.

Styrelsen tillstyrker alltså, att för budgetåret 1933/1934 anvisas ett reservationsanslag av 30,000 kronor till utförande av förenämnda vindsinredning.

Departements-
chefen.

Lika med statens organisationsnämnd och myndigheterna anser jag de för länsstyrelsen erforderliga utrymmena lämpligen kunna beredas genom utnyttjande av den nyuppförda lantmäterikontorsbyggnadens vind; till denna byggnad anvisades medel å riksstaten för budgetåren 1930—1932. Behovet av fortsatt lokalförhyrning för vägingenjören och landsfogden skulle därmed också bortfalla.

Mot det föreliggande, inom byggnadsstyrelsen upprättade ritningsförslaget har jag icke funnit anledning till erinran. Erforderligt anslagsbelopp, 30,000 kronor, torde böra uppföras å riksstaten för budgetåret 1933/1934.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till ökade lokaler för länsstyrelsen i Kronobergs län för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av kronor 30,000.

[47.] 12. **Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Gotlands län.** Länsstyrelsens i Gotlands län lokaler äro inrymda i en särskild intill residensbyggnaden belägen byggnad. Landskontoret är förlagt till bottenvåningen, varest i övrigt två rum disponeras av landsfogden och ett mindre rum av vägingenjören. Landskansliet har till sitt förfogande tre rum i våningen en trappa upp, av vilka rum två innehålla ungefär 25 kvadratmeter och ett, som disponeras av landssekreteraren, omkring 12 kvadratmeter.

I sin förut omförmälda promemoria förordar *statens organisationsnämnd*, att anslag å riksstaten äskas för budgetåret 1933/1934 till utförande av om-

byggnad av landsstatshuset i Visby för en beräknad kostnad av 44,000 kronor i syfte att bereda landskansliet ävensom landsfogden och vägingenjören förbättrade lokaler.

I promemorian anföres härom i huvudsak följande:

Trängseln å landskansliet vore avsevärd. De två större rummen utgjorde arbetsplats för en länsnotarie, en ordinarie landskanslist, två extra befattningshavare, ett kvinnligt skrivbiträde och tidtals en praktiserande landsfiskalsaspirant. Samtidigt användes det ena rummet som väntrum för besökande hos landshövdingen och å landskansliet, för upphängning av personalens ytterkläder m. m. De båda större rummen vore genomgångsrum till landssekreterarens rum och till sessionssalen, vilken senare vore genomgångsrum till landshövdingens tjänsterum. Planer hade sedan ett antal år förelegat att genom inredande av landsstatshusets vind anskaffa nya lokaler för landskansliet. Enligt ett av länsarkitekten A. Stille uppgjort skissförslag skulle landskansliet i vindsvåningen erhålla fem rum förutom väntrum, kapprum och ett mindre arkiv. Organisationsnämnden ansåge, att denna anordning innebure en lämplig lösning av landskansliets lokalfråga. En förutsättning för vindsvåningens rationella utnyttjande till tjänstelokaler vore, att yttertaget, som nu hade formen av ett obrutet sadeltak, gäves en bruten form, liknande takresningen på residensbyggnaden. En sådan ombyggnad låge så mycket närmare till hands att företaga, som det nuvarande taket vore mycket bristfälligt och under alla omständigheter måste inom en ej alltför avlägsen framtid underkastas ombyggnad. Sedan de föreslagna nya lokalerna i vindsvåningen tagits i anspråk för landskansliet, borde landskansliets nuvarande lokaler övertagas av landsfogden, som hade hand om automobilärendena och därför vore i behov av relativt stort utrymme. Av landsfogden nu disponerade två rum i bottenvåningen borde lämpligen få övertagas av vägingenjören, vilkens nuvarande rum i samma våning vore alltför trångt.

Byggnadsstyrelsen, som anbefallts att yttra sig i ärendet, har, sedan länsstyrelsen för sin del i huvudsak godkänt nyssnämnda av Stille uppgjorda förslag, i skrivelse den 20 oktober 1932 meddelat, att styrelsen funne det önskvärt, att åtgärder snarast vidtoges för beredande av bättre lokaler åt landskansliet och för ombyggnad av det bristfälliga yttertaget å landsstatshuset. Styrelsen hade icke heller något att erinra mot Stilles av organisationsnämnden förordade förslag, vars utförande enligt inom styrelsen verkställd utredning skulle draga av nämnden angiven kostnad, 44,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen tillstyrker, att hos 1933 års riksdag äskas anslag för ifrågavarande ändamål med nämnda belopp.

I likhet med statens organisationsnämnd och myndigheterna finner även jag det föreliggande förslaget till beredande av förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Gotlands län vara lämpligt och nu böra komma till utförande. Mot det beräknade kostnadsbeloppet, 44,000 kronor, har jag intet att erinra.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Gotlands län
för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag
av kronor 44,000.

Departements-
chefen.

[48.] 13. **Ökade lokaler för länsstyrelsen i Hallands län.** Länsstyrelsens i Hallands län lokaler äro inrymda i Halmstads slott. Behov av utvidgade lokaler har gjort sig gällande för landskansliet, särskilt automobilavdelningen. För vägingenjören och landsfogden hava lokaler måst förhyras utom slottet.

I sin tioårsplan för statens byggnadsverksamhet har statens organisationsnämnd upptagit förslag till utvidgning av länsstyrelsens lokaler, att utföras under budgetåret 1937/1938. Kostnaderna hava preliminärt beräknats till 35,000 kronor.

Även till dessa arbeten torde medel böra beredas redan å riksstaten för budgetåret 1933/1934. Då utredningen i ärendet ännu icke avslutats, torde nu böra preliminärt beräknas ett anslag för ändamålet av nyss nämnt belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i avbidan på den proposition i ämnet, som kan bliva riksdagen förelagd, till *ökade lokaler för länsstyrelsen i Hallands län* för budgetåret 1933/1934 beräkna ett *extra* reservationsanslag av kronor 35,000.

[49.] 14. **Konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin.** För budgetåren 1926—1931 anvisade riksdagen till konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin anslag å sammanlagt 150,000 kronor. De under nämnda period vidtagna konserveringsåtgärderna utgjordes i huvudsak av vad som upptagits under den första av de tre klasser, i vilka enligt en av byggnadsstyrelsen år 1925 framlagd plan de till förhindrande av fästningsruinens ytterligare förstörelse behövlige arbetena blivit efter angelägenhetsgraden uppdelade.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i 1931 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 57) framlagda förslag beviljade riksdagen för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor till fullföljande av konserveringsarbetena å fästningsruinen, varvid huvudsakligen till andra klassen i nyssnämnda plan hörande arbeten skulle komma till utförande. Dessa arbeten, som beräknades draga en sammanlagd kostnad av 150,000 kronor, förutsattes skola verkställas under loppet av fem budgetår och i huvudsaklig överensstämmelse med förenämnda plan med de jämkningar däri, som på grund av gjorda erfarenheter eller med hänsyn till i fortsättningen inträffande omständigheter kunde av byggnadsstyrelsen efter samråd med riksantikvarien prövas påkallade och som icke ökade kostnaderna. För nu löpande budgetår begränsades emellertid anslagsbeloppet av statsfinansiella skäl till 20,000 kronor.

I en beträffande nu förevarande anslag avgiven promemoria har *granskningsnämnden*, efter att hava erinrat om den för nu löpande budgetår vidtagna anslagsminskningen, anført, att ifrågavarande arbeten syntes vara av den natur, att de lämpligen icke kunde helt avbrytas under budgetåret 1933/1934, men att å andra sidan en ytterligare förskjutning i arbetsplanen torde utan större olägenheter kunna göras. Nämnden har därför föreslagit,

att i riksstatsförslaget för budgetåret 1933/1934 upptages ett anslag av 15,000 kronor till berörda konserveringsarbeten.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *byggnadsstyrelsen* gjort framställning om anslag med sistnämnda belopp för fortsättande av konserveringsarbetena under nästkommande budgetår. Styrelsen har därvid tillika överlämnat ett av arbetsledaren på platsen, arkitekten E. Lundgren med utgående från ett anslagsbelopp av 15,000 kronor upprättat förslag till konserveringsarbetenas bedrivande under budgetåret 1933/1934 samt meddelat, att styrelsen biträdde förslaget och att riksantikvarien i avgivet yttrande förklarat sig icke hava något att erinra mot detsamma.

Såsom i 1932 års statsverksproposition framhölls, befinna sig åtskilliga delar av Bohus fästningsruin i ett sådant tillstånd, att snara åtgärder måste anses vara av nöden för att hindra fortsatt förstörelse av densamma. Det synes därför icke tillrådligt att konserveringsarbetena helt inställas under nästkommande budgetår. Däremot bör arbetsplanens genomförande kunna utan alltför stora olägenheter ytterligare förskjutas så, att medelsbehovet för nämnda budgetår nedbringas till 15,000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin* för budget-
året 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag
av..... kronor 15,000.

Departements-
chefen.

[50.] 15. **Smärre ombyggnadsarbeten för länsstyrelsen i Älvsborgs län m. fl.** Under denna punkt torde jag få anmäla frågor om smärre byggnadsarbeten för tillgodoseende av lokalbehov för länsstyrelserna i Älvsborgs, Västmanlands och Kopparbergs län, vilka arbeten statens organisationsnämnd i sin i det föregående omnämnda promemoria förordat till utförande under nästkommande budgetår. Härför erforderliga belopp synas lämpligen kunna sammanföras till ett anslag.

I fråga om vissa inredningsarbeten inom landsstatshuset i Vänersborg meddelar *statens organisationsnämnd* i sin promemoria, att länsstyrelsen ansett två rum böra inom de närmaste åren inredas å husets vind för erhallande av ökat lokalutrymme för landskontorets räkning. Därigenom skulle tillgodoses behovet av lokal för arbetet med kronouppbörden samt för det årligen alltmera omfattande arbetet med taxeringsgranskningen. Länsstyrelsen hade ock framhållit lämpligheten av att såväl landsfogden som vägingenjören, för vilka lokaler nu förhyras utom länsstyrelsen, finge sina tjänsterum förlagda inom densamma. För egen del anför nämnden, att det av länsstyrelsen ifrågasatta inredningsarbetet, vilket icke syntes komma att draga större kostnad än cirka 10,000 kronor, borde företagas under budgetåret 1933/1934. Vad däremot beträffade anskaffande av lokaler inom länsstyrelsen för landsfogden och vägingenjören, hade nämnden funnit därmed böra anstå i avvaktan på tillgodoseende i en framtid av möjligen upp-

kommande ytterligare lokalbehov för länsstyrelsen och eventuellt lantmäterikontoret. Detta syntes emellertid ej kunna ifrågakomma under den närmast kommande tioårsperioden.

Byggnadsstyrelsen, som anbefallts att inkomma med yttrande och förslag i anledning av vad organisationsnämnden sålunda anfört, har med skrivelse den 26 oktober 1932 överlämnat ett på länsstyrelsens initiativ av länsarkitekten A. Berglund upprättat ritningsförslag jämte kostnadsberäkning beträffande ifrågavarande inredningsarbeten. Byggnadsstyrelsen meddelar, att länsstyrelsen med hänsyn till det trängande behovet av ökade lokaler för ifrågavarande ändamål redan i oktober 1930 hemställt hos ämbetsverket om utförande av dessa arbeten med anlitande av anslag till byggnader och reparationer. Härtill hade emellertid dessa medel icke lämnat tillgång. Enligt förslaget skulle inom den oinredda, till förvaring av tryck m. m. använda delen av landsstatshusets vind anordnas ett med takfönster försett större arbetsrum (mantalskontor) med en golvyta av omkring 75 kvadratmeter samt en hall jämte ett vindskontor och w. c. Enligt kostnadsberäkningen skulle i förslaget ingående byggnads- och rörledningsarbeten draga en kostnad av 9,330 kronor, vartill emellertid komme kostnad för erforderlig hyllinredning och elektrisk armatur, beräknad till 2,875 kronor. De sammanlagda kostnaderna skulle sålunda uppgå till 12,205 kronor.

Byggnadsstyrelsen, som funnit de föreslagna inredningsarbetena lämpliga och av behovet påkallade, tillstyrker att till utförande av desamma för budgetåret 1933/1934 anvisas nyssnämnda belopp, 12,205 kronor.

Departements-
chefen.

Den föreslagna utvidgningen av landskontorets lokaler medelst inredande av disponibelt vindsutrymme synes vara ändamålsenlig och böra komma till utförande under nästa budgetår. Mot kostnadsberäkningen för dessa arbeten, slutande å 9,330 kronor, har jag icke funnit anledning till erinran. Jag tillstyrker alltså, att till detta ändamål ett belopp, lämpligen avrundat till 9,300 kronor, äskas för budgetåret 1933/1934.

Det för anskaffande av hyllinredning och armatur angivna medelsbehovet har jag efter samråd med chefen för socialdepartementet funnit lämpligen böra bestridas av för dylika ändamål under femte huvudtiteln tillgängliga medel.

Med avseende å länsstyrelsen i Västmanlands län, vars lokaler äro inrymda i Västerås slott, har *statens organisationsnämnd* i förut nämnda promemoria meddelat, att landskansliets nuvarande utrymmen icke torde tarva utvidgning under den kommande tioårsperioden men att nämnden däremot funnit en utökning av landskontorets lokalutrymmen vara ofrånkomlig. I sistnämnda hänseende anför nämnden i huvudsak följande:

Förutom landskamrerarens och länsassessorns två rum disponerade landskontoret fyra rum, i vilka 15 å 17 tjänstemän i vanliga fall hade sin arbetsplats. Det hade upplysts, att särskilt under pågående taxeringsarbete utrymmet här vore synnerligen trångt. Nämnden hade funnit landskontorets lokalbehov lämpligen kunna tillgodoses genom att en i våningen en trappa

upp belägen bostadsvåning om tre rum och kök, som för närvarande disponerades av landskansliets vaktmästare, toges i anspråk för tjänstelokaler. I samma våning funnes nämligen ytterligare två bostadslägenheter om vardera två rum och kök, av vilka den ena disponerades av landshövdingen och av denne uthyrdes till privat person. Sistnämnda lägenhet skulle nu i stället tagas i anspråk som bostad för nämnde vaktmästare. Genom den föreslagna åtgärden skulle utvinnas fyra rum om tillhoppa 97 kvadratmeter, belägna omedelbart under landskontorets nuvarande lokaler. Kostnaderna för bostadslägenhetens apterande till tjänstelokaler kunde uppskattas till ungefär 4,000 kronor, därvid medräknats kostnaderna för upptagande av förbindelse mellan de båda våningarna. Förändringen i fråga syntes böra äga rum under budgetåret 1933/1934.

Byggnadsstyrelsen har den 16 november 1932 avgivit infortrat yttrande och förslag samt därvid överlämnat yttrande i ämnet från länsstyrelsen i Västmanlands län. *Länsstyrelsen* har i huvudsak anfört följande:

För landskontoret förefunnes ett verkligt behov av ökade lokaler. Länsstyrelsen funne emellertid organisationsnämndens förslag att möta detta lokalbehov mindre tillfredsställande. Även om en direkt förbindelse anordnades mellan landskontorets nuvarande lokaler och de nya därunder, skulle detta med det inre sammanhang, som oftast förefunnes mellan de av landskontoret handlagda ärendena, förorsaka ett besvärligt och tidsödande spring mellan de båda våningarna. Enklast och förmodligen billigast syntes tills vidare lokalfrågan kunna lösas genom att landskontoret från landskansliet övertog tre rum samt att landskansliet bereddes ökat utrymme genom att lilla sessionssalen uppdelades i tre eventuellt fyra rum. Organisationsnämnden syntes hava tänkt sig att till vaktmästarbostad anlita i stället för det utrymme, som skulle tilläggas landskontoret, den kuskbostad, som landshövdingen för närvarande disponerade. Härtill ville länsstyrelsen erinra, att det för en landshövding säkerligen måste framstå som ett önskemål att äga tillgång till en chaufför, tillika manlig arbetskraft, vilken kunde hjälpa till med det tunga arbetet med ämbetsbostadens stora utrymmen. Att nuvarande landshövding ännu icke använt utrymmet på så sätt hade sin grund huvudsakligen i hänsyn till förhållanden, som bestått redan under föregående landshövding. Bostaden hade tillsvidare uthyrts mot en synnerligen låg hyra, med skyldighet för hyresgästen att sköta och köra landshövdingens bil mot avdrag å hyran, varför alltså bostaden för närvarande praktiskt taget utnyttjades som chaufförsbostad. Med stöd av vad sålunda anförts hemställde länsstyrelsen, att behovet av ökat lokalutrymme för landskontoret måtte tillgodoses på sätt länsstyrelsen angivit.

För egen del har *byggnadsstyrelsen* funnit vad länsstyrelsen sålunda anfört och hemställt böra vinna beaktande. Byggnadsstyrelsen förordar alltså, att lokalfrågan lösas genom en uppdelning av den lilla sessionssalen, vilken såsom sådan icke vore för länsstyrelsen erforderlig. Detta ändringsarbete, som lämpligen syntes böra utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad å skrivelsen bifogade planritningar angåves, skulle enligt uppgjord kostnadsberäkning draga en kostnad av 4,000 kronor eller samma belopp, som av organisationsnämnden angivits för genomförandet av de av nämnden föreslagna ändringsarbetena.

Departements-
chefen.

För landskontoret föreligger uppenbarligen ett behov av ökat utrymme, som bör tillgodoses. Organisationsnämnden har tänkt sig, att för detta ändamål skulle tagas i anspråk en i underliggande våning belägen vaktmästarbostad om tre rum och kök — i stället skulle för vaktmästaren beredas bostad i en av landshövdingen disponerad lägenhet om två rum och kök — under det att länsstyrelsen, som i sin mening biträts av byggnadsstyrelsen, ansett att lokalfrågan lämpligare löses genom inredning av lilla sessionssalen i tre eller fyra rum för landskansliet, som då skulle kunna avstå tre rum till landskontoret. Vid bedömandet av sålunda framkomna förslag har jag funnit mig böra förorda den av länsstyrelsen och byggnadsstyrelsen föreslagna lösningen. Frågan om ianspråktagandet av de omfördälda bostadslägenheterna skulle därmed uppskjutas tills detta för tillgodo-seende av eventuellt uppkommande ytterligare lokalbehov kan bli va erfor-derligt.

Jag tillstyrker alltså, att å riksstaten för nästa budgetår beredas medel till belopp av 4,000 kronor för utförande av de utav mig sålunda förordade arbetena i Västerås slott.

Beträffande landsstatshuset i Falun har *statens organisationsnämnd* i sin promemoria uttalat, att länsstyrelsens lokaler efter nyligen skedd ombyggnad nu vore i stort sett tillräckliga och i övrigt tillfredsställande, men att utrymme för länsarkitekten saknades, då ny innehavare av denna befattning efter den 1 juli 1933 komme att få sin tjänstgöring förlagd till länsstyrelsen. Vidare tarvades något ökat utrymme för landskontorets taxeringsavdelning. Dessa utvidgningsbehov kunde enligt nämndens mening på ett enkelt sätt tillgodoses genom inredande av en del av vindsvåningen, som nu vore oinredd. Arbetena skulle icke behöva draga större kostnad än 10,000 kronor. Vid sådant förhållande hade nämnden ansett det vara mera ekonomiskt att under nästa budgetår vidtaga berörda inredningsarbeten än att vid uppkommande behov hyra utrymmen utom landsstatshuset.

Byggnadsstyrelsen har i infortrat yttrande den 16 november 1932 meddelat, att styrelsen låtit länsarkitekten M. Dahlander upprätta ritning med tillhörande kostnadsberäkning till den av nämnden avsedda vindsinredningen. Förslaget, som uppgjorts i samråd med länsstyrelsen, avsåge i huvudsak att inreda dels ett större rum för landskontorets taxeringsavdelning, dels två mindre rum och ett litet arkivrum för länsarkitekten, dels ock ett till vänt- rum avsett utrymme. Enligt kostnadsberäkningen skulle förslagets genom-förande draga en kostnad av 10,000 kronor.

Med vitsordande av det av organisationsnämnden framhållna lokalbehovet har byggnadsstyrelsen tillstyrkt anvisande av nämnda belopp å riksstaten för budgetåret 1933/1934.

Departements-
chefen.

Det föreslagna utnyttjandet av vissa vindsutrymmen i landsstatshuset synes ändamålsenligt. Mot kostnadsberäkningen har jag icke något att erinra. Erforderliga medel, 10,000 kronor, torde böra äskas av 1933 års riksdag.

För de under denna punkt omförmälda arbetena skulle alltså erfordras (9,300 + 4,000 + 10,000) 23,300 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *smärre ombyggnadsarbeten för länsstyrelsen i Älvsborgs län m. fl.* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av..... kronor 23,300.

[51.] 16. **Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län.** Beträffande länsstyrelsens i Värmlands län lokaler är läget följande.

Landskansliets lokaler äro i stort sett tillfredsställande, dock att automobilavdelningen är i behov av ökat utrymme. Landskontorets lokaler äro däremot påfallande trånga. För dess räkning disponeras i bottenvåningen i landsstatshusets huvudbyggnad fem större och tre mindre rum jämte en del smärre arkivutrymmen ävensom i södra gårdsflygeln ett par rum, som emellertid äro mindre tjänliga till tjänstelokaler.

För landsfogden och vägingenjören hava lokaler utom landsstatshuset måst förhyras. Länsarkitektens tjänstelokal är provisoriskt inrymd i ett av landskansliets tjänsterum, i följd varav två av kansliets tjänstemän måst placeras i ett på grund av belysningsförhållandena såsom tjänstelokal uppenbart olämpligt rum.

Sedan ett flertal år föreligger ett förslag till lösning av länsstyrelsens lokalfråga, innebärande i huvudsak, att för lantmäterikontoret, som i bottenvåningen disponerar fem tjänsterum och arkiv, skulle uppföras en nybyggnad, varefter länsstyrelsens utvidgningsbehov skulle tillgodoses genom ianspråktagande av lantmäterikontorets nuvarande lokaler.

Statens organisationsnämnd har upptagit jämväl förevarande lokalfrågor till behandling och för sin del förordat uppförande av nybyggnad för lantmäterikontoret, vartill medel borde beredas å riksstaten för budgetåret 1935/1936, samt utförande av vissa ändringsarbeten i landsstatshuset. Beträffande sistnämnda arbeten har nämnden yttrat följande:

Dessa arbeten avsåge dels apterande av lantmäterikontorets nuvarande lokaler till tjänste- och arkivrum för länsstyrelsens räkning och dels vissa ändringar i de av landskontoret för närvarande disponerade lokalerna i syfte, bland annat, att avhjälpa den olägenhet, som vore förknippad med att såväl landskontoristernas som länsbokhållarnas rum vore genomgångsrum. I det förra hänseendet kunde givetvis intet åtgöras, förrän den föreslagna nybyggnaden för lantmäterikontoret färdigställdes, således icke förrän under budgetåret 1936/1937. Däremot föreläge intet hinder att redan nu företaga de erforderliga ändringarna i landskontorets nuvarande lokaler; att en sådan åtgärd vore i hög grad önskvärd hade organisationsnämnden varit i tillfälle att konstatera. Enligt vad för nämnden upplysts föreläge dessutom ett särskilt skäl för att vidtaga dessa ändringsarbeten redan under nästkommande budgetår. På grund av att landsfogden i länet nyligen förordnats å annan tjänst, hade nämligen statsverket nödgats övertaga dennes hyreskontrakt å bostad, gällande intill den 1 oktober 1933. Under reparationstiden kunde därför provisoriska tjänstelokaler för landskontoret utan nämnvärd

extra kostnad för statsverket inrymmas i nämnda bostadsvåning. Då de sammanlagda kostnaderna för reparationsarbetena i landsstatshuset icke rönt någon större inverkan av att de nu ifrågavarande arbetena utfördes för sig utan avvaktan på lantmäterikontorets utrymmande, funne sig organisationsnämnden, med hänsyn till intresset av att landskontorets lokaler snarast möjligt förbättrades, böra tillstyrka utförandet av de ifrågavarande arbetena redan under budgetåret 1933/1934. Såsom ett ytterligare skäl härför kunde andragas, att efter dessa omändringsarbetens utförande tjänstelokal skulle kunna beredas landsfogden inom landsstatshuset, varför det årliga hyresbeloppet för ett för denne nu förhyrt tjänsterum, 600 kronor, kunde inbesparas.

De sålunda av nämnden för nästa budgetår förordade arbetena hade, yttrar nämnden slutligen, beräknats uppgå till ett belopp av cirka 20,000 kronor. Återstoden av omändringskostnaderna, 38,000 kronor, har nämnden i enlighet med det anförda upptagit i planen för budgetåret 1936/1937.

Byggnadsstyrelsen, som anbefallts att yttra sig i ärendet, har i utlåtande den 27 oktober 1932 meddelat, att länsstyrelsen i Värmlands län i skrivelse den 8 i samma månad i anslutning till vad organisationsnämnden anfört hemställt, att byggnadsstyrelsen måtte verkställa undersökning och utredning angående ifrågavarande ändringsarbeten.

För egen del yttrar byggnadsstyrelsen, att även styrelsen funne det önskvärt och lämpligt att, i avvaktan på uppförandet av förenämnda nybyggnad för lantmäterikontoret, åtgärder snarast möjligt vidtoges för avhjälpande av bristerna i länsstyrelsens nuvarande lokaler. På anmodan av styrelsen hade länsarkitekten C. Nyquist uppgjort ett den 15 oktober 1932 dagtecknat förslag till erforderliga ändringsarbeten, vilket förslag av länsstyrelsen tillstyrkts. Enligt detta förslag skulle inom landskontorets lokaler upptagas en korridor genom länsassessorernas rum samt därintill belägna arkivlokaler, vilka senare lokaler skulle förändras till tjänsterum. Till korridoren skulle upptagas dörrar från de av länsbokhållarna och landskontoristerna disponerade rummen. Kostnaderna för genomförande av detta förslag hade beräknats till 19,200 kronor.

Byggnadsstyrelsen, som icke har något att erinra beträffande vare sig det sålunda uppgjorda förslaget eller därtill hörande kostnadsberäkning, tillstyrker att till utförande av här ifrågavarande arbeten för budgetåret 1933/1934 anvisas ett reservationsanslag av 19,200 kronor.

Departements-
chefen.

Då genom nu ifrågasatta ändringsarbeten i de av landskontoret disponerade lokalerna avsevärda och välbehövliga lokalförbättringar synas kunna vinnas, vill jag tillstyrka, att arbetena komma till utförande. Mot kostnadsberäkningen har jag ej något att erinra.

Beträffande nybyggnaden för lantmäterikontoret och i omedelbart samband därmed stående omändringar i landsstatshuset, vilka arbeten likaledes synas böra komma till utförande under nästa budgetår, gör jag framställning i samband med äskande av anslag under rubriken »Fonden för förlag till statsverket».

Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av..... kronor 19,200.

[52.] 17. **Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Örebro län.** Hos länsstyrelsen i Örebro län, vars tjänstelokaler äro inrymda i Örebro slott, tarvas utvidgade, brandsäkra lokaler för länsstyrelsens arkiv samt utrymmen för vägingenjören. Statens organisationsnämnd har i sin tioårsplan för statens byggnadsverksamhet till utförande under budgetåret 1936/1937 upptagit här för erforderliga arbeten med en preliminärt beräknad kostnad av 40,000 kronor. Med den tilltänkta förläggningen av arkivlokalerna skulle vissa nu för detta ändamål använda utrymmen bliva disponibla för eventuellt behöfelig utvidgning av länsstyrelsens tjänstelokaler.

Jämväl i detta ämne torde förslag böra föreläggas redan 1933 års riksdag. Enär utredningen i ärendet ännu icke hunnit slutföras, torde i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra preliminärt beräknas ett anslag för ändamålet till det av organisationsnämnden angivna beloppet.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i avbidan på den proposition i ämnet, som kan bliva riksdagen förelagd, till *förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Örebro län* för budgetåret 1933/1934 beräkna ett *extra* reservationsanslag av..... kronor 40,000.

[53.] 18. **Ökade lokaler för lantmäterikontoret i Gävleborgs län m. m.** Lantmäterikontoret i Gävleborgs län är inrymt i botten- och vindsvåningarna i östra flygeln av Gävle slott. Själva tjänstelokalerna äro tillfredsställande, men däremot äro de för kontorets arkiv disponerade rummen otillräckliga. Källarvåningen disponeras av länsstyrelsen för arkivändamål.

I anledning av framställningar från länsstyrelsen och lantmäteristylelsen, vari betonades behovet av ökade arkivutrymmen för såväl länsstyrelsen som lantmäterikontoret, framlade byggnadsstyrelsen med skrivelse den 21 oktober 1931 förslag till avhjälpande av berörda lokalbrist och utförande i samband därmed av vissa andra smärre ändringsarbeten. Kostnaden beräknades av byggnadsstyrelsen till 43,000 kronor.

I sin promemoria med tioårsplan för statens byggnadsverksamhet har statens organisationsnämnd omförmålt jämväl förevarande lokalfråga och därvid, under erinran om det sålunda föreliggande förslaget, uttalat sig för att ombyggnadsarbetena upptoges i planen, lämpligen under budgetåret 1935/1936.

Sedan *byggnadsstyrelsen* anbefallts att verkställa de utredningar och kostnadsberäkningar, som kunde erfordras för att, bland andra, ifrågavarande ombyggnadsarbeten, därest Kungl. Maj:t funne omständigheterna därtill föranleda, skulle kunna framläggas för 1933 års riksdag, har styrelsen i utlåtande den 30 november 1932 anført, att styrelsen icke funnit anledning föreslå någon ändring i det redan uppgjorda förslaget eller beträffande de i samband därmed beräknade kostnaderna för detsammas genomförande. Därjämte

har meddelats, att styrelsen under hand förvissat sig om att såväl länsstyrelsen som lantmäteristyrelsen alltjämt funne det angeläget, att lokalbehovet för ifrågavarande båda arkiv tillgodosåges i enlighet med förenämnda förslag.

Under återopande av vad i förberörda skrivelse den 21 oktober 1931 anförts tillstyrker byggnadsstyrelsen att av 1933 års riksdag äskas för ändamålet erforderliga medel, 43,000 kronor.

Enligt förslaget, som upprättats av stadsarkitekten G. Wetterling, skulle i östra slottsflygelns källarvåning tre utrymmen upplåtas till lantmäterikontoret, under det att de återstående källarutrymmena fortfarande skulle disponeras av länsstyrelsen. De föreslagna ändringsarbetena inom byggnaden avse i huvudsak utförande av en brandsäker trappförbindelse mellan botten- och källarvåningarna och därmed sammanhängande åtgärder. Till ny ritsal för lantmäterikontoret skulle i enlighet med av lantmäteristyrelsen uttalat önskemål tagas i anspråk det oinredda utrymmet i vindsvåningen mellan de båda gavelrummen, i samband varmed en ny brandsäker trappa skulle anordnas till nämnda våning. I vindsvåningen skulle dessutom upptagas två takkupor ävensom fönster till förrådsutrymmen invid gavelrummen. I västra slottsflygeln skulle två källarutrymmen samt ett utrymme i bottenvåningen iordningställas till arkivlokaler för länsstyrelsen och i samband därmed vagnboden i bottenvåningen omändras till garage åt landshövdingen. Slutligen skulle i anslutning till dessa arbeten en i västra flygeln befintlig enrums-lägenhet utvidgas med ytterligare ett mindre rum genom uppdelning av den intilliggande tvättstugan.

Länsstyrelsen, som uttalat sin anslutning till byggnadsstyrelsens förslag, har framhållit, att de av lantmäterikontoret efter ombyggnaden disponerade lokalerna skulle komma till nytta, även om lantmäterikontoret framdeles på grund av ökat lokalbehov måste förflyttas till annan lokal; utrymmena kunde i sådant fall utnyttjas av länsstyrelsen för vägingenjören och landsfogden, för vilka för närvarande lokaler måste förhyras utom länsstyrelsen.

Vissa av *lantmäteristyrelsen* och *riksantikvariens* framställda önskemål har byggnadsstyrelsen förklarat sig komma att beakta vid arbetenas utförande. Härav betingade kostnader har styrelsen ansett kunna inrymmas inom den beräknade kostnadssumman.

⁸
Departements-
chefen.

Mot det föreliggande förslaget till ombyggnadsarbeten inom östra och västra flyglarna till Gävle slott har jag icke funnit anledning till erinran. Ej heller synes något vara att invända mot den uppgjorda kostnadsberäkningen, slutande å ett belopp av 43,000 kronor.

Med hänsyn till angelägenheten av ifrågavarande arbeten och av skäl, som angivits i samband med behandlingen av anslagsfrågor under rubriken »Fonden för förlag till statsverket», tillstyrker jag, att för här ifrågavarande arbeten erforderliga medel, 43,000 kronor, upptagas under sjätte huvudtiteln å riksstaten för budgetåret 1933/1934.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till ökade lokaler för lantmäterikontoret i Gävleborgs län
m. m. för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservations-
anslag av kronor 43,000.

Hyreskostnader.

[54.] 19. **Hyreskostnader.** Såsom framgår av den redogörelse, som chefen för finansdepartementet under rubriken »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» lämnat beträffande vissa omläggningar i fråga om den budgetära behandlingen av, bland annat, statsverkets expenskostnader, har det befunnits lämpligt att under sjätte huvudtiteln upptaga ett ordinarie förslagsanslag till hyreskostnader. Med utgående från vad chefen för finansdepartementet anfört rörande de ändamål, som borde tillgodoses från ifrågavarande anslag, hava för anslagsberäkningen erforderliga uppgifter infordrats från respektive departement. Uppgifterna utvisa, att anslaget, såvitt nu kan förutses, under nästkommande budgetår skulle belastas med följande utgifter:

Andra huvudtiteln.		Kronor	Nionde huvudtiteln.		Kronor
Justitiekanslersämbetet	6,000		Statens egnahemsstyrelse	4,800	
Vattendomstolarna	16,500		Lantmäteristyrelsen	12,000	
Summa kronor	22,500		Lantmäterikontoren i länen ...	85,075	
			Lantbruksstyrelsens tuberku- losavdelning	3,000	
			Summa kronor	104,875	
Femte huvudtiteln.			Tionde huvudtiteln.		
Socialstyrelsen	3,700		Bergsstaten	2,000	
Yrkesinspektionen	14,050		Fartygsinspektionen	22,380	
Arbetsdomstolen	4,000		Kontorshyror inom lotsdistribuk- ten	13,200	
Överståthållarämbetet	15,600		Summa kronor	37,580	
Länsstyrelserna	5,000				
Summa kronor	42,350				
Sjunde huvudtiteln.					
Statistiska centralbyrån	16,500				
Åttonde huvudtiteln.					
Livrustkammaren	1,100				
Ostasiatiska arkeologiska sam- lingen	18,000				
Statens biografbyrå	9,500				
Summa kronor	28,600				

Det redovisade anslagsbehovet uppgår alltså till sammanlagt 252,405 kronor. För anslagssummans avjämnning torde anslaget böra bestämmas till 253,000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i riksstaten under sjätte huvudtiteln uppföra ett ordinarie
förslagsanslag till *hyreskostnader* med kronor 253,000.

F. Diverse.

[55.] 1. **Ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befodringsavgifterna för vissa resor.** För detta ändamål har riksdagen beviljat anslag från och med första halvåret 1923. Anslaget, som för berörda budgetperiod utgick med 50,000 kronor, har sedermera sänkts, så att det för vart och ett av budgetåren 1929—1932 bestämts till 15,000 kronor och för innevarande budgetår till 10,000 kronor. Beträffande anslagets ändamål och grunderna för dess användning hänvisas till redogörelse, som lämnats i 1932 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 54).

Utbetalningarna från anslaget hava under budgetåren 1929—1932 utgjort 59,732 kronor 79 öre, 14,287 kronor 5 öre och 6,877 kronor 44 öre, avseende ersättning för vart och ett av åren 1929—1931. I beloppet 59,732 kronor 79 öre ingår kostnaden för en av ett antal av riksdagens ledamöter under sommaren 1929 företagen studieresa till Norrland, 41,664 kronor 83 öre, ävensom vissa andra utgifter av mera tillfällig beskaffenhet.

Då under nuvarande statsfinansiella läge lindringar i befodringsavgifterna torde böra medgivas allenast i undantagsfall, vill jag föreslå, att anslaget för nästkommande budgetår begränsas till 8,000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befodringsavgifterna för vissa resor* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslags-
 anslag av kronor 8,000

[56.] 2. **Postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser.** Det ordinarie förslagsanslaget till postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser, som tidigare varit uppfört med 3,600,000 kronor, höjdes för budgetåren 1929—1933 till respektive 3,850,000, 3,910,000, 4,500,000 och 4,700,000 kronor. Berörda anslagsförhöjningar hava vidtagits till följd av den ökade anslagsbelastningen samt beträffande budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 jämväl med hänsyn till den ökning av utgifterna från anslaget, som beräknats uppkomma genom en i det följande omförmäld höjning av ersättningen till postverket för tjänsteförsändelser.

Nettoutgiften å anslaget har under budgetåren 1927—1932 utgjort respektive omkring 3,850,000, 3,908,000, 4,019,000, 4,247,000 och 4,580,000 kronor.

Bestämmelser angående utgörandet av postavgifter för tjänsteförsändelser äro meddelade i en av Kungl. Maj:t den 5 mars 1920 utfärdad förordning (nr 130). Enligt dessa bestämmelser gäldas postavgifter för tjänsteförsändelser beträffande telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, domänverket och riksbanken särskilt för varje verk och utbetalas av vederbörande styrelse från under dess förvaltning ställda medel till generalpost-

styrelsen. I fråga om övriga tjänstebrevsberättigade utanordnar statskontoret postavgifterna med ett gemensamt belopp från nu förevarande anslag till generalpoststyrelsen. Ersättningsbeloppen utgå i förhållande till postverkets frankoteckensuppbörd med visst procenttal, som fastställas särskilt för vart och ett av de förut angivna verken och gemensamt för övriga tjänstebrevsberättigade. Procenttalet bestämmas i förra fallet av generalpoststyrelsen och vederbörande verksstyrelse samt i senare fallet av generalpoststyrelsen och statskontoret.

För de tjänstebrevsberättigade, beträffande vilka omförmälda ersättning gäldas från förevarande anslag, bestämdes procenttalet år 1920 till sex. Sedan den 1 januari 1931 utgår ersättningen jämlikt beslut av generalpoststyrelsen och statskontoret med sju procent av frankoteckensuppbörden.

För den på nu ifrågavarande anslags storlek inverkan frågan om ändrade bestämmelser rörande tjänstebrevsrätten lämnades i nästlidet års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln, punkt 55) en utförlig redogörelse. Till denna knöt min företrädare i ämbetet vissa uttalanden, vilka föranledde riksdagen att yttra sig i ämnet.

Såsom nyssnämnda redogörelse utvisar, avgåvo *statskontoret* och *generalpoststyrelsen* den 22 juni 1925 inforrad utredning och förslag i fråga om reglering av antalet tjänstebrevsberättigade samt om vidtagande av åtgärder mot ett olämpligt utnyttjande av tjänstebrevsrätten.

Beträffande reglering av antalet tjänstebrevsberättigade byggde förslaget på den principen, att tjänstebrevsrätt skulle tillkomma — förutom ämbetsverk och myndigheter, som vore organ för statsförvaltningen — endast sådana anstalter och institutioner, vilkas verksamhet avsåge allmänna ändamål av den betydelse, att desamma ansåges böra helt tillgodoses av statsmedel. Med tillämpning av dessa riktlinjer föreslogo ämbetsverken indragning av tjänstebrevsrätten för 42 angivna institutioner m. fl., däribland lasarett, tuberkulossjukvårdsanstalter, skogsvårdsstyrelser och hushållningssällskap. Beträffande sex angivna föreningar m. fl., däribland Svenska Röda korset, framhöllo ämbetsverken, att även om indragning av tjänstebrevsrätten för dessas vidkommande skulle kunna anses vara ur principiell synpunkt berättigad, starka skäl av annan art syntes tala för att, då tjänstebrevsrätt en gång beviljats dem, de fortfarande finge åtnjuta denna rätt. — I fråga om tjänstebrevsrättens omfattning och utnyttjande föreslogo ämbetsverken bestämmelser i syfte att förhindra att, såsom i åtskilliga fall skett, posten anlidades för befordran av tjänsteförsändelser, vilka på grund av sin vikt och beskaffenhet bättre lämpade sig för annat befordringssätt, m. m.

Då det vid behandlingen av det sålunda framlagda förslaget visade sig önskvärt att vinna kännedom om den ekonomiska betydelsen av tjänstebrevsrätten för de särskilda verk och institutioner, som ägde dylik förmån, anbefalldes *Kungl. Maj:t* genom brev den 5 november 1926 generalpoststyrelsen att verkställa sådan undersökning rörande tjänstebrevsrätten, som omförmäles i § 2 st. 2 i förenämnda förordning angående utgörandet av postavgifter för tjänsteförsändelser.

Den sålunda verkställda undersökningen, vars resultat av *generalpoststyrelsen* framlades i skrivelse den 29 december 1928 och som omfattade tiden den 1 februari 1927—den 31 januari 1928, visade, att postavgifterna under denna tid för samtliga tjänstebrevsberättigade uppgått till 4,460,727 kronor 27 öre, varav för andra tjänstebrevsberättigade än de affärsdrivande verken och riksbanken 3,567,428 kronor 46 öre; för de 42 institutioner m. fl., vilkas tjänstebrevsrätt föreslagits skola indragas, hade postavgifterna belöpt sig till omkring 325,000 kronor och för de sex föreningar m. fl., som ämbetsverken ansett böra bibehållas vid tjänstebrevsrätt, till omkring 195,000 kronor.

Sedan de av förslaget om tjänstebrevsrättens indragning berörda *institutionerna m. fl.* beretts tillfälle att avgiva yttrande samt därvid så gott som undantagslöst uttalat sig mot förslagets genomförande, avgåvo *statskontoret* och *generalpoststyrelsen* den 28 juni 1930 förnyat utlåtande i ämnet. Ämbetsverken vidhöllo sin ståndpunkt i fråga om begränsning av antalet tjänstebrevsberättigade i enlighet med de förut omförmälda riktlinjerna. Då vissa hörda myndigheter särskilt framhållit, att samma skäl, som av ämbetsverken anförts för tjänstebrevsrättens bibehållande för förut omförmälda sex föreningar m. fl., kunde — och i vissa fall med ännu större berättigande — åberopas för att även andra institutioner skulle bibehållas vid den tjänstebrevsrätt, som en gång tillerkänts dem, ansågo sig verken, under förutsättning att de av dessa myndigheter sålunda anförda skälen skulle finnas så vägande, att ändring i det avgivna förslaget till indragning av tjänstebrevsrätt av denna anledning skulle anses nödvändig, icke böra vidhålla sitt förslag, att ifrågavarande föreningar m. fl. skulle bibehållas vid tjänstebrevsrätt.

Den 4 december 1930 utfärdade *Kungl. Maj:t* kungörelse (nr 408) om ändring i § 7 i förordningen den 5 mars 1920 (nr 130) angående utgörandet av postavgifter för tjänsteförsändelser, därvid till nämnda paragraf fogades ett tredje moment av följande lydelse:

3. Försändelse, vilken på grund av vikt, omfång eller beskaffenhet i övrigt icke lämpar sig för befordran med post eller som med tillämpning av gällande postavgifter vid dylik befordran skulle draga större transportkostnad än vid anlitande av annat befordringsmedel, må icke, därest annat försändningssätt utan olägenhet kan användas, försändas med posten såsom tjänsteförsändelse.

För tjänsteförsändelse må hos postverket påfordras assurans, rekommendation, mottagningsbevis, il- eller expressbefordran allenast för den händelse sådant finnes oundgängligen erforderligt.

Sedermera avgav *statens organisationsnämnd* den 26 mars 1931 utlåtande i ärendet. Nämnden, som anslöt sig till den av ämbetsverken föreslagna principen för medgivande av tjänstebrevsrätt, fann sig kunna i stort sett biträda ämbetsverkens förslag till indragning av tjänstebrevsrätten för de först omförmälda 42 institutionerna men ansåg, att även ett strängt upprätthållande av den antagna principen icke borde leda till nämnda förmåns indragning beträffande fyra av dessa institutioner, däribland skogsvårdsstyrelserna. I fråga om de sex föreningar m. fl., som enligt ämbetsverkens för-

slag av år 1925 skulle bibehållas vid tjänstebrevsrätt, anslöt sig organisationsnämnden till den av ämbetsverken senast intagna ståndpunkten samt uttalade därvid, att de understöd, staten ansåge sig böra lämna dessa institutioner, borde helt utgå i vanlig anslagsväg.

Till det vid 1932 års statsverksproposition fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden anförde min företrädare i ämbetet, att det uppenbarligen vore behövt, att något åtgjordes för vinnande av erforderlig avgränsning på tjänstebrevsrättens område och att han vore beredd tillstyrka, att en reglering i förevarande avseende vidtoges i enlighet med statskontorets och generalpoststyrelsens förslag med av organisationsnämnden angivna jämkningar. Från enahanda utgångspunkt skulle alltså även föreliggande liksom kommande ansökningar om tjänstebrevsrätt prövas.

För åtskilliga därav berörda institutioner, anförde departementschefen vidare, torde tjänstebrevsrättens indragning komma att medföra ingripande verkningar, och från vissa av dem hade framställts anspråk på att i stället erhålla direkt bidrag av staten. Departementschefen hade också räknat med nödvändigheten av att lämna vederbörande erforderligt rådruum för vidtagande av de åtgärder, som kunde föranledas av den ifrågasatta förändringen. Tidpunkten för indragningens ikraftträdande borde sålunda icke sättas tidigare än till den 1 juli 1933. Därest beslut i saken meddelades av Kungl. Maj:t under förra hälften av år 1932, syntes tillräcklig tid stå de av beslutet berörda till förfogande för behövlige åtgärders vidtagande. Eventuella framställningar om statsbidrag kunde också hinna efter erforderlig behandling inom respektive departement, om och i den mån de befunnas motiverade, framläggas för 1933 års riksdag.

I samband härmed framhöll departementschefen — under erinran, att förmånen av fri tjänstepost understundom utnyttjats på ett sätt och i en omfattning, som vid tjänstebrevsrättens beviljande näppeligen torde hava avsetts — att vad med anledning därav i ärendet föreslagits syntes till den del, detsamma ej redan föranlett åtgärd, efter eventuellt ytterligare utredning böra komma under övervägande.

Inom riksdagen väcktes åtskilliga *motioner* i detta ämne. I vissa av motionerna hemställdes, att riksdagen måtte uttala sig för bibehållande av den tjänstebrevsrätt, som för närvarande tillkomme hushållningssällskap, lasarett, tuberkulossjukvårdsanstalter och svenska kyrkans diakonistyrkelse ävensom för tillerkännande av allmän tjänstebrevsrätt åt rikets sjömanshus. I en motion hemställdes, att riksdagen måtte uttala, att riksdagen, som ansett, att beviljad tjänstebrevsrätt icke borde indragas, för sin del icke kunnat ansluta sig till principen, att tjänstebrevsrätten skulle förbehållas endast sådana anstalter och institutioner, vilkas verksamhet avsåge allmänna ändamål av den betydelse, att desamma ansåges böra helt tillgodoses av statsmedel, utan sålunda ansåge, att sådan rätt efter Kungl. Maj:ts beprövande i varje fall kunde fortfarande medgivas åt institutioner och föreningar, vilka, ehuru de icke kunde anses vara av statlig natur, i sin verksamhet företrädde så viktiga allmänna sociala eller humanitära intressen, att det

syntes väl befogat, att staten genom att bevilja dem tjänstebrevsrätt understödde deras verksamhet.

I skrivelse den 16 mars 1932, nr 6 A, anförde *riksdagen* under punkten 44 bland annat följande:

Riksdagen anslöte sig till departementschefens uttalade uppfattning, att en revision av den nuvarande tjänstebrevsrätten vore påkallad såväl av besparingsskäl som med hänsyn till skedda missbruk av densamma. Uppmärksammas borde visserligen de bestämmelser, som Kungl. Maj:t den 4 december 1930 utfärdat till förekommade av dels att postledes i tjänsteväg befordrades alltför tunga och stora försändelser, för vilka annat befordringsätt vore lämpligare, dels ock att assurans m. m. av tjänsteförsändelser onödigtvis påkallades. Det syntes riksdagen dock angeläget, att dessa föreskrifter fullständigades samt att i övrigt erforderlig kontroll utövades över att tjänstebrevsrätten ej missbrukades, allt i syfte att nedbringa de för närvarande synnerligen dryga omkostnaderna härför.

Till det av departementschefen framlagda förslaget om en indragning av vissa institutioners tjänstebrevsrätt kunde riksdagen i stort sett ansluta sig. Då departementschefen som norm uppställt, att tjänstebrevsrätt hädanefter skulle få åtnjutas allenast av institutioner, »vilkas verksamhet avser allmänna ändamål av den betydelse, att desamma anses böra helt tillgodoses av statsmedel», kunde dock ifrågasättas, huruvida denna norm kunde i verkligheten strängt upprätthållas. I detta avseende borde erinras om de redan av statskontoret och generalpoststyrelsen framhållna svårigheterna att uppdraga någon skarpt markerad gräns mellan myndigheter och institutioner, som fullgjorde rent statliga uppgifter och som sålunda fortfarande borde åtnjuta tjänstebrevsrätt, och sådana, vilkas uppgifter endast till en del vore statliga; i tvivelaktiga fall syntes enligt de båda ämbetsverkens mening fördelaktigast att ej föreslå indragning av tjänstebrevsrätten. I viss mån med frångående av den av honom uppställda grundsatsen hade också departementschefen — mot de båda ämbetsverkens uttalade uppfattning men i enlighet med organisationsnämndens förslag — ansett fribrevsrätt böra tillerkännas bland annat skogsvårdsstyrelserna och ingenjörsvetenskapsakademien.

Aven beträffande vissa andra allmänna inrättningar kunde emellertid — på sätt i väckta motioner närmare påvisats — tvivel hysas om det berättigade i den förutsatta indragningen av deras hittillsvarande fribrevsrätt. Detta syntes riksdagen gälla hushållningssällskap, lasarett samt vissa andra av landsting eller kommun drivna sjukhus ävensom andra sjukvårdsinrättningar, som i större omfattning åtnjöt bidrag från stat eller kommun.

En särställning syntes också Svenska Röda korset intaga.

Skulle även vid en förnyad prövning av ärendet Kungl. Maj:t finna, att de sålunda angivna institutionerna borde frångå sin hittillsvarande fribrevsrätt, syntes det bliva ofrånkomligt, att åt dem i stället med lämpligt avvägt belopp bereddes vederlag för den merkostnad, som denna indragning medförde. Aven i fråga om vissa andra institutioner, vilka utövade en såsom samhällsgagnande allmänt erkänd verksamhet, syntes man hava att räkna med att framkomna krav på gottgörelse för den indragna tjänstebrevsrätten ej kunde helt avvisas.

Departementschefen hade förutsatt, att eventuella framställningar om statsbidrag skulle efter erforderlig behandling inom respektive departement framläggas för 1933 års riksdag. I anledning härav ville riksdagen erinra om önskvärdheten av att beredningen av hithörande ärenden skedde gemensamt med kommunikationsdepartementet samt att de, i den mån Kungl. Maj:t ansåge sig böra inhämta riksdagens mening, förelades riksdagen på ett sådant

sätt, att en enhetlig behandling kunde vara möjlig. Riksdagen ville också, i anslutning till departementschefens härutinnan gjorda uttalanden, framhålla som ett billigt krav, att vederbörande institutioner erhöles erforderligt rådrum för vidtagande av de förändrade ekonomiska dispositioner, som påkallades i anledning av att de ginge förlustiga sin tidigare, ofta under en lång följd av år innehavda fribrevsrätt.

I samband med den fortsatta revisionen av tjänstebrevsrätten, vilken jämväl avsåge prövningen av ett antal på senare tid inkomna framställningar om tjänstebrevsrätt, borde också — i anslutning till en i ämnet väckt motion — övervägas, huruvida ej en utsträckning av sjömanshusens tjänstebrevsrätt till alla därifrån avgående tjänsteförsändelser kunde vara av praktiska skäl påkallad.

Sedan statskontoret och generalpoststyrelsen avgivit utlåtande och förslag med anledning av riksdagens sålunda gjorda uttalanden, har *Kungl. Maj:t* den 30 juni 1932 utfärdat cirkulär i ämnet (Svensk förf.-saml. nr 360) till samtliga tjänstebrevsberättigade. *Kungl. Maj:t* har därvid förklarat, att *Kungl. Maj:t*, som funne åtgärder erforderliga för begränsning av statsverkets kostnader för tjänstebrev och dylika försändelser, emellertid ville med hänsyn till förekomna omständigheter tills vidare begränsa dessa åtgärder att avse uttrönande, huruvida och i vad mån — utan ifrågasatt indragning för närvarande av vissa institutioner m. fl. nu tillkommande tjänstebrevsrätt — bland annat genom medverkan från de tjänstebrevsberättigades sida önskvärd kostnadsminskning i förevarande avseende kunde vinnas. I enlighet härmed har *Kungl. Maj:t* förstärkt samtliga tjänstebrevsberättigade att, en var inom sitt verksamhetsområde, söka åstadkomma största möjliga begränsning av tjänstepostens omfattning, därvid vederbörande särskilt hade att noggrant beakta bestämmelserna i förut omförmälda kungörelse den 4 december 1930 (nr 408) samt jämväl angelägenheten av att största varsamhet iakttoges vid tjänstebrevsrättens utnyttjande för massförsändelser, i all synnerhet för distribution av tryck, som avsåge propaganda för tjänstebrevsberättigade, icke statliga institutioner, sådana institutioners ekonomiska verksamhet eller dylikt.

Vidare har *Kungl. Maj:t* genom beslut samma dag anbefallt statskontoret och generalpoststyrelsen att, med beaktande av vad under ärendets handläggning i sådant hänseende förekommit, gemensamt inkomma med yttrande och förslag i fråga om de ytterligare bestämmelser rörande tjänstebrevsrättens omfattning samt beträffande dess utnyttjande och kontroll därå, som kunde finnas erforderliga och lämpliga. Med en den 31 december 1932 ingiven skrivelse hava ämbetsverken avlämnat förslag till vissa ändringar i tjänstebrevsförordningen. Det har givetvis icke varit möjligt att ännu taga ställning till detta förslag.

Såsom omnämndes i nästlidet års statsverksproposition, hade under ärendets utredning till *Kungl. Maj:t* inkommit 56 ansökningar om beviljande av tjänstebrevsrätt eller frankeringsfrihet, vilka ansökningar icke ansetts böra avgöras i avbidan på prövningen av ärendet om reglering av tjänstebrevsrätten. I fråga om dessa ansökningar må här erinras, att *Kungl. Maj:t* den 30 juni 1932 beviljat tjänstebrevsrätt för marinöverläkaren samt marinläkare och marinläkarstipendiater, statens bostadsnämnd, riksantikvarien, livrust-

kammaren, till Uppsala och Lunds universitet hörande institutioner, stiftsadjunkt samt arkivdepån i Visby och länsarkivet i Östersund. I fråga om tre av nämnda ansökningar har Kungl. Maj:t lämnat utan erinran vad statskontoret eller generalpoststyrelsen anfört därom, att tjänstebrevsrätt eller frankeringsfrihet redan finge anses förefinnas. Övriga här avsedda ansökningar hava enligt Kungl. Maj:ts beslut icke föranlett åtgärd.

Departements-
chefen.

Huruvida och i vilken omfattning de åtgärder till begränsning av statsverkets kostnader för tjänsteförsändelser, som på sätt i det föregående nämnts blivit av Kungl. Maj:t vidtagna, medfört någon minskning i dessa kostnader, lär svårligen kunna bedömas utan en mera ingående utredning. Generalpoststyrelsen har också meddelat, att för erhållande av tillförlitlig upplysning, huruvida ifrågavarande åtgärder kunde motivera ändring i det för närvarande fastställda procenttalet för beräkning av postverkets ersättning för tjänsteförsändelser, skulle en sådan undersökning som den förut omförmälda, åren 1927 och 1928 verkställda behöva företagas. Med hänsyn till den stora kostnad, en sådan undersökning medförde, ävensom det därmed förenade besväret för såväl de tjänstebrevsberättigade som postverket syntes dylik undersökning böra företagas allenast på grund av trängande skäl. Styrelsen ville för sin del icke ifrågasätta en sådan undersökning.

Det måste alltjämt anses vara av vikt att statsverkets kostnader för tjänsteförsändelser nedbringas. I betraktande av vad nyss anförts samt i avvaktan å verkningarna av redan vidtagna och eventuellt ytterligare åtgärder i reglerande syfte synes dock en förnyad undersökning rörande tjänsteförsändelserna ännu icke lämpligen kunna vidtagas. Vid sådant förhållande har man att enligt de för närvarande gällande grunderna bedöma anslagsbehovet under budgetåret 1933/1934 för gäldande av postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser. Då frankoteckensuppbörden under nämnda budgetår lär bli lägre än den, med vilken i förevarande hänseende räknats för innevarande budgetår, synes anslaget — med beaktande jämväl av från det samma utgående ersättning för kronouppbörd på landsbygden — kunna för budgetåret 1933/1934 bestämmas till 4,450,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det *ordinarie* förslagsanslaget till *postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser*,

nu	kronor 4,700,000,
med	» 250,000
till	» 4,450,000.

3. *Rese- och traktamentspenningar, oförändrat ordinarie förslagsanslag* kronor 15,000.

[57.] 4. **Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.** Sjätte huvudtitelns allmänna förslagsanslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. var under budgetåren 1924—1930 uppfört med 80,000 kronor. För budgetåren 1930—1933 har anslaget utgått med ett till 85,000 kronor förhöjt belopp. Med anslaget i fråga bestridas expensutgifter för kommunikationsdeparte-

mentet och byggnadsstyrelsen. Nettobelastningen å anslaget har för budgetåren 1929—1932 uppgått till respektive 78,596, 88,093 och 82,983 kronor.

I enlighet med vad chefen för finansdepartementet tidigare i dag vid behandling av frågan om redovisning å riksstaten av expens- och tryckningskostnader anfört har undersökning verkställtts rörande möjligheten att nedbringa de med förevarande anslag bestridda utgifterna. Därvid har beaktats att, på sätt framgår av vad som anförts under punkt 38, från förevarande anslag hittills utgående kostnader till belopp av 1,700 kronor för renskrivning och tillfälliga arbetsbiträden inom byggnadsstyrelsen enligt av chefen för finansdepartementet angivna grunder böra från och med nästa budgetår utgå från anslaget till byggnadsstyrelsens verksamhet samt att å andra sidan de till 1,800 kronor beräknade kostnaderna för blankettryck, som hittills utgått från anslaget till tryckningskostnader, hädanefter skall belasta här ifrågavarande anslag. Av undersökningen har framgått, att anslagsbeloppet för nästa budgetår bör kunna minskas till 76,000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det <i>ordinarie</i> förslagsanslaget till <i>skrivmaterialier och expenser, ved m. m.,</i>	
nu	kronor 85,000,
med	» 9,000
till	» 76,000.

[58.] 5. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Det ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga har för budgetåren 1931—1933 å riksstaten upptagits till belopp av 75,000 respektive 80,000 kronor. Anslagshöjningen för innevarande budgetår vidtogs med hänsyn till ovissheten, huruvida erforderliga medel för pågående utredningars slutförande vid avsedd tidpunkt komme att vara tillgängliga, därest kommittéanslaget bibehölles vid oförändrat belopp, särskilt om det uppkomme oförutsedda behov av sådana utredningar, som icke lämpligen borde anstå. Verkställd överslagsberäkning av utgifterna å anslaget under nu löpande budgetår giver ock vid handen, att de tillgängliga anslagsmedlen äro knappt tillräckliga.

Vad beträffar budgetåret 1933/1934 kan visserligen förutses, att flertalet av de utredningar, som under nu löpande budgetår belasta kommittéanslaget, skola före sistnämnda budgetårs utgång vara slutförda, men å andra sidan belöpa å nästa budgetår utgifter, vilka svårligen nu kunna beräknas. Ehuru det sålunda icke är möjligt att uppgöra någon egentlig kalkyl över det dock säkerligen betydande medelsbehovet för nästa budgetår, har jag emellertid med hänsyn till sparsamhetskravet ansett mig böra föreslå en nedsättning av anslagets belopp med 10,000 kronor till 70,000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det <i>ordinarie</i> reservationsanslaget till <i>kommittéer och utredningar genom sakkunniga,</i>	
nu	kronor 80,000,
med	» 10,000
till	» 70,000.

6. **Extra utgifter, oförändrat ordinarie reservationsanslag** kronor 20,000.

[59.] 7. **Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag till statsrådsprotokollet över finansärenden anført angående beredande av provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1933/1934 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *provisoriskt dyrortstillägg* åt *vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 22,000.

[60.] 8. **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Hänvisande till vad chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet över finansärenden denna dag anført i fråga om beredande av dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1933/1934 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *dyrtidstillägg* åt *befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 115,000.

9. **Tryckningskostnader.** Det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader har från och med budgetåret 1928/1929 varit uppfört med 15,000 kronor, vissa år med tillägg av ett för utjämnande av huvudtitelns slutsumma avpassat belopp. Nettobelastningen å anslaget har för budgetåren 1929—1932 uppgått till 21,953, 22,645 respektive 15,252 kronor.

Departementets och byggnadsstyrelsens kostnader för blankettryck avses från och med budgetåret 1933/1934 skola utgå från huvudtitelns expensanslag. Därigenom minskas utgifterna å tryckningsanslaget med ett beräknat belopp av 1,800 kronor. Det oaktat synes i betraktande av tryckningsanslagets medelbelastning under nyss angivna år en sänkning av anslagsbeloppet icke vara tillräddig. I riksstaten för budgetåret 1933/1934 torde därför upptagas:

Tryckningskostnader, *oförändrat ordinarie förslagsanslag* ... kronor 15,000.

Sjätte huvudtitelns ordinarie anslag , som för budgetåret 1932/1933 uppgå till	kronor 21,785,800,
komma, vid bifall till de av mig framställda förslagen, att för budgetåret 1933/1934 utgöra	» 21,299,100.
Summan av de extra anslagen , som för budgetåret 1932/1933 uppgår till	» 72,396,100,
kommer, därest de av mig framställda förslagen vinna bifall, att för budgetåret 1933/1934 utgöra	» 61,113,500.
Huvudtitelns slutsumma , för budgetåret 1932/1933	» 94,181,900,
skulle, under förutsättning av bifall till vad jag föreslagit, för budgetåret 1933/1934 uppgå till	» 82,412,600.

Enligt riksstaten för innevarande budgetår utgör summan av anslag, att direkt utgå av automobilskattemedel, 80,000,000 kronor, medan motsvarande summa för nästkommande budgetår upptagits till 72,000,000 kronor. Sammanlagda beloppet av anslag under sjätte huvudtiteln, utgående av skattemedel i allmänhet, uppgår för nu löpande budgetår till 14,181,900 kronor, medan det för nästkommande budgetår skulle enligt nu framställda förslag utgöra 10,412,600 kronor.

I vad föredragande departementschefen hemställt och föreslagit beträffande anslagen under sjätte huvudtiteln instämma statsrådets övriga ledamöter; och behagar Hans Maj:t Konungen bifalla vad sålunda blivit av statsrådet tillstyrkt samt förordnar tillika, enligt statsrådets hemställan, att utdrag av detta protokoll skall överlämnas till finansdepartementet till ledning vid författandet av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.

Register

till

Sjätte huvudtiteln för budgetåret 1933 1934.

A. Departementet.

Sid.		Kronor
1	Departementschefen	24,000
1	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli	175,300
3	Extra byråchef för tekniska ärenden	12,000
3	Ökad föredragning i regeringsrätten	13,500
Säger för departementet		224,800

B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m.:	
6	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	164,800
8	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet	63,000
8	Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens inspektionsverksamhet	45,400
9	Expenser och resekostnader i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	62,500
11	Stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren	—
	Vägorganisationen i länen:	
11	Vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörssassister, att direkt utgå av automobilskattemedel	310,000
15	Diverse kostnader för vägorganisationen i länen, att direkt utgå av automobilskattemedel	204,500
17	Resekostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörssassister, att direkt utgå av automobilskattemedel	125,000
	Vägbyggnader och vägunderhåll:	
17	Byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar, att direkt utgå av automobilskattemedel	5,250,000
19	Byggande av enkla bygdevägar, att direkt utgå av automobilskattemedel	1,350,000
20	Byggande av ödebygdevägar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands samt vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län, att direkt utgå av automobilskattemedel	1,200,000
23	Byggande av enskilda utfartsvägar	500,000
25	Byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan, att direkt utgå av automobilskattemedel	500,000
26	Anläggning av enkel bygdeväg från Areavaara över Huuki till Kieksisvaara i Norrbottens län	70,000
27	Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar i städerna, att direkt utgå av automobilskattemedel	9,582,100

Sid.		Kronor
41	Förbättring och underhåll av för automobiltrafiken viktiga vägar å landsbygden, att direkt utgå av automobilskattemedel	38,328,400
41	Bidrag till vägunderhållet på landet m. m., att direkt utgå av automobilskattemedel	15,150,000
	Hamnar och farleder:	
41	Hamn- och farledsundersökningar	8,000
42	Statens fiskehamnar	
43	Statsunderstödda fiskehamnar	100,000
45	Handelshamnar och farleder	300,000
49	Underhåll av fiskehamnar	5,000
50	Uthamn för Haparanda och Tornedalen	144,500
50	Marklösen för inomskärsfarled Ramsvikskilen—Ålstenshamn	30,000
	Säger för väg- och vattenbyggnadsväsendet	73,493,200

C. Vägtrafikväsendet.

54	Bidrag till vissa kommunikationsändamål	30,000
54	Bidrag till skjutsentreprenader	* 20,000
54	Registrering av motorfordon	15,000
55	Besiktning av motorfordon	1,000,000
	Säger för vägtrafikväsendet	1,065,000

D. Luftfartsväsendet.

58	Understöd av regelbunden luftfart	640,000
59	Radiotjänst för luftfarten	40,000
60	Väderlekstjänst för luftfarten	47,500
61	Telegramkostnader för väderlekstjänst för luftfarten	10,000
61	Expeditionsplattform å Bulltofta flygplats	20,000
62	Belysningsanordningar å Torslanda flygplats.	
63	Luftfartsleder Stockholm—Malmö och Malmö—Göteborg—norska gränsen.	
72	Flyttning av elektriska ledningar för anordnande av landningsfält för flygplan	10,000
72	Biträde vid handläggning av ärenden rörande luftfart	11,600
73	Extra besiktningar av luftfartyg	1,000
	Säger för luftfartsväsendet	780,100

E. Byggnadsväsendet.

	Byggnadsstyrelsen m. m.:	
74	Byggnadsstyrelsen	250,000
76	Byggnadsstyrelsens verksamhet	115,000
76	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.	5,000
77	Länsarkitekter	80,000
78	Mätningar m. m. av kulturhistoriskt märkliga byggnader	1,000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
	Kronans publika hus:	
	Löpande underhåll m. m.:	
78	Byggnader och reparationer	525,000
81	Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader och reparationer	375,000
81	Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm	60,000
	Nybyggnader och särskilt beslutade reparations- och ändringsarbeten m. m.:	
81	Nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli.	
83	Grundförstärkningsarbeten å kammarrättens hus i Stockholm	* 100,000
83	Ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm	45,000
85	Ökade lokaler för länsstyrelsen i Kronobergs län	30,000
86	Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Gotlands län	44,000
88	Ökade lokaler för länsstyrelsen i Hallands län	* 35,000
88	Konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin	15,000
89	Smärre ombyggnadsarbeten för länsstyrelsen i Älvsborgs län m. fl.	23,300
93	Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län	19,200
95	Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Örebro län	* 40,000
95	Ökade lokaler för lantmäterikontoret i Gävleborgs län m. m.	43,000
	Hyreskostnader:	
97	Hyreskostnader	253,000
Säger för byggnadsväsendet		2,058,500

F. Diverse.

98	Ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor ..	8,000
98	Postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser	4,450,000
104	Rese- och traktamentspenningar	15,000
104	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.	76,000
105	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	70,000
106	Extra utgifter	20,000
106	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	22,000
106	Dyrortstillägg åt befattningshavare i statens tjänst	115,000
106	Tryckningskostnader	15,000
Säger för diverse		4,791,000
Summa för huvudtiteln		82,412,600

* Beräknat belopp.

Sjunde huvudtiteln.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1933.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, redogör här efter för de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1933/1934 av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet, och anför därvid:

A. Departementet.

1. Departementschefen, oförändrat ordinarie anslag kronor 24,000.

[1.] 2. Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli. Ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli är sedan budgetåret 1930/1931 uppfört med 248,400 kronor. I den fråga och med samma budgetår gällande ordinarie avlöningsstaten för departementet ingår ett förslagsanslag av 40,400 kronor till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Kungl. Maj:t har den 16 maj 1930 medgivit, att av sistnämnda anslag må användas högst 35,220 kronor till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän och högst 3,000 kronor till extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning, övertidsersättning m. m. samt att härutöver må från anslaget utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till sådan personal.

Den av Kungl. Maj:t den 19 april 1932 tillkallade granskningsnämnden för undersökning rörande förefintliga möjligheter till besparingar och minskningar i statens utgifter har i en av nämnden avgiven prome-

morla gjort ett allmänt uttalande av innebörd, att det borde eftersträvas att genom åtgärder av i promemorian ifrågasatt slag åstadkomma ett nedbringande med tio procent av anslagsbeloppen för icke-ordinarie statliga befattningshavare.

Då den av granskningsnämnden sålunda förordade begränsningen av kostnaderna för icke-ordinarie personal bör iakttas jämväl för finansdepartementets del, finner jag mig böra föreslå en nedsättning av anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. med i runt tal 4,000 kronor till 36,400 kronor. Härvid torde en minskning med 2,500 kronor böra beräknas å de anslagsmedel, som stå till förfogande för grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, samt återstående nedsättning av 1,500 kronor hänföres till de för extra befattningshavare m. m. avsedda medlen.

I övrigt har jag ingen ändring att föreslå i staten för finansdepartementet.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande stat för finansdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 188,900
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	» 36,400
Avlönande av två extra föredragande hos regeringsrätten, <i>förslagsanslag</i> ..	» 19,100
Summa kronor 244,400;	

<i>dels ock minska ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli</i>	
nu	kronor 248,400
med	» 4,000
till	» 244,400.

[2.] 3. **Ökad föredragning i regeringsrätten.** Av de å finansdepartementets ordinarie stat uppförda befattningarna äro en kansliräds- och en förste kanslisekreterartjänst avsedda för föredragning i regeringsrätten. Härjämte upptager staten en anslagspost för avlönande av två extra föredragande.

För nedbringande av arbetsbalansen i regeringsrätten beslöt 1928 års riksdag en ökning från ingången av år 1929 av regeringsrådets antal samt anvisade för budgetåret 1928/1929 under sjunde huvudtiteln ett extra an-

slag till bestridande under tiden 1 januari—30 juni 1929 av kostnaderna inom finansdepartementet för den härav föranledda ökade föredragningen i regeringsrätten. Anslag hava sedermera även för de följande budgetåren anvisats till enahanda ändamål med efter hand sjunkande belopp. För innevarande budgetår är anslaget bestämt till 22,500 kronor, varav bestridas kostnader för en extra föredragande samt viss biträdande personal.

Ehuru det för närvarande icke med säkerhet kan bedömas, huruvida under nästa budgetår för föredragning i regeringsrätten av finansdepartementets mål erfordras någon arbetskraft utöver de fyra föredragande, för vilka medel äro anvisade å departementets ordinarie stat, synes försiktigheten bjuda, att avlöningsmedel för en femte föredragande anvisas å riksstaten. Härvid förutsätter jag, att denne föredragande ej tages i anspråk större del av budgetåret än som visar sig oundgängligt.

Då jag ej heller i övrigt finner mig böra föreslå någon ändring i fråga om beräkningen av anslaget, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av kostnaderna inom finansdepartementet för ökad föredragning i regeringsrätten för budgetåret 1933/1934 anvisa ett
extra anslag av kronor 22,500.

B. De centrala ämbetsverken m. m.

[3.] 1. **Kammarkollegium.** Ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 281,400 kronor. Genom beslut den 20 maj 1932 har Kungl. Maj:t fastställt följande stat för kollegiet, att tillämpas från och med den 1 juli 1932:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 242,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.,	
förslagsanslag	» 38,900
Summa kronor	281,400.

Av anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. må enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 maj 1932 användas högst 29,000 kronor till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän och högst 7,400 kronor till extra befattningshavare, tillfällig personal, reuskrivning, övertidsersättning m. m. Dessutom må av anslaget utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän

ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarevård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till sådan personal.

Antalet befattningar i kammarkollegium jämte de för vederbörande befattningar avsedda lönegrader är jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 24 maj 1929 bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	A 3
4 kammarråd	B 30
1 förste advokatfiskal	B 28
1 andre advokatfiskal	B 27
2 förste arkivarier	B 26
5 sekreterare	B 26
2 fiskaler	B 21
5 notarier	B 21
1 registrator	B 14
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
7 kontorsbiträden	B 4.

Enligt anmärkning till personalförteckningen skall andre advokatfiskalstjänsten vid inträffande ledighet nedflyttas i lönegraden B 26.

I skrivelse den 3 oktober 1932 har kammarkollegium gjort framställning om anslag för budgetåret 1933/1934. Sedermera har ämbetsverket i skrivelse den 14 november 1932 under erinran om 1932 års lagstiftning om den kyrkliga jordens förvaltning framlagt en omfattande utredning i fråga om såväl de nya författningsbestämmelsernas inverkan på kollegiets ämbetsuppgifter som arbetsförhållandena i allmänhet å de olika avdelningarna inom kollegiet.

Ämbetsverket har därvid framhållit, att såsom en följd av lagstiftningen kollegiets befattning med vissa angivna grupper av ärenden rörande den till kyrkliga ändamål anslagna jorden skulle upphöra. De ärenden, som komme att avlyftas från kollegiet, vore emellertid i allmänhet av jämförelsevis enkel beskaffenhet och mindre tidskrävande. Däremot vore de kvarvarande ärendena genomgående tyngre och besvärligare samt av mera komplicerad natur. Enär ämbetsverkets ställning såsom centralorgan för den kyrkliga egendomen icke rubbats, syntes det — anför ämbetsverket vidare — vara att emotse, att kollegiet såsom hittills komme att tagas i anspråk för utredning och beredning av sådana ärenden rörande egendomens förvaltning, vilka enligt den nya lagstiftningen komme under Kungl. Maj:ts prövning, och på denna väg kunde vissa ärenden, som nu frånginge kollegiets direkta handläggning, över Kungl.

Maj:t komma åter till ämbetsverket. I vilken utsträckning sådana ärenden under den nya ordningen uppkomme, vore givetvis icke nu möjligt att bedöma, men osannolikt vore icke att de många nya bestämmelserna skulle giva anledning till ej fåtaliga framställningar till Kungl. Maj:t i olika avseenden med åtföljande remisser till kollegiet. Särskilt vid övergången till den nya ordningen syntes åtskilliga spörsmål av förvaltningsrättslig innebörd kunna uppkomma, till vilkas lösning kollegiet torde komma att få medverka.

Vad angår den verkan, som minskningen i kollegiets arbetsuppgifter skulle medföra med avseende å personalbehovet inom kollegiet, framgår av utredningen, att av de ärenden, som frångå kollegiet, det största antalet och däribland de mest omfattande handläggas på kollegiets fjärde byrå. Enligt vad ämbetsverket meddelat komme i första rummet den sekreteraren på nämnda byrå åliggande föredragningen att minskas, men även för personalen i övrigt på byrån komme arbetsmängden att påverkas. Jämväl för den sekreterare, som är indelad till tjänstgöring hos generaldirektören, skulle någon minskning inträda.

Under återopande av den av kollegiet framlagda utredningen, rörande vars närmare innehåll jag tillåter mig hänvisa till kollegiets ifrågavarande skrivelse, har ämbetsverket sammanfattningsvis anfört följande:

Såsom redan i samband med förra årets anslagsäskanden berörts, ville det synas kollegiet, som om genom 1929 års organisation en väl kraftig beskärning av kollegiets arbetskrafter ägt rum. Visserligen hade antalet balanserade ärenden, räknat för verkets alla byråer, nedgått med 481 stycken, men denna nedgång hänförde sig så gott som uteslutande till den genom en extra, med särskilda medel avlönad och numera indragen föredragande verkställda avarbetningen av s. k. jordregisterärenden. Balansen å två av byråerna samt hos advokatfiskalskontoret hade visat sig stigande, trots de försök som gjorts till förekommande härav.

Tydligt vore även, att under föreliggande förhållanden föga tid bleve övrig för kollegiet att ägna uppmärksamhet åt kollegiets allmänna uppgift att följa förhållandena inom kollegiets verksamhetsområde samt att till Kungl. Maj:t avgiva framställningar och förslag till ändringar i hit hörande ämnen. Det hade befunnits svårt att medhinna de undersökningar och övrigt arbete, som krävdes för fullföljande av ämbetsverkets nämnda åliggande. I detta avseende kunde omnämnas, hurusom inom kollegiet till förberedande undersökning upptagits frågan om förutsättningarna för avskaffande av åtskilliga från äldre tid härstammande av fast egendom utgående räntor och avgifter av allehanda slag, såsom frälseräntor, landgillen, landskyld, hospitalsräntor, avgälder av till skatte försålda halländska kyrkohemman m. m. och om avveckling av andra kamerala onera samt om utmönstring från kronotiteln i jordeboken av sådana fastigheter, som rätteligen vore av skattenatur etc. Beträffande åtskilliga avgifter av nämnda beskaffenhet funnes redan bestämmelser meddelade åsyftande deras avveckling. Dessa bestämmelser hade emellertid visat sig i stor utsträckning vara ineffektiva. För åstadkommande av önskvärd uniformitet i de jorden påvilande utlagor samt enkelhet och reda i den ekonomiska samfärdseln syntes avskaffande av dylika rester av äldre kamerala pålagor vara av betydande allmänt intresse.

I detta samband borde tillika omnämnas, att kollegiet hade för avsikt att inkomma med en framställning avseende, delvis av de nu inträdda förhållandena påkallade, bestämmelser rörande ordningen för utö vandet av den rättsliga vård beträffande den kyrkliga jorden, som ålåg kollegiet. Ett bifall till sagda framställning skulle i viss mån föranleda, att ytterligare krav ställdes på kollegiets arbetsduglighet.

Under åberopande av vad sålunda anförts funne kammarkollegiet den motsedda arbetsminskningen icke böra föranleda indragning av mera kvalificerad arbetskraft. Väl torde kunna sägas, att de bortfallande ärendena ungefärligen motsvarade en sekreterares arbetsbörda. Med hänsyn till den allmänna omfattningen av kollegiets arbetsuppgifter syntes det dock vara högeligen önskvärt, att det nuvarande antalet föredragande inom kollegiet finge bibehållas och att indragningen av arbetskraft begränsades till en notarietjänst. Härför talade jämväl ovissheten, i vilken utsträckning den nya boställslagstiftningen komme att påverka kollegiets arbetsbörda, en påverkan som törhända komme att visa sig mindre än som kunde utläsas ur siffrorna för antalet av de ärenden, som frånginge kollegiet.

I fråga om anslagsposten till icke-ordinarie personal har kammarkollegium räknat med en minskning av 4,300 kronor.

*Departements-
chefen.*

Såsom framgår av den av kammarkollegium förebragta utredningen, motsvarar den minskning i arbetsuppgifterna inom kollegiet, som förändrades av den nya lagstiftningen om den kyrkliga jordens förvaltning, ungefär en sekreterares föredragning. Tillräcklig anledning att, på sätt kollegiet föreslagit, med hänsyn till verkets arbetsuppgifter i övrigt bibehålla det nuvarande antalet sekreterare är vid sådant förhållande enligt min mening icke för handen. Jag förordar därför, att en sekretariatstjänst i kollegiet uppföres på övergångsstat för att vid inträffande ledighet å tjänsten indragas. Då en sekreterare hos verket sedan flera år bestrider föredragandetjänst i regeringsrätten och på grund härav icke avlönas från kollegiets anslag, torde det icke möta hinder att redan från och med nästa budgetår minska anslaget till kammarkollegium med ett belopp av omkring 9,500 kronor, motsvarande avlöning till en sekreterare i lönegraden B 26.

Även i fråga om den med kansligöromål sysselsatta personalen kan en minskning i arbetsuppgifterna förväntas inträda på grund av förenämnda lagstiftning. Med hänsyn härtill biträder jag ämbetsverkets förslag om indragning av en notariebefattning. Då en notarietjänst i kollegiet för närvarande är vakant, kan en sådan tjänst uteslutas ur kollegiets ordinarie stat med utgången av innevarande budgetår. Den härav föranledda anslagsminskningen bör beräknas till i runt tal 7,200 kronor.

Om sålunda kammarkollegiets ordinarie personal minskas med en sekreterare och en notarie, anser jag nedsättningen av anslagsposten till icke-ordinarie personal böra begränsas till 2,000 kronor, vilket belopp ungefär motsvarar avlöningen till ett icke-ordinarie kontorsbiträde. Minskningen

torde böra hänföras till de till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän anvisade anslagsmedlen.

I överensstämmelse med vad jag nu föreslagit bör anslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän beräknas till 225,800 kronor och anslaget till icke-ordinarie befattningshavare uppföras med 36,900 kronor. Ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium bör upptagas med summan av dessa belopp eller 262,700 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels ur ordinarie staten för kammarkollegium från och med den 1 juli 1933 utesluta en sekreterare i lönegraden B 26 och en notarie i lönegraden B 21;

dels å övergångsstat för kammarkollegium från och med den 1 juli 1933 uppföra en sekreterare i lönegraden B 26;

dels godkänna följande stater för kammarkollegium, att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän,	
<i>förslagsanslag</i>	kronor 225,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	» 36,900
	Summa kronor 262,700

B. Övergångsstat.

Avlöning, <i>förslagsanslag</i>	kronor 9,500;
<i>dels</i> ock minska ordinarie förslagsanslaget till kammarkollegium	
nu	kronor 281,400
med	» 18,700
till	» 262,700.

[4.] 2. Statskontoret. Ordinarie förslagsanslaget till statskontoret är alltsedan budgetåret 1928/1929 uppfört i riksstaten med 317,400 kronor. I den från och med samma budgetår gällande ordinarie avlöningsstaten för statskontoret är för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. beräknat ett förslagsanslag av 57,700 kronor. Av detta belopp må enligt Kungl. Maj:ts beslut den 1 juni 1928 användas till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst kronor 40,000 till avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän m. m., förslagsvis » 3,140 till extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning, övertidsersättning m. m., högst » 14,560.

Statskontoret har den 3 september 1932 avgivit utlåtande i anledning av granskningsnämndens förut omförmälda promemoria angående begränsning av kostnaderna för icke-ordinarie statliga befattningshavare. Statskontoret har därvid framhållit, att ämbetsverket under de senaste åren kommit att få en alltmera ökad arbetsbörda. På grund härav vore möjligheterna till besparingar mycket ringa. Emellertid kunde enligt statskontorets mening två befattningar i 18:e lönegraden vid inträffande ledigheter utbytas mot befattningar i 11:e lönegraden. Då statskontoret utgått från att åtminstone ett sådant utbyte skulle kunna äga rum under år 1933, har ämbetsverket ansett en sänkning med 2,000 kronor av anslaget till icke-ordinarie befattningshavare vara möjlig.

För egen del är jag av den uppfattningen, att statskontorets anslag till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare kan minskas med större belopp än ämbetsverket sålunda föreslagit. Under erinran om vad granskningsnämnden uttalat och jag förut föreslagit i fråga om motsvarande anslag under finansdepartementet finner jag mig böra förorda, att statskontorets anslag nedsättes med 5,000 kronor, vilken minskning torde böra beräknas å anslagsposten till extra befattningshavare m. m.

Med åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande stater för statskontoret, att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

Ordinarie avlöningsstat.		
Avlöningar till ordinarie tjänstemän,		
<i>förslagsanslag</i>	kronor	257,300
Avlöningar till icke-ordinarie befatt-		
ningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	»	52,700
Summa kronor		310,000

Övergångsstat.		
Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>		
<i>dels</i> ock minska <i>ordinarie</i> förslagsanslaget till stats-		
kontoret		
nu	kronor	317,400
med	»	5,000
till	»	312,400.

Mynt- och justeringsverket.

[5.] 3. Mynt- och justeringsverket. Ordinarie förslagsanslaget till mynt- och justeringsverket är för innevarande budgetår uppfört med 402,000 kronor.

Den 17 juni 1932 har Kungl. Maj:t fastställt följande, av 1932 års riksdag godkända stat för verket, att tillämpas från och med budgetåret 1932/1933:

Stat.

A. Avlöningsstat m. m.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	65,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	»	59,900
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	1,600
Arvoden till kontrollstämplingsförrättare, <i>förslagsanslag</i>	»	23,500
Avlöningar till verkmästare, förmän och arbetare, <i>förslagsanslag</i>	»	175,000
Pensioner, <i>förslagsanslag</i>	»	6,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	»	71,000
Summa kronor		402,000.

Tillika har Kungl. Maj:t förordnat, att det i avlöningsstaten upptagna förslagsanslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare icke må överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Genom beslut förenämnda dag, den 17 juni 1932, har Kungl. Maj:t vidare förordnat, att omkostnadsstaten för verket under budgetåret 1932/1933 skall hava följande utseende:

Omkostnadsstat.

Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	16,000
Fastigheten, <i>förslagsvis</i>	»	4,500
Bränsle, <i>förslagsvis</i>	»	10,000
Elektrisk kraft och belysning, <i>förslagsvis</i>	»	6,800
Maskiner och diverse materialier, <i>förslagsvis</i>	»	19,200
Laboratorieutensilier, kemikalier m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3,000
Läkarvård och medicin, <i>förslagsvis</i>	»	2,000
Omkostnader för myntutväxlingen, <i>förslagsvis</i>	»	1,500
Tjänsteresor, <i>förslagsvis</i>	»	2,000
Omkostnader i övrigt, <i>förslagsvis</i>	»	6,000

Summa kronor 71,000.

Förutom ordinarie förslagsanslaget till mynt- och justeringsverket finnes å riksstaten för innevarande budgetår anvisat ett extra anslag av 22,900 kronor till mynt- och justeringsverkets verksamhet. Detta anslag är avsett för bestridande av avlöningar åt personal vid verkets år 1931 inrättade justeringsverkstad, vid vilken verket bedriver justeringsverksamhet för Stockholms stad och län med undantag av Nynäshamns köping (motsvarande justerardistrikt nr 1—4). Genom beslut den 17 juni 1932 har Kungl. Maj:t medgivit, att med anlitande av ifrågavarande an-

slag må hos mynt- och justeringsverket under budgetåret 1932/1933 tills vidare vara anställda en föreståndare för justeringsverkstaden med avlöning såsom befattningshavare å extra stat i lönegraden B 21 och en biträdande justerare med arvode efter 4,800 kronor för år samt att av samma anslag ytterligare må användas högst 12,000 kronor för anställande av personal i övrigt för verkstaden.

I skrivelse den 13 september 1932 har mynt- och justeringsverket gjort framställning om anslag till verket för budgetåret 1933/1934.

Vad först *avlöningsstaten* angår, har verket upprepat sitt i skrivelse den 12 september 1931 framställda förslag, att två proberaretjänster samt en kansliskrivare- och en kanslibiträdesbefattning måtte uppföras å ordinarie stat. Vid bifall till detta förslag skulle anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän behöva ökas med 16,926 kronor, var emot anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare kunde minskas med 14,856 kronor.

Beträffande utgifterna å sistnämnda anslagspost, i staten för innevarande budgetår upptagen till 59,900 kronor, har mynt- och justeringsverket beräknat, att lönerna för nu stadigvarande anställd personal under budgetåret 1933/1934 komme att uppgå till 55,493 kronor. Emellertid vore arbetet vid såväl kontroll- som justeringsavdelningarna av växlande natur och särskilt vid tiden före de stora högtiderna anhopades arbetet på kontrollavdelningen så avsevärt, att verket alltid måst anlita betydande mängd extra arbetskraft. Detsamma gällde om nyårstiden på justeringsavdelningen. I vilken grad detta komme att bliva fallet under budgetåret 1933/1934, undandrog sig givetvis nu bedömande. Under förutsättning likväl, att förhållandena icke underginge någon större förändring, syntes någon minskning av ifrågavarande anslagspost kunna företagas, och ville verket föreslå en sänkning med 2,000 kronor.

Därest omförmälda tjänster uppfördes å ordinarie stat, borde sålunda enligt mynt- och justeringsverkets förslag anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till icke-ordinarie befattningshavare uppföras med respektive 82,000 kronor och 43,000 kronor.

Av övriga anslagsposter under avlöningsstaten kunde enligt mynt- och justeringsverkets mening anslagsposten till arvoden till kontrollstämpningsförrättare minskas med förslagsvis 1,500 kronor eller till 22,000 kronor. Anslagsposterna till vikariatsersättningar, till avlöningar till verkmästare, förmän och arbetare samt till pensioner borde däremot bibehållas oförändrade.

Avlöningsstatens slutsumma skulle alltså enligt ämbetsverkets förslag minskas från 331,000 kronor till 329,600 kronor.

I fråga om *omkostnadsstaten* har mynt- och justeringsverket erinrat, att i anslagsposten till maskiner och diverse materialier inginge ett belopp av 5,000 kronor för förnyelse av materiel, som av verket ställdes till för-

fogande för justerarna i distrikten, samt ett belopp av 2,000 kronor för förnyelse av materiel, som verket tillhandahölle kontrollstämplingsförrättarna. Det har syntts verket rimligt, att under nu föreliggande ekonomiska situation denna förnyelse finge gå i långsammare tempo än som förut beräknats och att endast för arbetets fortgång absolut oundgänglig nyanskaffning verkställdes. Under sådana omständigheter syntes berörda anslagspost kunna sänkas med 5,000 kronor.

Enligt vad ämbetsverket vidare meddelat hade under de senare åren vid verket pågått arbeten i syfte att nedbringa kostnaderna för bränsle, i nu gällande stat beräknade till 10,000 kronor. Dessa arbeten, som bestått i förbättringar och förenklingar i det tekniska förfarandet vid myntfabrikationen, hade nu förts till resultat, som syntes vara av betydande värde, och hade i stort sett medfört en besparing av cirka 20 procent av verkets totala bränslekostnad. I enlighet härmed syntes anslagsposten till bränsle kunna nedsättas från 10,000 kronor till 8,000 kronor.

Ämbetsverket har även ansett, att anslagsposten till skrivmaterialier och expenser m. m. möjligen kunde för ett år nedsättas från 16,000 kronor till 14,000 kronor och anslagsposten till omkostnader i övrigt från 6,000 kronor till 5,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda föreslagits skulle omkostnadsstaten för budgetåret 1933/1934 kunna minskas från 71,000 kronor till 61,000 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till mynt- och justeringsverket skulle alltså enligt ämbetsverkets förslag nedsättas med sammanlagt 11,400 kronor eller till 390,600 kronor.

Slutligen har mynt- och justeringsverket ansett erforderligt, att till avlöningar åt personal å justeringsverkstaden liksom för innevarande budgetår även för budgetåret 1933/1934 anvisas ett extra anslag av 22,900 kronor.

I fråga om det av mynt- och justeringsverket ånyo framställda förslaget om uppförande på ordinarie stat av två befattningar såsom proberrare samt en kansliskrivare- och en kanslibiträdestjänst vill jag erinra, att, på sätt framgår av 1932 års statsverksproposition, föredragande departementschefen i dåvarande läge ansåg sig icke böra förorda en sådan åtgärd. Icke heller nu synas mig tillräckliga skäl föreligga att biträda ifrågavarande förslag. På grund härav bör anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 65,000 kronor. Anslagsposten till icke-ordinarie befattningshavare bör, i anslutning till vad verket föreslagit i fråga om begränsning av kostnaderna för sådan personal, nedsättas med 2,000 kronor till 57,900 kronor.

*Departements-
chefen.*

Vad angår den under avlöningsstaten uppförda anslagsposten till arvoden till kontrollstämplingsförrättare, vilken post mynt- och justeringsverket ansett kunna minskas med 1,500 kronor, får jag erinra, att Kungl.

Maj:t den 23 december 1932 utfärdat kungörelse (nr 591) angående ändrad lydelse av §§ 16, 20 och 23 ordningsstadgan den 18 oktober 1912 (nr 367) för tillverkning av guld- och silverarbeten m. m. Enligt denna kungörelse hava arvoden till kontrollstämplingsförrättarna i vissa fall underkastats begränsning. Den härav föranledda kostnadsbesparingen kan uppskattas till omkring 3,000 kronor för år. Vid iakttagande jämväl av den av mynt- och justeringsverket föreslagna minskningen med 1,500 kronor synes alltså anslagsposten till arvoden till kontrollstämplingsförrättare böra nedsättas från 23,500 kronor till 19,000 kronor.

Beträffande omkostnadsstaten har mynt- och justeringsverket föreslagit nedsättning av följande anslagsposter, nämligen skrivmaterialier och expenser m. m. med 2,000 kronor, maskiner och diverse materialier med 5,000 kronor, bränsle med 2,000 kronor samt omkostnader i övrigt med 1,000 kronor. Mot vad mynt- och justeringsverket sålunda föreslagit har jag intet annat att erinra än att minskningen av anslagsposten till bränsle med hänsyn till belastningen under nästföregående budgetår torde kunna beräknas till 3,000 kronor. Sammanlagda nedsättningen å omkostnadsstaten skulle alltså utgöra 11,000 kronor, varvid slutsumman för denna stat skulle utgöra 60,000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit kommer staten för mynt- och justeringsverket att sluta å 384,500 kronor, med vilket belopp ordinarie förslagsanslaget till verket bör uppföras.

Extra anslaget till mynt- och justeringsverkets verksamhet skulle enligt verkets förslag för nästkommande budgetår uppföras med 22,900 kronor eller samma belopp som för innevarande budgetår. Häremot har jag icke funnit anledning till erinran. Rörande detta anslag gör jag framställning under nästföljande punkt.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag under denna punkt hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande stat för mynt- och justeringsverket, att tillämpas från och med budgetåret 1933/1934:

Stat.

A. Avlöningsstat m. m.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor	65,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	»	57,900
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	1,600
Arvoden till kontrollstämplingsförrättare, <i>förslagsanslag</i>	»	19,000
Avlöningar till verkmästare, förmän och arbetare, <i>förslagsanslag</i>	»	175,000
Pensioner, <i>förslagsanslag</i>	»	6,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för driften, *förslags-**anslag* kronor 60,000

Summa kronor 384,500;

dels ock minska *ordinarie* förslagsanslaget till
mynt- och justeringsverket

nu kronor 402,000

med » 17,500

till » 384,500.

[6.] 4. **Mynt- och justeringsverkets verksamhet.** Under hänvisning till vad jag under nästföregående punkt anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till mynt- och justeringsverkets verksamhet för
budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra*
anslag av kronor 22,900.

Kammarrätten.

[7.] 5. **Kammarrätten.** Ordinarie förslagsanslaget till kammarrätten är i riksstaten uppfört med ett belopp av 355,200 kronor. För upprätthållande av kammarrättens verksamhet har för budgetåret 1932/1933 anvisats ett extra anslag å 135,000 kronor. Till bestridande av ersättningar åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering är slutligen å extra stat för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

I fråga om användningen av det till kammarrätten anvisade ordinarie anslaget gäller enligt Kungl. Maj:ts beslut den 12 april 1929, att antalet befattningar å kammarrättens ordinarie avlöningsstat jämte de för vederbörande befattningar avsedda lönegrader skall från och med den 1 juli 1929 vara bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 president	A 3
18 kammarrättsråd	B 30
1 sekreterare	B 24
1 aktuarie	B 21
8 notarier	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2

samt att å överflyttningsstat skola från och med den 1 juli 1929 vara upptagna följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 byråchef	B 30
1 förste kanslisekreterare	B 26
1 andre kanslisekreterare	B 21.

Kungl. Maj:t har den 12 juni 1931 fastställt följande stater för kammar-rätten, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 331,200
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ..	» 13,000
<i>Förslagsanslag</i> kronor 347,700.	

B. Överflyttningsstat.

Avlöningar och vikariatsersättningar, förslagsanslag kronor 7,500.

Enär byråchefen och förste kanslisekreteraren på överflyttningsstat varit förordnade att uppehålla tjänster utom verket, hava medel för deras avlönande icke beräknats på överflyttningsstaten för sistförflutet och innevarande budgetår, och har nämnda stat alltså endast upptagit avlöningsmedel för en andre kanslisekreterare.

Beträffande användningen av det till kammarrättens verksamhet anvisade extra anslaget av 135,000 kronor har Kungl. Maj:t den 17 juni 1932 förklarat, bland annat,

att med anlitande av sagda anslag finge hos kammarrätten vara anställda

I) tills vidare under budgetåret 1932/1933

dels följande befattningshavare med placering i härefter angivna lönegrader, nämligen:

Befattning	Lönegrad
7 assessorer	B 27
2 extra föredragande	B 24
3 extra kontorsbiträden	B 4
2 extra skrivbiträden	B 2,

dels ock nio amanuenser med halvtidstjänstgöring;

II) tills vidare under budgetåret 1932/1933, så länge den på överflyttningsstat uppförde byråchefen vore förhindrad att tjänstgöra såsom ad-

jungerad ledamot i kammarrätten, ett extra kammarrättsråd med avlöning enligt lönegraden B 30;

III) tills vidare under budgetåret 1932/1933, så länge den på överflyttningsstat uppförde förste kanslisekreteraren vore förhindrad att tjänstgöra såsom adjungerad ledamot i kammarrätten, en assessor med avlöning enligt lönegraden B 27;

IV) tills vidare under tiden från och med den 1 juli till och med den 31 oktober 1932, så länge kammarrätten förfogade över lokaler i fastigheten nr 5 i kvarteret Rosenbad i Stockholm, en extra expeditivsvakt med avlöning enligt lönegraden B 5;

samt att kammarrätten finge av förevarande anslag i mån av behov använda

dels högst 4,000 kronor till ersättning åt vikarier för de från anslaget avlönade befattningshavarna,

dels ock högst 3,000 kronor till bestridande av renskrivningskostnad i ämbetsverket.

Kungl. Maj:t har sedermera meddelat särskilt beslut om bestridande av kostnader för den extra session å kammarrättens avdelning för fastighets- och virkestaxering m. m., som hållits under år 1932. Enligt § 2 kungörelsen den 26 april 1929 (nr 104) med särskilda föreskrifter om handläggning i kammarrätten av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering skall — utöver den ordinarie session å avdelningen, som påbörjas året näst efter det, då allmän fastighetstaxering ägt rum — extra session efter presidentens bestämmande hållas, när det med hänsyn till antalet inkomna mål prövas erforderligt, dock minst en gång årligen. Sedan från kammarrätten anmälts, att extra session å nämnda avdelning skulle taga sin början den 10 oktober 1932, har Kungl. Maj:t genom beslut den 9 september 1932 förklarat,

att av de hos kammarrätten anställda assessorerna tre skulle, under det arbete år 1932 påginge å kammarrättens avdelning för handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering, tjänstgöra å sagda avdelning;

att kammarrätten finge med anlitande av det för budgetåret 1932/1933 till kammarrättens verksamhet anvisade extra anslaget intill ett belopp av högst 1,450 kronor anställa erforderlig kanslipersonal under den tid arbetet å nämnda avdelning år 1932 påginge;

samt att kammarrätten finge av omförmälda anslag, i mån av behov, bestrida

dels ökad kostnad för biträde av icke-ordinarie kanslipersonal i anledning av handläggningen av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering med högst 800 kronor,

dels ock arvode åt ordföranden å avdelningen för handläggning av nyssnämnda mål med 500 kronor för år räknat.

I skrivelse den 15 september 1932 har kammarrätten gjort framställning om anslag till kammarrätten och dess verksamhet m. m. för budgetåret 1933/1934.

Kammarrätten har därvid förklarat sig sakna anledning att föreslå någon ändring i ordinarie avlöningsstaten för verket, såvitt angår avlöningar till ordinarie tjänstemän samt vikariatsersättningar. Då kammarrätten vidare ansett det kunna antagas, att två av de befattningshavare, vilka äro uppförda på överflyttningsstat, nämligen en byråchef och en förste kanslisekreterare, under hela budgetåret 1933/1934 komme att fortfarande vara upptagna av förordnanden å tjänster utom verket, har kammarrätten icke heller funnit anledning till ändring i avseende å det belopp, som beräknats till avlöningar och vikariatsersättningar å överflyttningsstaten.

Vad angår det i kammarrättens ordinarie stat ingående beloppet, 13,000 kronor, som avsetts till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m., har kammarrätten i sin föreliggande skrivelse anført, att ifrågavarande medel användes av kammarrätten dels till ersättning åt extra expeditionsvakter för tillfällig tjänstgöring och dels till gratifikation för extra tjänstemän för utfört arbete. Mera stadigvarande avlöning åt icke-ordinarie befattningshavare utginge däremot icke från ifrågavarande anslagspost. Sammanlagda utgifterna från anslagsposten hade under budgetåren 1929/1930, 1930/1931 och 1931/1932 i runt tal uppgått till respektive 9,980, 9,820 och 10,130 kronor. För budgetåret 1933/1934 kunde motsvarande utgifter antagas stanna vid ungefär samma belopp som under budgetåret 1931/1932. Med beaktande av vad granskningsnämnden anført i sin promemoria angående icke-ordinarie statliga befattningshavare funne sig kammarrätten i anledning av vad nyss anförts böra ifrågasätta någon minskning av omförmälda anslagspost. Denna minskning syntes lämpligen kunna bestämmas till 2,700 kronor, i vilket fall hela det ordinarie förslagsanslaget till kammarrätten skulle upptagas till 352,500 kronor.

I fråga om extra anslagsmedel till upprätthållande av kammarrättens verksamhet har ämbetsverket erinrat, att det för innevarande budgetår anvisade anslaget för ändamålet bland annat vore avsett till avlöning åt dels ett extra kammarrättsråd och en assessor tills vidare under budgetåret, så länge förenämnda två befattningshavare på överflyttningsstat vore förhindrade att tjänstgöra såsom adjungerade ledamöter i kammarrätten, dels ock tills vidare under budgetåret ytterligare sju assessorer. Under förutsättning att, såsom kammarrätten antagit, de båda befattningshavarna på överflyttningsstat icke heller under nästa budgetår komme att uppehålla sina befattningar inom verket, erfordrades fortfarande i deras ställe två ledamöter på extra stat, av vilka den ene liksom för närvarande borde erhålla ställning såsom kammarrättsråd.

Under hänvisning till att frågan om antalet därutöver erforderliga assessorer sammanhänge med storleken av kammarrättens nuvarande arbetsbalans, har kammarrätten meddelat vissa uppgifter rörande arbets-

balansen vid ingången av september månad 1932. Dessa uppgifter utvisa, såsom kammarrätten framhållit, att under de första åtta månaderna av år 1932 avgjorts sammanlagt 4,819 mål, under det att antalet under motsvarande tid år 1931 avgjorda mål (andra än fastighetstaxerings- och virkestaxeringsmål) utgjort 3,667. Vid utgången av augusti månad 1932 balanserade mål utom fastighetstaxerings- och virkestaxeringsmål hava uppgått till ett antal av 10,134, medan motsvarande siffra år 1931 varit 10,365. Att arbetsbalansen icke kunnat i högre grad nedbringas har kammarrätten förklarat därmed att såväl de från nästföregående år balanserade som de under året inkomna målens antal varit större under år 1932 än under år 1931.

Enligt vad kammarrätten vidare anför, hade de tre assessorer, som förordnats att tjänstgöra å kammarrättens avdelning för handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering vid den extra sessionen år 1932, för målens beredning till föredragning befriats från annan tjänstgöring från och med den 12 september 1932. Då den omförmälda sessionen beräknats komma att pågå 8 å 10 veckor, måste givetvis en icke obetydlig minskning inträda i avseende å det antal mål, andra än fastighetstaxerings- och virkestaxeringsmål, vilka eljest kunnat medhinnas under återstående del av år 1932.

Med hänsyn till vad nu anförts och då det kunde befaras, att den tendens till ökning beträffande antalet inkommande mål, vilken under år 1932 gjort sig gällande, skulle fortsätta även under följande år, ansåge kammarrätten det vara oundgängligt, att jämväl för budgetåret 1933/1934 antalet assessorer i kammarrätten bestämdes till sju, oberäknat den förut omförmälda assessor, som skulle tjänstgöra i stället för den på överflyttningsstaten upptagne förste kanslissekreteraren.

Under tiden för den extra session, som jämlikt § 2 i förenämnda kungörelse skulle hållas å kammarrättens fastighetstaxeringsavdelning under år 1933, samt under den förberedelsetid, som måste lämnas de assessorer, vilka skulle ombesörja föredragningen å avdelningen, erfordrades viss utökning av kammarrättens kanslipersonal. Härutinnan har kammarrätten anför, följande:

Då det icke läte sig göra att för närvarande beräkna, huru lång tid nämnda session komme att fortgå samt huru många assessorer som behövde placeras å avdelningen, kunde det icke heller med säkerhet nu angivas, i vilken omfattning nämnda utökning av kanslipersonalen bleve erforderlig.

I kammarrättens skrivelse den 24 september 1931 med framställning om anslag till kammarrätten och dess verksamhet för budgetåret 1932/1933 hade utgifterna i samband med den session å fastighetstaxeringsavdelningen, som komme att under loppet av budgetåret hållas, beräknats sålunda: avlöning åt två amanuenser med heltidstjänstgöring under en tid av en månad samt en amanuens med heltidstjänstgöring och en amanuens med halvtidstjänstgöring under en tid av tre månader, kostnad för bi-

träde av icke-ordinarie kanslipersonal i anledning av handläggningen av de till avdelningen hörande målen, högst 1,000 kronor, samt arvode åt ordföranden å avdelningen, 200 kronor. Till grund för nämnda beräkning hade legat det antagandet, att sessionen skulle behöva pågå under en tid av tre månader, att å avdelningen komme att placeras fyra assessorer och att till förberedelsetid åt dessa assessorer erfordrades en tid av en månad. Såsom framgått av kammarrättens skrivelse angående användande av det för budgetåret 1932/1933 till kammarrättens verksamhet anvisade extra anslaget, såvitt anginge utgifter i samband med session år 1932 å fastighetstaxeringsavdelningen, hade de sålunda beräknade utgifterna kunnat icke obetydligt minskas.

Ehuru det förefölle sannolikt, att utgifterna i samband med extra session å fastighetstaxeringsavdelningen år 1933 icke skulle överstiga motsvarande utgifter år 1932, ansåge sig dock kammarrätten böra hemställa, att vid fastställande av det för budgetåret 1933/1934 nödiga extra anslaget till kammarrättens verksamhet omförmälda utgifter beräknades på sätt av kammarrätten angivits i skrivelsen den 24 september 1931.

Genom beslut den 22 januari 1932 hade Kungl. Maj:t medgivit, att kammarrätten — som tidigare erhållit rätt att från och med år 1929 tills vidare för kammarrättens särskilda avdelning för handläggning av mål angående fastighetstaxering med mera disponera vissa närmare angivna lokaler i fastigheten nr 5 i kvarteret Rosenbad i Stockholm — finge fortfarande tills vidare förfoga över somliga av de nämnda lokalerna. Under förutsättning att dessa lokaler finge av kammarrätten begagnas jämväl under budgetåret 1933/1934, erfordrades för vakthållning hos den dit förlagda avdelningen av kammarrätten en extra expeditionsvakt. Då i det för innevarande budgetår anvisade extra anslaget inräknats avlönning åt en dylik expeditionsvakt, placerad i lönegrad B 5, allenast för en tid av fyra månader, hemställdes om en höjning av anslaget i denna del med 1,472 kronor.

Beträffande övriga delar av det extra anslaget till kammarrättens verksamhet har kammarrätten ansett någon ändring icke böra ske.

Till bestridande av ersättningar åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering bör enligt kammarrättens mening för budgetåret 1933/1934 beräknas ett belopp av 3,000 kronor.

Med åberopande av vad i det föregående anförts har kammarrätten hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande stater för kammarrätten, att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 331,200
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ...	» 10,300

Summa kronor 345,000

B. Överflyttningsstat.

Avlöningar och vikariatsersättningar, förslagsanslag kronor 7,500;

dels minska ordinarie förslagsanslaget till kammarrätten med 2,700 kronor till 352,500 kronor;

dels till upprätthållande av kammarrättens verksamhet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 136,500 kronor;

dels ock till ersättningar åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering anvisa ett extra förslagsanslag av 3,000 kronor.

Sedan byråchefen på överflyttningsstat med utgången av år 1932 entledigats från honom meddelat förordnande å annan tjänst, har han numera återgått till tjänstgöring i kammarrätten.

I fråga om ordinarie förslagsanslaget till kammarrätten har ämbetsverket föreslagit en minskning med 2,700 kronor av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Detta förslag föranleder ingen erinran från min sida. Med avseende på beräkningen av kammarrättens anslag är emellertid vidare att märka, att den på överflyttningsstat uppförde byråchefen med ingången av år 1933 återgått till tjänstgöring i kammarrätten, varför det för nämnda stat beräknade avlöningsanslaget bör ökas med ett belopp av i runt tal 11,500 kronor. Ordinarie förslagsanslaget till kammarrätten torde alltså böra uppföras med 364,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Vad härefter angår det extra anslaget till kammarrättens verksamhet har detta, såsom av det föregående framgår, bland annat anlitats till avlöningar åt ett extra kammarrättsråd och en assessor, vilka under ledighet för byråchefen och förste kanslissekreteraren på överflyttningsstat varit förordnade såsom ledamöter i dessas ställe, ävensom till avlönande av kammarrättens övriga assessorer. Enär byråchefen på överflyttningsstat numera återgått till kammarrätten, böra medel icke längre beräknas för avlönande av något extra kammarrättsråd. Däremot bör fortfarande förste kanslissekreteraren på överflyttningsstat under ledighet ersättas med en assessor. Förutom denne äro för innevarande budgetår sju assessorer förordnade i kammarrätten. Förordnandet av den sjunde assessorn har motiverats av önskvärdheten att motverka den minskning i avarbetningen av balansen, som föranledes av att vissa av kammarrättens arbetskrafter tagas i anspråk för den under budgetåret infallande extra sessionen å kammarrättens avdelning för handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering. För budgetåret 1933/1934 har kammarrätten hemställt om medel för avlönande av samma antal assessorer som för nu löpande budgetår. Med hänsyn till den jämförelsevis stora arbetsbalansen i kammarrätten samt till att jämväl under nästa budgetår enligt gällande bestämmelser en extra session torde komma att anordnas

å ämbetsverkets fastighetstaxeringsavdelning, anser jag mig böra tillstyrka kammarrättens förslag härutinnan.

Kammarrätten har vidare hemställt om medel för avlönande under nästa budgetår av en extra expeditionsvakt för vakthållning i verkets lokaler i kvarterat Rosenbad i Stockholm. Detta förslag föranleder i och för sig ingen erinran från min sida. Enligt vad jag inhämtat torde emellertid extra anslaget till kammarrättens verksamhet kunna lämna tillgång även till bestridande av nämnda avlöningskostnad, utan att någon höjning med hänsyn härtill behöver beräknas å anslaget.

Extra anslaget till kammarrättens verksamhet bör på grund av vad förut anförts för budgetåret 1933/1934 minskas med ett belopp av 10,000 kronor, motsvarande ungefärligen avlöningen till ett extra kammarrättsråd. Anslaget bör alltså uppföras med 125,000 kronor. Enligt kammarrättens hemställan bör vidare även för budgetåret 1933/1934 ett extra förslagsanslag av 3,000 kronor anvisas till ersättningar åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering. Rörande nu nämnda båda extra anslag gör jag framställning under nästföljande punkter.

Under nu förevarande punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande stater för kammarrätten, att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän,	
<i>förslagsanslag</i>	kronor 331,200
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> ..	» 3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befatt-	
ningshavare m. m.	» 10,300
	Summa kronor 345,000

B. Överflyttningsstat.

Avlöningar och vikariatsersättningar,	
<i>förslagsanslag</i>	kronor 19,000;
<i>dels</i> ock höja <i>ordinarie</i> förslagsanslaget till kam-	
marrätten	
nu	kronor 355,200
med	» 8,800
till	» 364,000.

[8.] **6. Kammarrättens verksamhet.** Under hänvisning till vad jag under anslaget till kammarrätten anført får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till kammarrättens verksamhet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av .. kronor 125,000.

[9.] 7. Ersättningar åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering. Under återopande av vad jag under anslaget till kammarrätten anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till ersättningar åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 3,000.

Statistiska centralbyrån.

8. Statistiska centralbyrån. Statistiska centralbyrån har i sin den 31 augusti 1932 avlåtna skrivelse angående anslag för budgetåret 1933/1934 hemställt, att ordinarie förslagsanslaget till centralbyrån måtte uppföras med oförändrat belopp av 297,200 kronor, samt därvid framhållit, att en minskning av ifrågavarande anslagsmedel icke utan men för arbetets säkra och behöriga gång kunde tillrådas. För egen del finner jag mig icke heller hava anledning föreslå ändring i ordinarie anslaget till centralbyrån.

Emellertid hava under statistiska centralbyrån, vid sidan av det ordinarie anslaget till detta verk, alltsedan år 1920 extra anslag varit beviljade för bortarbetande av den arbetsbalans, som efter hand uppstått i centralbyrån, ävensom för vissa periodiska statistiska arbeten, främst utarbetandet av valstatistik. Från ifrågavarande anslagsmedel, vilka från och med budgetåret 1924/1925 varit av reservationsanslags natur, har vidare avlönats en amanuens för i första rummet arkivets och bibliotekets behöriga ordnande och skötsel.

Med hänsyn till förefintliga reservationer hava under det extra anslaget till statistiska centralbyråns verksamhet för innevarande budgetår medel allenast beräknats för utarbetandet av statistiken över riksdagsmannavalen 1932. Såsom framgår av statsverkspropositionen till 1932 års riksdag (sjunde huvudtiteln, sid. 27), hade statistiska centralbyrån beräknat kostnaderna för ifrågavarande statistik till 34,900 kronor. Emellertid förordade föredragande departementschefen, att den del av statistikarbetet, som grundade sig på behandlingen av röstlängderna (tabellerna över diskvalifikationsgrunder och över yrkesgruppering), skulle uppskjutas till budgetåret 1933/1934, varigenom en lättnad i anslagsbehovet för budgetåret 1932/1933 skulle ernås. Under denna förutsättning har anslaget för sistnämnda budgetår begränsats till 15,300 kronor. Genom beslut den 16 september 1932 har Kungl. Maj:t förklarat, att med anli-

tande av anslaget må hos statistiska centralbyrån avlönas en extra aktuarie i lönegraden B 21 ävensom den icke-ordinarie personal i övrigt, som erfordras för det med anslaget avsedda ändamålet.

Granskningsnämnden har i avgiven promemoria rörande anslag under sjunde huvudtiteln föreslagit, att den del av statistikbearbetningen rörande 1932 års riksdagsmannaval, som grundade sig på behandling av röstlängderna och som avsetts att bekostas av anslagsmedel för nästa budgetår, måtte inställas samt att förevarande anslag måtte nedsättas med motsvarande belopp.

Statistiska centralbyrån har i förutnämnda skrivelse den 31 augusti 1932 med hänsyn till förefintligheten av en reservation å anslaget till centralbyråns verksamhet, vid löpande budgetårs ingång uppgående till 7,205 kronor, avstått från att begära särskilda medel för arkivets och bibliotekets ordnande och skötsel samt har ej heller ifrågasatt anvisande av medel för bortarbetande av arbetsbalans.

I anledning av vad granskningsnämnden uttalat rörande statistiken över riksdagsmannavalen har statistiska centralbyrån anført, att ämbetsverket väl alltjämt ansåge en bearbetning efter yrkesgrupper av det valstatistiska materialet vara av synnerligt intresse men att ämbetsverket på grund av de sparsamhetsdirektiv, som meddelats av Kungl. Maj:t, funne sig böra godtaga granskningsnämndens förslag såsom en extraordinär besparingsåtgärd. Då en avsevärd behållning ännu förefunnnes å anslaget till centralbyråns verksamhet, syntes denna få täcka utom förutnämnda behov jämväl den osäkerhetsmarginal, som kunde förefinnas i det beräknade biträdesbehovet för valstatistiken. Vid sådant förhållande skulle för valstatistik icke föreligga något anslagsbehov för instundande budgetår.

Statistiska centralbyrån har alltså för nästkommande budgetår icke gjort framställning om något extra anslag till centralbyråns verksamhet.

I anslutning till vad som sålunda uttalats av granskningsnämnden och statistiska centralbyrån, kommer jag icke att hemställa om anslag för budgetåret 1933/1934 till ifrågavarande ändamål.

Då enligt vad nyss nämnts någon ändring i ordinarie förslagsanslaget till statistiska centralbyrån icke ifrågasatts, torde å riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagas:

Statistiska centralbyrån, *oförändrat ordinarie förslags-*
anslag kronor 297,200.

9. Bibliotekets underhållande, oförändrat ordinarie reser-
vationsanslag kronor 4,000.

[10.] **10. Personal vid 1930 års allmänna folkräkning.** För avlöningar åt personal vid 1930 års allmänna folkräkning anvisades av 1930 års

riksdag å extra stat för budgetåret 1930/1931 ett reservationsanslag av 43,000 kronor. Den utredning, som låg till grund för riksdagens beslut i ämnet, återfinnes i 1930 års statsverksproposition, sjunde huvudtiteln, sid. 46—70. Till samma ändamål anvisades för budgetåret 1931/1932 ett extra reservationsanslag av 158,100 kronor.

För innevarande budgetår har till avlönande av personal vid nämnda folkräkning anvisats ett extra reservationsanslag av 170,500 kronor. Beträffande användningen av detta anslag har Kungl. Maj:t den 20 maj 1932 medgivit, att med anlitan av detsamma må hos statistiska centralbyrån avlönas två extra aktuarier i lönegraden B 21 ävensom den icke-ordinarie personal i övrigt, som erfordras för det med anslaget avsedda ändamålet. I detta sammanhang har Kungl. Maj:t vidare förklarat, att till förste aktuarie å statistiska centralbyråns befolkningsstatistiska afdelning, vilken förordnas att vara föredragande för folkräkningsärenden, må tills vidare under budgetåret 1932/1933 under sådant förordnande utgå lönetillägg med belopp, motsvarande den vikariatsersättning, som enligt 19 § 1 mom. avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skulle tillkomma honom vid vikariat å befattning i lönegraden B 30.

Granskningsnämnden har i förenämnda promemoria räknat med att anslaget till avlöningar åt personal vid 1930 års allmänna folkräkning för nästkommande budgetår skulle kunna genom ianspråktagande av reservationer samt genom andra åtgärder minskas med minst 30,000 kronor.

Statistiska centralbyrån har i sin skrivelse den 31 augusti 1932 angående anslag för budgetåret 1933/1934 hänvisat till att vid ingången av löpande budgetår å ifrågavarande anslag förefunnits en behållning av 15,218 kronor, uppkommen dels genom vissa längre sjukledigheter för personalen, dels genom att beräknad personalstyrka icke lämpligen kunnat till fullo insättas. Med utökande av arbetsstyrkan till avsedd numerär skulle, därest denna numerär hölles effektivt uppe, dylik besparing ej komma att ske under löpande budgetår. Emellertid kunde ett dylikt tillfälligt inkallande av personal för korta perioder icke lämpligen förekomma, varför å anslaget någon behållning ytterligare vore att förvänta, vars storlek helt vore beroende av ledigheternas omfattning. Det vore i varje fall osannolikt, att ett så stort belopp som inalles 30,000 kronor skulle kunna på så vis frigöras. De andra åtgärder som granskningsnämnden omförmålt kunde icke gärna bestå i annat än tillfällig personalreducering, alldenstund någon inskränkning i själva folkräkningsprogrammet icke ifrågasatts. En dylik personalreducering medförde givetvis någon försening av folkräkningsarbetets slutförande. Att med en eller annan månad försena resultatets slutliga framläggande kunde centralbyrån visserligen ej tillmäta en sådan betydelse, att en tillfällig reduktion därför ej borde i nuvarande läge komma i fråga. Men centralbyrån

nödgades understryka, att konsekvenserna bleve helt andra och allvarigare, därest icke anslaget för de kommande budgetåren återfördes till beräknat belopp. Ämbetsverket förbehölle sig alltså att i nästa års riksdagspetita återkomma till denna angelägenhet och begära anslagets återförande till den höjd, som folkräkningsprogrammets genomförande påkallade, men funne sig böra för det instundande året godtaga en beskärning av anslagssumman till 140,000 kronor.

Ämbetsverket har alltså hemställt, att till avlönande av personal vid 1930 års folkräkning måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

*Departement-
chefen.*

I anslutning till granskningsnämndens förslag och statistiska centralbyråns hemställan torde för budgetåret 1933/1934 anslagsmedlen för avlöningar åt personal vid 1930 års allmänna folkräkning böra anvisas med 140,000 kronor. Till förste aktuarie å befolkningsstatistiska avdelningen, vilken innehar förordnande såsom ledare för folkräkningen, torde lönetillägg böra utgå även under nämnda budgetår enligt samma grunder som de för innevarande budgetår bestämda.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avlöningar åt personal vid 1930 års allmänna folkräkning för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av kronor 140,000.

[11.] 11. **Personal vid 1932 års allmänna jordbruksräkning.** Med bifall till Kungl. Maj:ts den 16 mars 1932 dagtecknade proposition nr 216 har 1932 års riksdag medgivit, att allmän jordbruksräkning må, i huvudsaklig överensstämmelse med ett i propositionen framlagt förslag, anordnas under år 1932 i anslutning till den allmänna fastighetstaxering, som skall äga rum år 1933. Förordning i ämnet har sedermera utfärdats den 30 juni 1932 (nr 386).

Anslagsmedel till bestridande av kostnaderna för jordbruksräkningen hava icke varit erforderliga för innevarande budgetår men hava förutsatts skola anvisas för budgetåret 1933/1934. Kostnaderna utgöras dels av utgifter för bearbetningen inom statistiska centralbyrån av materialet till jordbruksräkningen och dels av viss ersättning till hushållningssällskapen. Dessa hava haft att biträda uppgiftspliktiga med råd och avisningar, att granska för jordbruksfastigheter avgivna uppgifter samt att införskaffa erforderliga kompletterande uppgifter. Statistiska centralbyrån och lantbruksstyrelsen hava i ett i förenämnda proposition återgivet förslag rörande planläggningen av 1932 års jordbruksräkning föreslagit, att bearbetningskostnaderna inom centralbyrån skulle — bortsett från vissa kostnader för dyrtidstillägg samt tryckning — beräknas till 111,000 kronor samt att ersättningen till hushållningssällskapen,

vilken för föregående jordbruksräkning, år 1927, beräknats till sammanlagt 25,000 kronor, måtte med hänsyn till viss utökning av hushållningssällskapens uppgiftsgranskning höjas till sammanlagt 38,000 kronor.

I förenämnda skrivelse den 31 augusti 1932 har statistiska centralbyrån även gjort framställning om anslag för 1932 års jordbruksräkning. Ämbetsverket har därvid till en början erinrat, att vid den föregående jordbruksräkningen medel ställts till förfogande från under jordbruksdepartementets huvudtitel beviljat anslag, vartill särskild anledning då förefunnits. Då emellertid de allmänna jordbruksräkningarna måste anses ingå i statistiska centralbyråns normala, ehuru endast periodiskt återkommande arbetsuppgifter, syntes anledning icke föreligga, att anslagsäskanden till denna gren av centralbyråns verksamhet skulle ske i annan ordning än för dess övriga normala verksamhetsgrenar. Jordbruksräkningarna syntes böra i detta hänseende behandlas på enahanda sätt som folkräkningarna eller valstatistiken. På denna grund upptoges detta medelsbehov nu i verkets riksdagspetita. Med hänsyn till undersökningens omfattning och det stora kostnadsbeloppet syntes det emellertid centralbyrån mest ändamålsenligt att icke — såsom plägade ske med valstatistiken — inberäkna kostnaderna under anslaget till centralbyråns verksamhet utan upptaga dem under en särskild punkt i likhet med vad som skedde i fråga om folkräkningen.

Beträffande beräkningen av ifrågavarande anslag har statistiska centralbyrån anfört följande:

»I skrivelse den 19 februari innevarande år framlade statistiska centralbyrån och lantbruksstyrelsen förslag om anordnande av en allmän jordbruksräkning hösten 1932 och beräknade därvid preliminärt kostnaderna för densamma på följande sätt:

Löner	kronor	84,000
Maskiner och räknekort	»	21,000
Hyra för lokal	»	6,000
Ersättning till hushållningssällskapen	»	38,000

Summa kronor 149,000.

Utöver dessa kostnader vore att beräkna kostnader för dyrtidstillägg, 10,000 kronor, och tryckning 10,000 kronor, vilka i skrivelsen förutsattes skola liksom kostnaderna för allmänna expenser bestridas av vederbörande anslag under sjunde huvudtiteln.

Plan för denna jordbruksräkning ävensom kostnadsberäkningen underställdes genom Kungl. Maj:ts proposition sistlidna riksdags prövning, och lämnades därvid plan och kostnadsberäkning utan erinran.

Den plan för räkningens genomförande, som låg till grund för ovanstående kostnadsberäkning, utgick ifrån att vid materialets bearbetning skulle, i likhet med vid föregående jordbruksräkning, komma till användning elektriska sorterings- och additionsmaskiner enligt Holleriths system. På grund av den gällande, synnerligen höga dollarkursen och omöjligheten att för framtiden förutse dess utveckling äro emellertid de ekonomiska förutsättningarna för denna bearbetningsmetod för närvarande ogynnsamma och kostnaderna svåra att i förväg beräkna. Med

anledning därav har det ansetts påkallat att undersöka möjligheten att för denna gång icke använda de stora elektriska maskinerna utan i stället återgå till en övervägande manuell bearbetning. Av verkställda beräkningar synes därvid framgå, att kostnaderna enligt den senare metoden icke skulle bli högre än enligt den förra utan att de snarare kunna väntas bli något lägre. Med den manuella metoden skulle därjämte följa vissa andra fördelar. Sålunda medger denna metod lättare än den maskinella metoden en detaljerad bearbetning på mindre geografiska områden, såsom socknar, varjämte ett icke obetydligt belopp, i stället för att utgå i form av hyra och anskaffningskostnader till utländska företag, skulle komma inhemsk arbetskraft till godo i form av arbetslöner. Även om man icke med säkerhet vågar räkna med någon större besparing vid användande av den manuella metoden i stället för den maskinella, synes därför den förra vara i nuvarande läge att föredraga.

En övergång till den manuella metoden skulle, även om den icke innebär någon förändring av de beräknade totalkostnaderna för räkningen, likväl medföra en överflyttning av vissa belopp mellan de i den framlagda kostnadsberäkningen ingående posterna. De där till 21,000 kronor upptagna kostnaderna för hyra av de elektriska maskinerna och anskaffning av räknkort skulle nedbringas till 6,000 kronor, fördelade med 3,000 kronor på hyra för ett antal vanliga additionsmaskiner samt med ett lika stort belopp på tryckning av blanketter. I stället skulle personalkostnaderna komma att höjas med 15,000 kronor. Nyssnämnda, till 6,000 kronor beräknade belopp för tryckning av blanketter och för hyra av maskiner ävensom lokalhyran synes emellertid icke böra inräknas i den del av kostnaderna, för vilka särskilt anslag å riksstaten kräves, utan torde i likhet med vad som tillämpas för andra verksamhetsgrenar böra bestriidas av de allmänna anslagen under sjunde huvudtiteln till tryckningskostnader och expenser, under det att det särskilda anslaget för jordbruksräkningen skulle kunna sänkas med motsvarande belopp. Det för ersättning till hushållningssällskapen beräknade beloppet torde lämpligen böra beviljas som ett fristående anslag, vilket upptages här nedan. Här vore därför blott nu att upptaga kostnaderna för personalen.

Till grund för de enligt det senare alternativet till 99,000 kronor beräknade lönekostnaderna har legat följande uppskattning av personalbehovet:

En arbetsledare och personalchef under 12 månader (löneklass 20)	kronor	6,048
En amanuens i 9 månader (löneklass 16)	»	3,447
Två biträden i löneklass 10 i 9 månader	»	4,950
46 årsbiträden i löneklass c	»	84,456
Summa kronor		98,901

vilket belopp skäligen kan avjämnas till 100,000 kronor. Centralbyrån tillåter sig framhålla, att även om byråchefen för den jordbruksstatistiska avdelningen kan komma att under vissa tider utöva den direkta ledningen av undersökningen, är det för ett arbete med denna omfattning erforderligt att äga tillgång till kvalificerad arbetsledare, åt vilken under byråchefens uppsikt kan anförtros att leda den stora personalen å jordbruksräkningen. Av ovannämnda totalbelopp torde en ringa del, med ledning av erfarenheterna från föregående räkning uppskattad till omkring 5,000 kronor, komma att förbrukas efter budgetårets utgång.»

Såsom framgår av det föregående, åberopades i den proposition angående anordnande under år 1932 av en allmän jordbruksräkning, som avläts till fjolårets riksdag och bifölls av denna, en av statistiska centralbyrån och lantbruksstyrelsen framlagd plan rörande kostnaderna för jordbruksräkningen. I fråga om täckandet av dessa kostnader — vilka böra belasta riksstaten för budgetåret 1933/1934 — har statistiska centralbyrån i sitt nu avgivna förslag räknat med ungefär samma anslagssumma, som upptagits i den av ämbetsverket gemensamt med lantbruksstyrelsen framlagda planen. Emellertid har centralbyrån vid den senaste kostnadsberäkningen på angivna skäl utgått från att för bearbetningen inom centralbyrån av ifrågavarande statistiska material statistikmaskiner icke böra anskaffas i den utsträckning, som tidigare förutsatts, utan att i stället manuell bearbetningsmetod i huvudsak bör anlitas. Detta skulle icke medföra någon nämnvärd rubbning i den förut beräknade slutsumman för kostnaderna, men däremot en överflyttning av vissa belopp mellan olika kostnadsposter. Till personalkostnader inom statistiska centralbyrån skulle erfordras omkring 100,000 kronor, för vilket ändamål ett extra reservationsanslag skulle anvisas under sjunde huvudtiteln. Här skulle också uppföras ett extra reservationsanslag av 38,000 kronor till ersättningar åt hushållningssällskapen för vissa åligganden i sammanhang med jordbruksräkningen. Dessutom skulle enligt centralbyråns förslag kostnaderna för hyra av ett antal additionsmaskiner, 3,000 kronor, och för lokalhyra, 6,000 kronor, bestridas från sjunde huvudtitelns förslagsanslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. samt kostnaderna för tryckning av vissa blanketter, 3,000 kronor, utgå av samma huvudtitels förslagsanslag till tryckningskostnader.

Mot vad statistiska centralbyrån sålunda föreslagit har jag intet annat att erinra än att — i anslutning till de av mig under »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» angivna grunderna för beräkning av anslagsmedel till expenser, tryckningskostnader och lokalhyror — kostnaden för tryckning av nyssnämnda blanketter bör bestridas från sjunde huvudtitelns anslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. samt att utgiften för lokalhyra bör utgå av anslag under sjätte huvudtiteln. Hän-syn härtill bör tagas vid beräkningen av ifrågavarande anslag.

Beträffande anslag till ersättning åt hushållningssällskapen gör jag framställning under nästföljande punkt.

Under nu förevarande punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avlöningar åt personal vid 1932 års allmänna jordbruksräkning för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av kronor 100,000.

[12.] **12. Ersättning till hushållningssällskapen i anledning av arbete för 1932 års allmänna jordbruksräkning.** Under hänvisning till vad jag under nästföregående punkt anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till ersättning till hushållningssällskapen i anledning av arbete för 1932 års allmänna jordbruksräkning för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av kronor 38,000.

Bank- och fondinspektionen.

13. Bankinspektionen, oförändrat ordinarie förslagsanslag kronor 80,000.

14. Fondinspektionen, oförändrat ordinarie förslagsanslag kronor 60,000.

15. Sparbanksinspektionen, oförändrat ordinarie förslagsanslag kronor 80,000.

[13.] **16. Tillsyn över sparbankernas förvaltning.** Ordinarie förslagsanslaget till tillsyn över sparbankernas förvaltning är för innevarande budgetår upptaget till 210,000 kronor. Från anslaget bestridas kostnaderna för de allmänna ombudens för sparbankerna verksamhet.

Enligt vad jag inhämtat kunna de på budgetåret 1933/1934 belöpande utgifterna för de allmänna ombuden beräknas komma att uppgå till omkring 200,000 kronor. Under erinran att inkomsttiteln »bidrag för tillsyn över sparbankerna» tidigare i dag beräknats till samma belopp får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* förslagsanslaget till tillsyn över sparbankernas förvaltning

nu		kronor 210,000
med		» 10,000
till		» 200,000.

Riksräkenskapsverket.

[14.] **17. Riksräkenskapsverket.** I riksstaten finnas uppförda två särskilda anslag till avlöningar åt riksräkenskapsverkets personal, nämligen dels ett ordinarie förslagsanslag av 423,700 kronor, dels ett extra anslag av 16,700 kronor.

Det ordinarie anslaget upptager enligt ämbetsverkets stat följande poster:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 389,900
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 33,800
Summa kronor 423,700.	

Av anslaget till löningar till icke-ordinarie befattningshavare må enligt Kungl. Maj:ts beslut den 1 juni 1928 användas högst 31,800 kronor till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, extra befattningshavare och tillfällig personal, övertidsersättning, renskrivning m. m. Härutöver må av anslaget utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, läkarvård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till sådan personal.

I fråga om användningen av det extra anslaget till riksräkenskapsverkets verksamhet har Kungl. Maj:t den 20 maj 1932 förklarat, bland annat, att med anlitande av anslaget må hos riksräkenskapsverket tills vidare under budgetåret 1932/1933 vara anställda två extra revisorer i lönegraden B 21 och en amanuens.

I skrivelse den 24 augusti 1932 har riksräkenskapsverket gjort framställning om anslag för budgetåret 1933/1934. Ämbetsverket har därvid beräknat ifrågakvarande båda anslag till oförändrade belopp.

I överensstämmelse med vad jag i allmänhet förordat i fråga om beräkningen av anslag till icke-ordinarie befattningshavare, anser jag även riksräkenskapsverkets anslag till sådan personal böra något begränsas. Nedsättningen torde böra bestämmas till 3,300 kronor, med vilket belopp de till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän m. m. anvisade anslagsmedlen böra minskas. Ordinarie anslaget till riksräkenskapsverket torde alltså böra upptagas med 420,400 kronor. Däremot torde extra anslaget till riksräkenskapsverkets verksamhet böra anvisas med oförändrat belopp av 16,700 kronor. Beträffande det senare anslaget gör jag framställning under nästföljande punkt.

Under förevarande punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande stat för riksräkenskapsverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 389,900
Avlöningar till icke-ordinarie befatt- ningshavare m. m. förslagsanslag ..	» 30,500
Summa kronor 420,400;	

*dels ock minska ordinarie förslagsanslaget till riks-
räkenskapsverket*

nu	kronor 423,700
med	» 3,300
till	» 420,400.

[15.] **18. Riksräkenskapsverkets verksamhet.** Under hänvisning till vad jag under ordinarie förslagsanslaget till riksräkenskapsverket an-
fört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till riksräkenskapsverkets verksamhet för bud-
getåret 1933/1934 anvisa ett *extra* an-
slag av kronor 16,700.

[16.] **19. Allmänna civilförvaltningens lönenämnd.** För budgetåret 1923/1924 anvisade riksdagen ett anslag till allmänna civilförvaltningens lönenämnd av 40,000 kronor. Motsvarande anslag har för ett vart av bud-
getåren 1924/1925—1928/1929 upptagits till 25,000 kronor samt för vart och ett av de därpå följande budgetåren anvisats med 20,000 kronor.

Jämväl för budgetåret 1933/1934 erfordras anslag för lönenämndens verksamhet. Med beaktande av belastningssiffrorna å anslaget för de senaste budgetåren anser jag detsamma för nästa budgetår böra upptagas till 18,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till allmänna civilförvaltningens lönenämnd för
budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra*
anslag av kronor 18,000.

[17.] **20. Statens bostadsnämnd.** Till statens bostadsnämnd har riksdagen årligen från och med budgetåret 1923/1924 anvisat extra anslag, som, efter att tidigare hava utgjort 12,000 kronor, för vartdera av bud-
getåren 1928/1929 och 1929/1930 upptagits med 10,000 kronor samt för bud-
getåren 1930/1931, 1931/1932 och för innevarande budgetår bestämts till 8,000 kronor.

Även för nästkommande budgetår erfordras anslag för bostadsnämndens verksamhet. Med hänsyn till belastningen å anslaget under de senaste budgetåren synes det emellertid icke erforderligt att uppföra anslaget med högre belopp än 6,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till statens bostadsnämnd för budgetåret 1933/
1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 6,000.

[18.] 21. Statens tryckerisakkunnige jämte erforderliga biträden m. m. För anställande av en statens tryckerisakkunnige jämte erforderliga biträden m. m. hava alltsedan år 1921 medel årligen anvisats av riksdagen. För nu löpande budgetår är, liksom för de närmast föregående, ett extra anslag å 26,700 kronor beviljat för ändamålet.

I de för de senaste budgetåren av Kungl. Maj:t fastställda staterna för tryckerisakkunniginstitutionen hava upptagits *dels* en post å 25,000 kronor till arvoden jämte dyrtidstillägg ävensom ersättning åt tillfälliga biträden, *dels* en post å 1,000 kronor till expenser och *dels* en post å 700 kronor till städning, bränsle och lyse.

Från den nämnda arvodesposten å 25,000 kronor hava intill innevarande budgetårs början utgått arvoden till den tryckerisakkunnige, en å tryckerisakkunnigexpeditionen anställd faktor samt ett kontorsbiträde. Arvodena till tryckerisakkunnige och faktorn hava i anslutning till ett av 1921 års riksdag gjort uttalande varit bestämda att motsvara högst avlöningsbeloppen i nuvarande lönegraderna B 28 respektive B 17 i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen; för budgetåret 1931/1932 utgingo arvodena, inklusive provisoriskt dyrtidstillägg, till tryckerisakkunnige enligt löneklassen B 31 med 11,220 kronor, till faktorn enligt löneklassen B 20 med 6,246 kronor och till kontorsbiträdet enligt löneklassen B 6 med 2,772 kronor. Å samtliga dessa arvoden hava utgått dyrtidstillägg enligt de grunder, som gälla för befattningshavare, å vilka berörda avlöningsreglemente är tillämpligt. Av den i staten upptagna posten för arvoden har också bestritts kostnaden för viss korrekturläsning, som skall ombesörjas av statens tryckerisakkunnige.

Med utgången av juni 1932 lämnade den dittillsvarande tryckerisakkunnigen sin befattning. På grund av att fråga uppkommit om ändrad organisation för tryckerisakkunniginstitutionen har Kungl. Maj:t därefter låtit anstå med förordnande av tryckerisakkunnig för innevarande budgetår och i stället uppdragit åt föreståndaren för riksdagens tryckeriexpedition att tillsvidare fullgöra de göromål, som enligt instruktionen för statens tryckerisakkunnige ankomma på nämnda befattningshavare. För uppdraget utgår ersättning med 200 kronor i månaden.

Jag har ansett det böra övervägas, huruvida icke den tryckerisakkunniges verksamhetsområde borde utvidgas till att avse, förutom befattning med tryckning för statens räkning, jämväl viss kontrollerande och rådgivande verksamhet i avseende å användningen av expensmedel för statliga myndigheters räkning. Utredningen i detta ämne är emellertid ännu icke avslutad. Oavsett vilket resultat som kan komma att framgå av denna utredning, lär emellertid möjlighet böra hållas öppen att åter besätta befattningen som statens tryckerisakkunnig med en arbetskraft, som helt kan ägna sig åt de med befattningen förenade arbetsuppgifter-

Departements-
chefen.

na. Arvodet lärer under sådana omständigheter böra liksom hittills beräknas till belopp motsvarande lön enligt lönegraden B 28 i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen. Vid sådant förhållande och då ej heller i övrigt anledning föreligger att föreslå ändring i beräkningen av förevarande anslag, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till statens tryckerisakkunnige jämte erforderliga biträden m. m. för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av kronor 26,700.

C. Skatteomkostnader.

[19.] 1. **Tullverket.** Sedan riksdagen i skrivelse den 22 april 1932, nr 7 A, under punkt 16 anmält sina beslut rörande Kungl. Maj:ts framställningar i fråga om tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1932/1933, har Kungl. Maj:t den 20 maj 1932 bland annat förklarat, att antalet ordinarie befattningshavare vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader skall från och med den 1 juli 1932 vara bestämt på följande sätt:

Befattningshavare

Lönegrad

I. Generaltullstyrelsen.

1 generaltulldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
5 byråchefer	B 30
1 kustbevakningsinspektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 byråinspektör och föreståndare för tullverkets huvudlaboratorium	B 26
1 chef för statistiska avdelningen	B 26
2 sekreterare	B 26
4 byråinspektörer	B 24
2 förste revisorer	B 24
1 kamrerare	B 24
3 aktuarier	B 21
3 notarier	B 21
10 revisorer	B 21
3 tullkontrollörer	B 21
11 kammarskrivare	B 16
1 materialförvaltare	B 15
1 registrator	B 14
2 kansliskrivare	B 11

Befattningshavare	Lönegrad
1 förste expeditionsvakt	B 7
14 kanslibiträden	B 7
7 expeditionsvakter	B 5
19 kontorsbiträden	B 4
7 skrivbiträden	B 2

II. Tullstaten.

1. Lokaltullförvaltningen.

3 tulldirektörer	B 29
3 tullöverinspektörer	B 27
3 tullbevakningschefer	B 26
3 tulldirektörsassistenter	B 26
6 tullförvaltare av klass 1 A	B 26
3 tullkommissarier	B 26
7 tullförvaltare av klass 1 B	B 24
20 tullöverkontrollörer	B 24
15 förste tullkontrollörer	B 22
17 tullförvaltare av klass 2	B 22
20 tullförvaltare av klass 3	B 21
112 tullkontrollörer	B 21
6 tullförvaltare av klass 4	B 18
15 tullkassörer	B 18
385 kammarskrivare	B 16
22 tullmästare	B 15
98 tullkontorister	B 12
122 tullöveruppsyningsmän	B 12
1 kansliskrivare	B 11
471 tulluppsyningsmän	B 8
16 kanslibiträden	B 7
823 tillsyningsmän	B 6
110 tullvakter	B 5
35 kontorsbiträden	B 4
30 skrivbiträden	B 2

2. Kustbevakningen.

22 kustöveruppsyningsmän	B 12
54 kustuppsyningsmän	B 8
52 förste kustvakter	B 7
164 kustvakter	B 6
52 kustbevakningsbiträden	B 5

3. Gränsbevakningen.

1 gränsbevakningschef	B 22
1 kammarskrivare	B 16
7 gränsöveruppsyningsmän	B 12
191 gränsuppsyningsmän	B 8

Enligt anmärkningar till personalförteckningen gäller, dels att den ena av de å personalförteckningen för generaltullstyrelsen upptagna kansli-

skrivartjänsterna är övertalig och skall vid inträffande ledighet indragas, *dels* att en gränsöveruppsyningsmanstjänst är övertalig och skall vid inträffande ledighet utbytas mot en gränsuppsyningsmanstjänst, *dels ock* att fyra gränsuppsyningsmanstjänster äro övertaliga och skola vid inträffande ledighet utbytas mot en kustuppsyningsmans-, en förste kustvakt-, en kustvakt- och en kustbevakningsbiträdestjänst.

Genom beslut förenämnda dag, den 20 maj 1932 har Kungl. Maj:t tillika för tullverket för budgetåret 1932/1933 fastställt följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	537,900	
Arvode till tullverkets ombudsman	»	2,000	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	140,000	kr. 679,900

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	10,793,180	
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	200,000	
Arvoden till två laboratorieföreståndare å högst 1,000, respektive 500 kronor för år räknat	»	1,500	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	1,832,000	kr. 12,826,680

B. Indragningsstat.

Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat	kr.	14,154
--	-----	--------

C. Pensionsstater.

Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	1,000,000	
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	»	25,000	
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	»	13,000	kr. 1,038,000

D. Omkostnadsstat.

Kostnader för avdömande av tullmål, <i>förslagsanslag</i>	kr.	37,300	
Resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	320,000	
Hemliga utgifter	»	2,000	
Övriga kostnader för tullverket, <i>förslagsanslag</i>	»	1,509,666	kr. 1,868,966

Summa *förslagsanslag* kr. 16,427,700.

Slutligen må i detta sammanhang nämnas, att Kungl. Maj:t förordnat, bland annat, att de i avlöningsstaten ingående anslagen till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. icke må överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

I skrivelse den 20 september 1932 har generaltullstyrelsen avgivit förslag till utgiftsstaten för tullverket, avseende budgetåret 1933/1934.

Avlöningsstaten.

Med avseende å *personalstaten för generaltullstyrelsen* har styrelsen icke funnit anledning föreslå någon ändring. Styrelsens förslag till personalförteckning överensstämmer sålunda fullständigt med personalförteckningen för budgetåret 1932/1933. I enlighet härmed har det å styrelsens avlöningsstat uppförda förslagsanslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän upptagits med oförändrat belopp, 537,900 kronor.

Det å styrelsens avlöningsstat uppförda förslagsanslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilket anslag under budgetåret 1931/1932 varit upptaget med 160,000 kronor, har för innevarande budgetår nedsatts till 140,000 kronor. Anledningen härtill har varit, såsom framgår av 1932 års statsverksproposition, att minskning i kostnaderna för icke-ordinarie personal beräknats uppkomma i sammanhang med införande av maskinell metod för det handelsstatistiska arbetet inom styrelsens statistiska avdelning. Denna minskning har av styrelsen beräknats till 41,228 kronor för helt år. Enär emellertid nämnda arbete under tiden 1 juli—31 december 1932 avsetts skola bedrivas på samma sätt som tidigare och jämväl årsavslutningen för år 1932 ifrågasatts skola ske på sådant sätt, har besparingen för budgetåret 1932/1933 beräknats till omkring 19,000 kronor, på grund varav ifrågavarande anslag för sagda budgetår upptagits till nyssnämnda belopp av 140,000 kronor.

Enligt vad generaltullstyrelsen nu anfört skulle, då statistikmaskiner syntes komma att under hela budgetåret 1933/1934 användas å styrelsens statistiska avdelning, den därigenom uppkommande ytterligare minskningen i personalkostnader under samma budgetår i förhållande till budgetåret 1932/1933 utgöra omkring 21,000 kronor.

I anledning av vad granskningsnämnden uttalat rörande önskvärdheten av ett nedbringande av statens löneutgifter för icke-ordinarie befattningshavare har generaltullstyrelsen för sitt vidkommande meddelat, att antalet hos styrelsen under år 1931 i tjänstgöring använda icke-ordinarie befattningshavare i medeltal utgjort 75, därav 2 extra ordinarie kammarskrivare, 5 andre amanuenser, 3 extra amanuenser, 16 extra ordinarie skrivbiträden, 33 extra skrivbiträden, 2 extra ordinarie tullvakter och 14 expeditiönsbud. Ett stort antal av dessa icke-ordinarie befattningshavare hade under året tjänstgjort å statistiska avdelningen. Någon ytterligare minskning i personalkostnaderna för sagda avdelning

utöver vad förut angivits ansåge styrelsen sig icke kunna räkna med. Beträffande de icke-ordinarie befattningshavarna å styrelsens övriga avdelningar syntes någon besparing i avlöningskostnaderna icke kunna ernås.

På grund av vad sålunda anförts har styrelsen funnit sig böra föreslå nedsättning av nu ifrågavarande anslag med 20,000 kronor. Styrelsen har alltså upptagit anslaget till 120,000 kronor.

Beträffande det återstående å generaltullstyrelsens stat uppförda anslaget, nämligen arvode till tullverkets ombudsman, har styrelsen föreslagit, att detsamma måtte upptagas med samma belopp som för budgetåret 1932/1933 eller 2,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Vad generaltullstyrelsen föreslagit i fråga om de olika anslagen under avlöningsstaten för styrelsen har icke givit mig anledning till erinran.

Vad därefter angår *avlöningsstaten för tullstaten* har generaltullstyrelsen till en början upptagit frågan angående omorganisation av tullkammaren i Marstrand. I avbidan på denna frågas lösning uppehålls tullförvaltartjänsten därstädes jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 10 oktober 1924 allenast medelst förordnande tills vidare.

I sitt år 1919 avgivna betänkande angående omorganisation av tullverket föreslog 1914 års tullkommission med hänsyn till rörelsens ringa omfattning vid tullkammaren i Marstrand, att tullkammaren skulle ersättas med en tullstation. Vid anmälan i proposition nr 89 till 1922 års riksdag av frågan om tullverkets omorganisation förordade emellertid föredragande departementschefen, att tullkammaren borde bibehållas tills vidare, så länge rörelsen därstädes icke i en närmare framtid visade stillastående eller tillbakagång. Vad sålunda i propositionen anförts föranledde ingen erinran från riksdagens sida.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 september 1931 angående tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1932/1933 framlade generaltullstyrelsen förslag om indragning av tullkammaren i Marstrand och dess ersättande med en tullstation.

I avgivna yttranden i ärendet avstyrktes generaltullstyrelsens ifrågavarande förslag av kommerskollegium, lantbruksstyrelsen, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, stadsfullmäktige i Marstrand samt handelskammaren i Göteborg, Sveriges redareförening, Sveriges varvsindustrieförening och styrelsen för Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening.

Det av generaltullstyrelsen framlagda förslaget upptogs till behandling i 1932 års statsverksproposition och biträdades därvid av föredragande departementschefen. Till stöd för ett utbyte av tullkammaren i Marstrand mot en tullstation hänvisades i propositionen till att rörelsen vid ifrågavarande tullanstalt vore mycket obetydlig. Den debiterade

uppbörden av tullmedel hade under åren 1926—1930 i medeltal utgjort omkring 4,725 kronor om året; av andra medel hade under sagda tid i genomsnitt influtit omkring 1,600 kronor årligen. Till jämförelse härmed meddelades, att statsverkets kostnader för tullkammaren under budgetåret 1929/1930 hade uppgått till nära 20,000 kronor, avseende till huvudsaklig del avlöningar åt en tullförvaltare av klass 4 och tre tullvakter. Ett utbyte av tullkammaren mot en tullstation skulle innebära, att tullförvaltartjänsten indroges och tullförvaltningen ställdes under ledning av en tullmästare; i övrigt skulle personalen bibehållas oförändrad. Utgiftsminskningen för statsverket beräknades till omkring 1,000 kronor för år. Enligt vad föredragande departementschefen vidare anförde, hade de från olika håll framkomna invändningarna, vilka huvudsakligen hade grundats på fiskerinäringens och sjöfartens intressen, i allt väsentligt blivit vederlagda av generaltullstyrelsen. Då utredningen i ärendet syntes ådagalägga, att några mera betydande olägenheter icke behövde vara förenade med den föreslagna förändringens genomförande, anslöt sig departementschefen till generaltullstyrelsens förslag.

Beträffande vad i övrigt till utredning av förevarande ärende anfördes i 1932 års statsverksproposition torde få hänvisas till propositionen.

Sedan i två inom riksdagen väckta likalydande motioner, nr 74 i första kammaren och nr 105 i andra kammaren, hemställts om avslag å det i statsverkspropositionen framställda förslaget om ändring av tullkammaren i Marstrand till tullstation, uttalade sig riksdagen i sin skrivelse nr 7 A för fortsatt uppskov med frågans avgörande och anförde till stöd härför bland annat följande:

Vid den prövning, riksdagen ägnat denna fråga, hade riksdagen i likhet med departementschefen konstaterat, att vissa skäl talade för ifrågasatt tullkammarens förändring till tullstation. Den alltför mycket obetydliga rörelsen vid tullkammaren syntes särskilt utgöra anledning för en dylik förändring.

Å andra sidan visade emellertid de i statsrådsprotokollet lämnade uppgifterna, att den debiterade uppbörden av tullmedel, om man bortsåg från ett år, nämligen år 1930, varit i ständigt stigande. Med beaktande härav hade riksdagen redan av denna anledning ansett det kunna ifrågasättas, huruvida tidpunkten ännu vore inne för denna frågas definitiva avgörande.

Riksdagen ville i detta sammanhang erinra om, att generaltullstyrelsen så sent som den 26 september 1927 i skrivelse till Kungl. Maj:t anförde såsom skäl för tullkammarens bibehållande, bland annat, att det vore tvivelaktigt, huruvida icke den ifrågasatta förändringen till tullstation skulle medföra ökade kostnader för statsverket i stället för besparing, i det att statsverket skulle få vidkännas dels kostnaderna för hyra av lokaler för tullstationen, dels de kostnader, som uppkomme, då vid förekommande behov tulltjänsteman måste beordras från Göteborg till verkställande av tullbehandlingar i Marstrand. Frågan om konsekvenserna i berörda hänseende syntes riksdagen ännu icke vara fullt utredd.

Några direkta besparingssynpunkter torde dock icke kunna läggas å

denna fråga. Det hade ej heller gjorts vare sig av Kungl. Maj:t eller i ärendet hörda myndigheter och näringssammanslutningar.

Då här till komme, att en förändring av tullkammaren i Marstrand till tullstation skulle — på sätt från skilda håll påpekats — medföra ökade kostnader och andra olägenheter för fiskeri- och sjöfartsnäringen, hade riksdagen funnit, att med avgörandet av nu berörda fråga borde tillsvidare anstå. Tullförvaltartjänsten torde sålunda alltjämt böra uppehållas på förordnande och Marstrand fortfarande liksom dithills åtnjuta provianteringsfrilagersrätt.

I sin skrivelse den 20 september 1932 angående anslag för budgetåret 1933/1934 har generaltullstyrelsen hänvisat till att uppbörden vid tullkammaren i Marstrand, på sätt framgår av efterföljande ur tullverkets förvaltningsberättelser för åren 1926—1931 sammanställda tabell, ytterligare nedgått och rörelsen vid tullkammaren överhuvud taget visat tillbakagång eller stillastående.

	Utrikes fartygs- trafik		Godstrafik från utrikes ort					Tulltaxerings- arbetet		Debiterad uppbörd	
	Antal inklare- rade fartyg	Antal utklare- rade fartyg	Antal direkt sjöledes ankomna		Antal tullkla- rerade post- paket	Antal såsom tran- siterings- gods		Antal rubri- cerade varu- poster		Tull- medel	Andra medel än tull- medel
			partier	kolli		an- komna kolli	av- gångna kolli	tull- fria varor	tull- belagda varor		
										Kr.	Kr.
1926 ...	130	61	57	2,488	223	73	—	79	167	2,293	1,430
1927 ...	176	82	36	4,457	179	46	—	93	139	5,016	1,343
1928 ...	163	82	36	3,507	163	149	—	92	117	5,876	1,459
1929 ...	152	115	33	2,061	172	67	1	60	113	7,403	1,883
1930 ...	128	103	32	743	166	208	1	64	131	3,037	1,951
1931 ...	127	108	18	1,949	151	71	1	47	145	2,278	1,601

Med anledning av den alltjämt obetydliga rörelsen vid tullkammaren i Marstrand och önskvärldheten av att åstadkomma sådana besparingar inom tullverket, som kunna vidtagas utan olägenhet för näringslivets intressen, har generaltullstyrelsen ansett sig böra återupptaga frågan om sagda tullförvaltnings organisation.

I ett till generaltullstyrelsen avgivet yttrande har tullkammaren i Marstrand — som tidigare avstyrkt tullkammarens förändring till tullstation — framhållit, att om tullkammaren i stället ersattes med en tullexpedition, den årliga utgiftsminskningen skulle uppgå till omkring 10,000 kronor eller mera. Denna besparing har synts tullkammaren vara så avsevärd, att den uppvägde de genom förändringen uppkommande olägenheterna för trafiken, särskilt i betraktande av att trafiken vore av ringa omfattning.

Generaltullstyrelsen har med avseende å det sålunda föreliggande, tidigare icke behandlade förslaget om utbytande av tullkammaren i Marstrand mot en tullexpedition till en början hänvisat till att enligt den för generaltullstyrelsen gällande instruktionen styrelsen ägde besluta om inrättande, förflyttning och indragning av tullexpeditioner. Flertalet tullexpeditioner förestodes av vid kustbevakningen anställda tjänstemän, som sålunda utövade föreståndarskapet vid sidan av sina tjänster vid kustbevakningen. Till envar av tullexpeditionsföreståndarna utginge ett mindre årligt arvode. Tullexpeditionsföreståndare vore enligt bestämmelse i tullverkets tjänstgöringsreglemente skyldiga att på egen bekostnad hålla expeditionslokal med möbler, där ej annorlunda vore särskilt bestämt. Tullexpeditionerna vore inrättade huvudsakligen för tullklarering av inkommande och utgående fartyg och tullfritt partigods. Med avseende å fartygstrafiken hade tullexpeditionerna samma befogenheter som tullkamrarna. Tullnederlags- och transitupplagsrätt kunde av Kungl. Maj:t enligt 171 § tullstadgan beviljas ort, där tullexpedition funnes, men för närvarande åtnjöte icke någon sådan ort dylik rätt. Provianteringsfrilagersrätt kunde däremot enligt § 1 mom. 1 i förordningen den 15 november 1912 (nr 298) om provianteringsfrilager medgivnas endast vid saltsjön belägen stad, varest tullkamraren under tullförvaltares överinseende funnes inrättad.

Beträffande frågan, huruvida trafiken vid tullkammaren är av sådan beskaffenhet och omfattning, att densamma skulle bliva tillgodosedd genom inrättande av en tullexpedition, har generaltullstyrelsen yttrat bland annat:

Vad först beträffade fartygstrafiken, hade, såsom förut framhållits, tullexpeditionerna i detta avseende samma befogenheter som tullkamrarna. Icke heller med hänsyn till fartygstrafikens omfattning syntes hinder föreligga att ersätta tullkammaren med en tullexpedition. Vad särskilt anginge klareringen av fiskefartyg, finge erinras om att enligt 125 § tullstadgan såväl utfärdande av fiskepass som påtecknande av sådana pass kunde ske vid ort med kustpostering, och att med hänsyn till denna trafik ej ens tullexpedition erfordrades i Marstrand.

I fråga om rätten att i Marstrand lossa och förtulla från utrikes ort med fartyg inkommande gods skulle, om staden bibehölles vid sin stapelstadsrätt, icke någon inskränkning äga rum genom tullkammarens utbytande mot tullexpedition.

Förutom fartygstrafik förekomme vid tullkammaren i Marstrand även tullnederlags- och transitupplagsrörelse, förtullning av transiteringsgods och postpaket, provianteringsfrilagersrörelse samt handläggning av konfiskations- och sjöfyndsärenden. Härjämte kunde hos tullkammaren registrering av vissa fartyg ske enligt bestämmelserna i kungörelsen den 25 oktober 1907 (nr 112) angående vissa föreskrifter rörande fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen. Slutligen hade tullkammaren att utöva kontroll över rörelsen vid ett varvsföretag i Marstrand, som medgivits viss tullrestitutionsrätt.

Av de i ärendet lämnade uppgifterna framginge emellertid, att tull-

nederlagsrätten under senare tid begagnats i synnerligen ringa omfattning och allenast för gods, som därefter upplagts å provianteringsfrilager, samt att även transitupplagsrörelsen vore ytterst obetydlig. Icke heller upphörandet av transiteringsrätten kunde antagas komma att medföra olägenhet.

Genom tullkammarrens indragning skulle förtullning av postpaket, som vore adresserade till Marstrand, komma att genom postverkets försorg verkställas vid tullanstalt å annan ort, på sätt som skedde beträffande postpaket, adresserade till ort, där någon tullanstalt icke funnes. Antalet i Marstrand under åren 1926—1931 förtullade postpaket vore ringa, och någon olägenhet av ändrat förtullningsförfarande beträffande till Marstrand adresserade postpaket torde icke uppstå för trafiken.

I fråga om provianteringsfrilagersrörelsen hade enligt vunnen upplysning rörelsen vid ett i staden inrättat provianteringsfrilager upphört i september 1929, varefter ett nytt sådant lager öppnats i januari 1930. Då det kvarvarande provianteringsfrilagrets innehavare emellertid förklarat sig icke hava intresse av rörelsens fortsättande, torde särskild anledning till provianteringsfrilagersrättens bibehållande icke vara förhanden.

Genom tullkammarrens indragning skulle rådhusrätten i Marstrand upphöra att vara tullmålsdomstol och inom tullkammarrens nuvarande distrikt begångna förbrytelser mot tullförfattningarna i stället avdömas av rådhusrätten i den stad, där distrikttullanstalten vore belägen. Antalet av sagda rådhusrätt avdömda tullmål hade emellertid under åtskilliga år varit högst obetydligt.

Sjöfyndsärenden skulle efter tullkammarrens indragning komma att handläggas vid vederbörande distrikttullanstalt. Anmälan om sjöfynd skulle däremot fortfarande kunna ske hos en såsom tullexpedition anordnad tullanstalt i Marstrand, som ock torde hava att vid förfrågningar om ärendenas handläggning införskaffa upplysningar därom av distrikttullanstalten. Icke heller med hänsyn till sjöfyndsärendena torde någon olägenhet uppkomma genom tullkammarrens indragning.

Enligt bestämmelserna i förberörda kungörelse den 25 oktober 1907 skulle en blivande tullexpedition i Marstrand icke äga att verkställa sådan registrering av fiskefartyg, som avsåges i kungörelsen. Emellertid kunde registreringen av de fartyg, som vore hemmahörande i tullkammarrens i Marstrand nuvarande distrikt, ske sålunda, att fartygen till en början upptoges i en hos tullexpeditionen fördd liggare, varav utdrag med tillhörande handlingar sedermera insändes till distrikttullanstalten. Beträffande de bokstavsbezeichnungar och nummer, som enligt kungörelsen skulle anbringas å fartygen, kunde enligt generaltullstyrelsens bestämmande den för närvarande använda bokstavsbezeichnung alltjämt bibehållas för de fartyg, vilka vore hemmahörande i den del av det nya tulldistriktet, som motsvarade nuvarande Marstrands tulldistrikt, och något hinder att vid registreringen av fartygen hos distrikttullanstalten använda två olika serier föreläge icke. Själva märkningen av fartygen skulle med tillämpning av redan gällande bestämmelser kunna få ske i Marstrand, även sedan tullexpedition inrättats därstädes. Några olägenheter i fråga om registrering av fiskefartyg skulle alltså icke uppkomma genom tullkammarrens ersättande med en tullexpedition.

Den tullrestitutionsrätt, som enligt vad förut omförmäls för närvarande tillkomme ett varvsföretag i Marstrand, hade beviljats av generaltullstyrelsen den 6 december 1929 och hade sedermera förlängts att gälla intill utgången av år 1936. Den på tullkammarren i Marstrand ankom-

mande granskningen av företagets bokföring m. m. skulle enligt av styrelsen utfärdade allmänna anvisningar ske så ofta som med hänsyn till rörelsens omfattning och beskaffenhet prövades lämpligt, dock minst en gång om året. På grund av ifrågavarande medgivande av styrelsen under tiden till och med den 30 juni 1932 restituerade belopp uppginge till allenast 449 kronor 19 öre. Den kostnad, som skulle komma att tillskyndas varvsföretaget genom att nämnda kontroll i stället utövades av närliggande tullanstalt, vore synnerligen ringa och kunde vid bedömande av den nu föreliggande frågan lämnas ur räkningen. Styrelsen ansåge sig härvid böra omförmäla, att tullrestitutionsrätt beviljats många företag inom riket, som bedreve omfattande rörelse å ort, där någon tullanstalt icke funnes.

Vid övervägande av samtliga på den föreliggande frågan inverkande omständigheter har generaltullstyrelsen alltså kommit till den uppfattningen, att tullkammaren i Marstrand kunde utan olägenhet ersättas med en tullexpedition, samt att Marstrand tillkommande tullnederlags- och transitupplagsrätt borde kunna tills vidare indragas.

Enligt vad styrelsen anfört vore vid tullkammaren, som tillhör klass 4, för närvarande anställda, förutom den tillförordnade tullförvaltaren, 3 å ordinarie stat uppförda tullvakter i lönegrad B 5. Kustposteringen i Marstrand utgjordes av 1 förste kustvakt och 1 kustvakt. Vid inrättande av tullexpedition i Marstrand syntes kustposteringens personal böra förstärkas med 1 kustbevakningsbiträde i lönegrad B 5. Avlöningen vid tullförvaltartjänsten hade i 1932 års statsverksproposition beräknats till 5,652 kronor. Därest avlöningarna vid tullvakttjänsterna och den ifrågasatta nya kustbevakningsbiträdestjänsten beräknades efter mellersta löneklassen inom 5:e lönegraden och ortsgruppen E, som Marstrand för närvarande tillhörde, eller till 2,628 kronor, skulle sålunda den besparing i fast avlöning, som skulle uppstå i avlöningsstaten efter förändringens genomförande, uppgå till 10,908 kronor. Denna besparing skulle minskas med dels arvode åt tullexpeditionsföreståndaren dels utgifter för dag traktamente och resekostnader åt den tjänsteman, som vid förefallande behov hade att avresa till Marstrand för utförande av förtullningsgöromål. Då dylika tjänsteresor kunde antagas bli erforderliga endast mera sällan, torde den verkliga besparingen kunna beräknas till omkring 10,000 kronor, vartill, så länge dyrtidstillägg utginge, skulle komma beräknade dyrtidstillägg vid tullförvaltartjänsten och de två tullvakttjänster, som skulle indragas.

Indragning av tullförvaltartjänsten, som vore vakant, kunde äga rum vid utgången av budgetåret 1932/1933. De tre tullvakttjänsterna vore besatta med ordinarie innehavare. En av dessa tjänster kunde från och med ingången av nästa budgetår utbytas mot en kustbevakningsbiträdestjänst, avsedd till erforderlig förstärkning av kustposteringen i Marstrand. Innehavarna av de båda andra tullvakttjänsterna kunde vid samma tidpunkt förflyttas till motsvarande befattningar å andra tullplatser.

På grund av vad sålunda anförts har generaltullstyrelsen hemställt, att tullkammaren i Marstrand måtte indragas samt att vid bifall härtill en tullförvaltartjänst av klass 4 och tre tullvaktjänster måtte indragas med utgången av budgetåret 1932/1933 och i stället för en av sistnämnda tjänster en ny kustbevakningsbiträdestjänst upptagas i personalförteckningen för budgetåret 1933/1934.

Under förutsättning att tullkammaren indroges — i vilket fall generaltullstyrelsen komme att förordna om inrättande av en tullexpedition i Marstrand — har styrelsen tillika hemställt, att Kungl. Maj:t måtte förordna, att staden från och med ingången av budgetåret 1933/1934 tills vidare icke skulle åtnjuta tullnederlags- och transitupplagsrätt, samt förklara, att den staden genom Kungl. Maj:ts resolution den 13 mars 1914 beviljade provianteringsfrilagersrätten med utgången av budgetåret 1932/1933 skulle upphöra.

Över generaltullstyrelsens föreliggande förslag hava utlåtanden avgivits av kommerskollegium och lantbruksstyrelsen samt av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, som jämväl överlämnat yttrande från stadsfullmäktige i Marstrand.

Kommerskollegium har funnit av den i ärendet förebragta utredningen framgå, att trafiken vid tullkammaren i Marstrand är av ringa omfattning och att trafikens berättigade intressen på ifrågavarande plats böra kunna, i vad på tullverket ankommer, tillgodoses på sätt generaltullstyrelsen föreslagit. Vid sådant förhållande och då den nu föreslagna omorganisationen jämfört med den tidigare föreslagna skulle medföra relativt stor besparing för statsverket, har kollegium ansett sig icke böra motsätta sig generaltullstyrelsens förevarande förslag.

Lantbruksstyrelsen har, under åberopande av vad styrelsen anført i sitt utlåtande över det tidigare förslaget att utbyta tullkammaren mot en tullstation, avstyrkt jämväl det nu väckta förslaget om tullkammarrens ersättande med en tullexpedition.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har anført, att den besparing, som beräknats skola tillföras statsverket genom den föreslagna förändringen, enligt länsstyrelsens mening icke uppvägdes av de förluster, som komme att tillskyndas utövarna av den bohuslänska fiskerinäringen och den mindre sjöfarten. Representanter för fiskerinäringen hade också inför länsstyrelsen såsom sin bestämda uppfattning uttalat, att indragningen av tullkammaren skulle bereda fiskets utövare allvarliga olägenheter. Stadsfullmäktige i Marstrand, vilka tidigare anført betänkligheter mot indragning av tullkammaren, hava i sitt nu avgivna yttrande på anförda skäl fortfarande uttalat sig för tullkammarrens bibehållande.

Slutligen hava även till finansdepartementet inkommit framställningar från representanter för det bohuslänska fisket i syfte att tullkammaren icke måtte indragas.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen, har generaltullstyrelsen nu upprepat sitt i anslagsäskandena till 1932 års riksdag framförda förslag om indragning av tullkammaren i Marstrand. Under det att detta förslag, vilket icke vann riksdagens bifall, avsåg tullkammarens ersättande med en tullstation, åsyftas med det nu föreliggande förslaget att i Marstrand endast skulle finnas inrättad en tullexpedition.

Med hänsyn till den av generaltullstyrelsen förebragta utredningen har jag visserligen icke kunnat undgå att finna goda skäl tala för ett utbyte av tullkammaren i Marstrand mot en tullanstalt av lägre ordning. Då emellertid riksdagen så sent som förra året uttalat sig för ett uppskov med avgörandet av frågan om organisationen av tullförvaltningen i Marstrand, anser jag mig böra förorda, att med den slutliga prövningen av förslaget får anstå ännu något år.

Beträffande *personalförteckningen för lokaltullförvaltningen* skiljer sig generaltullstyrelsens föreliggande förslag endast i så måtto från personalförteckningen för budgetåret 1932/1933, att i enlighet med styrelsens hemställan om indragning av tullkammaren i Marstrand antalet tullförvaltartjänster av klass 4 minskats med 1 samt antalet tullvaktjänster minskats med 3.

I fråga om personalförteckningen för *kustbevakningen* har generaltullstyrelsen erinrat, att i den för budgetåret 1932/1933 fastställda förteckningen anmärkts, att 4 gränsuppsyningsmanstjänster vore övertaliga och skulle vid inträffande ledighet utbytas mot 1 kustuppsyningsmans-, 1 förste kustvakt-, 1 kustvakt- och 1 kustbevakningsbiträdestjänst. Av de sålunda övertaliga gränsuppsyningsmanstjänsterna hade en tjänst kunnat från och med budgetåret 1932/1933 utbytas mot en kustbevakningsbiträdestjänst. Under innevarande budgetår uppnådde flera gränsuppsyningsmän pensionsåldern. Styrelsen ansåge sig emellertid icke kunna med säkerhet räkna med att det ifrågavarande utbytet av de tre återstående gränsuppsyningsmanstjänsterna mot tjänster vid kustbevakningen skulle kunna försiggå före den 1 juli 1933. Avförande ur personalförteckningen av de för närvarande övertaliga gränsuppsyningsmanstjänsterna och motsvarande ökning av antalet tjänster vid kustbevakningen syntes därför icke böra ske för budgetåret 1933/1934.

I enlighet härmed och då styrelsen, såsom förut nämnts, föreslagit utbyte av en tullvakttjänst mot en kustbevakningsbiträdestjänst, har i det nu framlagda förslaget till personalförteckning för budgetåret 1933/1934 antalet kustbevakningsbiträdestjänster, för budgetåret 1932/1933 upptaget till 52, i stället upptagits till 54. I övrigt överensstämmer förslaget, vad angår antalet tjänster vid kustbevakningen, med den för innevarande budgetår fastställda personalförteckningen.

Vidkommande personalförteckningen för *gränsbevakningen* har generaltullstyrelsen icke funnit anledning till annan ändring än att an-

talet gränsuppsyningsmanstjänster, utgörande enligt den för budgetåret 1932/1933 fastställda personalförteckningen 191, därav 4 övertaliga, bör nedsättas med hänsyn till en gränsuppsyningsmans avgång ur tjänsten.

Departements-
chefen.

Då jag, såsom framgår av det föregående, ansett generaltullstyrelsens förslag om indragning av tullkammaren i Marstrand icke böra nu upptagas, följer härav, att de av styrelsen under förutsättning av en sådan indragning föreslagna ändringarna i personalförteckningarna för tullverket icke för närvarande böra genomföras. Däremot böra de ändringar vidtagas i förteckningarna för kust- och gränsbevakningarna, vilka påkallas som följd av 1932 års riksdags beslut med avseende å ifrågavarande personal. Antalet kustbevakningsbiträdestjänster bör alltså upptagas till 53 samt antalet gränsuppsyningsmanstjänster till 189, av vilka 3 jämlikt omförmälda riksdagsbeslut äro övertaliga och vid inträffande ledighet skola utbytas mot 1 kustuppsyningsmans-, 1 förste kustvakt- och en kustvakttjänst.

I övrigt finner jag, i likhet med generaltullstyrelsen, icke anledning ifrågasätta någon ändring i personalförteckningarna för tullverket.

I detta sammanhang ber jag få erinra om att inom generaltullstyrelsen pågår utredning angående den av 1930 års riksdag i skrivelse nr 7 A berörda frågan om minskad användning av överkvalificerad arbetskraft inom tullverket samt att Kungl. Maj:t den 16 september 1932 bemyndigat generaltullstyrelsen att för slutförande av denna utredning tillkalla särskilda sakkunniga.

Vad angår beräkningen av de å avlöningsstaten för tullstaten uppförda särskilda anslagen har generaltullstyrelsen beträffande först anslagsposten till *löner till ordinarie tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning* erinrat om att förevarande anslagspost under budgetåret 1931/1932 liksom under flera föregående budgetår överskridits. De belopp, som utgått utöver anslagspostens i utgiftsstaten för vederbörande år upptagna siffra, hade — yttrar styrelsen vidare — under olika år ganska mycket växlat utan att visa en fortlöpande tendens att stegras. I följd härav hade styrelsen ansett sig icke äga anledning att för närvarande ifrågasätta ändring i det av statsmakterna tidigare godkända sättet för anslagspostens beräkning. Då härtill komme, att de ändringar i fråga om personalen vid tullstaten, som av styrelsen föreslagits, innebure minskning i utgifterna från denna anslagspost, hade styrelsen funnit sig kunna upptaga anslagsposten med oförändrat belopp, 10,694,800 kronor.

Å avlöningsstaten för budgetåret 1932/1933 är upptaget ett förslagsanslag till *vikariatersättningar* med 200,000 kronor. Å samma stat förekommer vidare under anslagstiteln *avlöningar* till icke-ordinarie befattningshavare m. m. en anslagspost till *avlöningar till extra ordinarie*

tjänstemän och extra befattningshavare samt gratifikationer, förslagsvis beräknad till 1,750,000 kronor.

Granskningsnämnden har ifrågasatt nedsättning av dessa båda anslagsposter med sammanlagt 100,000 kronor.

Beträffande anslaget till vikariatsersättningar har generaltullstyrelsen, under erinran att anslaget för budgetåret 1931/1932 varit upptaget med 150,000 kronor men att utgifterna därå uppgått till omkring 210,000 kronor, hänvisat till den nedgång i utrikeshandeln särskilt beträffande de införda godsmängderna, som numera inträffat till följd av den ekonomiska depressionen. På grund av denna trafiknedgång hade behovet av ersättare vid tjänstgöringsförhinder för ordinarie befattningshavare i någon mån minskats, vilket medfört en viss avbelastning å här ifrågasvarande anslagspost. Utgifterna under densamma hade nedbragts även genom vissa av styrelsen i besparingssyfte vidtagna åtgärder. I samband med dessa åtgärder hade sedan någon tid tillbaka tillämpats den anordningen, att, där behov av ersättare vid tjänstgöringsförhinder för ordinarie befattningshavare i de lägsta tjänstegraderna verkligen förelåg, detta behov till stor del fyllts genom att icke-ordinarie personal inkallats i tjänstgöring utan att vikariatsförordnanden meddelats. Härigenom hade vissa kostnader, som tidigare utgått från anslaget till vikariatsersättningar, numera överflyttats till anslaget för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. På grund av nämnda omständigheter syntes utgifterna för vikariatsersättningar under budgetåret 1933/1934 icke behöva beräknas till mer än 150,000 kronor, med vilket belopp anslagsposten ock blivit uppförd i generaltullstyrelsens förslag. Detta skulle innebära en minskning i förhållande till de verkliga utgifterna under anslagsposten för budgetåret 1931/1932 med 60,000 kronor. I förhållande till anslaget för innevarande budgetår skulle minskningen utgöra 50,000 kronor.

I fråga om anslagsposten för avlöningar till extra ordinarie tjänstemän och extra befattningshavare samt gratifikationer, vilken anslagspost för löpande budgetår är beräknad till 1,750,000 kronor, har generaltullstyrelsen erinrat, att densamma för budgetåret 1931/1932 varit uppförd med 1,700,000 kronor och att under samma budgetår utgifter därifrån bestritts till ett belopp av i runt tal 1,582,600 kronor. För budgetåret 1933/1934 komme utgifterna att överstiga sistnämnda belopp på grund av nyssberörda överflyttning av vissa utgifter från anslaget till vikariatsersättningar till nu ifrågasvarande anslag. Med hänsyn härtill och då de utgifter, som bestredes från anslagsposten, visat sig synnerligen svårberäkneliga, hade styrelsen ansett sig böra i förslaget upptaga anslagsposten till 1,700,000 kronor, vilket i förhållande till beloppet av anslagsposten för innevarande budgetår innebure en minskning av 50,000 kronor.

Genom sistberörda minskning jämte den förut föreslagna minskningen av anslaget till vikariatsersättningar har den av granskningsnämnden ifrågasatta nedsättningen av förevarande båda anslagsposter med sammanlagt 100,000 kronor blivit vidtagen.

Under anslagstiteln avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ingår vidare en anslagspost till *arvoden åt tullexpeditions- och tullstationsföreståndare*, i staten för budgetåret 1932/1933 förslagsvis beräknad till 15,000 kronor. Under hänvisning till att utgifterna å denna anslagspost under budgetåret 1931/1932 uppgått till i runt tal 17,400 kronor har generaltullstyrelsen föreslagit en höjning av anslagsposten till 18,000 kronor.

Övriga särskilda anslag och anslagsposter å avlöningsstaten hava av generaltullstyrelsen upptagits med oförändrade belopp.

Departements-
chefen.

Generaltullstyrelsens förslag om minskning av anslaget till vikariatsersättningar med 50,000 kronor och av anslagsposten till avlöningar till extra ordinarie tjänstemän och extra befattningshavare samt gratifikation med samma belopp samt om ökning av anslagsposten till arvoden åt tullexpeditions- och tullstationsföreståndare med 3,000 kronor har jag ansett mig böra biträda.

Övriga anslag och anslagsposter å avlöningsstaten för tullstaten torde i överensstämmelse med generaltullstyrelsens förslag böra upptagas med oförändrade belopp.

Indragningsstaten.

Till avlöningar till tjänstemän å indragningsstat är i staten för budgetåret 1932/1933 uppfört ett anslag av 14,154 kronor, därav i egentliga avlöningar 13,434 kronor.

Enligt vad generaltullstyrelsen meddelat uppgå årsavlöningarna till å indragningsstaten numera kvarstående befattningshavare — en tullfiskal och en gränsridare — till 5,350 kronor.

Styrelsen har beträffande indragningsstaten hemställt, att, liksom innevarande budgetår, sådan å den 31 december 1922 gällande ordinarie stat kvarstående tjänsteman vid tullverket, som ej anmält sig icke vilja övergå på den nya staten, måtte under budgetåret 1933/1934 komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg till belopp, vilket Kungl. Maj:t, efter förslag av generaltullstyrelsen, prövar stå i lämpligt förhållande till den tjänstgöring, som må komma att krävas av vederbörande, eller Kungl. Maj:t eljest kan finna skäligt, dock icke i något fall till högre belopp för år räknat, än som genom kungörelsen den 22 juni 1921 (nr 444) angående tillfälliga lönetillägg åt viss personal vid tullverket för år 1922 blivit bestämt.

Under förutsättning av bifall härtill har generaltullstyrelsen ansett nyssnämnda belopp av 5,350 kronor böra ökas med 720 kronor, motsva-

rande tillfälligt lönetillägg åt den å indragningsstaten uppförda tullfiskalen.

Indragningsstatens hela belopp har sålunda upptagits med 6,070 kronor.

Generaltullstyrelsens förevarande beräkning av anslaget till indragningsstaten samt styrelsens hemställan om tillfälliga lönetillägg till viss personal hava icke givit mig anledning till erinran. Departements-
chefen.

Pensionsstaterna.

Till pensioner till avskedade tjänstemän är i staten för budgetåret 1932/1933 uppfört ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

Beloppen av i stat uppförda anslag till pensioner till avskedade tjänstemän, bidragen från civila pensionsfonden samt pensionsutgifterna under budgetåren 1926/1927—1931/1932 framgå av efterföljande av generaltullstyrelsen upprättade tabell, som tillika för vart och ett av budgetåren utvisar ökningen av utgifterna i förhållande till näst föregående budgetår, allt i avrundade tal:

B u d g e t å r	Anslag	Bidrag ur civila pen- sionsfonden	Summa	Pensions- utgifter	Ökning i för- hållande till nästföregåen- de budgetår
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1926/1927.....	600,000	41,300	641,300	674,100	56,700
1927/1928.....	625,000	57,450	682,450	769,700	95,600
1928/1929.....	700,000	67,000	767,000	858,200	88,500
1929/1930.....	850,000	83,700	933,700	918,700	60,500
1930/1931.....	920,000	100,530	1,020,530	1,009,500	90,800
1931/1932.....	920,000	¹ 130,000	1,050,000	1,088,200	78,700

¹ Beräknat belopp.

Generaltullstyrelsen har under hand inhämtat, att bidraget ur civila pensionsfonden för år 1933/1934 kan beräknas till omkring 170,000 kronor.

Styrelsen har påpekat, att pensionsutgifterna enligt tabellen visa en fortgående tendens till stegring, vilken under de sex budgetåren uppgått till närmare 78,500 kronor i årligt medeltal. Då emellertid stegringstendensen under budgetåret 1931/1932 varit i avtagande samt bidragen från pensionsfonden syntes komma att år från år ökas, har generaltullstyrelsen funnit sig icke för närvarande böra ifrågasätta ökning av anslaget, som för budgetåret 1932/1933 höjts med 80,000 kronor. Styrelsen har sålunda uppfört anslaget med oförändrat belopp, 1,000,000 kronor.

I övriga anslag å pensionsstaten har styrelsen icke haft någon ändring att föreslå.

Departements-
chefen.

Mot generaltullstyrelsens förslag i fråga om pensionsstaternas beräkning har jag icke något att erinra.

Omkostnadsstaten.

Under den å omkostnadsstaten upptagna anslagstiteln resekostnads- och traktamentsersättningar m. m. ingår en anslagspost till *rese- och traktamentskostnader*, i staten för budgetåret 1932/1933 förslagsvis upptagen med 300,000 kronor. Med hänsyn till utgiftsbeloppet för ändamålet under sistförflutet budgetår har generaltullstyrelsen förordat anslagspostens nedsättning till 250,000 kronor.

I den under omkostnadsstaten uppförda anslagstiteln övriga kostnader för tullverket ingår en anslagspost till *byggnader, hyror och tomtören*, vilken i staten för innevarande budgetår förslagsvis upptagits med 130,000 kronor.

Granskningsnämnden har i sin promemoria rörande anslag under sjunde huvudtiteln ansett ifrågavarande anslagspost kunna minskas med 30,000 kronor.

Generaltullstyrelsen har beträffande anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934 till en början räknat med att av kostnaderna för vissa i 1932 års statsverksproposition omnämnda, numera påbörjade reparations- och ändringsarbeten å tullverkets byggnader i Haparanda ett återstående belopp av omkring 8,000 kronor skall belasta anslagsposten för nästkommande budgetår. Styrelsen har vidare upprepat en tidigare framställning om anslagsmedel för nybyggnad i Strimasund. I nyss omförmälda statsverksproposition förklarade sig föredragande departementschefen icke vara övertygad om att denna nybyggnad behövde erhålla sådan omfattning som blivit förutsatt och därför icke kunna tillstyrka, att medel för det dåvarande ställdes till förfogande för ändamålet. Generaltullstyrelsen har nu meddelat, att planläggningen av nybyggnaden ändrats så, att kostnaderna för byggnadsföretaget syntes kunna nedbringas från omkring 35,000 kronor till omkring 25,000 kronor. Av dessa kostnader beräknades en summa av omkring 15,000 kronor komma att belöpa å nästa budgetår. Enligt vad generaltullstyrelsen anfört har det även visat sig nödvändigt att bereda tjänstebostäder för personalen vid kustposteringen Nordkoster. Till täckande av därigenom uppkommande utgifter för budgetåret 1933/1934 hade ett belopp av omkring 5,000 kronor ansetts böra anslås för sagda år. Smärre reparationer å tullverkets byggnader å andra platser syntes under samma budgetår komma att uppgå till omkring 31,000 kronor. Hyror och tomtören hade något nedgått och beräknades för budgetåret 1933/1934 till 34,000 kronor. För oförutsedda utgifter borde slutligen avses ett belopp av 7,000 kronor. Styrelsen har för den skull ansett sig kunna i enlighet med granskningsnämndens förslag upptaga ifrågavarande anslagspost med ett till 100,000 kronor nedsatt belopp.

Till drift av mot lega hållen fortskaffningsmateriel samt underhåll och drift av viss sådan materiel för tullbevakningen är i staten för innevarande budgetår upptagen en förslagsvis beräknad anslagspost å 110,000 kronor. Generaltullstyrelsen har med beaktande av tillgängliga belastningssiffror beräknat anslagsposten för budgetåret 1933/1934 till 90,000 kronor.

De under omkostnadsstaten uppförda anslagsposterna till *expenser*, *telegramporto* och *diverse utgifter* äro för innevarande budgetår beräknade till respektive 600,000 kronor, 20,000 kronor och 193,666 kronor.

Granskningsnämnden har i sin förenämnda promemoria angående anslag under sjunde huvudtiteln funnit anslagsposten till diverse utgifter kunna nedsättas med 10,000 kronor.

I särskilt utlåtande den 20 september 1932, som generaltullstyrelsen avgivit i anledning av granskningsnämndens av mig tidigare i dag omnämnda framställning rörande statsverkets trycknings- och expenskostnader, har styrelsen på grund av vad granskningsnämnden föreslagit räknat med att från anslagsposten till *expenser* skulle i fortsättningen bestridas jämväl kostnader för telegramporto ävensom vissa kostnader för annonsering, inköp och underhåll av möbler samt skriv- och räknemaskiner, bokinköp m. m., vilka hittills avförts å anslagsposten till diverse utgifter. Med utgångspunkt från utgiftssiffrorna för de senaste budgetåren har generaltullstyrelsen under nyssnämnda förutsättningar beräknat anslagsposten till *expenser* till 682,000 kronor samt anslagsposten till diverse utgifter till 118,800 kronor eller, för jämnande av statens slutsumma, till 118,850 kronor. Den nuvarande anslagsposten till telegramporto skulle utgå ur staten. Sammanlagda anslagsbeloppet för ifrågavarande ändamål, som för innevarande budgetår är beräknat till $(600,000 + 193,666 + 20,000 =)$ 813,666 kronor, skulle alltså enligt generaltullstyrelsens förslag för nästa budgetår utgöra $(682,000 + 118,850 =)$ 800,850 kronor.

Genom beslut den 7 oktober 1932 har Kungl. Maj:t medgivit, bland annat, att vissa statistikmaskiner finge från och med ingången av år 1933 tills vidare, intill dess annorlunda kunde bliva bestämt, förhyras för användning å generaltullstyrelsens statistiska avdelning. Anskaffningen av ifrågavarande maskiner är föranledd av den vid 1932 års riksdag beslutade övergången till maskinell arbetsmetod för den officiella handelsstatistiken. För bestridandet av hyreskostnader under budgetåret 1933/1934 för nämnda statistikmaskiner kan, enligt vad jag inhämtat från generaltullstyrelsen, anses erforderligt ett belopp av i runt tal 38,000 kronor, vartill styrelsen icke tagit hänsyn vid sina förut omförmälda anslagsberäkningar.

I staten uppförd anslagspost till *legor för fortskaffningsmateriel* är för innevarande budgetår förslagsvis beräknad till 180,000 kronor. Från denna anslagspost hava under budgetåret 1931/1932 bestritts utgifter till

sammanlagt belopp av i runt tal 160,600 kronor. För nästkommande budgetår har generaltullstyrelsen ansett anslagsposten kunna beräknas till 170,000 kronor.

Till *utbildning i tulltjänsten* är i staten för löpande budgetår uppförd en förslagsvis beräknad anslagspost å 40,000 kronor.

Granskningsnämnden har i promemorian rörande anslag under sjunde huvudtiteln ansett kostnaderna för utbildning i tulltjänsten för budgetåret 1933/1934 kunna inskränkas med 10,000 kronor.

Generaltullstyrelsen har med hänsyn till pågående undersökning rörande möjligheterna att minska användningen av högre kvalificerad arbetskraft i tullverket utgått från att någon kurs icke kommer att anordnas för utbildning av extra kammarskrivare under budgetåret 1933/1934. Däremot syntes under sistnämnda budgetår böra anordnas antingen en ny tullkontoristkurs eller, om en sådan kurs icke skulle bli va av behovet oundgängligen påkallad, en kurs för utbildning av kustbevakningstjänstemän. Någon kurs för sistberörda ändamål hade icke varit anordnad sedan år 1926. Ehuru för bestridande av kostnaderna för endera av dessa kurser ävensom kostnaderna för hyra av lokal för tullverkets undervisningsanstalt m. m. det belopp, med vilket anslagsposten borde enligt granskningsnämndens förslag upptagas, 30,000 kronor, kunde komma att visa sig vara väl knappt, hade styrelsen likväl ansett sig böra biträda nämndens förslag. Styrelsen har fördenskull upptagit anslagsposten med sagda belopp, 30,000 kronor.

Anslagsposten till *beklädnad och beväpning*, som för vartdera av budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 varit uppförd med 25,000 kronor, har styrelsen för nästa budgetår upptagit med 20,000 kronor.

Den för *beslagarandelar samt tullstatens enskilda pensionsinrättningsandelar av böter m. m.* uppförda anslagsposten är för innevarande budgetår beräknad till 210,000 kronor. Utgifterna å anslagsposten utgjorde under budgetåret 1931/1932 omkring 187,500 kronor. Generaltullstyrelsen har ansett anslagsposten för nästkommande budgetår kunna beräknas till 200,000 kronor.

Departements-
chefen.

Generaltullstyrelsens föreliggande förslag i fråga om beräkningen av tullverkets omkostnadsstat för budgetåret 1933/1934 innefattar, på sätt av det föregående framgår, nedsättningar i åtskilliga under nämnda stat uppförda anslagsposter. Vad angår den föreslagna minskningen av anslagsposten till diverse utgifter med 74,816 kronor till 118,850 kronor, sammanhänger denna liksom även av styrelsen föreslagen uteslutning ur staten av anslagsposten till telegramporto, för innevarande budgetår beräknad till 20,000 kronor, med överflyttning av vissa kostnader från nämnda båda anslagsposter till den likaledes under omkostnadsstaten

upptagna anslagsposten till expenser. Denna post skulle härvid enligt generaltullstyrelsens förslag ökas med 82,000 kronor till 682,000 kronor.

I anslutning till vad jag under »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» anfört rörande anslag till tryckningskostnader torde ur de av generaltullstyrelsen beräknade anslagsposterna till expenser och diverse utgifter böra utbrytas respektive 15,000 kronor och 1,800 kronor, vilka belopp kunna beräknas belöpa på publikationstryck och böra sammanföras till en särskild anslagspost för sådant ändamål. Å anslagsposten till expenser torde vidare böra beräknas en ökning av 38,000 kronor för bestridande av kostnader för förhyrning av statistikmaskiner för den officiella handelsstatistiken. Sistnämnda anslagspost bör alltså uppföras med 705,000 kronor. Mot generaltullstyrelsens beräkning av övriga anslagsposter under omkostnadsstaten har jag intet att erinra.

Omkostnadsstaten för budgetåret 1933/1934 bör i enlighet med vad sålunda föreslagits beräknas till 1,759,150 kronor.

Tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1932/1933 uppgå till följande belopp:

avlöningsstaten		kronor	13,506,580
indragningsstaten		»	14,154
pensionsstaterna		»	1,038,000
omkostnadsstaten		»	1,868,966

Summa kronor 16,427,700.

Enligt mitt här föreliggande förslag, vilket endast i fråga om omkostnadsstaten skiljer sig från det av generaltullstyrelsen framlagda, skulle utgiftsstaterna för budgetåret 1933/1934 komma att utvisa följande slutsummor:

avlöningsstaten		kronor	13,389,580
indragningsstaten		»	6,070
pensionsstaterna		»	1,038,000
omkostnadsstaten		»	1,759,150

Summa kronor 16,192,800.

Mitt förslag till utgiftsstater för tullverket understiger alltså med 234,900 kronor de för innevarande budgetår fastställda staterna.

I en särskild specifikation (bil. A) av utgiftsstater för tullverket att tillämpas under budgetåret 1933/1934 hava mina förslag beträffande de särskilda anslagsbeloppen sammanställt. Antalet ordinarie befattningshavare i olika lönegrader hos generaltullstyrelsen samt vid tullstaten under sagda budgetår hava jämväl upptagits i en särskild specifikation (bil. B).

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att antalet ordinarie befattningar vid tullverket jämte de för vederbörande befattningshavare avsedda lönegrader skall bestämmas i enlighet med vad av mig föreslagits,

dels för budgetåret 1933/1934 för tullverket godkänna följande

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Generaltullstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	537,900	
Arvode till tullverkets ombudsman	»	2,000	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	120,000	kr. 659,900

Tullstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	»	10,793,180	
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	150,000	
Arvoden till två laboratorieföreståndare å högst 1,000, respektive 500 kronor för år räknat ...	»	1,500	
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	1,785,000	kr. 12,729,680

B. Indragningsstat.

Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat	kr.	6,070
--	-----	-------

C. Pensionsstater.

Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kr.	1,000,000	
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	»	25,000	
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	»	13,000	kr. 1,038,000

D. Omkostnadsstat.

Kostnader för avdömande av tullmål, <i>förslagsan-</i> <i>slag</i>	kr.	37,300	
Resekostnads- och trakta- mentsersättningar m.m., <i>förslagsanslag</i>	»	270,000	
Hemliga utgifter	»	2,000	
Övriga kostnader för tull- verket, <i>förslagsanslag</i> ...	»	1,449,850	kr. 1,759,150
Summa <i>förslagsanslag</i> kr. 16,192,800.			

dels minska ordinarie förslagsanslaget till tullverket
 nu kronor 16,427,700
 med » 234,900
 till » 16,192,800;

dels ock förklara, att sådan å den 31 december 1922 gällande ordinarie stat kvarstående tjänsteman vid tullverket, som ej anmält sig icke vilja övergå på den nya staten, må under budgetåret 1933/1934 komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg till belopp, vilket Kungl. Maj:t, efter förslag av generaltullstyrelsen, prövar stå i lämpligt förhållande till den tjänstgöring, som må komma att krävas av vederbörande, eller Kungl. Maj:t eljest kan finna skäligt, dock icke i något fall till högre belopp för år räknat, än som genom kungörelsen den 22 juni 1921 (nr 444) angående tillfälliga lönetillägg åt viss personal vid tullverket för år 1922 blivit bestämt.

*Bil. A.***Specifikation**

av utgiftsstaten för tullverket, att tillämpas under budgetåret
1933/1934.

	Kronor	Kronor
<i>A. Avlöningsstaten.</i>		
Generaltullstyrelsen.		
<i>Avlöningar till ordinarie tjänstemän:</i>		
Förslagsanslag	537,900	
<i>Arvode till tullverkets ombudsman:</i>		
Anslag	2,000	
<i>Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.:</i>		
Förslagsanslag	120,000	659,900
Tullstaten.		
<i>Avlöningar till ordinarie tjänstemän:</i>		
Löner till ordinarie tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning, förslagsvis	kr. 10,694,800	
Kallortstillägg och kallortstraktamenten, förslagsvis	» 48,000	
Felräkningspenningar, förslagsvis	» 10,000	
Personliga lönetillägg, förslagsvis	» 380	
Läkarvård och medikamenter samt begravnings- hjälp, förslagsvis	» 40,000	
	10,793,180	
<i>Vikariatsersättningar:</i>		
Förslagsanslag	150,000	
<i>Arvoden till två laboratorieföreståndare:</i>		
Anslag: i Göteborg högst 1,000 kr., i Malmö högst 500 kr.	1,500	
<i>Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.:</i>		
Arvoden åt tullexpeditions- och tullstationsföre- ståndare, förslagsvis	kr. 18,000	
Avlöningar till extra ordinarie tjänstemän och extra befattningshavare samt gratifikationer, förslagsvis	» 1,700,000	
Läkarvård och medikamenter samt begravnings- hjälp, förslagsvis	» 2,000	
Ersättning för övertidstjänstgöring, förslagsvis	» 65,000	
	1,785,000	12,729,680

	Kronor	Kronor
B. Indragningsstaten.		
Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat		6,070
<i>Specifikation av indragningsstaten.</i>		
Stockholm: tullfiskalen T. G. E. Eksandh	kr. 4,650	
Östersund: gränsridaren J. P. Bodin	» 700	
Summa	kr. 5,350	
C. Pensionsstaterna.		
Pensioner till avskedade tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	1,000,000	
Pensioner till avlidna tjänstemäns änkor och barn, <i>förslagsanslag</i>	25,000	
Gottgörelse till tullstatens enskilda pensionsinrättning för mistade andelar av avlöning vid vakanta tjänster	13,000	1,038,000
D. Omkostnadsstaten.		
<i>Kostnader för avdömande av tullmål:</i>		
Arvode till särskild ordförande i gränstullrätten inom Norrbottens län	kr. 2,000	
Arvode till tolk för finska språket vid samma gränstullrätt	» 300	
Gottgörelse åt rådhusrätterna för avgörande av tullmål, <i>förslagsvis</i>	» 35,000	
	37,300	
<i>Resekostnads- och traktamentsersättningar m. m.:</i>		
Ersättning för flyttningskostnad, <i>förslagsvis</i>	kr. 20,000	
Rese- och traktamentskostnader, <i>förslagsvis</i>	» 250,000	270,000
<i>Hemliga utgifter:</i>		
Anslag		2,000
<i>Övriga kostnader för tullverket:</i>		
Byggnader, hyror och tomtören, <i>förslagsvis</i>	kr. 100,000	
Drift av mot lega hållen forskaffningsmateriel samt underhåll och drift av viss sådan materiel för tullbevakningen, <i>förslagsvis</i>	» 90,000	
Expenser, <i>förslagsvis</i>	» 705,000	
Tryckningskostnader, <i>förslagsvis</i>	» 16,800	
Gratifikationer åt kronolots- och kanalpersonal, <i>förslagsvis</i>	» 1,000	
Legor för forskaffningsmateriel, <i>förslagsvis</i>	» 170,000	
Utbildning i tulltjänsten, <i>förslagsvis</i>	» 30,000	
Beklädnad och beväpning, <i>förslagsvis</i>	» 20,000	
Beslagarandelar samt tullstatens enskilda pensionsinrättnings andelar av böter m. m., <i>förslagsvis</i>	» 200,000	
Diverse utgifter, <i>förslagsvis</i>	117,050	
	1,449,850	1,759,150
Summa kronor:		16,192,800

**Förteckning över antalet ordinarie befattningshavare i tullverket
under budgetåret 1933/1934.**

Befattningshavare	Löne- grad	Befattningshavare	Löne- grad
I. Generaltullstyrelsen.			
1 generaltulldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—	3 tullkommissarier	B 26
5 byråchefer	B 30	7 tullförvaltare av klass 1 B	B 24
1 kustbevakningsinspektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—	20 tullöverkontrollörer	B 24
1 byråinspektör och föreståndare för tullverkets huvudlaboratorium ..	B 26	15 förste tullkontrollörer	B 22
1 chef för statistiska avdelningen ..	B 26	17 tullförvaltare av klass 2	B 22
2 sekreterare	B 26	20 tullförvaltare av klass 3	B 21
4 byråinspektörer	B 24	112 tullkontrollörer	B 21
2 förste revisorer	B 24	6 tullförvaltare av klass 4	B 18
1 kamrerare	B 24	15 tullkassörer	B 18
3 aktuarier	B 21	385 kammarskrivare	B 16
3 notarier	B 21	22 tullmästare	B 15
10 revisorer	B 21	98 tullkontorister	B 12
3 tullkontrollörer	B 21	122 tullöveruppsyningsmän	B 12
11 kammarskrivare	B 16	1 kansliskrivare	B 11
1 materialförvaltare	B 15	471 tulluppsyningsmän	B 8
1 registrator	B 14	16 kanslibiträden	B 7
2 kansliskrivare	B 11	823 tillsyningsmän	B 6
1 förste expeditionsvakt	B 7	110 tullvakter	B 5
14 kanslibiträden	B 7	35 kontorsbiträden	B 4
7 expeditionsvakter	B 5	30 skrivbiträden	B 2
19 kontorsbiträden	B 4		
7 skrivbiträden	B 2		
		2. Kustbevakningen.	
		22 kustöveruppsyningsmän	B 12
		54 kustuppsyningsmän	B 8
		52 förste kustvakter	B 7
		164 kustvakter	B 6
		53 kustbevakningsbiträden	B 5
II. Tullstaten.			
1. Lokaltullförvaltningen.			
3 tulldirektörer	B 29	3. Gränsbevakningen.	
3 tullöverinspektörer	B 27	1 gränsbevakningschef	B 22
3 tullbevakningschefer	B 26	1 kammarskrivare	B 16
3 tulldirektörsassistenter	B 26	7 gränsöveruppsyningsmän	B 12
6 tullförvaltare av klass 1 A	B 26	189 gränsuppsyningsmän	B 8

Anm. 1. Den ena av de å personalförteckningen för generaltullstyrelsen upptagna kansli-skrivartjänsterna är övertalig och skall vid inträffande ledighet indragas.

Anm. 2. 1 gränsöveruppsyningsmanstjänst är övertalig och skall vid inträffande ledighet utbytas mot 1 gränsuppsyningsmanstjänst.

Anm. 3. 3 gränsuppsyningsmanstjänster äro övertaliga och skola vid inträffande ledighet utbytas mot 1 kustuppsyningsmans-, 1 förste kustvakt- och 1 kustvakttjänst.

[20.] 2. Särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m. Sedan ett antal år har under riksstatsens sjunde huvudtitel ett extra reservationsanslag varit uppfört till särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m., vilket anslag utgått av statsverkets fond av rusdrycksmedel. Anslaget var för budgetåret 1931/1932 bestämt till 600,000 kronor och är för innevarande budgetår anvisat med 750,000 kronor. Härförutom har i den i anslaget »övrige kostnader för tullverket» ingående posten »diverse utgifter» varit inrymt ett belopp av 25,000 kronor, som avsetts för motverkande av olovlig varuinförsel i övrigt.

Utöver dessa anslagsmedel förfogar generaltullstyrelsen för bekämpande av olovlig varuinförsel även över medel, som jämlikt bestämmelserna i 19 § lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel samt 23 § lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin ställas till generaltullstyrelsens förfogande att användas till uppmuntran av tulltjänstemän och polismän, som ådagalagt synnerligt nit vid beivrande av olovlig varuinförsel, eller till särskilda åtgärder till motverkande av sådan införsel.

De intill utgången av budgetåret 1931/1932 influtna beloppen av dessa medel och deras användning framgå av följande översikt:

D e b e t			K r e d i t		
	Kronor	öre		Kronor	öre
Influtna medel:			Till uppmuntran av tull-, polis- och lotstjänstemän	214,625	75
1923/1924.....	13,214	37	Anskaffning av båtmateriel	227,549	94
1924/1925.....	61,852	73	Anskaffning av annan forskaffningsmateriel	68,337	18
1925/1926.....	60,094	73	Kostnader för detektivsamt tulltjänstemäns utbildning i detektivtjänst.....	10,758	39
1926/1927.....	28,594	79	Avlöningar till tekniska biträden hos kustbevakningsinspektören	8,938	01
1927/1928.....	179,498	30	Anslag till tullmyndigheter till särskilda åtgärder för bekämpande av olovlig varuinförsel	36,479	68
1928/1929.....	114,700	67	Diverse	28,207	68
1929/1930.....	75,874	23	Behållning den 30 juni 1932	73,710	44
1930/1931.....	81,265	82			
1931/1932....	53,511	88			
Summa	668,607	02	Summa	668,607	02

Å de för budgetåret 1931/1932 för bekämpande av olovlig införsel av spritdrycker och andra varor anvisade beloppen å tillhopa 625,000 kronor hava, enligt vad generaltullstyrelsen meddelat i sin skrivelse den 20 september 1932 med anslagsäskanden för nästa budgetår, avförts 457,380 kronor 96 öre, fördelade sålunda:

anskaffning av båtmateriel	kronor	56,260: —
anskaffning av annan fortskaffningsmateriel	»	1,872: 45
förhyrning av fortskaffningsmateriel	»	4,561: —
bemannning och drift av bevakningsfartyget »Triton» ..	»	80,886: —
utrustning av två torpedbåtar	»	31,491: 99
bemannning och drift av samma torpedbåtar	»	96,662: 01
underhåll och drift av viss fortskaffningsmateriel	»	141,810: —
diverse	»	43,837: 51

Summa kronor 457,380: 96

Vid utgången av budgetåret 1931/1932 uppgingo reservationerna å förenämnda reservationsanslag till sammanlagt 333,509 kronor 15 öre.

Generaltullstyrelsen har erinrat, att i de för budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 anvisade reservationsanslagen inräknats medel för nybyggnad av tre tullkryssare, en tulljakt och tre tullracerbåtar. Kostnaderna för dessa fartyg, av vilka vid tiden för avlåtandet av styrelsens framställning endast två tullracerbåtar vore färdigbyggda och betalda, hade beräknats till sammanlagt 435,000 kronor, därav för envar av kryssarna 85,000 kronor, för jakten 45,000 kronor och för envar av racerbåtarna 45,000 kronor.

I det för innevarande budgetår beviljade anslaget å 750,000 kronor ingå, enligt vad generaltullstyrelsen vidare framhållit, medel för nybyggnad av en tullkryssare och en tullracer för tillhoppa 130,000 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1932/1933 stod till generaltullstyrelsens förfogande för de med reservationsanslaget avsedda ändamål ett belopp av $(333,509: 15 + 750,000 =) 1,083,509$ kronor 15 öre, motsvarande summan av reservationerna och anslaget för sagda budgetår. Rörande dispositionen av dessa medel har generaltullstyrelsen erinrat, att härav skulle bestriktas kostnaderna för nybyggnad av fyra tullkryssare, en tulljakt och två tullracer för en sammanlagd beräknad kostnad av 475,000 kronor, därav för de fyra kryssarna 340,000 kronor och för de övriga tre fartygen 135,000 kronor. Utgifterna för ifrågavarande ändamål syntes emellertid komma att något understiga de sålunda beräknade kostnaderna. Återstoden av beloppet vore avsett till utgifter för utsjöbevakning, anskaffning av motorfordonsmateriel, vissa traktamenten, underhåll och drift av viss fortskaffningsmateriel samt diverse utgifter, vilka kostnader beräknats uppgå till sammanlagt 620,000 kronor. Beträffande utsjöbevakningen hade, såsom av det föregående framginge, kostnaderna därför under budgetåret 1931/1932 uppgått till sammanlagt 209,040 kronor och sålunda understigit de för ändamålet beräknade kostnaderna, 238,000 kronor, med nära 29,000 kronor. Den kostnadsminskning, som möjligen uppkomme därigenom, att de utgifter, som under innevarande budgetår komme att utbetalas för anskaffning av båtmateriel och för utsjöbevakning, understeg de därför beräknade kostnaderna, kunde emellertid komma att uppvägas av ökning av kostnaderna utöver de beräknade för dels vissa traktamenten, dels underhåll och drift av viss fortskaffningsmateriel.

På grund av vad sålunda anförts har generaltullstyrelsen ansett sig icke

kunna räkna med att vid utgången av budgetåret 1932/1933 å nu ifrågavarande anslag finnas reservationer till större belopp än som motsvarar anskaffningskostnaderna för de tullkryssare och racerbåtar, som ej hunnit bliva färdigbyggda och betalda under budgetåret 1932/1933, ävensom tilläventyrs andra för året beräknade kostnader, som ej blivit därunder avförda från anslaget.

Vad beträffar anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 har generaltullstyrelsen lämnat en redogörelse för det huvudsakliga innehållet i en av kustbevakningsinspektören till styrelsen ingiven skrivelse i ämnet.

Kustbevakningsinspektören har för anskaffning av båtmateriel under nästa budgetår räknat med ett sammanlagt belopp av 90,000 kronor, varav 45,000 kronor skulle belöpa på en tulljakt eller tullracer och likaledes 45,000 kronor på en tullbåt av ny typ.

Den bevakning i Södra Kvarken, som för närvarande i samverkan med finska bevakningsfartyg uppehålls av kustbevakningsångaren »Triton», torde, enligt vad kustbevakningsinspektören vidare anført, icke kunna inställas. Vid ishinder i Kvarken användes »Triton» i södra delen av Östersjön och Öresund. De två torpedbåtar, till vilkas utrustning för bevakningstjänst medel anvisats för budgetåret 1931/1932, hade sedan mitten av september 1931 varit insatta, den ena på ostkusten för bevakning huvudsakligen i och utanför Stockholms och Nyköpings skärgårdar och den andra för bevakning i södra Östersjön väsentligen utanför Blekinges sydkust och Skånes ostkust. Dessa båtar hade, sedan de erhållit radiosändare, blivit ett betydelsefullt tillskott i bevakningen. Erfarenheterna från utsjöbevakningen gäve vid handen, att denna bevakning borde bibehållas i sin nuvarande omfattning. För bestridande av utsjöbevakningen vore det nödvändigt, att medel funnes till förfogande, förutom för de normala drifts- och underhållskostnaderna, även för verkställande av reparationer och andra arbeten, som föranleddes av inträffade haverier, samt för periodiskt underhåll av materielen. Kostnaderna för utsjöbevakningen under budgetåret 1933/1934 beräknades av kustbevakningsinspektören till samma belopp, som avsetts för innevarande budgetår, eller 238,000 kronor, därav för »Tritons» bevakningstjänst 70,000 kronor och för torpedbåtarnas, efter 7,000 kronor för månad och båt, 168,000 kronor.

Den tullverket tillhöriga motorfordonsmaterielen bestode av 19 automobiler, 10 motoreyklar med sidvagn samt 1 motoreykel utan sidvagn. Ytterligare en automobil erfordrades, för vilken anskaffningskostnaden beräknades till 5,000 kronor. För förnyelse av materielen, varvid försliten materiel utbyttes, beräknades 21,000 kronor för 6 automobiler och 2,400 kronor för 2 motoreyklar.

Beträffande de underhålls- och driftkostnader, som borde bestridas från det extra reservationsanslaget, kunde dessa kostnader för budgetåret 1933/1934 beräknas överstiga motsvarande utgifter under budgetåret 1931/1932, vilka utgifter uppgått till 241,810 kronor. Driftkostnaden vore nämligen i hög grad beroende av priset på bensen, och det funnes grundad anledning antaga, att bensinpriset komme att stiga. Den ökning av driftskostnaderna, som föranleddes av högre bensinpris, syntes kunna uppskattas till omkring 15,000 kronor. Vidare torde det bliva nödvändigt utbyta motorerna i tre av tullkryssarna av den större typen och i en av tullkrys-

sarna av den mindre typen, varvid råoljemotorer borde såsom varande mera ekonomiska insättas. Utbytet av motorerna i två av de större kryssarna kunde beräknas draga en kostnad av cirka 40,000 kronor för budgetåret 1933/1934. Genom övergång till råoljedrift torde dock driftskostnaderna för båtarna komma att ganska avsevärt minskas, vilken minskning beräknades för envar av de tre större kryssarna till 7,000 kronor och för den mindre tullkryssaren till 5,000 kronor eller sålunda till sammanlagt 26,000 kronor, under förutsättning att råoljemotorer blivit insatta i samtliga fyra båtar redan i början av budgetåret. Den verkliga ökningen av underhålls- och driftskostnaderna skulle härigenom kunna begränsas till omkring 29,000 kronor och kostnaderna sålunda böra upptagas till omkring 270,000 kronor.

För traktamenten och diverse utgifter borde enligt kustbevakningsinspektörens mening beräknas respektive 100,000 och 50,000 kronor.

Enligt kustbevakningsinspektörens förslag skulle alltså till särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1933/1934 erfordras ett sammanlagt belopp av 778,000 kronor.

För egen del har generaltullstyrelsen beträffande anslagsbehovet för budgetåret 1933/1934 anfört följande:

Av de båtar, för vilkas anskaffning medel funnes tillgängliga men vilka ännu icke blivit beställda, nämligen tre tullkryssare och två tullracer, kunde de båda sistnämnda bli levererade under innevarande budgetår, varemot de tre tullkryssarna icke syntes bli färdigbyggda under året. Med hänsyn härtill och då behovet av att ersätta båtmaterial, som på grund av förslitning icke vidare kunde användas för avsett ändamål, finge anses vara nöjaktigt tillgodosett för budgetåret 1933/1934, hade styrelsen, även om styrelsen ansåge de av kustbevakningsinspektören nu begärda två nya båtarna vara av behovet påkallade, funnit sig icke böra föreslå anvisande av medel för budgetåret 1933/1934 i och för nyanskaffning av båtmaterial för kustbevakningen.

Den bevakning, som för närvarande uppehöles av tullverket tillhöriga bevakningsångaren »Triton», kunde icke inställas eller inskränkas. Med avseende å de till tullverkets förfogande ställda torpedbåtarna ville styrelsen framhålla, att även dessa torde hava bidragit till att hämma sprit-smugglingen längs vårt lands kuster. Styrelsen ansåge denna utsjöbevakning, såvitt nu kunde bedömas, alltfjämt böra under det budgetår, varom nu vore fråga, fortgå på samma sätt som för närvarande.

Kostnaderna för här berörda bevakningstjänst under budgetåret 1933/1934 syntes i enlighet med kustbevakningsinspektörens förslag böra beräknas till 238,000 kronor.

För anskaffning av motorfordonsmateriel hade under budgetåret 1931/1932 av reservationsanslaget använts ett belopp av allenast 1,872 kronor 45 öre, under det att kostnaden härför under budgetåret beräknats till 24,000 kronor. Styrelsen hade emellertid under juni månad 1932 beslutit inköpa två automobiler och en motorcykel för ett sammanlagt belopp av 13,588 kronor 25 öre, varav 11,338 kronor 25 öre utbetalts från anslaget för budgetåret 1932/1933 och 2,250 kronor ännu icke avförts. För budgetåret 1933/1934 hade styrelsen beräknat motsvarande kostnader till samma belopp som för innevarande budgetår eller 24,000 kronor.

Till kostnader för vissa traktamenten, som skulle bestridas från reservationsanslaget, borde räknas med ett belopp av 120,000 kronor.

I fråga om beräkningen av kostnaderna för underhåll och drift av viss fortskaffningsmateriel biträdde styrelsen kustbevakningsinspektörens förslag.

För diverse av anslaget utgående utgifter, däribland kostnad för inköp av maskindelar samt vissa inventarier, andra effekter för patrulltjänsten, förhyrning av fortskaffningsmateriel, anskaffning eller förhyrning av garage, telefoner m. m., hade styrelsen slutligen i anslaget inberäknat ett belopp av 48,000 kronor.

Enligt styrelsens förslag skulle alltså anslaget utgöra 700,000 kronor, fördelade sålunda:

till utsjöbevakning	kronor	238,000
» anskaffning av motorfordonsmateriel	»	24,000
» vissa traktamenten	»	120,000
» underhåll och drift av fortskaffningsmateriel	»	270,000
» diverse utgifter	»	48,000
Summa kronor		700,000.

Under åberopande av vad i det föregående anförts har generaltullstyrelsen hemställt, att till särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m. måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett extra reservationsanslag av 700,000 kronor.

Såsom framgår av generaltullstyrelsens föreliggande framställning i fråga om anslag för budgetåret 1933/1934 till bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m., har styrelsen, med hänsyn till att viss båtmateriel för kustbevakningen, för vars anskaffande medel redan finnas tillgängliga, först under kommande budgetår hinner färdigbyggas, icke funnit erforderligt att föreslå anvisande av ytterligare medel till sådant ändamål för budgetåret 1933/1934. För utsjöbevakningen samt för anskaffning av motorfordonsmateriel har generaltullstyrelsen räknat med samma belopp som för innevarande budgetår eller respektive 238,000 kronor och 24,000 kronor. Styrelsen har däremot, delvis med ledning av uppgifter om motsvarande utgifter under sistförflutna budgetår, föreslagit höjning av de beräknade anslagsmedlen för traktamenten till 120,000 kronor samt för underhåll och drift av fortskaffningsmateriel till 270,000 kronor. För diverse utgifter har styrelsen upptagit ett belopp av 48,000 kronor. I enlighet med vad styrelsen sålunda förordat skulle anslaget i fråga alltså sammanlagt uppgå till 700,000 kronor.

Generaltullstyrelsens förevarande förslag finner jag mig kunna biträda. Såsom styrelsen förutsatt, böra de två torpedbåtar, som under de senaste budgetåren använts för bevakningstjänst, få disponeras för samma ändamål även under budgetåret 1933/1934.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 700,000.

Kontrollstyrelsen.

[21.] 3. **Kontrollstyrelsen.** Ordinarie förslagsanslaget till kontrollstyrelsen är från och med budgetåret 1931/1932 uppfört med 207,100 kronor.

Den 15 maj 1931 har Kungl. Maj:t fastställt följande stater för kontrollstyrelsen, att tillämpas från och med den 1 juli 1931:

A. Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 146,500
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 4,800
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ..	» 21,100
Tryckningskostnader, förslagsanslag	» 5,000
Expenser	» 22,500
Summa kronor 199,900	

B. Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag kronor 7,200.

I skrivelse den 30 augusti 1932 har kontrollstyrelsen gjort framställning om anslag för budgetåret 1933/1934. Styrelsen har därvid icke ifrågasatt någon ändring i beräkningen av anslagsposterna till avlöningar. Vad angår behovet av icke-ordinarie personal, har styrelsen hänvisat till att arbetet inom styrelsen under senare år icke oväsentligt ökats. Den alltmör ingående tillsyn särskilt i ekonomiskt avseende, som styrelsen sökt avvägabrunga beträffande systembolagens förvaltning och som icke minst under nuvarande tider vore för staten betydelsefull i fiskaliskt hänseende, hade medfört, att den biträdespersonal, som avlönades av anslagsmedlen till icke-ordinarie befattningshavare, i ökad omfattning toges i anspråk för hithörande arbetsuppgifter. Vidare hade en helt ny kontrollerande verksamhet ålagts styrelsen genom de år 1928 vidtagna ändringarna i förordningen angående försäljning av pilsnerdricka, innebärande viss tillsyn över handeln med nämnda vara. Denna nya arbetsuppgift hade visserligen förutsatts kunna tillföras styrelsen, utan att någon ytterligare befattning med därjämte följande anslagsökning behövde ifrågakomma, men den hade givetvis föranlett ökad arbetsbelastning för den nuvarande personalen. Under sådana förhållanden vore det nu icke möjligt för styrelsen att vidtaga personalinskränkning i sådan omfattning, att minskning av anslaget därigenom kunde ernås. Framhållas kunde även den successiva stegring i anslagsbelastningen, som inträdde till följd av befattningshavarnas

intjänande av löneklassuppflyttningar. Då styrelsen slutligen icke heller funnit någon besparing kunna åstadkommas genom anlitande av lägre lönegradsplaceringar, har styrelsen ansett erforderligt, att ifrågavarande anslag upptages med oförändrat belopp.

Beträffande anslagen till tryckningskostnader och till expenser har kontrollstyrelsen gjort framställning i särskilt utlåtande av den 30 augusti 1932, som avgivits i anledning av granskningsnämndens promemorior rörande statsverkets expens- och tryckningskostnader. Styrelsen har därvid förordat, att de utgifter, som av styrelsen hittills utbetalats av tryckningskostnadsanslaget, i fortsättningen skulle bestridas sålunda, nämligen *dels* i fråga om blankettryck m. m., som erfordras för tillverkningskontrollen, från det särskilda anslaget till kontroll å tillverkningsavgifter, *dels* beträffande övrigt blankettryck från kontrollstyrelsens anslag till expenser, *dels*, i vad angår kontrollstyrelsens författningssamlingar, från sjunde huvudtiteln allmänna anslag till tryckningskostnader, *dels ock* i fråga om övrigt publikationstryck från kontrollstyrelsens tryckningskostnadsanslag. De under kontrollstyrelsen uppförda anslagen till tryckningskostnader och till expenser, vilka för innevarande budgetår äro upptagna med respektive 5,000 kronor och 22,500 kronor, hava av styrelsen under nyssnämnda förutsättningar och med iakttagande av vissa besparingar i fråga om expenser för budgetåret 1933/1934 beräknats till respektive 3,500 kronor och 21,200 kronor.

I enlighet härmed har kontrollstyrelsen föreslagit, att ordinarie förslagsanslaget till kontrollstyrelsen måtte minskas från 207,100 kronor till 204,300 kronor.

Slutligen torde i detta sammanhang böra anmälas, att kontrollstyrelsen i skrivelse den 16 december 1932 gjort framställning i syfte att befattningen såsom laboratoriebiträde hos kontrollstyrelsen, som nu är uppförd i lönegraden B 11, från och med den 1 juli 1933 måtte hänföras till lönegraden B 15. I detta ärende har allmänna civilförvaltningens lönenämnd den 21 december 1932 avgivit infordrat utlåtande, varjämte utlåtande i ärendet den 3 januari 1933 inkommit från statskontoret.

De under kontrollstyrelsen uppförda avlöningsanslagen anser jag böra, *Departements-
chefen.* på sätt styrelsen föreslagit, för nästa budgetår beräknas till oförändrade belopp.

Det å styrelsens stat uppförda anslaget till tryckningskostnader lär i anslutning till de allmänna grunder för beräkning av anslag till ifrågavarande ändamål, för vilka jag under »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» redogjort, böra bibehålla karaktären av förslagsanslag. Med hänsyn härtill torde det ej möta svårighet att från sagda anslag även i fortsättningen bestrida kostnaderna för tryckning av kontrollstyrelsens författningssamlingar, ehuru dessa kostnader växla betydligt från det ena året till det andra. Anslaget i fråga synes för nästkommande budgetår böra uppföras med det av styrelsen föreslagna beloppet.

Mot vad styrelsen anfört rörande bestridandet av kostnader för blanketttryck m. m. samt i fråga om beräkningen av anslaget till expenser har jag intet att erinra.

Vad slutligen angår den av kontrollstyrelsen gjorda framställningen om placering i högre lönegrad av befattningen såsom laboratoriebiträde är jag icke beredd att nu framlägga förslag i ämnet.

Under åberopande av det föregående hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande stater för kontrollstyrelsen.
att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

A. Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 146,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> ..	» 4,800
Avlöningar till icke-ordinarie befatt- ningshavare m. m.	» 21,100
Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i> ..	» 3,500
Expenser	» 21,200
Summa kronor 197,100	

B. Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 7,200;
<i>dels</i> ock minska <i>ordinarie</i> förslagsanslaget till kon- trollstyrelsen	
nu	kronor 207,100
med	» 2,800
till	» 204,300.

[22.] 4. **Kontrollstyrelsens verksamhet.** Till upprätthållande av kontrollstyrelsens verksamhet har riksdagen från och med budgetåret 1924/1925 anvisat ett extra anslag, som för innevarande budgetår utgör 25,900 kronor.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 17 juni 1932 rörande dispositionen av ifrågavarande anslag må med anlitande av detsamma hos kontrollstyrelsen vara anställda *dels* en byråinspektör (B 22), en byråingenjör (B 21), en förste amanuens (B 18) och ett kanslibiträde (B 7), *dels* ett juridiskt biträde med arvode av 3,000 kronor för år räknat, *dels* ock, i den mån så erfordras, extra befattningshavare och sakkunniga.

I skrivelse den 30 augusti 1932 har kontrollstyrelsen, då för fullgörandet av verkets ämbetsåligganden behov alltjämt föreläge att äga tillgång

till de arbetskrafter, som avlönades av det extra anslaget, hemställt om dess fortsatta anvisande jämväl under budgetåret 1933/1934. Styrelsen har därvid erinrat, att till följd av uppflyttning i högre löneklass för tre av förutnämnda befattningshavare anslaget komme att i jämförelse med innevarande budgetår belastas med ett ökat belopp av 849 kronor. Det för avlöning och ersättning till extra befattningshavare och sakkunniga tillgängliga beloppet skulle härvid nedgå till 1,387 kronor, vilket styrelsen funnit tills vidare vara tillräckligt.

Då kontrollstyrelsens förevarande förslag icke givit mig anledning till erinran, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till kontrollstyrelsens verksamhet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 25,900.

[23.] 5. **Kontroll å tillverkningsavgifter.** Ordinarie förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsavgifter, vilket under budgetåren 1929/1930—1931/1932 varit uppfört i riksstaten med 350,000 kronor, har för innevarande budgetår minskats till 245,000 kronor. Minskningen är föranledd av den i enlighet med förslag av Kungl. Maj:t i proposition nr 168 till 1932 års riksdag genomförda omläggningen av kontrollen vid de skattefria maltdrycksbryggerierna. Såsom framgår av nämnda proposition, beräknades omläggningen medföra en årlig kostnadsminskning å ifrågasvarande anslag av 140,000 kronor. Med hänsyn till att omläggningen genomförts först med ingången av oktober månad 1932, har nedsättningen kunnat allenast delvis påverka anslagets beräkning för löpande budgetår.

I skrivelse den 30 augusti 1932 angående anslag för budgetåret 1933/1934 har kontrollstyrelsen räknat med att anslaget till kontroll å tillverkningsavgifter för nästkommande budgetår av nyss angivna skäl skulle kunna minskas till 210,000 kronor. Emellertid har styrelsen för vinnande av ytterligare minskning av utgifterna å anslaget under senare tid indragit två överkontrollörsbefattningar. Den härav uppkommande sammanlagda kostnadsminskningen (avseende arvoden, expeditionskostnads- samt resekostnads- och traktamentsersättningar) har styrelsen beräknat uppgå till omkring 10,000 kronor. I enlighet härmed har kontrollstyrelsen föreslagit, att förevarande anslag måtte upptagas med 200,000 kronor.

Med biträdande av kontrollstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsavgifter

nu	kronor 245,000
med	» 45,000
till	» 200,000.

[24.] **6. Stämpelomkostnader.** Ordinarie förslagsanslaget till stämpelomkostnader var i riksstaten för budgetåret 1931/1932 uppfört med 350,000 kronor och är för innevarande budgetår upptaget med 335,000 kronor.

Nettoutgifterna från anslaget hava för sistförflutet budgetår belöpt sig till omkring 321,000 kronor. Härav hava 141,000 kronor utgjort ersättning till postverket för stämpelväsandets handhavande under år 1931; omkring 155,000 kronor hava utgått såsom gottgörelse till postverket för av verket under sistnämnda år förskotterade kostnader för tillverkning av stämplat, stämpling av aktiebrev m. m.; återstoden har utbetalats av andra myndigheter än generalpoststyrelsen.

Vad angår storleken av stämpelomkostnaderna under innevarande budgetår, har generalpoststyrelsen uppskattat postverkets direkta kostnader under 1932 till omkring 150,000 kronor, den postverket tillkommande ersättningen för stämpelväsandets handhavande till omkring 135,000 kronor samt det belopp, som utbetalas av andra myndigheter än generalpoststyrelsen, till omkring 25,000 kronor. Sammanlagda utgiftsbeloppet å stämpelomkostnadsanslaget för budgetåret 1932/1933 har sålunda beräknats till omkring 310,000 kronor.

För budgetåret 1933/1934 har generalpoststyrelsen — med hänsyn bland annat till den nedgång i kostnaderna för tillverkning av helarksstämplat, som kunde föranledas av de nya bestämmelserna om handläggning av inskrivningsärenden — ansett anslaget till stämpelomkostnader förslagsvis kunna upptagas till 300,000 kronor.

Mot den av generalpoststyrelsen gjorda beräkningen finner jag icke anledning till invändning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* förslagsanslaget till stämpelomkostnader

nu	kronor 335,000
med	» 35,000
till	» 300,000.

[25.] **7. Kostnader för årlig taxering.** Den övervägande delen av kostnaderna för det årliga taxeringsarbetet bestrides av statsmedel och täckes från det under sjunde huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till kostnader för årlig taxering. Av de från detta anslag bestridda kostnaderna utgöres huvudparten av sådana, vilka jämlikt 145 § 4 mom. taxeringsförordningen efter förslag av länsstyrelserna en gång årligen prövas av Kungl. Maj:t, som därvid ställer visst belopp till förfogande åt varje länsprövningsnämnd. Från de sålunda anvisade beloppen bestridas ersättningsarna åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnderna. Vidare utgå från anslaget medel till gäldande av vissa av länsprövningsnämndernas arbeten föranledda utgifter, till vilka, enligt 145 § 5 mom.

nämnda förordning, vederbörande nämnd må efter förslag av länsstyrelsen använda erforderligt belopp. Jämlikt en år 1932 vidtagen ändring i sistnämnda författningsrum äger Kungl. Maj:t numera utfärda särskilda föreskrifter rörande dispositionen av medel för ifrågavarande ändamål. Förutom dessa utgifter täckas från anslaget vissa andra kostnader för taxeringsarbetet, såsom gottgörelse till sakkunniga, ersättning till häradsskrivare för avskrifter av taxeringslängder, resekostnads- och traktamentsersättningar ävensom kostnader för den mellankommunala prövningsnämnden.

Ersättningen till häradsskrivarna för avskrifter av taxeringslängder utgår enligt Kungl. Maj:ts cirkulär till länsstyrelserna den 6 juni 1929 (nr 128) beträffande fastighetslängd och skogsvårdsavgiftslängd med en krona för varje påbörjat fyrtiotal i längden upptagna fastigheter jämte en krona för varje påbörjat uppslag i summeringslängden till fastighetslängd samt beträffande inkomstlängd med en krona för varje påbörjat trettiotal i längden upptagna personer jämte en krona för varje påbörjat uppslag i summeringslängden.

I efterföljande tabell hava sammanställts uppgifter å dels de i riksstaten upptagna anslagsbeloppen för ett vart av budgetåren 1925/1926—1931/1932, dels ock nettoutgifterna från anslaget under samma period. Utgifterna hava därvid uppdelats på tre kolumner, nämligen en kolumn, avseende de av Kungl. Maj:t utanordnade beloppen, varvid inom parentes angivits de belopp, som av länsstyrelserna blivit begärda, en kolumn för kostnader i övrigt, vilka bestritts från anslaget, samt en summakolumn.

Budgetår	Anslag å riksstaten kronor	Nettoutgifter å anslaget		
		Av Kungl. Maj:t utan- ordnat kronor	Övriga kostnader kronor	Summa kronor
1925/1926	3,000,000	2,554,500 (2,886,900)	522,000	3,076,500
1926/1927	3,000,000	2,477,800 (2,955,300)	549,800	3,027,600
1927/1928	2,800,000	2,310,600 (3,005,700)	474,300	2,784,900
1928/1929	2,800,000	2,294,900 (2,785,400)	684,700	2,979,600
1929/1930	3,200,000	2,535,300 (3,146,200)	927,200	3,462,500
1930/1931	3,400,000	2,620,900 (3,226,300)	953,500	3,574,400
1931/1932	3,400,000	2,730,000 (3,258,300)	977,100	3,707,400

För innevarande budgetår har en nedsättning av anslagets belopp ägt rum från 3,400,000 kronor till 3,000,000 kronor.

Det av Kungl. Maj:t för löpande budgetår enligt 145 § 4 mom. taxeringsförordningen utanordnade beloppet utgör 2,300,600 kronor, vilket alltså i förhållande till nästföregående budgetår innebär en besparing av omkring 430,000 kronor. Med stöd av nyssnämnda stadgande i 145 § 5 mom. samma förordning har Kungl. Maj:t vidare meddelat beslut om det högsta belopp, som varje prövningsnämnd finge använda för de i sagda författningsrum avsedda utgifterna. Summan av de för prövningsnämndsarbetet sålunda anvisade beloppen uppgår till 326,050 kronor. Då motsvarande kostnader för budgetåret 1931/1932 beräknats till i runt tal 400,000 kronor, har följaktligen även i fråga om hithörande utgifter en avsevärd kostnadsminskning genomförts. Slutligen har Kungl. Maj:t i cirkulär till länsstyrelserna den 30 augusti 1932 (nr 398) anbefallt dessa att iakttaga sparsamhet vid bestämmande av gottgörelse åt sakkunnig, som anlitas för taxeringsarbetet.

Departements-
chejen.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget synes det mig nödvändigt att vidtaga åtgärder för minskning av kostnaderna för taxeringsarbetet, och det kan därvid icke undvikas att ytterligare begränsa gottgörelsen åt ordförande och kronombud i taxeringsnämnderna samt de i samband med prövningsnämndsarbetet utgående ersättningarna.

Även kostnaderna för de genom häradsskrivarna verkställda avskrifterna av taxeringslängderna torde kunna nedbringas. I anledning av en av riksdagen i skrivelse den 9 juni 1932, nr 213, gjord framställning har utredning verkställts om allmän sänkning av utgående provisioner för häradsskrivare och kronouppbördstjänstemän i städer. Därvid har även uppmärksamhet ägnats åt häradsskrivarnas gottgörelse för ifrågavarande avskrifter. Utredningen är ännu icke till fullo avslutad, men det torde kunna förutsättas, att de nu utgående ersättningsbeloppen komma att ned sättas.

Viss minskning i belastningen å det ordinarie taxeringsanslaget kan slutligen påräknas såsom en följd av att för nästkommande liksom för innevarande budgetår särskilda anslagsmedel äskas till bestridande av kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1933.

På grund av nu angivna omständigheter finner jag mig böra räkna med en nedsättning av ifrågavarande anslagsbelopp från 3,000,000 kronor till 2,500,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* förslagsanslaget till kostnader för årlig taxering

nu	kronor 3,000,000
med	» 500,000
till	» 2,500,000.

[26.] 8. **Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1933.** Enligt 12 § 1 mom. kommunalskattelagen skall allmän uppskattning av fastighets värde — allmän fastighetstaxering — ske vart femte år. Allmän fastighetstaxering ägde senast rum år 1928 och anordnas alltså härnäst år 1933. Arbetet med denna taxering äger till större delen rum under innevarande budgetår.

Till bestridandet av kostnaderna för årets fastighetstaxering har i löpande riksstat, vid sidan av det ordinarie förslagsanslaget till årlig taxering, uppförts ett särskilt extra förslagsanslag av 1,200,000 kronor. För återstående medelsbehov har anslag förutsatts skola anvisas för budgetåret 1933/1934. Vad angår storleken av de erforderliga anslagsmedlen kan erinras om att de sammanlagda kostnaderna för 1928 års allmänna fastighetstaxering belöpte sig i runt tal till 2,200,000 kronor. För nästa fastighetstaxering torde anslagsbehovet, under förutsättning av vissa begränsningar i utgående ersättningar och andra kostnader för ifrågavarande ändamål, böra beräknas till sammanlagt omkring 1,700,000 kronor. Då härav för innevarande budgetår anvisats 1,200,000 kronor, torde de för budgetåret 1933/1934 erforderliga anslagsmedlen böra beräknas till 500,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till kostnader för allmänna fastighetstaxeringen
år 1933 för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 500,000.

[27.] 9. **Observations- och uppbördsprocenter m. m.** Ordinarie förslagsanslaget till observations- och uppbördsprocenter m. m. har alltsedan budgetåret 1929/1930 varit uppfört i riksstaten med 30,000 kronor. Netto-utgifterna å anslaget hava under de två senaste budgetåren utgjort respektive 18,900 kronor och 17,800 kronor i runda tal. Med hänsyn härtill torde anslaget kunna nedsättas till 20,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* förslagsanslaget till observations- och uppbördsprocenter m. m.

nu	kronor	30,000
med	»	10,000
till	»	20,000.

D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.

[28.] 1. **Ersättning till städerna för mistad tolag.** Ordinarie förslagsanslaget till ersättning till städerna för mistad tolag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 7,000,000 kronor.

Det för budgetåret 1933/1934 erforderliga anslaget, som väsentligen beror av tulluppbörden under innevarande budgetår, torde enligt en inom finansdepartementet verkställd överslagsberäkning icke behöva upptagas till högre belopp än 6,000,000 kronor. Jag hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* förslagsanslaget till ersättning till städerna för mistad tolag

nu	kronor 7,000,000
med	» 1,000,000
till	» 6,000,000.

2. **Städers friheter, oförändrat ordinarie förslagsanslag** kronor 40,000.

[29.] 3. **Ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel.** Enligt 1 § förordningen den 18 juli 1913 (nr 198) angående ersättning till städer och vissa köpingar, landsting och hushållningssällskap för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel skola av statsverket till de i paragrafen angivna städer och köpingar utbetalas bestämda, successivt sjunkande ersättningsbelopp, för vilkas bestridande särskilt ordinarie anslag anvisats å riksstaten. Ifrågavarande belopp skola enligt 5 § samma förordning, sådan denna paragraf lyder enligt förordning den 9 juni 1922 (nr 363), av statskontoret utbetalas till vederbörande under juli månad.

För år 1933 uppgå ersättningsbeloppen till sammanlagt 778,740 kronor. Med detta belopp torde alltså anslaget för ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel bära upptagas i riksstatsförslaget.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* anslaget till ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel

nu	kronor 1,090,236
med	» 311,496
till	» 778,740.

4. Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel, oförändrat *ordinarie anslag* kronor 3,100,000.

[30.] 5. Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter. Genom kungörelse den 12 juli 1907 förordnades, att, därest gästgivare, vilken på grund av bestämmelserna i 10 § av 1905 års brännvinsförsäljningsförordning vore berättigad att efter den 1 november 1907 utskänka brännvin, avstode från den honom sålunda tillkommande utskänkningsrättigheten, skulle till honom på vissa villkor utbetalas ersättning, på sätt i kungörelsen närmare bestämdes. Ifrågavarande ersättningsbelopp, som intill år 1915 utgingo av vissa andelar av brännvinsförsäljningsmedlen, innan inleverering av dessa andelar till statskontoret ägde rum, hava från och med sagda år bestritts från ett å riksstaten uppfört anslag, benämnt »vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter». Anslaget, som ursprungligen upptogs till 100,000 kronor, har för sistförflutet och innevarande budgetår varit uppfört med 40,000 kronor.

Enligt vad som framgår av budgetredovisningen har belastningen å anslaget under budgetåret 1931/1932 utgjort omkring 32,200 kronor. Med hänsyn härtill och då de ifrågavarande ersättningarnas totalbelopp successivt nedgår, har jag ansett anslaget kunna för nästkommande budgetår begränsas till 30,000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska <i>ordinarie</i> förslagsanslaget till vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter		
nu	kronor	40,000
med	»	10,000
till	»	30,000.

[31.] 6. Inlösen av och ersättning för skattefrälseräntor samt avlösning av frälseskatteräntor. Till och med budgetåret 1931/1932 voro å riksstaten uppförda extra förslagsanslag å växlande belopp *dels* till inlösen av skattefrälseräntor, *dels* till ersättning för skattefrälseräntor, *dels* till avlösning av frälseskatteräntor. För närmare kännedom om beskaffenheten av de kostnader, för vilkas täckande anslagen avsetts, samt om de grunder, som följts vid beräkandet av anslagen, hänvisas till sjunde huvudtiteln i 1918, 1927 och 1928 års statsverkspropositioner.

Efter förslag i statsverkspropositionen till 1932 års riksdag hava ifrågavarande anslag för budgetåret 1932/1933 sammanförts till ett enda riksstatsanslag, vilket beräknats till 40,000 kronor. I enlighet med vad som vid genomförandet av denna omläggning förutsattes, har Kungl. Maj:t genom beslut den 20 maj 1932 förordnat, att utgifter å omförmälda anslag ävensom anslaget tillkommande uppbördsmedel skola redovisas under särskilda rubriker, svarande mot de tidigare anslagen.

I fråga om beräkningen av anslagsmedlen för nästkommande budgetår har kammarkollegiet efter anmodan avgivit förslag i skrivelse den 29 september 1932 och därvid anfört följande:

»Vad till en början angår det belopp, som erfordras för *inlösen av skattefrälseräntor*, vilken inlösen jämlikt kungörelsen den 10 juni 1932 (nr 197) får ske intill utgången av år 1935, har det visat sig, att utgifterna för detta ändamål under sistförflutna fem budgetår varierat i synnerlig grad. Sålunda uppgingo utgifterna under nämnda budgetår till, i runda tal, respektive 16,000, 62,000, 153,000, 61,000 och 179,000 kronor. Om betingelserna för räntornas inlösen bibehållas oförändrade, skulle man med utgångspunkt häri kunna räkna med ett inlösningsbelopp, som på grund av minskningen av antalet skattefrälseräntor något understiger medeltalet för dessa år, 94,000 kronor. Då emellertid de stora beloppen för budgetåren 1929/1930 och 1931/1932 till största delen föranletts av iörförväret av stora ränteposter som varit i en hand, 1929/1930 en post tillhörande Skjöldebrandska fideikommisset Noor (137,005 kronor) och 1931/1932 två poster tillhörande den ena Danviks hospital (cirka 48,000 kronor) och den andra Braunerhjelska fideikommisset Sandemar (cirka 93,000 kronor), men skäl saknas för antagande, att sådana exceptionella förhållanden skola förekomma för budgetåret 1933/1934, synes tillräckligt att med ledning av erfarenheterna för åren 1928/1929 samt 1930/1931 räkna med ett belopp av 60,000 kronor. För den händelse emellertid, att initiativrätten till räntornas inlösen utsträcker till att gälla jämväl ägare av fastighet, från vilken ränta utgår, vilken fråga för närvarande är iöremål för kollegiets handläggning, kan det tänkas, att en stegring i inlösningsinträffar. Kollegiet anser sig dock i ärendets nuvarande läge icke kunna taga hänsyn till en sådan möjlighet och räknar därför med ett anslagsbehov för ifrågavarande ändamål av 60,000 kronor.

Beträffande den summa, som bör anslås till *ersättning för skattefrälseräntor*, kan anmärkas, att utgifterna för detta ändamål under sistförflutna fem budgetår sjunkit med något mer än 5,000 kronor varje budgetår. Under nämnda budgetår hava utbetalats, i avrundade tal, respektive 52,000, 46,000, 40,000, 33,000 och 25,000 kronor. Kollegiet har åren 1929—1932 meddelat beslut om inlösen av räntor till belopp av cirka 50,000 kronor, vilka räntor ej ännu synas hava blivit inlösta. Det kan förväntas, att ytterligare en ränta med ett inlösningsvärde av cirka 15,600, alternativt 8,300 kronor, blir föremål för dylikt beslut innevarande kalenderår. Under förutsättning att samtliga dessa räntor presenteras för inlösen innevarande budgetår, medför detta en minskning av ersättningsbeloppen nästkommande budgetår. Då vidare efter en sådan inlösen det efter 4 procent kapitaliserade inlösningsvärdet å samtliga återstående skattefrälseräntor kan antagas hålla sig omkring 500,000 kronor, håller kollegiet före, att ett belopp av 20,000 kronor kan anses vara tillräckligt för nu ifrågavarande ändamål.

Vad därefter angår det belopp, som kan vara erforderligt för *avlösning av frälse-skatteäntor*, må erinras, att utgifterna för avlösning under sistförflutna fem budgetår utgjort, i runda tal, respektive 303,000, 60,000, 32,000, 56,000 (denna summa på grund av felaktig uppgift angiven till 27,000 kronor i kollegiets skrivelse ^{23/10} 1931) och 44,000 kronor. Utgifterna under denna titel torde i betraktande av de i stort sett sjunkande beloppen samt med hänsyn till medeltalet för de tre sista budgetårens summor (kr. 44,000) kunna beräknas till 45,000 kronor.

Vad slutligen beträffar de *uppbördsmedel*, som kunna påräknas för avlösta räntor, vilka uppbördsmedel under budgetåren 1927—1932 uppgått till, i runda tal, respektive 87,000, 82,000, 98,000, 83,000 och 85,000 kronor, och skola tillgodoföras anslaget, torde desamma kunna beräknas uppgå till ungefär medelvärdet av nämnda summor eller 87,000 kronor, avrundat nedåt till 85,000 kronor.

På grundval av sålunda gjorda beräkningar synes ifrågavarande anslag böra upptagas till 60,000 + 20,000 + 45,000 — 85,000 kronor eller tillhopa 40,000 kronor.»

Kollegiet har alltså föreslagit, att anslaget till inlösen av och ersättning för skattefrälseräntor samt avlösning av frälseskatteräntor för budgetåret 1933/1934 måtte upptagas till oförändrat belopp eller 40,000 kronor.

Då jag icke funnit skäl till erinran mot kammarkollegiets förslag till beräkning av förevarande anslag, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till inlösen av och ersättning för skattefrälseräntor samt avlösning av frälseskatteräntor för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 40,000.

7. Bidrag till skattetyngda kommuner. Under en följd av år hava till utjämning av det kommunala skattetrycket understöd lämnats åt synnerligt skattetyngda kommuner.

Ifrågavarande understöd utanordnas från en under statskontorets förvaltning stående fond, »skatteutjämningsmedlens fond». Medel till understödens bestridande beredas genom anlitande av vissa särskilda för ändamålet avsedda intäkter. Till skatteutjämnningen skall sålunda, jämlikt 71 § kommunalskattelagen, användas skatt, som utgöres för gemensamt kommunalt ändamål, liksom ock, jämlikt förordning den 28 september 1928 (nr 376), hälften av den särskilda skatten å vissa lotterivinster. Huvudparten av ifrågavarande medel anskaffas emellertid, jämlikt förordning den 28 september 1928 (nr 375), genom anlitande av utjämningskatten, av vars grundbelopp så stor del uttages, som är för skatteutjämningsändamålet behöfelig. Av dessa intäkter inflyter skatten för gemensamt kommunalt ändamål direkt till skatteutjämningsmedlens fond. Lotterivinstskatten och utjämningskatten däremot ingå på riksstatens inkomstsida, den förra bland stämpelmedlen och den senare såsom självständig inkomsttitel. De från dessa båda inkomstkällor inflytande medlen omföras sedermera till skatteutjämningsmedlens fond över ett under sjunde huvudtiteln uppfört ordinarie förslagsanslag »bidrag till skattetyngda kommuner».

Av utjämningskattens grundbelopp uttogos för åren 1930 och 1931 re-

spektive 85 och 80 procent. För år 1932 har enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 17 juni 1932 (nr 211) uttagits hela grundbeloppet.

Anslaget till bidrag till skattetyngda kommuner var i riksstaten uppfört för budgetåret 1930/1931 med 6,000,000 kronor och för budgetåret 1931/1932 med 5,600,000 kronor. För innevarande budgetår är anslaget bestämt till 5,300,000 kronor, vilket belopp emellertid icke beräknats med hänsyn till ett uttagande av utjämningskattens hela grundbelopp.

Utdelningen av ifrågavarande understöd regleras genom en förordning av den 16 december 1927 (nr 462). Denna, som i vissa hänseenden vidgat gränserna för bidragsverksamheten, tillämpades första gången under år 1929.

Under åren 1929 och 1930 uppgingo understödens sammanlagda belopp, i runda tal, till 5,792,000 kronor respektive 6,108,000 kronor. Vid jämförelse med tidigare år inneburo dessa belopp en avsevärd höjning. I övervägande grad var höjningen beroende av att ett väsentligt ökat antal landskommuner erhöilo bidrag, var till kom, att enligt nuvarande bestämmelser understöd kunna tilldelas icke blott landskommuner utan även städer och municipalsamhällen. Understöd beviljades år 1929 åt inalles 4 städer, 13 municipalsamhällen och 656 landskommuner samt under år 1930 åt 4 städer, 18 municipalsamhällen och 736 landskommuner.

Under år 1931 utdelades understöd, med ett sammanlagt belopp av i runt tal 5,839,000 kronor, till 3 städer, 16 municipalsamhällen och 752 landskommuner. Trots att antalet understödda kommuner ökades, föredde alltså det totala understödsbeloppet i jämförelse med år 1930 en betydande nedgång. Denna nedgång torde i huvudsak hava berott på att kommunerna kommit i åtnjutande av de särskilda statsbidrag till beredande av utjämning av skoldistriktens kostnader för folkskoleväsendet, som utgå jämlikt kungörelsen den 30 juli 1930 (nr 321).

Den nedgång i det totala beloppet av beviljade understöd, som sålunda kom till synes under år 1931, har under år 1932 förbytt i en av kommunernas försämrade ekonomiska ställning betingad kraftig stegring av understödsbeloppet. Under år 1932 hava understöd till ett sammanlagt belopp av i avrundat tal 7,402,000 kronor tilldelats 5 städer, 14 municipalsamhällen och 799 landskommuner.

*Departements-
chefen.*

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, avses ifrågavarande anslag för omföring till skatteutjämningsmedlens fond av dels halva inkomsten av den särskilda skatt, vilken utgår å vissa lotterivinster, dels ock vad som anses böra uttagas av utjämningskattens grundbelopp. Hälften av den under nästkommande budgetår inflytande lotterivinstskatten torde kunna beräknas till ett belopp av omkring 1.2 miljoner kronor. Vad utjämningskatten angår, lär densamma för år 1933 böra, liksom för år 1932 skett, uttagas med hela sitt grundbelopp. Såsom jag i samband med inkomstberäkningen anför, uppskattar jag under denna

förutsättning inkomsten för nästkommande budgetår å sistnämnda skattetitel till 4.1 miljoner kronor. På grund härav förordar jag, att anslaget till bidrag till skattetyngda kommuner i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptages med oförändrat belopp, 5,300,000 kronor.

I detta sammanhang ber jag att få beröra frågan om medel för bidrag till skattetyngda kommuner under innevarande år. Den medelstillgång, som står till förfogande för detta ändamål, utgöres av behållningen i skatteutjämningsmedlens fond efter utbetalning av understöd för år 1932 och med inräknande av fondens inkomster under nu löpande budgetperiod. Sagda medelstillgång torde kunna uppskattas till omkring 6.9 miljoner kronor. Huru stort behovet av utjämningsmedel under år 1933 kan komma att bli, är givetvis icke möjligt att för närvarande med någon tillförlitlighet bedöma. Det är emellertid med hänsyn till föreliggande förhållanden uppenbart, att nämnda belopp av 6.9 miljoner kronor icke blir tillräckligt för en understödstilldelning efter i huvudsak de grunder, som tillämpats under de senaste åren. För år 1932 har, såsom i det föregående omnämnts, utdelats ett sammanlagt belopp av omkring 7.4 miljoner kronor, och de överslagsberäkningar, vilka verkställts inom finansdepartementet, giva vid handen, att anspråken på utjämningsmedel under innevarande år torde komma att väsentligt stegras. På grund härav och då det efter min mening är angeläget att tillse, att Kungl. Maj:t även under innevarande år förfogar över medel i erforderlig utsträckning för att kunna lämna verksamt bistånd åt skattetyngda kommuner, anser jag nödvändigt, att åtgärder vidtagas för en avsevärd förstärkning av de tillgångar, som enligt vad nyss anförts beräknas stå till buds. För detta ändamål synes mig å riksstaten för budgetåret 1933/1934 böra äskas ett särskilt anslag, avsett att tillgodoföras skatteutjämningsmedlens fond. Efter överbäggande av olika på frågan inverkan omständigheter har jag funnit mig böra föreslå, att detta anslag bestämmes till 4,000,000 kronor. Anslaget bör erhålla karaktären av bestämt extra anslag.

I detta sammanhang tillåter jag mig hänvisa till att chefen för ecklesiastikdepartementet senare i dag torde komma att framlägga förslag om vissa ändringar i grunderna för användningen av åttonde huvudtitelns anslag till utjämning av kostnaderna för folkskoleväsendet, vilka ändringar väntas medföra sådan besparing i kostnaderna för det med nämnda anslag avsedda utjämningsändamålet, att anslaget kan nedsättas med 3,185,000 kronor i förhållande till nu löpande riksstat.

Rörande anslag till förstärkning av skatteutjämningsmedlens fond gör jag hemställan i det följande.

I enlighet med vad förut anförts bör å riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagas:

Bidrag till skattetyngda kommuner, *oförändrat ordinarie förslagsanslag* kronor 5,300,000.

[32.] 8. **Förstärkning av skatteutjämningsmedlens fond.** Med åberopande av vad jag nyss anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förstärkning av skatteutjämningsmedlens fond för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 4,000,000.

E. Diverse.

[33.] 1. **Staten åliggande kommunala och andra utskylder.** Till bestridande av staten åliggande kommunala och andra utskylder har riksdagen från och med år 1921 anvisat förslagsanslag å växlande belopp. För ett vart av budgetåren 1928/1929—1931/1932, liksom för innevarande budgetår, har anslaget upptagits med 40,000 kronor. Nettoutgifterna å anslaget uppgingo sistförflutet budgetår till omkring 35,600 kronor. Gällande föreskrifter i fråga om dispositionen av förevarande anslag återfinnas numera i en kungörelse den 27 juni 1929 (nr 189), vartill torde få hänvisas.

För nästkommande budgetår torde det bliva erforderligt att under förevarande anslag beräkna medel för fullgörande av statens skattskyldighet för inkomst från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag. De staten påförda skatterna för inkomst från sagda bolag hava tidigare bestritts från den å budgetens inkomstsida under rubriken statens aktier uppförda titeln Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag. Då sagda titel förut i dag i enlighet med mitt förslag upptagits med allenast ett formellt belopp av 100 kronor, anser jag mig böra föreslå, att medel för bestridande av skattebelopp, som förfalla till betalning under budgetåret 1933/1934, beräknas å riksstatens utgiftssida. Enligt vad jag inhämtat, torde ifrågavarande skattebelopp kunna beräknas uppgå till 530,000 kronor. På grund härav och då medelsbehovet i övrigt under förevarande anslag läser kunna uppskattas till det för innevarande budgetår anvisade beloppet 40,000 kronor, torde anslaget böra upptagas med ett sammanlagt belopp av 570,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av staten åliggande kommunala och andra utskylder för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 570,000.

[34.] 2. **Internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag.** Liksom för innevarande budgetår torde även för budgetåret 1933/1934 ett extra anslag av 1,500 kronor böra anvisas såsom bidrag till interna-

tionella statistiska institutets permanenta byrå i Haag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 1,500.

[35.] 3. **Internationella byrån i Paris för mått och vikt.** Liksom för innevarande budgetår torde även för budgetåret 1933/1934 ett extra förslagsanslag böra anvisas såsom bidrag till internationella byrån i Paris för mått och vikt, avseende kalenderåret 1934. Då bidraget är bestämt i guldfrancs och anslagsbehovet för ändamålet alltså påverkas av kronans depreciering, torde anslaget för nästa budgetår böra ökas från nuvarande belopp av 1,000 kronor till 1,500 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till internationella byrån i Paris för mått och vikt för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 1,500.

[36.] 4. **Internationella tulltariffbyrån i Bryssel.** Liksom för innevarande budgetår torde även för budgetåret 1933/1934 ett extra förslagsanslag böra anvisas såsom bidrag till internationella tulltariffbyrån i Bryssel, avseende räkenskapsåret 1 april 1934—31 mars 1935. Då jämväl detta bidrag är bestämt i guldfrancs, bör med hänsyn till kronans depreciering anslaget för nästa budgetår ökas från nuvarande belopp av 3,300 kronor till 4,500 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till internationella tulltariffbyrån i Bryssel för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 4,500.

[37.] 5. **Kammarrättens årsbok.** För utgivande av kammarrättens årsbok hava alltsedan budgetåret 1926/1927 extra anslag varit anvisade å riksstaten. Med förevarande medel bestrides kostnaden för utgivande av två prejudikatsamlingar, omfattande den ena utslag i avlöningsmål m. m. och den andra utslag i fattigvårdsmål m. m.

Anslagen för ifrågavarande ändamål hava för ett vart av de tre sistförflutna och innevarande budgetår bestämts till 5,000 kronor.

I sin förberörda skrivelse den 15 september 1932 har kammarrätten hemställt, att för fortsatt utgivande av kammarrättens årsbok måtte anvisas ett förslagsanslag till enahanda belopp som det för innevarande budgetår utgående.

Med tillstyrkan av kammarrättens framställning får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för fortsatt utgivande av kammarrättens årsbok för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 5,000.

6. Rese- och traktamentspenningar, oförändrat ordinarie
förslagsanslag kronor 20,000.

[38.] **7. Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.** Ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. är för innevarande budgetår uppfört med 200,000 kronor. Nettoutgifterna å anslaget utgjorde sistförflutet budgetår omkring 218,100 kronor. I anslutning till de allmänna grunder för beräkning av anslag till expenser och tryckningskostnader, för vilka jag redogjort under »För flera huvudtitlar gemensamma frågor», bör för budgetåret 1933/1934 å sjunde huvudtiteln's expensanslag å ena sidan räknas med minskningar med omkring 22,000 kronor med hänsyn till begränsning av utgifterna å anslaget och med omkring 10,000 kronor på grund av utbrytning ur anslaget av vissa lokalhyror för statistiska centralbyrån, vilka äro avsedda att i fortsättningen bestridas av anslag under sjätte huvudtiteln, samt å andra sidan beräknas en ökning med omkring 48,000 kronor till följd av överflyttning till förevarande anslag från huvudtiteln's allmänna tryckningskostnadsanslag av utgifter för blankettryck m. m. Härutöver torde en ökning av anslaget med omkring 50,000 kronor bliva erforderlig för täckande av kostnader för statistikmaskiner, som användas för arbetet inom statistiska centralbyrån med 1930 års folkräkning m. m. I överensstämmelse härmed bör anslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för nästa budgetår beräknas till 285,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att höja *ordinarie* förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m.

nu		kronor 200,000
med		» 85,000
till		» 285,000.

[39.] **8. Tryckningskostnader.** Ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader är för innevarande budgetår uppfört med 140,064 kronor. Nettoutgifterna å anslaget utgjorde sistförflutet budgetår omkring 151,300 kronor. Med hänsyn särskilt till den under nästföregående punkt omförmälda överflyttningen av kostnader för blankettryck till anslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. torde nu förevarande anslag

icke behöva beräknas till högre belopp än 105,000 kronor eller, för avjämnande av huvudtitelns slutsumma, 105,060 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* förslagsanslaget till tryckningskostnader

nu	kronor 140,064
med	» 35,004
till	» 105,060.

[40.] 9. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga är för innevarande budgetår uppfört med 260,000 kronor. Då jag med hänsyn till nu rådande statsfinansiella läge anser en begränsning i möjligaste mån av statsverkets utgifter för kommittéer och sakkunniga böra genomföras, har jag funnit en väsentlig nedsättning av förevarande anslag böra ske. Jag förordar, att anslaget för budgetåret 1933/1934 bestämmes till 200,000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga

nu	kronor 260,000
med	» 60,000
till	» 200,000.

[41.] 10. **Extra utgifter.** I fråga om ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, vilket för innevarande budgetår är uppfört med 50,000 kronor, anser jag mig för nästa budgetår kunna tillstyrka en minskning med 10,000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska *ordinarie* reservationsanslaget till extra utgifter

nu	kronor 50,000
med	» 10,000
till	» 40,000.

[42.] 11. **Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** Under återopande av vad jag förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört beträffande behovet av anslag å riksstaten för budgetåret 1933/1934 till täckande av kostnader för provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av .. kronor 200,000.

[43.] 12. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Under återopande av vad jag förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anført beträffande behovet av anslag å riksstaten för budgetåret 1933/1934 till täckande av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 1,800,000.

[44.] 13. Avlöningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen. Till bestridande i vissa fall av kostnader för avlöningsförhöjningar åt innehavare av befattningar vid allmänna civilförvaltningen, som enligt riksdagens beslut avlönas av anslag på extra stat, hava alltsedan budgetåret 1923/1924 extra förslagsanslag varit anvisade, vilka från och med budgetåret 1925/1926 varit beräknade till 40,000 kronor.

I fråga om dispositionen av förevarande anslag har Kungl. Maj:t meddelat föreskrifter genom cirkulär den 17 maj 1923 (nr 137).

Även för budgetåret 1933/1934 erfordras medel till bestridande av ifrågasvarande kostnader. Då anslaget för ändamålet torde böra beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bestridande av kostnader för avlöningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* förslagsanslag av kronor 40,000.

Slutligen torde få anmälas, att styrelserna för svenska stadsförbundet och för svenska landskommunernas förbund inkommit med framställningar om bidrag för nästa budgetår till förbundens verksamhet.

Såväl till svenska stadsförbundet som till svenska landskommunernas förbund har riksdagen under en följd av år anvisat anslagsmedel å riksstaten. Dessa hava för vardera förbundet under det sistförflutna budgetåret varit bestämda till 4,000 kronor men för innevarande budgetår, efter förslag i 1932 års statsverksproposition, nedsatts till 2,000 kronor. Enligt

vad som framgår av nämnda proposition hade statens organisationsnämnd, som under hösten 1931 haft i uppdrag att utreda möjligheterna till indragningar och beskrningar av statens bidrag till olika, ej direkt statliga eller kommunala uppgifter, för nu löpande budgetår föreslagit indragning av ifrågavarande anslag. Beträffande de skäl, som åberopats för nämndens förslag, hänvisas till oförmälda proposition. I överensstämmelse med vad dåvarande chefen för finansdepartementet förordnat, hava emellertid, såsom nyss nämnts, även för detta budgetår anslag anvisats till de båda förbunden, vilka anslag dock begränsats till 2,000 kronor.

Granskningsnämnden har i sin promemoria rörande anslag under sjunde huvudtiteln ansett de skäl, som av organisationsnämnden åberopats för indragande helt och hållet av ifrågavarande anslag, äga än mera giltighet under den statsfinansiella situation, som sedermera inträtt. Den kraftiga beskrning av rent statliga utgifter, som de nuvarande förhållandena påkalla, böra enligt granskningsnämndens mening föra med sig, att anslagen helt utgå ur riksstaten för budgetåret 1933/1934.

I anslutning till vad granskningsnämnden uttalat och till den ståndpunkt, som i statsverkspropositionen intagits till framställningar angående bidrag till andra jämförliga sammanslutningar, anser jag mig icke böra föreslå, att anslag för budgetåret 1933/1934 anvisas till svenska stadsförbundet och svenska landskommunernas förbund.

Sammanfattning.

Sjunde huvudtitelns <i>ordinarie anslag</i> , som för budgetåret 1932/1933 uppgå till	kronor 40,268,400,
komma vid bifall till de av mig framställda förslagen att för budgetåret 1933/1934 utgöra	» 38,049,500.

Summan av de <i>extra anslagen</i> , som för budgetåret 1932/1933 belöpa sig till	» 4,571,300,
kommer, därest de av mig framställda förslagen vinna bifall, att för budgetåret 1933/1934 uppgå till	» 8,407,200.

<i>Huvudtitelns slutsumma</i> , för budgetåret 1932/1933 utgörande	» 44,839,700,
skulle således för budgetåret 1933/1934 uppgå till	» 46,456,700,
innebärande en ökning av	» 1,617,000.

Vid en närmare jämförelse mellan utgifterna under huvudtiteln för de båda budgetåren, särskilt för belysande av föreslagna besparingar, torde till en början följande poster, där direkt jämförelse icke kan ske, böra undantagas:

Sjunde huvudtiteln.

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.	Anmärkningar
Personal vid 1932 års allmänna jordbruksräkning	—	100,000	—
Ersättning till hushållningssällskapen i anledning av arbete för 1932 års allmänna jordbruksräkning	—	38,000	—
Förstärkning av skatteutjämningsmedlens fond	—	4,000,000	—
Staten åliggande kommunala och andra utskylder	40,000	570,000	{ Ökningen hänför sig till statens skattskyldighet för inkomst från Luossavaara—Kii-runavaara aktiebolag.

Vidare torde särskilt för sig böra redovisas följande poster, beträffande vilka automatiska utgiftsminskningar föranlett nedsättning:

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.	Anmärkningar
Ersättning till städerna för mistad tolag	7,000,000	6,000,000	{ Automatisk minskning på grund av beräknad nedgång i tulluppbörden.
Ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel	1,090,236	778,740	{ Automatisk minskning enligt gällande författning.

De nu särskilt angivna posterna utgöra tillsammans för budgetåret 1932/1933 8,130,236 kronor och för budgetåret 1933/1934 11,486,740 kronor. Av huvudtitelns utgifter återstå härefter för budgetåret 1932/1933 (44,839,700 — 8,130,236 =) 36,709,464 kronor och för budgetåret 1933/1934 (46,456,700 — 11,486,740 =) 34,969,960 kronor. En jämförelse mellan de sist angivna beloppen, fördelade å olika huvudgrupper av anslag, ger följande resultat:

	1932/1933 kr.	1933/1934 kr.	Minskning
Departementet	294,900	290,900	4,000
De centrala ämbetsverken m. m.	2,929,000	2,823,500	105,500
Skatteomkostnader	22,220,700	20,643,000	1,577,700
Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.	8,520,000	8,510,000	10,000
Diverse	2,744,864	2,702,560	42,304
Summa kronor	36,709,464	34,969,960	1,739,504

Den sålunda föreslagna anslagsminskningen, 1,739,504 kronor, utgör omkring 5 procent av ifrågavarande anslagsbelopp för budgetåret 1932/1933.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

R. Borgström.

Register

till

Sjunde huvudtiteln för budgetåret 1933/1934.

A. Departementet.

Sid.		Kronor
1	Departementschefen	24,000
1	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli	244,400
2	Ökad föredragning i regeringsrätten	22,500
	Säger för departementet	290,900.

B. De centrala ämbetsverken m. m.

3	Kammarkollegium	262,700
7	Statskontoret	312,400
	Mynt- och justeringsverket:	
8	Mynt- och justeringsverket	384,500
13	Mynt- och justeringsverkets verksamhet	22,900
	Kammarrätten:	
13	Kammarrätten	364,000
20	Kammarrättens verksamhet	125,000
21	Ersättningar åt särskilda ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering och virkestaxering	3,000
	Statistiska centralbyrån:	
21	Statistiska centralbyrån	297,200
22	Bibliotekets underhållande	4,000
22	Personal vid 1930 års allmänna folkräkning	140,000
24	Personal vid 1932 års allmänna jordbruksräkning	100,000
28	Ersättning till hushållningssällskapen i anledning av arbete för 1932 års allmänna jordbruksräkning	38,000
	Bank- och fondinspektionen:	
28	Bankinspektionen	80,000
28	Fondinspektionen	60,000
28	Sparbanksinspektionen	80,000
28	Tillsyn över sparbankernas förvaltning	200,000
	Riksräkenskapsverket:	
28	Riksräkenskapsverket	420,400
30	Riksräkenskapsverkets verksamhet	16,700
30	Allmänna civilförvaltningens lönenämnd	18,000
30	Statens bostadsnämnd	6,000
31	Statens tryckerisakkunnige jämte erforderliga biträden m. m.	26,700
	Säger för de centrala ämbetsverken m. m.	2,961,500.

C. Skatteomkostnader.

Sid.		Kronor
32	Tullverket	16,192,800
57	Särskilda åtgärder för bekämpande genom tullverkets försorg av olovlig införsel av spritdrycker m. m.....	700,000
	Kontrollstyrelsen:	
62	Kontrollstyrelsen	204,300
64	Kontrollstyrelsens verksamhet	25,900
65	Kontroll å tillverkningsavgifter	200,000
66	Stämpelomkostnader	300,000
66	Kostnader för årlig taxering	2,500,000
69	Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1933	500,000
69	Observations- och uppbördsprocenter m. m.	20,000

Säger för skatteomkostnader 20,643,000.

D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.

70	Ersättning till städerna för mistad tolag	6,000,000
70	Städers friheter	40,000
70	Ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel	778,740
71	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel	3,100,000
71	Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter	30,000
71	Inlösen av och ersättning för skattefrälseräntor samt avlösningsav frälseskatteräntor	40,000
73	Bidrag till skattetyngda kommuner	5,300,000
76	Förstärkning av skattentjämningsmedlens fond	4,000,000

Säger för ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m. 19,288,740.

E. Diverse.

76	Staten åliggande kommunala och andra utskylder	570,000
76	Internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag	1,500
77	Internationella byrån i Paris för mått och vikt	1,500
77	Internationella tulltariffbyrån i Bryssel	4,500
77	Kammarrättens årsbok	5,000
78	Rese- och traktamentspenningar	20,000
78	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.	285,000
78	Tryckningskostnader	105,060
79	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	200,000
79	Extra utgifter	40,000
79	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	200,000
80	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst	1,800,000
80	Avlösningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen	40,000

Säger för diverse 3,272,560

Summa 46,456,700.

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
VID
LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM
ÅR 1933

FÖRSTA SAMLINGEN

TREDJE BANDET

*Bilaga till Kungl. Maj:ts proposition nr 1 angående
statsverkets tillstånd och behov: åttonde huvudtiteln*

Åttonde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMÄN, SKÖLD.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Engberg redogör för de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1933/1934 av utgifterna under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet, och anför därvid:

Statsrådet och chefen för finansdepartementet har förut i dag redogjort för det allmänna statsekonomiska läget och för de åtgärder, som från statens sida därav påkallats i syfte att nedbringa statens utgifter. De rådande förhållandena hava också nödsakat mig att föreslå väsentliga begränsningar av anslagen under åttonde huvudtiteln, och innan jag går att i detalj redogöra för de gjorda besparingsförsöken, anser jag mig böra sammanfattningsvis redogöra för de mera framträdande åtgärder, jag därvid ansett mig böra föreslå. Jag förbigår då de allmänna grunder för begränsningar i expens- och avlöningsanslag beträffande statsförvaltningen i dess helhet, för vilka chefen för finansdepartementet redogjort och vilka givetvis också äga tillämpning på de under ecklesiastikdepartementet lydande statliga organisationerna.

Beträffande den högre skolundervisningen har jag sett mig nödsakad föreslå åtgärder, som innebära ett tillfälligt hejdande av utvecklingen på detta område, därvid jag emellertid icke ansett mig böra undandraga min medverkan till fortsatt utbyggande av läroanstalter, om vilka redan beslut från Kungl. Maj:ts och riksdagens sida fattats. Vidare har jag nödgats avstå från att i vissa fall begära anslag till sådan undervisning vid läroverken, som

icke ingår i den obligatoriska undervisningen utan beror på frivillig anslutning från elevernas sida; jag tänker närmast på undervisningen i frivillig teckning och i slöjd vid de allmänna läroverken. Jag kommer vidare att föreslå strängare regler för uppdelning av parallellavdelningar vid olika slag av skolor, t. ex. kommunala mellanskolor, kommunala flickskolor m. fl., i vilket avseende likställighet skulle nås med de allmänna läroverken.

I fråga om universiteten har jag sett mig nödsakad att föreslå en tillfällig indragning eller nedsättning av vissa till olika ändamål nu utgående anslag, liksom jag också ämnar ifrågasätta en tillfällig vakanssättning av vissa professorer.

Jag ämnar vidare på ett flertal punkter förorda en begränsning av sådana anslag, som avse eller inrymma tilläggsarvoden åt befattningshavare, särskilt lärare av olika slag. Detta gäller närmast anslagen till anordnande av slöjd i folkskolan och till understöd för avlönande av lärare vid fortsättningskolor, vilka anslag i sig inrymma arvoden åt folkskollärare för en undervisning, som formellt faller utanför deras stadgeenliga undervisningskyldighet. Även anslagen till lärare vid yrkesskolor, till skolläkare och till tillsyningslärare vid de allmänna läroverken hava av samma orsak nedsatts.

Jag har vidare sett mig föranlåten att föreslå väsentliga nedsättningar å anslag, som avse utökande av vissa museisamlingar, t. ex. för nationalmuseum och livrustkammaren.

Dessutom hava förhållandena nödsakat mig föreslå begränsningar eller uteslutanden av hittills utgående anslag till vissa vetenskapliga specialundersökningar; närmast drabbar detta naturhistoriska riksmuseet, men det är min förhoppning, att vetenskapsakademien skall, i en för staten brydsam ekonomisk tid, äga möjlighet att av egna eller särskilda under hennes förvaltning stående fondmedel tillgodose den jämförelsevis rikt doterade naturvetenskapliga forskningen.

Anslagen till statens fornminnesvårdande verksamhet hava desslikes föreslagits skola underkastas en tillfällig begränsning.

Vidare nödgas jag förorda nedsättningar och begränsningar i anslagen till rese- och traktamentsersättningar för befattningshavare vid nationalmuseum, vitterhetsakademien och skolöverstyrelsen ävensom för folkskolinspektörer, liksom jag också kommer att föreslå en begränsning av anslag till föreläsningar och kurser av olika slag.

I likhet med vad som skedde vid uppgörande av riksstaten för innevarande budgetår hava i nu föreliggande förslag till riksstat anslag till resestipendier och understöd för resor i studiesyfte icke upptagits.

I nu löpande riksstat hava vidare uteslutits en grupp av anslag, som för tillgodoseende av bestående behov av olika slag under en följd av år varit uppförda såsom extra anslag och vilkas fortsatta utgående under normala förhållanden icke skulle hava ifrågasatts men på grund av det statsekono-

miska läget nu uteslutits. Jag hänvisar till sid. 3 och 4 i 1932 års åttonde huvudtitel. Givetvis hava dessa anslag ej nu kunnat återupptagas. Fastmera har jag nödsakats att till denna kategori hänföra ytterligare anslag, vilka äro uppförda i riksstaten för budgetåret 1932/1933 men nu uteslutits ur föreliggande riksstatsförslag.

Jag övergår nu till de särskilda, till regleringen av åttonde huvudtiteln för budgetåret 1933/1934 hörande äskanden, som jag ansett mig böra understödja, och anmäler jag desamma i den ordning, vari de ansetts böra förekomma i riksstaten.

A. Departementet.

1. **Departementschefen, oförändrat ordinarie anslag** . . . kronor 24,000.

[1.] 2. **Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.** Det ordinarie förslagsanslaget till ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli är i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaget med ett belopp av 258,800 kronor.

Nu gällande stat för ecklesiastikdepartementet har följande lydelse:

Ordinarie avlöningsstat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 194,400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 53,800
	Summa kronor 248,200

Övergångsstat:

Avlöningar, förslagsanslag	kronor 10,600
--------------------------------------	---------------

Antalet befattningshavare å övergångsstat, vilkas avlöningar bestridas av det under övergångsstat upptagna förslagsanslaget till avlöningar å 10,600 kronor, är enligt gällande tjänsteförteckning bestämt på följande sätt:

<i>Befattning.</i>	<i>Lönegrad.</i>
1 registrator	B 22
1 expeditivsvakt	B 5

Genom beslut den 24 november 1932 har Kungl. Maj:t beviljat innehavaren av berörda å övergångsstat uppförda registratorsbefattning avsked med utgången av december 1932. Med hänsyn härtill bör nu avlöningen till en registrator, beräknad efter näst högsta löneklassen av lönegraden B 22, 7,668 kronor, uteslutas från övergångsstaten och i stället departementets ordinarie avlöningsstat i enlighet med beslut av 1927 års riksdag (se 1927 års åttonde huvudtitel, punkt 1) höjas med ett belopp, motsvarande avlöning till en registrator i lönegraden B 15, vilken avlöning i näst högsta löneklassen uppgår till 4,932 kronor. Å övergångsstat skulle sålunda kvarstå allenast en expeditivsvakt i lönegraden B 5 med avlöning, beräknad efter näst högsta löneklassen, å 2,988 kronor eller avrundat 3,000 kronor.

Beträffande den i departementets ordinarie stat upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare har genom kungl. brev den 2 maj 1930 föreskrivits, att av denna anslagspost må användas till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän högst . . . kronor 40,443 till extra befattningshavare, renskrivning m. m. (häri inbegripet arvode till bibliotekarie 1,200 kronor och till portvakt 300 kronor) högst . . . » 11,500

samt att härutöver må från den i ifrågavarande anslag ingående, förslagsvis till 1,827 kronor beräknade anslagsposten till avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän m. m. utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård m. m. och begravningshjälp till dylik personal.

I en särskilt avgiven promemoria har den genom Kungl. Maj:ts beslut den 19 april 1932 tillsatta *granskningsnämnden* ifrågasatt ett nedbringande med tio procent av anslagsbeloppen till icke-ordinarie befattningshavare. Jag föreslår, att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, 53,800 kronor, minskas med tio procent eller i runt tal 5,300 kronor. Denna minskning torde böra drabba de för extra befattningshavare, renskrivning m. m. avsedda medlen, vilka alltså skulle begränsas till 6,200 kronor.

Med iakttagande av vad jag nu anfört skulle det å ordinarie avlöningsstaten uppförda förslagsanslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med avlöningen till en registrator, 4,932 kronor eller avrundat 4,900 kronor, till 199,300 kronor och det å samma stat uppförda förslagsanslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. minskas med 5,300 kronor till 48,500 kronor. Den ordinarie avlöningsstaten skulle alltså komma att minskas med (5,300 — 4,900 =) 400 kronor till 247,800 kronor. Vidare skulle övergångsstaten minskas med 7,600 kronor till 3,000 kronor. Förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli skulle sålunda för nästkommande budgetår minskas med sammanlagt 8,000 kronor till 250,800 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels från och med den 1 juli 1933 från ecklesiastikdepartementets övergångsstat utesluta den där uppförda registratörsbefattningen i lönegraden B 22;

dels godkänna följande ordinarie stater för ecklesiastikdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

A. *Ordinarie avlöningsstat:*

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 199,300
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, förslagsanslag	» 48,500
Summa kronor 247,800	

B. Övergångsstat:

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor	3,000
<i>dels ock</i> minska det <i>ordinarie</i> förslagsanslaget till ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli,		
nu	kronor	258,800,
med	»	8,000
till	»	250,800.

[2.] 3. **Förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.** För vartdera av budgetåren 1930/1933 har riksdagen anvisat ett extra anslag av 6,048 kronor till förstärkning av arbetskrafterna å ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli. (Beträffande anslagets tillkomst hänvisas till 1930 års åttonde huvudtitel, sid. 1 ff., och 1930 års riksdags skrivelse nr 8 A, punkt 1).

Bestämmelser rörande ifrågavarande anslag hava av Kungl. Maj:t meddelats den 2 maj 1930, därvid föreskrivits bland annat, att i ecklesiastikdepartementet finge från och med den 1 juli 1930, så länge riksdagen anvisade medel, anställas en extra andre kanslisekreterare, för vilken grundavlöningen finge utgå av sagda anslag.

Den extra andre kanslisekreterarbefattning, för vilken medel sålunda anvisats, är av behovet påkallad jämväl för budgetåret 1933/1934. Med hänsyn härtill torde framställning till riksdagen vara erforderlig för utverkande av ett anslag för ändamålet under sagda tid av samma storlek som för innevarande budgetår.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till förstärkning av arbetskrafterna å ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 6,048.

B. Arkiv, bibliotek och museer.**Riksarkivet.**

[3.] 1. **Riksarkivet.** Den för riksarkivet fastställda staten har följande lydelse:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 134,200
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 30,100
Summa kronor 167,800	

I anslutning till granskningsnämndens förslag föreslår jag, att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. nedsättes med tio procent eller i runt tal 3,000 kronor till 27,100 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av minskning av den i staten för riksarkivet uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., nu 30,100 kronor, med 3,000 kronor till 27,100 kronor minska det i riksstaten uppförda *ordinarie* förslagsanslaget till riksarkivet,

nu	kronor 167,800,
med	» 3,000
till	» 164,800.

2. **Inköp av arkivalier och tryckta arbeten för riksarkivet, oförändrat ordinarie reservationsanslag . . .** kronor 1,800.

[4.] 3. **Fortsatt utgivande genom riksarkivet av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia m. m.** Under en lång följd av år hade anslag anvisats å extra stat till utgivande genom riksarkivet av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia. Genom beslut av 1926 års riksdag uppfördes i riksstaten ett ordinarie reservationsanslag av 8,000 kronor under rubrik: fortsatt utgivande av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia. Anslaget har för budgetåret 1932/1933 minskats till 6,000 kronor.

Jag ber i detta sammanhang tillika få erinra, att till åtgärder för riksarkivets sigillvård anvisats extra reservationsanslag av 4,500 kronor för budgetåret 1931/1932 och 4,300 kronor för budgetåret 1932/1933. Sistnämnda anslag har Kungl. Maj:t genom beslut den 6 maj 1932 ställt till riksarkivets förfogande att i mån av behov användas för med anslaget avsett ändamål i enlighet med följande fördelning:

tilläggsarvode åt förste amanuensen hos riksarkivet, friherre H. Fleetwood	kronor 3,000
med rätt för riksarkivet att meddela närmare bestämmelser i fråga om såväl arten som omfattningen av den tjänstgöring, som borde åläggas friherre Fleetwood utöver vad honom i dessa hänseenden ålåg såsom förste amanuens hos riksarkivet,	
till arvoden åt biträden vid arbetet med riksarkivets sigillvård »	800
» materialanskaffning för lagning, konservering och fotografering	500
	Summa kronor 4,300

Granskningsnämnden har i fråga om de till riksarkivet utgående anslagen anført följande:

Med hänsyn till det förhållandet, att anslagen till riksarkivet till övervägande del utgöra avlöningsanslag, är någon mera betydande minskning av dessa anslag svår att ernå. Smärre minskningar äro dock möjliga, exempelvis dels beträffande det ordinarie reservationsanslaget till fortsatt utgivande genom riksarkivet av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia, dels ock beträffande det extra reservationsanslaget till riksarkivets sigillvård.

Nämnden förordar, att för budgetåret 1933/1934 en minskning med tillhoppa 3,500 kronor i förhållande till de för budgetåret 1932/1933 utgående anslagen vidtages, varvid det torde få ankomma på riksarkivet att föreslå den närmare fördelningen av nämnda belopp på sätt, som kan beräknas komma att medföra de minsta olägenheterna för riksarkivets fortsatta verksamhet.

I skrivelse den 27 augusti 1932 har *riksarkivet* framhållit, att då ifrågasvarande två anslag av 1932 års riksdag minskats från sammanlagt 12,500 kronor till 10,300 kronor, granskningsnämndens förslag innebure en nedsättning å dessa anslag av icke mindre än 34 procent. Riksarkivet har med hänsyn till anslagens utomordentliga betydelse för dess verksamhet hemställt, att nedsättningen måtte begränsas till 20 procent eller i avrundat tal 2,100 kronor. Härvid anför riksarkivet bland annat följande:

Riksarkivet ifrågasätter, om ens under nu rådande statsfinansiella bekymmer hithörande anslag böra eller med hänsyn till sin blygsamma storlek behöva vidkännas en så hård beskärning som den av granskningsnämnden föreslagna. Vidare framhåller riksarkivet, att övervägande delen, 3,800 kronor, av sigillvårdsanslaget användes till avlöning åt sigillvårdens före-

ståndare och hans medhjälpare. Om granskningsnämndens förslag bifölles, måste riksarkivet föreslå publikationsanslaget till 3,400 kronor och sigillvårdsanslaget till samma belopp. Men detta skulle tydligen innebära en hårdare beskärning av det förra än nämnden torde ha tänkt sig, liksom det för riksarkivet skulle medföra nödvändigheten att ytterligare inskränka eller avbryta pågående publikationsarbeten. Därest riksarkivets hemställan om en sammanlagd anslagsminskning av 2,100 kronor bifölles, skulle publikationsanslaget kunna tillgodoses med 4,500 kronor och sigillvårdsanslaget med 3,700 kronor, något som åtminstone skulle innebära en lindring i nyssnämnda avseende och minskat tvång i fråga om avkortande på sigillvårdens löne- och arvodeskonto.

Riksdagen har tidigare framhållit den utomordentliga betydelsen för den historiska forskningen av de aktpublikationer, som riksarkivet satts i tillfälle att utgiva genom omförmälda ordinarie reservationsanslag. Jag vill i avseende härå hänvisa till 1926 års riksdags skrivelse, nr 8 A, punkt 2. Ehuru jag till fullo beaktar betydelsen av såväl detta anslag som anslaget till den för den historiska forskningen betydelsefulla sigillforskningen och sigillkonserveringen, nödgas jag dock förorda den begränsning av anslagen, som granskningsnämnden ifrågasatt. Beträffande fördelningen av denna anslagsbegränsning ansluter jag mig till riksarkivets under denna förutsättning gjorda förslag om 3,400 kronor till utgivande av historiska handlingar och samma belopp till sigillvården.

Departement-
schefen.

Under nästföljande punkt återkommande till hemställan beträffande anslaget till sigillvård vill jag nu i fråga om förevarande ordinarie reservationsanslag tillstyrka, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det i riksstaten under riksarkivet uppförda ordinarie reservationsanslaget till fortsatt utgivande genom riksarkivet av sådana handlingar, som äro av vikt för fäder-
neslandets historia,

nu		kronor 6,000,
med		» 2,600
till		» 3,400.

[5.] **4. Åtgärder för riksarkivets sigillvård.** Under återopande av vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till åtgärder för riksarkivets sigillvård för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag

av kronor 3,400

att utgå enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

[6.] 5. **Uppehållande av expedition i arkivlokalerna vid Östermalmsgatan.** Till uppehållande av expedition i riksarkivets nya lokaler vid Östermalmsgatan i Stockholm har riksdagen för budgetåren 1925/1933 anvisat extra anslag av 4,000 kronor för år. De skäl, som föranledde anvisande av dessa anslag, finnas angivna i 1925 års åttonde huvudtitel, sid. 9 ff.

I skrivelse den 27 augusti 1932 har *riksarkivet* gjort framställning om anslag för här ifrågavarande ändamål jämväl för budgetåret 1933/1934 med samma belopp som tidigare.

Anslag för här ifrågavarande ändamål är givetvis erforderligt jämväl för budgetåret 1933/1934, vadan jag icke har något att erinra mot riksarkivets förslag.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till uppehållande av expedition i riksarkivets nya lokaler vid Östermalmsgatan i Stockholm anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra* anslag av kronor 4,000.

Landsarkiven.

[7.] 6. **Det ordinarie förslagsanslaget till landsarkiven m. m.** I riksstaten för innevarande budgetår är det ordinarie förslagsanslaget till landsarkiven m. m. upptaget med ett belopp av 102,200 kronor.

Riksarkivet har med skrivelse den 27 augusti 1932 till Kungl. Maj:t överlämnat av landsarkivarien i Uppsala och länsarkivarien i Östersund gjorda framställningar om vissa höjningar av anslagen till icke-ordinarie befattningshavare vid landsarkiven i nämnda städer.

Landsarkivarien i *Uppsala* har begärt anslagshöjning med dels 348 kronor eller avrundat 350 kronor för författningsenlig uppflyttning av en extra ordinarie tjänsteman från 19:e till 20:e löneklassen, dels ock därutöver 2,550 kronor för beredande av nödvändig ökning av arbetskrafterna i landsarkivet.

Länsarkivarien i *Östersund* har anhållit om anslaget ökning med 156 kronor för beredande av författningsenlig löneförhöjning åt en extra ordinarie expeditionsvakt.

Riksarkivet har tillstyrkt äskandena om ökning av ifrågavarande anslag för berörda två befattningshavares uppflyttning i löneklass, varemot riksarkivet i betraktande av den statsfinansiella situationen funnit sig förhindrat att framlägga förslag om den ifrågasatta anslagshöjningen för ökning av arbetskrafterna i landsarkivet i Uppsala.

Departement-
schefen.

I likhet med riksarkivet kan jag under rådande förhållanden icke tillstyrka någon anslagshöjning för att möjliggöra ökning av personalen vid

landsarkivet i Uppsala. Däremot har jag intet att erinra mot den begärda ökningen för beredande av författningsenlig löneförhöjning åt omförmälda tjänstemän vid landsarkivet i Uppsala och länsarkivet i Östersund. Anslagen till icke-ordinarie befattningshavare vid dessa två arkiv skulle då höjas med, i avrundade tal, 350 kronor för landsarkivet i Uppsala och 150 kronor för länsarkivet i Östersund, och förslagsanslaget till landsarkiven m. m. skulle alltså ökas med sammanlagt 500 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av ökning dels av den i staten för landsarkivet i Uppsala upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., nu 9,950 kronor, med 350 kronor till 10,300 kronor, dels ock av enahanda, i staten för länsarkivet i Östersund upptagna anslagspost, nu 5,500 kronor, med 150 kronor till 5,650 kronor öka det *ordinarie* förslagsanslaget till landsarkiven m. m.,

nu	kronor 102,200,
med	» 500
till	» 102,700.

7. Inköp av arkivalier och tryckta arbeten för landsarkiven m. m., oförändrat *ordinarie reservationsanslag*

slag kronor 1,350.

Bibliotek.

Kungl. biblioteket.

[8.] 8. Kungl. biblioteket. Bokinköp och bokbindning för kungl. biblioteket m. m. I kungl. bibliotekets *ordinarie* stat ingår en anslagspost å 95,000 kronor till inköp och inbindning av böcker. Härjämte har från och med år 1909 anslag å extra stat utgått för ändamålet. Detta extra anslag utgjorde till en början 10,000 kronor, höjdes år 1920 till 20,000 kronor, men sänktes för budgetåret 1932/1933 till 15,000 kronor.

I fråga om de i riksstaten under rubriken kungl. biblioteket upptagna anslagen har *granskningsnämnden* anfört följande:

Anslagen till kungl. biblioteket uppgå för budgetåret 1932/1933 till 343,100 kronor, därav till böcker, inköp och bindning 110,000 kronor (95,000 kronor å *ordinarie* och 15,000 kronor å extra stat) samt 29,800 kronor till katalogiseringsarbeten inom biblioteket.

Motsvarande siffror för budgetåret 1923/1924 utgjorde: hela anslagsbeloppet 259,432 kronor, böcker, inköp och bindning 65,000 kronor (därav 45,000 kronor å *ordinarie* och 20,000 kronor å extra stat) samt 19,000 kronor till katalogiseringsarbeten.

Nämnden har kommit till det resultatet, att under förhandenvarande omständigheter en minskning med tillhopa 35,000 kronor av de till kungl. biblioteket utgående anslagen kan ske, närmast då å de ovanberörda anslagen till böcker, inköp och bindning, samt till katalogisering. Den närmare utredning beträffande de belopp, med vilka de olika anslagen till kungl. biblioteket i anslutning till vad sålunda föreslagits må uppföras i förslaget till riksstat för budgetåret 1933/1934, torde böra ankomma på riksbibliotekarien.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *riksbibliotekarien* gjort framställning om beviljande av anslag till kungl. biblioteket för budgetåret 1933/1934. Riksbibliotekarien har därvid anfört bland annat följande:

Mellan de år, som granskningsnämnden utgått från i sitt förslag, nämligen budgetåren 1923/1924 och 1932/1933, låge en för kungl. biblioteket i huvudsak gynnsam utvecklingsperiod, varunder det blivit möjligt att täcka åtskilliga luckor i bibliotekets bestånd, som uppstått under krigs- och efterkrigsåren, samt att igångsätta viktiga nya katalogiseringsarbeten, närmast en för allmänhetens fria bruk avsedd cardskatalog och en slagordskatalog. En så stark nedskärning av kungl. bibliotekets anslag, som granskningsnämnden föreslagit, skulle — även om anslagsminskningen ägde bestånd endast ett eller annat år framåt — katastrofalt inverka på kungl. bibliotekets verksamhet. Då kungl. biblioteket icke förfogade över några större fonder, skulle den föreslagna besparingen huvudsakligen komma att gå ut över anslaget till bokinköp och bindning, själva livsnerven i kungl. bibliotekets tillvaro. De summor, 45,000 kronor på ordinarie och 20,000 kronor på extra stat, varöver kungl. biblioteket budgetåret 1923/1924 förfogat för sistberörda ändamål, hade varit alldeles otillräckliga i förhållande till bibliotekets storlek och dess uppgifter såsom svenskt nationalbibliotek och medelpunkt för de humanistiska studierna i huvudstaden, och icke ens det belopp, sammanlagt 115,000 kronor, varöver biblioteket förfogat under budgetåret 1930/1931, hade visat sig vara tillfyllest. Riksbibliotekarien hänvisade till uttalanden på det tyska bibliotekariemötet i Jena 1932, att det minsta anslag, som kunde komma i fråga för ett mindre universitetsbibliotek för bokinköp och bindning, utgjorde 100,000 mark, för ett större 150,000 mark, samt att för ett bibliotek sådant som det bayerska statsbiblioteket i München — alltså det vetenskapliga centralbiblioteket i ett land av Sveriges storlek — minst 350,000 mark ansetts erforderliga för inköp endast av moderna böcker, alltså icke antikvariska inköp och bokbindning. Till följd av 1932 års riksdags beslut att nedsätta det extra anslaget å 20,000 kronor till 15,000 kronor måste en del besparingsåtgärder vidtagas, huvudsakligen nedbringande av bokbindningskostnaderna samt avbeställande av ett större antal periodiska skrifter. I händelse anslagen nedsattes ännu mera, måste ytterligare avbeställningar göras på löpande tidskrifter och, där så kunde ske, utan att åtaga förbindelser åsidosattes, övriga fortsättningsverk. Riksbibliotekarien påpekade, att endast som fullständig hade en tidskriftsserie eller en följd av monografier sitt fulla värde. Vid beställning av första bandet av ett verk avsett att utkomma i flera delar föreläge i de flesta fall skyldighet för beställaren att också inlösa hela verket. Sådana förpliktelser, som det icke ginge att komma ifrån, hade kungl. biblioteket i talrika fall måst påtaga sig. Inskränkning av bokbindningen komme att menligt inverka på böckernas konservering och på utlåningen, då enligt kungl. bibliotekets reglemente obundna böcker icke finge utlånas.

Härutöver framhåller riksbibliotekarien en omständighet, till vilken granskningsnämnden icke syntes hava tagit någon hänsyn, nämligen den svenska kronans minskade köpkraft. I avseende härå yttrar riksbibliotekarien:

Av kungl. bibliotekets anslag till bokinköp går största delen till inköp av utländska böcker, endast en mindre del användes till förvärv av svenska böcker, då ju dessa erhållas genom boktryckarnas i lag stadgade skyldighet till leverans av pliktexemplar. Den svenska valutans under år 1931 inträffade depreciering innebär en högst avsevärd reell minskning av kungl. bibliotekets anslagsmedel till bokinköp. Av den inköpta utländska litteraturen är den största delen tysk, och i förhållande till tyska riksmark har den svenska valutans deprecierats med ej mindre än 50 procent. Även gent emot de flesta andra valutor har den svenska nedgått i större eller mindre grad. På denna grund kan den reella minskningen av bokinköpsmedel beräknas till 40 å 45 procent. Blev den av granskningsnämnden föreslagna reduceringen av till kungl. biblioteket utgående anslag genomförd, skulle bibliotekets svårigheter, som redan nu genom valutaförsämringen äro betydande, bliva vida större och kännbarare, än vad granskningsnämnden torde hava beaktat.

Riksbibliotekarien har slutligen lämnat vissa meddelanden om biblioteksförhållandena i andra länder och härom anført:

Som en följd av den allmänna världsdepressionen ha kulturanslagen även i andra länder varit utsatta för hårda påfrestningar, men biblioteken ha i allmänhet förskonats från alltför hårda anslagsreduktioner. Riksbibliotekarien hade införskaffat upplysningar från England och Tyskland samt från våra skandinaviska grannländer beträffande det nuvarande läget. Från British Museums sekreterare hade meddelats, att utgifterna för biblioteket icke blivit beskurna, men att man beslutat att med undantag för alldeles exceptionella tillfällen uppskjuta inköp av handskrifter och äldre tryck. Resultatet har blivit, att the Department of printed books för budgetåret 1932/1933 i och för inköp av moderna böcker och periodica i själva verket förfogar öfver ett större anslag än hittills, 9,000 pund sterling mot föregående år omkring 7,000 å 7,500 pund. Vad de tyska biblioteken beträffar har läget för dessa i viss mån försämrats, på grund av att Notgemeinschaft der Deutschen Wissenschaft, vars verksamhet förut varit inriktad på att komma samtliga bibliotek till hjälp, nu beslutat att endast de två stora statsbiblioteken i Berlin och München fortfarande skola åtnjuta understöd ur dess fonder. De ordinarie anslagen hava visserligen blivit för universitetsbibliotekens vidkommande något beskurna, men i intet fall så kraftigt som granskningsnämnden nu föreslagit för kungl. biblioteket. Vad slutligen de danska och norska biblioteken beträffar, förväntas inga reduktioner i årets kommande budget.

Det är helt naturligt, att under den depression, som nu genomgår hela världen, oro gripit även de personer, som i första hand bära ansvaret för de offentliga bibliotekens utveckling och därmed också för ett av de viktigaste redskapen i den vetenskapliga forskningens tjänst. Denna oro avspeglade sig vid det möte, som den internationella bibliotekariekommittén, representerande bibliotekarieföreningar i 29 olika länder, i juni 1932 höll i Bern, varvid en resolution gående ut på en hemställan till olika länders regeringar att under nuvarande depressionstid i möjligaste mån vidmakt-

hålla de förut till biblioteksändamål utgående krediterna, enhälligt antogs. En liknande resolution blev även framlagd och antagen vid det möte, som kommissionen för intellektuellt samarbete i Genève höll i juli 1932, varvid särskilt bibliotekens betydelse för det internationella samarbetet betonades.

På grund av det anförda och med hänsyn till den betydelse, som kungl. biblioteket måste anses intaga inom landets biblioteksväsen, anser sig riksbibliotekarien icke kunna biträda den av granskningsnämnden föreslagna reduktionen av till kungl. biblioteket utgående anslag med 35,000 kronor. Det ordinarie förslagsanslaget till kungl. biblioteket å 273,200 kronor och det extra reservationsanslaget till bokinköp och bokbindning å 15,000 kronor hava av riksbibliotekarien föreslagits att utgå med oförändrade belopp.

I fråga om det extra anslaget till katalogiseringsarbeten i kungl. biblioteket, beträffande vilket granskningsnämnden också föreslagit nedsättning, har riksbibliotekarien anfördt:

Av katalogiseringsanslaget, som för närvarande utgår med 29,800 kronor, avlönas dels en föreståndare, med förste bibliotekaries tjänsteställning, med lön enligt 26:e lönegraden av den för ordinarie tjänstemän gällande löneplanen, avdelning B, dels ock åtta kvinnliga biträden, varav fyra, som äro sysselsatta med katalogiserings- och revideringsarbeten å den svenska tryckavdelningen, äro hänfödda till 7:e och fyra, som biträda vid utarbetande av till allmänhetens fria bruk avsedda nominal- och slagordskataloger, till 4:e lönegraden av löneplanen för icke-ordinarie befattningshavare. Om en minskning av ifrågavarande personal måste på grund av anslagsnedsättning vidtagas, kan biblioteksförvaltningen, som anser att katalogiseringsavdelningens nuvarande organisation bör för de viktiga arbetenas jämna bedrivande i huvudsak bibehållas, för sin del ej tillstyrka annan ändring, än att antalet biträden minskas med två, varigenom en nedsättning av anslaget möjliggöres med 5,000 kronor, eller från 29,800 kronor till 24,800 kronor. Genom pensionering den 1 juli 1932 av ett till avdelningen hörande biträde har redan en biträdesbefattning blivit ledig, och denna befattning uppehålls blott genom ett för innevarande budgetår gällande förordnande.

Departementsschefen.

Den enda anslagsminskning, som riksbibliotekarien ansett sig kunna förordna beträffande de av granskningsnämndens förslag berörda anslagen till böcker, inköp och bindning samt till katalogiseringsarbeten, är minskning av sistnämnda anslag med 5,000 kronor, vilken minskning skulle möjliggöras genom att antalet biträden å katalogiseringsavdelningen reduceras med två. Jag har häremot intet att erinra. Någon ytterligare minskning av anslagen till kungl. bibliotekets icke-ordinarie personal har jag efter noggrann prövning av hithörande förhållanden icke ansett mig kunna föreslå.

Vad beträffar de för bokinköp och bokbindning avsedda medlen, så skulle ett mera väsentligt avbräck i den fortlöpande accessionen för våra stora vetenskapliga bibliotek medföra allvarliga olägenheter för vårt lands vetenskapliga forskning. Ej endast den nuvarande generationen skulle bliva beskuren i sina möjligheter att följa med den utländska litteraturen. Med hänsyn till

de hart när oöverkomliga svårigheter, som skulle möta vid framtida försök att komplettera nu uppkommande luckor i bokbeståndet, skulle åtgärder att i en finansiellt brydsam tid inrikta sparsamhetssträvandena på denna punkt sträcka sina verkningar även in i framtiden. Då väsentliga svårigheter för de vetenskapliga biblioteken redan vållats av den svenska kronans fall, anser jag mig icke kunna tillstyrka någon sänkning av nu ifrågakvarande anslag, i vad det avser inköp av böcker. Däremot vill jag ifrågasätta en begränsning av bokbindningskostnaderna. Jag har inhämtat, att kungl. biblioteket redan på ett effektivt sätt lyckats nedbringa dessa kostnader, och ett fortsättande på den redan beträdda vägen torde kunna yppa möjligheter till en ytterligare besparing. Jag vill med hänsyn härtill förorda, att det extra anslaget, som vid sin tillkomst var avsett uteslutande för bokbindningskostnader, begränsas till 10,000 kronor.

I anslutning till vad jag anfört torde sålunda i riksstaten för budgetåret 1933/1934 det *ordinarie* förslagsanslaget till kungl. biblioteket böra uppföras med oförändrat belopp 273,200 kronor.

Återkommande under punkt 11 till frågan om anslag till katalogiseringsarbeten hemställer jag nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till bokinköp och bokbindning för kungl. biblioteket för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 10,000.

[9.] 9. **Ökning av kungl. bibliotekets arbetskrafter m. m.** I gällande stat för kungl. biblioteket ingår en anslagspost å 49,200 kronor till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Härjämte har riksdagen sedan åtskilliga år anvisat extra anslag till ökning av kungl. bibliotekets arbetskrafter. För innevarande budgetår utgår detta anslag med 8,500 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *riksbibliotekarien* hemställt om fortsatt anslag för ifrågakvarande ändamål med oförändrat belopp och därvid anfört bland annat:

För budgetåret 1931/1932 hade de för ändamålet tillgängliga medlen, sammanlagt 57,700 kronor, varit tillräckliga blott på grund av att ett rätt avsevärt belopp kunnat, till följd av ordinarie tjänstemäns tjänstledighet och därav föranledda förordnanden, för ändamålet erhållas från vikariatsersättningsanslaget. Under förutsättning att ett liknande förhållande bestode under budgetåren 1932/1934 vore någon anslagshöjning ej av behovet påkallad, och genom uppflyttningar i högre löneklass föranledd utgiftsökning torde kunna kompenseras genom vissa arvodesnedsättningar. Någon anslagsminskning, som skulle komma att medföra entlediganden av den nuvarande personalen, kunde icke tillstyrkas. Hur knapp denna personal vore belystes bäst därav, att länexpeditionens verksamhet kunde uppehållas endast genom anlitan i icke ringa utsträckning av biträde från katalogiseringsavdelningens personal.

I enlighet med riksbibliotekariens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till ökning av kungl. bibliotekets arbetskrafter för
budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag
av kronor 8,500.

[10.] 10. **Gemensam accessionskatalog för Sveriges offentliga bibliotek.** Till redigering av den för Sveriges offentliga bibliotek gemensamma accessionskatalogen har riksdagen sedan åtskilliga år tillbaka anvisat anslag å extra stat, för budgetåret 1932/1933 utgående med 12,500 kronor. Bestämmelser rörande användningen av sistnämnda anslag hava meddelats genom Kungl. Maj:ts beslut den 6 maj 1932.

I skrivelse den 31 augusti 1932 har *riksbibliotekarien* anhållit om beredande av fortsatt anslag för ändamålet med oförändrat belopp samt därvid anfört:

Accessionskatalogens 45:e årgång, omfattande de svenska bibliotekens förvärv av utländsk litteratur under år 1930, upptog 1,250 sidor. På grund av den med redigeringen förenade stora arbetsbördan har ytterligare en tjänsteman måst från 1932 års början biträda med redigeringsarbetet. 1931 års årgång kommer emellertid att härigenom föreligga färdig betydligt tidigare under år 1932 än vad som förut varit fallet, varigenom ett vid biblioteken förefintligt önskemål blir tillgodosett. Accessionskatalogens fortsatta oavbrutna utgivande är för den vetenskapliga verksamheten i vårt land av den största betydelse.

Då jag anser det vara av stor betydelse för det vetenskapliga arbetet i vårt land, att något avbrott icke sker i utgivandet av accessionskatalogen, och då jag icke har något att erinra mot riksbibliotekariens förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till slutförande av redigeringen av den för Sveriges
offentliga bibliotek gemensamma accessionskatalogens 47:e
årgång, omfattande år 1932, samt för påbörjande av redigeringen av accessionskatalogens 48:e årgång, omfattande år 1933, för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag
av kronor 12,500
att användas enligt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter.

[11.] 11. **Katalogiseringsarbeten vid kungl. biblioteket.** Under åberopande av vad jag under punkt 8 anfört i fråga om anslag till katalogiseringsarbeten vid kungl. biblioteket hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till katalogiseringsarbeten inom kungl. biblioteket, enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser, för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av . . kronor 24,800.

[12.] 12. **Undersökning av i kammararkivet och riksarkivet befintliga äldre arkivalieomslag m. m.** Till undersökning av i kammararkivet och riksarkivet befintliga äldre arkivalieomslag m. m. har riksdagen för vartdera av budgetåren 1930/1933 anvisat ett extra anslag av 4,100 kronor. (Se härom åttonde huvudtiteln 1930: punkt 9.)

Bestämmelser rörande anslagens utgående hava av Kungl. Maj:t meddelats genom beslut den 9 maj 1930, den 8 maj 1931 och den 6 maj 1932. Därvid har riksbibliotekarien bemyndigats att använda omförmälda anslag i överensstämmelse med gällande avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, varjämte föreskrivits, att den undersökning, som avsåges förmedelst anslagen, skulle bedrivas i enlighet med av riksarkivet och riksbibliotekarien fastställd plan.

Riksbibliotekarien har nu i skrivelser den 31 augusti och den 22 september 1932 hemställt om fortsatt anslag för ifrågavarande ändamål och därvid anfört bland annat följande:

Anslaget användes till avlönande av särskild för arbetets utförande anlitad sakkunnig, filosofie doktorn Toni Schmid, som därför är såsom extra befattningshavare anställd vid kungl. biblioteket med åtnjutande av lön enligt 16:e lönegraden, 14:e löneklassen av den löneplan, som är gällande för icke-ordinarie befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen. Då Toni Schmid med utgången av innevarande budgetår kommer att innehava tre tjänstår, synes hon, i händelse fortsatt anslag till ifrågavarande undersökningar beviljas, såsom inplacerad i vederbörande löneplan böra uppflyttas från början av budgetåret 1933/1934 till högre löneklass, eller från 14:e till 15:e löneklassen. Kostnadsökningen härför uppgår till 250 kronor, vilket skulle medföra en anslagshöjning från nuvarande 4,100 kronor till 4,350 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 31 oktober 1932 förklarat sig icke hava något att erinra mot riksbibliotekariens framställning.

Fortsatt anslag för ifrågavarande ändamål synes böra utgå för nästkommande budgetår, och jag har intet att erinra mot den begärda anslagshöjningen, som avser att möjliggöra författningsenlig uppflyttning i löneklass för den med anslaget avlönade befattningshavaren.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till undersökning av i kammararkivet och riksarkivet befintliga äldre arkivalieomslag m. m. för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 4,350 att utgå enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

Stifts- och landsbiblioteket i Linköping.

[13.] 13. **Anslag till stifts- och landsbiblioteket i Linköping.** I riksstaten för budgetåret 1932/1933 finnas för stifts- och landsbiblioteket i Linköping uppförda dels två ordinarie anslag, det ena ett förslagsanslag å 14,530 kronor till avlöningar och det andra ett reservationsanslag till bokinköp, inbindning och vissa expenser å 8,000 kronor, dels ock ett extra anslag av 1,000 kronor till förstärkning av sistberörda ordinarie reservationsanslag.

Beträffande de till förevarande bibliotek utgående anslagen har *granskningsnämnden* förordat en minskning med 2,500 kronor för budgetåret 1933/1934, därvid det borde ankomma på bibliotekets styrelse att avgiva förslag beträffande den närmare fördelningen av angivna belopp i syfte att minsta möjliga olägenhet bereddtes bibliotekets fortsatta verksamhet.

I skrivelse den 27 september 1932 har *styrelsen för biblioteket* gjort framställning om beredande av anslag till biblioteket för budgetåret 1933/1934 och därvid anfört, bland annat, följande:

Då enligt av granskningsnämnden angivna riktlinjer för besparingsåtgärders genomförande någon minskning icke torde böra ifrågakomma beträffande det ordinarie anslaget till avlöningar, skulle den föreslagna minskningen komma att helt och hållet hänföra sig till posten bokinköp, inbindning och vissa expenser. Det extra anslaget för detta ändamål, som för ett vart av budgetåren 1926/1932 utgått med 2,000 kronor, hade för budgetåret 1932/1933 minskats med hälften; genom den av granskningsnämnden föreslagna åtgärden skulle anslaget till bokinköp etc. ytterligare sänkas med 2,500 kronor, sålunda på två år reduceras från 10,000 till 6,500 kronor. En så kraftig beskärning skulle icke blott komma att hämma institutionens utveckling utan även sätta densamma ur stånd att på försvarligt sätt fylla de uppgifter, som avsetts vid dess inrättande och som närmare fastställts i Kungl. Maj:ts instruktion för biblioteket. Härjämte hade den hastiga utvecklingen av bibliotekets verksamhet medfört utomordentligt stegrade anspråk på bokförrådet. Av statsanslaget måste omkring 1,000 kronor beräknas till vissa expenser, omkring 1,200 kronor till prenumeration på svenska och utländska tidskrifter och omkring 800 kronor för subscription på fortsättningsverk. Till löpande inköp av in- och utländsk litteratur skulle av ett statsbidrag å 6,500 kronor därefter återstå omkring 3,500 kronor, varav minst en tredjedel finge beräknas till inbindningskostnader. Vid sådant förhållande skulle rimlig proportion ej längre kunna sägas råda mellan de uppgifter, statsmakterna ålagt institutionen, och de medel, staten ställde till dess förfogande härför.

Biblioteksstyrelsen hade icke försummat att söka vinna de lokala myndigheternas beaktande av bibliotekets behov. Från Östergötlands läns landsting utginge ett anslag av 2,000 kronor till bokinköp, inbindning och vissa expenser. Linköpings stad komme för år 1933 att bidraga med 13,825 kronor till lokalernas uppvärmning, belysning och renhållning samt behöflig arbetskraft utöver den av staten bekostade ävensom till vissa expenser. Det syntes skäligt, om staten, vid den påvisade starka utvecklingen av bi-

bliotekets verksamhet och höjda orsidsbidrag, åtog sig att öka bokbeståndet genom högre anslag och i varje fall icke låte det år 1926 beviljade anslaget undergå minskning. Ett ordinarie statsanslag å 8,000 kronor till bokinköp, inbindning och vissa expenser hade stadsfullmäktige i Linköping haft att räkna med såsom statens minimiprestation för ifrågavarande ändamål, då fullmäktige förklarar sig villiga bestrida den på staden fallande andelen i de ekonomiska förutsättningarna för bibliotekets inrättande och underhåll. Enligt biblioteksstyrelsens mening borde också det ordinarie statsanslaget å 8,000 kronor till biblioteket betraktas som analogt med det till centralbibliotek utgående särskilda statsunderstödet å 10,000 kronor.

På grund härav måste biblioteksstyrelsen bestämt motsätta sig en så långt gående minskning av bibliotekets anslag som den av granskningsnämnden förordade. I bibliotekets budget bleve även en mindre reducering synnerligen kännbar. Indragning under budgetåret 1933/1934 av den återstående hälften av det extra anslaget till bokinköp, inbindning och vissa expenser vore därför den längst gående besparingsåtgärd, biblioteksstyrelsen för sin del kunde föreslå.

Med hänsyn till vad styrelsen för stifts- och landsbiblioteket i Linköping anført anser jag mig kunna förorda indragning av omförmälda extra anslag för nästkommande budgetår. Härutöver nödgas jag föreslå en nedsättning av det ordinarie reservationsanslaget till bokinköp m. m. med 1,000 kronor till 7,000 kronor. Anslagsbegränsningen för ifrågavarande bibliotek skulle alltså uppgå till 2,000 kronor. Departementschefen.

I enlighet härmed torde i riksstaten för budgetåret 1933/1934 under stifts- och landsbiblioteket i Linköping det *ordinarie* förslagsanslaget till avlöningar böra uppföras med oförändrat belopp kronor 14,530.

Jag hemställer emellertid nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det i riksstaten under stifts- och landsbiblioteket i Linköping uppförda *ordinarie* reservationsanslaget till bokinköp, inbindning och vissa expenser,

nu	kronor 8,000,
med	» 1,000
till	» 7,000.

Pedagogiska biblioteket.

[14.] 14. **Pedagogiska biblioteket i Stockholm.** Pedagogiska biblioteket i Stockholm har från och med år 1900 åtnjutit av riksdagen på extra stat beviljade anslag. Sedan från och med hösten 1926 lokaler blivit kostnadsfritt upplåtna åt biblioteket i ämbetsverksbyggnaden vid Hantverkargatan å Kungsholmen i Stockholm, utgick för budgetåret 1926/1927 ett med hänsyn härtill jämkat anslag till biblioteket, 5,000 kronor. För samma budgetår anvisades dessutom ett extra anslag av 1,500 kronor för biträde vid bibliotekets ordnande i samband med flyttningen samt till inredningsarbeten i biblioteket. På Kungl. Maj:ts förslag höjde 1927 års riksdag anslaget till

biblioteket för budgetåret 1927/1928 till 6,500 kronor, vilket belopp av riksdagen beviljades jämväl för ett vart av budgetåren 1928/1930. I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 11 av 1930 års åttonde huvudtitel) höjde slutligen 1930 års riksdag anslaget till biblioteket för budgetåret 1930/1931 till 7,000 kronor, med vilket belopp det utgick jämväl för budgetåret 1931/1932. För budgetåret 1932/1933 anvisade riksdagen för samma ändamål ett till 6,500 kronor sänkt anslag.

Bibliotekets styrelse har nu anhållit om utverkande av anslag med 6,500 kronor jämväl för budgetåret 1933/1934. Styrelsen har uppgjort följande förslag till stat för budgetåret 1933/1934:

<i>Inkomster:</i>	Anslag av riksdagen	kronor 6,500: —
	» » Stockholms stadsfullmäktige	» 2,000: —
	Räntor	» 100: —
	Summa kronor	8,600: —

<i>Utgifter:</i>	Böcker och tidskrifter	kronor 1,000: —
	Bokbinderiarbete	» 700: —
	Trycksaker, skrivmaterialier och diverse	» 185: —
	Arvode till bibliotekarien	» 4,650: —
	» » assistenterna	» 850: —
	Vaktmästare	» 200: —
	Belysning	» 125: —
	Telefonavgift	» 140: —
	Städning	» 500: —
	Försäkringsavgifter	» 50: —
	Inventarier	» 200: —
	Summa kronor	8,600: —

Detta statförslag innebär åtskilliga minskningar i jämförelse med statförslaget för budgetåret 1932/1933. Sålunda har ålderstillägget till bibliotekarien på 250 kronor minskats med 100 kronor, anslaget till assistenter sänkts från 1,150 kronor till 850 kronor och vissa administrationskostnader nedprutats med sammanlagt 350 kronor. För inköp och bindning av böcker har räknats med 1,700 kronor mot förut 2,000 kronor.

Skolöverstyrelsen har med hänsyn till vad biblioteksstyrelsen sålunda anfört hemställt om utverkande för ändamålet av ett extra anslag av 6,500 kronor för budgetåret 1933/1934.

Jag anser mig under nuvarande förhållanden böra förorda en sänkning av anslaget med 500 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till uppehållande av pedagogiska bibliotekets verksamhet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 6,000
att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

S:te Genevièvebiblioteket i Paris.

[15.] 15. **Skandinaviske bibliotekarien vid S:te Genevièvebiblioteket i Paris.** Såsom bidrag till avlöning åt den skandinaviske bibliotekarien vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris har riksdagen under en följd av år beviljat extra anslag, vilket från och med år 1920 utgår med 1,500 kronor för helt år.

Med överlämnande i avskrift av en av bibliotekarien vid skandinaviska avdelningen av ifrågavarande bibliotek avgiven berättelse över verksamheten vid nämnda avdelning under arbetsåret 1931—1932 har *riksbibliotekarien* i skrivelse den 2 september 1932 hemställt om utverkande av fortsatt anslag å 1,500 kronor såsom bidrag till avlönande av bibliotekarien vid sagda avdelning.

Riksbibliotekarien har därvid anført, att, enligt vad av sagda berättelse framginge, verksamheten på det hela taget fortgått normalt och att biblioteket vore av stor betydelse såväl för de nordiska studiernas bedrivande vid universitetet i Paris som för i Paris vistande skandinaver.

Anslag för här ifrågavarande ändamål torde även för budgetåret 1933/1934 böra beredas med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom bidrag till avlöning åt en skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 1,500 att utgå enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

Museer.**Nationalmuseum.**

[16.] 16. **Nationalmuseum.** Den för nationalmuseum fastställda staten har följande lydelse:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 101,300
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 2,700
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 39,200
Kostnad för tjänstedräkter för expeditionsvakter	» 1,400
Nattlig bevakning av nationalmuseibyggnaden	» 11,300
Summa kronor 155,900	

Till förstärkning av arbetskrafterna vid nationalmuseet har riksdagen från och med budgetåret 1928/1929 anvisat extra anslag, utgående för ett vart

av budgetåren 1929/1933 med 14,800 kronor. Jag ber i fråga om detta anslag få hänvisa till 1932 års åttonde huvudtitel, punkt 21.

Nationalmusei chef har i skrivelse den 31 augusti 1932, under framhållande att ifrågavarande extra anslag vore högst nödvändigt för museets verksamhet, hemställt om beredande av sådant anslag med oförändrat belopp för nästkommande budgetår.

I anslutning till granskningsnämndens förslag ser jag mig nödsakad föreslå en nedsättning med tio procent å summan av de för icke-ordinarie befattningshavare vid museet nu utgående anslagen, nämligen förberörda i den ordinarie staten ingående anslagspost å 39,200 kronor och det extra förstärkningsanslaget å 14,800 kronor eller tillsammans 54,000 kronor. Jag vill emellertid förorda, att hela minskningsbeloppet, 5,400 kronor, avräknas å det ordinarie anslaget och att förstärkningsanslaget får utgå med oförändrat belopp.

Under punkt 18 återkommande till frågan om det extra anslaget till förstärkning av arbetskrafterna vid museet hemställer jag nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av minskning av den i staten för national-	
museum uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-	
ordinarie befattningshavare m. m., nu 39,200 kronor, med	
5,400 kronor, till 33,800 kronor minska det i riksstaten	
uppförda <i>ordinarie</i> förslagsanslaget till nationalmuseum,	
nu kronor 155,900,	
med » 5,400	
till » 150,500.	

[17.] 17. **Nationalmuseum, ordinarie reservationsanslag.** Under denna punkt anholder jag att få lämna en redogörelse för de nu utgående anslagen till nationalmuseum samt för de av granskningsnämnden och museichefen avgivna förslagen beträffande anslagsbehovet för museet för nästkommande budgetår.

I riksstaten för budgetåret 1932/1933 finnas för nationalmuseet uppförda — förutom det ordinarie förslagsanslaget till museet å 155,900 kronor — följande ordinarie reservationsanslag: till målnings- och skulptursamlingarnas ökande 10,000 kronor, till inlösen av svenska konstnärers arbeten 25,000 kronor, till handteknings- och gravyrsamlingarnas ökande 4,500 kronor, till samlingarnas vård och underhåll 11,000 kronor, till ökande av samlingen av konsthantverk 6,000 kronor och till boksamlingen 3,000 kronor, varjämte reservationsanslaget till utländska studieresor upptagits utan angivet belopp. Summan ordinarie reservationsanslag under nationalmuseet är sålunda 59,500 kronor. Vidare utgå till museet följande extra anslag å sammanlagt 35,140 kronor, nämligen anslag till förstärkning av arbetskrafterna vid museet 14,800 kronor, reservationsanslag till museets depositionsavdelnings konst-

bildande verksamhet 8,500 kronor, reservationsanslag till försäkring och transport av konstföremål 1,500 kronor, reservationsanslag till konservering av handtecknings- och gravyrsamlingar inom museet 5,000 kronor, reservationsanslag till portföljer för vissa äldre samlingar av handteckningar och gravyrer m. m. 1,500 kronor, reservationsanslag till konserveringsarbeten för statens tavelsamlingar å de kungl. slotten 2,000 kronor samt anslag till vakthållning vid museets öppethållande om kvällarna 1,840 kronor. Härjämte får enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 maj 1932 av det under åttonde huvudtiteln upptagna ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar disponeras ett belopp av högst 8,000 kronor för bestridande av rese- och traktamentskostnader för befattningshavare vid museet.

Granskningsnämnden har nu förordat en minskning med 20,000 kronor av de till museet för budgetåret 1932/1933 utgående anslagen. Denna minskning skulle möjliggöras exempelvis genom minskning av inköpsanslagen, tillfälligt inställande av museets depositionsavdelnings konstabildande verksamhet, minskning av utgifterna för konservering av handtecknings- och gravyrsamlingarna inom museet samt för portföljer för vissa äldre samlingar av handteckningar och gravyrer m. m. samt bestridande på annat sätt än genom särskilt anslag av vakthållning vid museets öppethållande om kvällarna. Genom inställandet av berörda konstabildande verksamhet skulle vidare resekostnaderna för museets befattningshavare kunna nedbringas med 5,000 à 6,000 kronor till 2,000 à 3,000 kronor. Granskningsnämnden har alltså uppskattat den sammanlagda kostnadsminskningen för nationalmuseet till omkring 25,000 kronor.

Med ledning av granskningsnämndens förslag har *museichefen*, efter hörande av nationalmusei nämnd, i skrivelse den 31 augusti 1932 framlagt förslag rörande museets anslagsbehov för budgetåret 1933/1934. Museichefen har därvid icke ifrågasatt några anslag till museets depositionsavdelnings konstabildande verksamhet, till portföljer för vissa äldre samlingar av handteckningar och gravyrer och ej heller till vakthållning vid museets öppethållande om kvällarna. Beträffande de ordinarie anslagen har museichefen föreslagit minskning med 2,500 kronor av anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten, med 1,000 kronor av anslaget till handtecknings- och gravyrsamlingarnas ökande, med 1,500 kronor av anslaget till ökande av samlingen av konsthantverk och med 360 kronor av anslaget till boksamlingen. Vidare har museichefen föreslagit en minskning med 2,800 kronor av anslaget till konservering av handtecknings- och gravyrsamlingar inom museet. Övriga nu ej berörda anslag hava i museichefens förslag upptagits med oförändrade belopp. Den av museichefen föreslagna anslagsminskningen uppgår sålunda sammanräknat till 20,000 kronor.

Museichefen har därvid anfört bland annat följande:

Nedskärandet av inköpsanslagen innebure stora uppoffringar för museet. Just under en ekonomisk nedgångsperiod som den nu rådande skulle de redan förut blygsamma inköpsmedlen med hänsyn till rikedomerna av utbud

och fåtaligheten av köpare ha kunnat göras mångfaldigt fruktbringande för museet. Den föreslagna sänkningen med tio procent av anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten berodde endast på att Kungl. Maj:t genom anvisande av lotterimedel med 75,000 kronor till riksförbundet för bildande konst för inköp av fullgod svensk nutidskonst behjärtat de bildande konstnärernas nödläge.

Den starka reduktionen av anslaget till restaureringsarbeten på de kungl. slotten, som skett redan i riksstaten för budgetåret 1932/1933, vore synnerligen beklaglig. Den sent lämnade och ytterst trängande vården om dessa oersättliga skatter hade härmed fått stanna på halva vägen. Även nedskrivningen av övriga anslag betydde ett tillfälligt hämmande av museets utveckling.

Departement-
schefen.

Den av museichefen föreslagna beräkningen av nationalmuseets anslagsbehov står i överensstämmelse med granskningsnämndens förslag. De nu rådande förhållandena nödsaka mig emellertid att på vissa punkter gå ännu längre än vad museichefens förslag innebär. Jag föreslår sålunda, att anslaget till målnings- och skulptursamlingarnas ökande uppföres utan angivet belopp, att anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten sänkes till 18,000 kronor, att anslaget till handtecknings- och gravyrsamlingarnas ökande begränsas till 3,000 kronor, att anslaget till samlingarnas vård och underhåll sänkes till 10,000 kronor, att anslaget till ökande av samlingen av konsthantverk sänkes till 3,500 kronor samt att anslaget till boksamlingen begränsas till 2,000 kronor. I övrigt tillstyrker jag de av museichefen framlagda förslagen. Vid inställandet av depositionsavdelningens konstabildande verksamhet torde även resekostnaderna för museets befattningshavare kunna nedbringas i enlighet med vad granskningsnämnden ifrågasatt, varvid man för nästkommande budgetår försöksvis torde kunna räkna med en kostnadsminskning av 4,500 kronor. Resekostnaderna skulle alltså komma att uppgå till högst 3,500 kronor, och jag har för avsikt att föreslå uppförande under rubriken Nationalmuseet av ett extra reservationsanslag för ändamålet å detta belopp; åttonde huvudtitelns anslag till rese- och traktamentspenningar skulle härigenom icke längre behöva belastas med utgifter för museets befattningshavare.

Framdeles återkommande till övriga här berörda anslagsfrågor hemställer jag nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) i riksstaten för budgetåret 1933/1934 under rubriken Nationalmuseet, museet, uppföra det *ordinarie* reservationsanslaget till målnings- och skulptursamlingarnas ökande utan angivet belopp;

2) minska det i riksstaten under samma rubrik upptagna *ordinarie* reservationsanslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten,

nu	kronor 25,000,
med	» 7,000
till	» 18,000;

3) minska det i riksstaten under samma rubrik upptagna *ordinarie* reservationsanslaget till handtecknings- och gravyr-samlingarnas ökande,

nu		kronor	4,500,
med		»	1,500
till		»	3,000;

4) minska det i riksstaten under samma rubrik uppförda *ordinarie* reservationsanslaget till samlingarnas vård och underhåll,

nu		kronor	11,000,
med		»	1,000
till		»	10,000;

5) minska det i riksstaten under samma rubrik upptagna *ordinarie* reservationsanslaget till ökande av samlingen av konsthantverk,

nu		kronor	6,000,
med		»	2,500
till		»	3,500;

6) minska det i riksstaten under samma rubrik upptagna *ordinarie* reservationsanslaget till boksamlingen,

nu		kronor	3,000,
med		»	1,000
till		»	2,000;

7) i riksstaten för budgetåret 1933/1934 under samma rubrik uppföra det *ordinarie* reservationsanslaget till utländska studieresor utan angivet belopp.

[18.] 18. Förstärkning av arbetskrafterna vid nationalmuseet.

Under hänvisning till vad jag under punkt 16 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förstärkning av arbetskrafterna vid nationalmuseet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag

av		kronor	14,800
----	-------	--------	--------

att utgå efter de grunder, Kungl. Maj:t må äga att bestämma.

[19.] 19. Resekostnads- och traktamentsersättningar åt befattningshavare vid nationalmuseet. Under punkt 17 har jag ifrågasatt uppförande av ett särskilt anslag till resekostnads- och traktamentsersättningar åt befattningshavare vid nationalmuseet. Detta anslag synes böra, i likhet med vad fallet är med motsvarande anslag för befattningshavare vid vitterhetsakademien, erhålla natur av extra reservationsanslag, och det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter vederbörandes hörande utfärda när-

mare bestämmelser rörande anslagets användning. Anslagets belopp lär, såsom jag redan anfört, för nästkommande budgetår kunna förslagsvis bestämmas till 3,500 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till resekostnads- och traktamentsersättningar åt befattningshavare vid nationalmuseet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 3,500 att utgå i enlighet med de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t må finna gott meddela.

[20.] 20. **Försäkring och transport av konstföremål.** Till försäkring och transport av konstföremål, som äro eller varda deponerade i nationalmuseum, har riksdagen under de senare åren anvisat ett extra reservationsanslag, för budgetåret 1932/1933 utgående med 1,500 kronor.

I sin skrivelse den 31 augusti 1932 har *museichefen*, under framhållande att detta anslag fortfarande vore erforderligt för utställningsverksamheten inom museet, hemställt om detsamma bibehållande med oförändrat belopp för nästkommande budgetår.

Under hänvisning till vad jag under punkt 17 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till försäkring och transport av konstföremål, som äro eller varda deponerade hos nationalmuseum, för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 1,500.

[21.] 21. **Konservering av handteknings- och gravyrsamlingarna.** Till konservering av handteknings- och gravyrsamlingarna inom nationalmuseum har från och med budgetåret 1927/1928 utgått ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor årligen.

Nationalmusei chef har i sin skrivelse den 31 augusti 1932 — under erinran att museets utomordentligt dyrbara samlingar av handteckningar och gravyrer alltjämt äro i behov av ökad omvårdnad — hemställt om beredande för ändamålet av ett extra reservationsanslag å 2,200 kronor för nästkommande budgetår.

Under hänvisning till vad jag under punkt 17 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till konservering av handteknings- och gravyrsamlingarna inom nationalmuseum för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag av kronor 2,200.

[22.] **22. Konservering av statens tavelsamling å Drottningholms slott.** Från och med budgetåret 1923/1924 har riksdagen anvisat extra reservationsanslag till konservering av vissa statens tavelsamlingar, uppgående för ett vart av budgetåren 1923/1932 till 12,000 kronor. För innevarande budgetår utgår anslaget med ett till 2,000 kronor sänkt belopp. Jag ber att i avseende å denna sänkning få hänvisa till 1932 års åttonde huvudtitel, punkt 25.

I förberörda skrivelse den 31 augusti 1932 har *museichefen*, under erinran om de stora värden, det här gällde att rädda undan förstörelse, hemställt om beviljande för budgetåret 1933/1934 av ett anslag å 2,000 kronor till konserveringsarbeten för statens tavelsamling å Drottningholms slott. Museichefen har därvid överlämnat en av museets konservator uppgjord restaureringsplan, enligt vilken 42 målningar och 9 dörröverstycken tillhörande Drottningholmssamlingen skulle restaureras för angivna belopp.

Under hänvisning till vad jag under punkt 17 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till konserveringsarbeten å föremål, tillhörande statens tavelsamling å Drottningholms slott, för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* reservationsanslag
av kronor 2,000.

Livrustkammaren.

23. Livrustkammaren: Avlöningar, *oförändrat ordinarie förslagsanslag* kronor 11,000.

[23.] **24. Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare.** Från och med budgetåret 1926/1927 har ett extra anslag varit anvisat till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare vid livrustkammaren, vilket anslag under ett vart av de tre sista budgetåren utgått med 26,950 kronor.

På sätt framgår av punkt 20 i 1930 års åttonde huvudtitel, är ifrågavarande anslag beräknat på följande sätt:

1 tekniskt biträde (livrustmästare)	kronor	2,988:—
1 kvinnligt tekniskt biträde (äldfru)	»	2,988:—
4 vaktmästare	»	9,456:—
1 amanuens	»	5,676:—
Extra vakter och tillfällig arbetshjälp	»	2,400:—
Avlöningsförhöjningar	»	3,448:—
Summa kronor		26,956:—

avrundat till 26,950 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1932 har nu *föreståndaren för livrustkammaren* hemställt, att anslag för ifrågavarande ändamål måtte utverkas för

budgetåret 1933/1934 med enahanda belopp, som beviljats för innevarande budgetår.

Då ifrågavarande anslag torde vara oundgängligt för livrustkammarens fortsatta verksamhet, tillstyrker jag beviljande av det sökta anslaget och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare vid livrustkammaren anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra* anslag av kronor 26,950
att utgå efter de grunder, som Kungl. Maj:t kan finna skäligt meddela.

[24.] 25. **Underhåll och vård av samlingarna.** Från och med budgetåret 1926/1927 har ett extra reservationsanslag varit anvisat till underhåll och vård av livrustkammarens samlingar. I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 19 av 1928 års åttonde huvudtitel, till vilken jag här tillåter mig att hänvisa), bestämdes anslaget för budgetåret 1928/1929 till 24,000 kronor. Sedan riksdagen för enahanda ändamål jämväl för vart och ett av budgetåren 1929/1932 anvisat anslag å likaledes 24,000 kronor, sänktes anslaget för budgetåret 1932/1933 till 23,000 kronor.

Genom beslut den 6 maj 1932 ställde Kungl. Maj:t det för budgetåret 1932/1933 anvisade anslaget till förfogande av nordiska museets nämnd med föreskrift att anslaget skulle disponeras på följande sätt:

1) Tjänstedräkter åt vaktmästare	kronor 500: —
2) Samlingarnas vård och expenser	» 5,900: —
3) Samlingarnas ökande	» 3,500: —
4) Etikettering av samlingarna	» 600: —
5) Upprättande av lappkatalog över samlingarna	» 9,700: —
6) Avskrifter av äldre inventarieförteckningar	» 2,400: —
7) Montering av föremål i samlingarna	» 400: —

Tillika föreskrevs, *dels* att av anslagsposten å 9,700 kronor till lappkatalog över samlingarna skulle för tiden 1 juli 1932—30 juni 1933 utgå 6,000 kronor såsom arvode till erforderlig personal vid arbetet med lappkatalogen och återstoden, 3,700 kronor, till fotograferings- och materialkostnader för nämnda arbete, *dels ock* att, med undantag för sistberörda arvode å 6,000 kronor, museinämnden skulle äga att beträffande nu berörda utgiftstitlar å en post göra minskning och å en annan ökning, endast anslagets slutsumma i dess helhet icke överskredes.

Granskningsnämnden har nu föreslagit, att en ytterligare minskning i de till livrustkammaren för budgetåret 1932/1933 anvisade anslagen med tillhoppa 2,000 kronor måtte vidtagas för budgetåret 1933/1934. Föreståndaren för livrustkammaren borde dock avgiva förslag beträffande den närmare för-

delningen av detta belopp i syfte att härigenom minsta möjliga olägenhet vållades institutionens fortsatta verksamhet.

Föreståndaren för livrustkammaren har nu i skrivelse den 30 augusti 1932 gjort framställning om utverkande för budgetåret 1933/1934 av anslag för omförmälda ändamål med ett belopp av 21,000 kronor, innebärande en minskning av det nu utgående anslaget med 2,000 kronor.

Redan minskningen av årets anslag har vållat svårigheter, men med en ytterligare nedskärning av anslaget skulle av detta så obetydligt återstå för materiel och rena expenskostnader, att någon minskning knappast kan göras utan avskedande av vid samlingen sedan länge arbetande personal, vilket ju enbart skulle öka arbetslösheten. Möjligt skulle kanske kunna bli att företaga den nödtvungna reduceringen, därest anslagets fördelning icke behövde fixeras så lång tid i förväg, utan att denna med utnyttjande av lyckliga tillfälligheter efter föreståndarens hörande kunde av Kungl. Maj:t senare fastställas

Jag nödgas även på denna punkt gå något längre än vad granskningsnämnden föreslagit och föreslår, att anslaget begränsas till 19,000 kronor. Jag hemställer följaktligen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till underhåll och vård av livrustkammarens samlingar
anvisa för budgetåret 1933/1934 ett *extra* reservationsanslag
av kronor 19,000
att utgå efter grunder, som Kungl. Maj:t kan finna skäligt
föreskriva.

Naturhistoriska riksmuseet.

Gemensamma anslag.

[25.] 26. **Avlöningar m. m.** Anslagen till naturhistoriska riksmuseet uppgå för budgetåret 1932/1933 — om hänsyn ej toges till ett engångsanslag för täckande av motsedd brist i ett expensanslag — till sammanlagt 412,285 kronor.

Granskningsnämnden har ansett en minskning av 30,000 kronor å nämnda anslag vara möjlig. Jag tillåter mig redan i detta sammanhang redogöra för granskningsnämndens ifrågavarande förslag. Minskningar eller indragningar kunna enligt nämndens uppfattning företagas exempelvis beträffande anslagen till tjänsteresor för intendent och assistenter, nya herbarieskåp för botaniska avdelningen, ordnande av framlidne kyrkoherden S. J. Enanders Salixsamlingar, ritnings- och retuscheringsarbeten för paleozoologiska avdelningen, fortsatt bearbetning av visst vetenskapligt material, tillhörigt paleozoologiska avdelningen samt fortsatt iordningställande av f. d. livregementets dragoners kasernetablisement till etnografiskt museum m. m. Nämnden framlägger emellertid icke något detaljerat förslag beträffande nämnda minskning å 30,000 kronor av anslagen till riksmuseet. Lämpligen torde,

anser nämnden, det böra uppdragas åt vederbörande vid museet att fördela den föreslagna minskningen på de olika anslagen.

Vetenskapsakademien har i skrivelse den 14 september 1932 ingått på prövning av granskningsnämndens förslag och därvid åberopat en skrivelse från avdelningsföreståndarna för naturhistoriska riksmuseet, i vilken anföres, bland annat:

Den besparing, som enligt granskningsnämndens förslag skulle uppstå, drabbar emellertid på ett fördärvbringande sätt tillgodoseendet av museets huvuduppgift, nämligen det vetenskapliga och museitekniska arbetet. Dessa extra anslag äro i verkligheten att betrakta som en förstärkning av den ordinarie anslagspost på 31,570 kronor, som utgår till ordnande, vård och förökande av samlingarna samt till instrument, material etc. Vi ha förut påvisat, hurusom ifrågavarande arbetsanslag, i jämförelse med såväl museets övriga anslag som särskilt den allmänna anslagshöjningen inom statsverket, sedan ett halvsekel tillbaka blivit uppseendeväckande styvmoderligt behandlat. Det må här vara nog att sammanställa siffrorna 21,950 kronor år 1877 och 31,570 kronor år 1928, om man jämte penningvärdets fall betänker, att under tiden en ny avdelning inrättats, personal och lokaler mycket mer än fördubblats, naturvetenskaperna undergått en utomordentlig utveckling och nya dyrbara vetenskapliga arbetsmetoder tillkommit. Under krigs- och kristiden hade en mycket betänkelig balans uppstått i fråga om inventarier och arbetsmaterial, enär — i motsats mot förhållandet inom så gott som alla andra områden av statsförvaltningen — ingen kompensation för penningvärdets fall erhållits beträffande dessa behov.

Avdelningsföreståndarna framhålla, att de föreslagna besparingsåtgärderna så gott som uteslutande gå ut över medlen till det vetenskapliga och museitekniska arbetet vid museet. Samtidigt som anslagsposterna till detta ändamål i och för sig äro otillräckliga, representera de ett obetydligt belopp i förhållande till kostnaderna för löner samt för värme, ljus, renhållning, frakter och likartade oundvikliga utgifter, som icke kunna nämnvärt inskränkas.

Därefter anföres bland annat följande beträffande de möjliga besparingsåtgärderna.

Under det att vi så långt möjligt sökt följa granskningsnämndens direktiv, föreslå vi vissa jämkningar beträffande besparingens fördelning på olika anslagsposter. Sålunda anse vi, att det icke kan ifrågakomma att indraga eller ytterligare minska den obetydliga anslagsposten till tjänsteresor, som redan 1923 nedsattes med hälften. Museet måste nämligen äga någon möjlighet att tillvarata värdefulla naturföremål och låta undersöka nya fyndorter, vilkas material eljest kan gå förlorat. För att kompensera den sålunda uteblivna besparingen föreslå vi i stället en sänkning av förstärkningsanslaget till expenser.

På grund av de särskilda omständigheter beträffande naturhistoriska riksmuseets anslagsställning, om vilka vi i det föregående i korthet erinrat, ha vi nödgats under senare år ingå med upprepade framställningar om betydande extra anslag till material, inventarier, arbetshjälp m. m. Dessa ha endast i mycket ringa utsträckning föranlett Kungl. Maj:ts anslagsäskanden. I enlighet med erhållna besparingsdirektiv ha vi här underlåtit att förnya ifrågavarande icke beviljade framställningar. Detta innebär emellertid icke att de behov, som de voro avsedda att tillgodose, i längden kunna undan-

skjutas. Tvärtom äro dessa i hög grad trängande. Så länge de fortlöpande årliga anslagen till samlingarnas vård etc. icke anpassats efter de nödvändiga uppgifterna, måste för varje år nya behov av extra anslag framträda. Så uppstår en ständigt växande balans, som slutligen måste framtinga åtgärder, vilka komma att nödvändiggöra allt större engångskostnader, ju längre de uppskjutas. Så snart normala ekonomiska förhållanden inträda, böra därför naturhistoriska riksmuseets anslagsbehov underkastas en grundlig utredning i syfte att utarbeta en plan för avhjälpande av de svåraste missförhållandena.

Med beaktande av granskningsnämndens synpunkter har *vetenskapsakademien* i sina *petita* för budgetåret 1933/1934 uteslutit flera punkter, under vilka förut anslag till naturhistoriska riksmuseets verksamhet utgått, nämligen för ordnande och preparering av vissa samlingar inom botaniska avdelningen (3,000 kronor), nya herbarieskåp för botaniska avdelningen (2,500 kronor), ordnande av framlidne kyrkoherden S. J. Enanders *Salix*-samlingar (4,000 kronor), ritnings- och retuscheringsarbeten för paleozoologiska avdelningen (1,000 kronor), fortsatt behandling av visst vetenskapligt material, tillhörigt paleozoologiska avdelningen (3,500 kronor). Ett anslag har av vetenskapsakademien föreslagits böra nedsättas och ett anslag har akademien ansett böra höjas. Återstående anslag hava upptagits med samma belopp, med vilka de utgå under budgetåret 1932/1933. Jag tillåter mig beträffande ifrågavarande anslag hänvisa till nästföljande punkter.

Någon minskning av ordinarie förslagsanslaget till avlöningar m. m. har ej ifrågasatts, och jag saknar anledning att härutinnan föreslå någon ändring. Ej heller anser jag mig böra förorda någon nedsättning av reservationsanslaget till tjänsteresor för intendenten och assistenter.

I anslutning härtill torde i riksstaten för budgetåret 1933/1934

dels det under rubrik: Naturhistoriska riksmuseet uppförda ordinarie förslagsanslaget till avlöningar m. m. böra uppföras med oförändrat belopp kronor 230,000,

dels ock det under samma rubrik uppförda ordinarie reservationsanslaget till tjänsteresor för intendenten och assistenter böra uppföras med likaledes oförändrat belopp kronor 2,000.

[26.] 27. **Samlingar m. m.** Det under rubriken Naturhistoriska riksmuseet uppförda ordinarie reservationsanslaget till samlingar m. m. har från och med budgetåret 1926/1927 utgått med 93,695 kronor, och enligt kungl. brev den 28 maj 1926 har anslaget varit fördelat på följande anslagsposter, en var betraktad såsom ett särskilt reservationsanslag:

till expenser för avdelningen vid Frescati	kronor 40,900
» expenser samt till vård, underhåll och förkovran av etnografiska avdelningen	» 9,100
» honorar åt yngre naturforskare för vetenskaplig bearbetning av museets samlingar m. m.	» 3,000

till konservatorselever	kronor	1,750
» ritningar och fotografier	»	7,375
» ordnande, vård och förökande av samlingarna samt till instrument, material och inventarier, skrivmaterialier m. m. »		31,570
Summa kronor		93,695

Till förstärkning av berörda anslagspost till ordnande, vård och förökande av samlingarna m. m. har vidare från och med budgetåret 1929/1930 utgått extra anslag, för ett vart av budgetåren 1929/1932 med 10,000 kronor samt för budgetåret 1932/1933 med 5,000 kronor. I fråga om förstärkningsanslaget för innevarande budgetår har Kungl. Maj:t den 6 maj 1932 föreskrivit, att detsamma skulle allenast avse samlingarna för avdelningarna vid Frescati och fördelas mellan avdelningarna av vetenskapsakademien, efter det vederbörande avdelningsföreståndares yttranden inhämtats.

Vetenskapsakademien har i skrivelse den 14 september 1932 hemställt om ett anslag å 5,000 kronor för sistberörda ändamål jämväl för budgetåret 1933/1934.

Departement-
schefen.

Med hänsyn till rådande statsfinansiella förhållanden har jag måst föreslå nedsättningar beträffande ett stort antal förefintliga materielanslag, och även i fråga om berörda till naturhistoriska riksmuseet nu utgående anslagsposter för sådant ändamål ser jag mig föranlåten ifrågasätta minskning. Sålunda nödgas jag förorda ett tillfälligt indragande av det extra anslaget till förstärkning av anslagsposten till ordnande, vård och förökande av samlingarna m. m., och även å sagda ordinarie anslagspost föranledes jag förorda en nedskärning. Jag föreslår sålunda, att det ordinarie reservationsanslaget till samlingar m. m. minskas med ett belopp, som skäligen må beräknas till 8,695 kronor, och att anslaget alltså uppföres i riksstaten med 85,000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter vederbörandes hörande besluta rörande den fördelning på de olika anslagsposterna, som blir erforderlig med anledning av denna anslagsminskning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att minska det i riksstaten under rubrik: Naturhistoriska riksmuseet, uppförda *ordinarie* reservationsanslaget till samlingar m. m.,

nu	kronor	93,695,
med	»	8,695
till	»	85,000.

[27.] 28. **Särskilt arvode åt en vaktmästare, tillika trädgårdsskötare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 20 av 1926 års åttonde huvudtitel) anvisade riksdagen för budgetåret 1926/1927 till särskilt arvode åt en vaktmästare vid naturhistoriska riksmuseet, tillika trädgårdsskötare, ett extra anslag av 300 kronor. Jämväl för vartdera av

budgetåren 1927/1933 har riksdagen för ändamålet anvisat anslag av samma storlek.

I skrivelse den 14 september 1932 har *vetenskapsakademien*, på därom av vederbörande avdelningsföreståndare gjord framställning, hemställt om utverkande av anslag för ändamålet med oförändrat belopp för budgetåret 1933/1934.

Anslag för ändamålet är av behovet påkallat jämväl för nästkommande budgetår. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till särskilt arvode åt en vaktmästare vid naturhistoriska riksmuseet, tillika trädgårdsskötare, för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 300.

[28.] 29. **Ökade medel till expenser m. m. för naturhistoriska riksmuseet.** Då naturhistoriska riksmuseets ordinarie anslag till expenser visat sig otillräckliga för de med dem avsedda ändamålen samt i följd härav brist uppkommit i dessa anslag, har riksdagen under de senare åren anvisat särskilda belopp till täckande av brister i anslagen samt till förstärkande av desamma. För budgetåret 1931/1932 har sålunda riksdagen anvisat 20,475 kronor såsom förstärkningsanslag, av vilket belopp en post av 6,475 kronor beräknats för riksmuseets etnografiska avdelning.

För budgetåret 1932/1933 har riksdagen efter Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning anvisat till förstärkande av den i riksmuseets reservationsanslag till samlingar m. m. ingående anslagsposten till expenser för avdelningarna vid Frescati ett extra anslag av 15,700 kronor och dessutom till täckande av en vid utgången av budgetåret 1931/1932 motsedd brist i samma anslagspost ett extra anslag av 6,100 kronor. Genom beslut den 6 maj 1932 ställde Kungl. Maj:t de sålunda anvisade anslagen till vetenskapsakademiens förfogande.

I skrivelse den 14 september 1932 har *vetenskapsakademien* gjort framställning om förstärkande för budgetåret 1933/1934 av anslaget till expenser för avdelningarna vid Frescati. Vetenskapsakademiens kamrerare har uppgjort en beräkning rörande kostnaderna för budgetåret 1933/1934, slutande på ett belopp av 62,200 kronor. Av detta belopp täckas 40,900 kronor av det ordinarie anslaget och 5,600 kronor av andra inkomster. För budgetåret 1933/1934 skulle sålunda erfordras ett förstärkningsanslag av 15,700 kronor. Vederbörande avdelningsföreståndare anser emellertid, att detta belopp skulle kunna nedbringas därigenom att utgifterna till brandförsäkringspremier indragas. Härom anföra avdelningsföreståndarna i huvudsak:

Som bekant är statens egendom som regel icke försäkrad, och naturhistoriska riksmuseets brandförsäkringar innebära därför ett undantag. De ha utan tvivel föranletts av en önskan att i händelse av eldsolycka kunna undvika ett engångsanslag för ett i förhållande till statsverkets övriga utgifter så fristående ändamål som inköp av vetenskapliga samlingar. Emellertid

äro ej heller statens övriga museisamlingar eller bibliotek, så vitt vi ha oss bekant, försäkrade, annat än under transporter och i vissa andra enstaka undantagsfall. Det förtjänar även framhållas, att den sammanlagda försäkringssumman icke på långt när täcker värdet av riksmuseets samlingar. Under sådana förhållanden synes det oss icke kunna möta större betänkligheter att under nuvarande ekonomiska situation indraga försäkringarna, helst som de ju när som helst kunna förnyas. En given förutsättning för en dylik åtgärd måste likvisst vara, att staten, som sålunda skulle övertaga försäkringsvinsten, även ikläder sig förpliktelsen att bevilja medel för ersättning av vad som kan förstöras genom eldsolycka.

Naturhistoriska riksmuseets sammanlagda brandförsäkringar gälla ett belopp av 2,520,000 kronor och årliga premier av 2,308 kronor 67 öre. Här ingå emellertid dels en post för försäkring av konungens i museet deponerade buddatält med ett försäkringsbelopp av 50,000 kronor och en premie av 55 kronor, dels ett par försäkringar, som äro bundna för flera år framåt, med tillsammans ett försäkringsbelopp av 320,000 kronor och premier av 334 kronor 92 öre. Det sammanlagda premiebeloppet för de försäkringar, som nu kunna uppsägas, utgör sålunda 1,918 kronor 75 öre. Under förutsättning att de synpunkter vi här framfört vinna godkännande, anse vi sålunda, att anslaget till förstärkning av expensmedlen för avdelningarna vid Frescati kan minskas med i runt tal 2,000 kronor.

Under återopande av vad avdelningsföreståndarna sålunda anför, hemställer vetenskapsakademien att för budgetåret 1933/1934 till förstärkning av anslagsposten till expenser för avdelningarna vid Frescati anvisas 13,700 kronor.

Då jag intet har att erinra mot vetenskapsakademiens förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förstärkande av den i naturhistoriska riksmuseets reservationsanslag till samlingar m. m. ingående anslagsposten till expenser för avdelningarna vid Frescati för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag
av kronor 13,700.

Botaniska avdelningen.

[29.] 30. **Arbetsbiträde vid botaniska avdelningen.** Från och med budgetåret 1928/1929 har årligen utgått ett extra anslag till arbetsbiträde m. m. vid naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning. Detta anslag, som förut utgjort 3,000 kronor, höjdes för budgetåret 1931/1932 till 3,150 kronor, vilken förhöjning var avsedd att bereda arvodesökning, motsvarande ett ålderstillägg, åt en från anslaget avlönad extra vaktmästare. Även för budgetåret 1932/1933 utgår anslaget med sistnämnda belopp.

Genom beslut den 6 maj 1932 ställde Kungl. Maj:t det för sistberörda budgetår beviljade anslaget till vetenskapsakademiens förfogande att utgå

under enahanda villkor som nästföregående år (se 1932 års åttonde huvudtitel, punkt 34).

I skrivelse den 14 september 1932 har *vetenskapsakademien*, i enlighet med av avdelningsföreståndarna vid naturhistoriska riksmuseet framlagt förslag hemställt om beredande för budgetåret 1933/1934 av anslag för ändamålet med oförändrat belopp.

Behovet av ifrågavarande anslag föreligger alltså oförminskat, och den anordning i avseende å anslagets användning, som tillämpats för innevarande budgetår, torde böra äga bestånd.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till arbetsbiträde m. m. vid naturhistoriska riksmuseets botaniska avdelning för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 3,150
att utgå enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna skäl meddela.

Paleozoologiska avdelningen.

[30.] 31. **Arbetsbiträde vid paleozoologiska avdelningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25 av 1925 års åttonde huvudtitel) anvisade riksdagen för budgetåret 1925/1926 till arbetsbiträde vid naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska avdelning ett extra anslag av 2,000 kronor. I samband med den av 1926 års riksdag beslutade lönereregleringen för riksmuseet höjde riksdagen det för ändamålet för budgetåret 1926/1927 anvisade anslaget till 2,400 kronor och samma belopp anvisades för ändamålet jämväl för varterdera av budgetåren 1927/1931. För budgetåren 1931/1933 har anslaget utgått med ett till 2,520 kronor förhöjt belopp, detta för att bereda det från anslaget avlönade extra kvinnliga biträdet löneförhöjning enligt samma grunder, som i allmänhet gälla för extra ordinarie befattningshavare.

I skrivelse den 14 september 1932 har *vetenskapsakademien*, i enlighet med därom av vederbörande avdelningsföreståndare gjord framställning, hemställt om utverkande av fortsatt anslag för ändamålet med oförändrat belopp, 2,520 kronor.

Då behov av nämnda anslag alltså föreligger, har jag intet att erinra mot vetenskapsakademiens i ämnet gjorda framställning. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till arbetsbiträde vid naturhistoriska riksmuseets paleozoologiska avdelning för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 2,520.

Evertebrataavdelningen.

[31.] 32. **Vetenskapligt biträde för bearbetning av vissa samlingar å evertebrataavdelningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 20 av 1926 års åttonde huvudtitel) anvisade riksdagen för budgetåret 1926/1927 till vetenskapligt biträde för bearbetning av vissa samlingar å naturhistoriska riksmuseets evertebrataavdelning ett extra anslag av 4,000 kronor. Jämväl för vartdera av budgetåren 1927/1933 har riksdagen för ändamålet anvisat anslag till enahanda belopp. Beträffande ifrågavarande anslag ber jag få hänvisa till punkt 38 av 1931 års åttonde huvudtitel.

I skrivelse den 14 september 1932 har *vetenskapsakademien*, på därom av vederbörande avdelningsföreståndare gjord framställning, hemställt om utverkande av anslag för ändamålet med oförändrat belopp för budgetåret 1933/1934.

Med tillstyrkan av vetenskapsakademiens nu föreliggande framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till vetenskapligt biträde för bearbetning av vissa samlingar å naturhistoriska riksmuseets evertebrataavdelning för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag

av kronor 4,000.

Etnografiska avdelningen.

[32.] 33. **Arbetsbiträde vid etnografiska avdelningen.** Till arbetsbiträde vid riksmuseets etnografiska avdelning utgick under tiden 1 januari 1922—30 juni 1926 ett extra anslag av 2,000 kronor för år. I samband med den av 1926 års riksdag beslutade löneregleringen för riksmuseet anvisade riksdagen för ändamålet för budgetåret 1926/1927 ett till 2,400 kronor förhöjt extra anslag; och har samma belopp för ändamålet anvisats av riksdagen jämväl för vartdera av budgetåren 1927/1932.

Såsom framgår av 1932 års åttonde huvudtitel, punkt 40, hemställde vetenskapsakademien, enligt framställning av vederbörande avdelningsföreståndare, att anslaget för ändamålet måtte för budgetåret 1932/1933 höjas till 2,520 kronor för att möjliggöra, att extra arbetsbiträdet vid etnografiska avdelningen G. Nykvist, som alltsedan den 1 januari 1923 avlönats med ifrågavarande anslag och som syntes bära placeras i 5:te lönegraden i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän, skulle kunna uppflyttas till 5:te löneklassen i sagda lönegrad. I enlighet med därom av Kungl. Maj:t framlagt förslag anvisade riksdagen till arbetsbiträde vid etnografiska avdelningen för innevarande budgetår ett extra anslag av 2,520 kronor.

I skrivelse den 14 september 1932 har nu *vetenskapsakademien*, på där-

om av vederbörande avdelningsföreståndare gjord framställning, hemställt om höjning av anslaget för budgetåret 1933/1934 till 2,832 kronor.

Avdelningsföreståndarna hava i sin berörda framställning anført bland annat, att som Nykvist vid ingången av budgetåret 1932/1933 haft en tjänstetid av 9¹/₂ år i en följd, han skulle varit berättigad till avlöning i 6:te löneklassen av 5:te lönegraden, alltså med 2,676 kronor, från sist-nämnda tidpunkt, och att det därför syntes skäligt, att det belopp, 156 kronor, som skilde de båda nämnda löneklasserna, begärdes att utgå retro-aktivt av anslag till arbetsbiträde för budgetåret 1932/1933.

Statskontoret har i den 31 oktober 1932 dagtecknat utlåtande i ämnet anført huvudsakligen följande:

Ehuru statskontoret ansett Nykvist berättigad till uppflyttning i 6:te löneklassen från ingången av budgetåret 1932/1933, ansåge statskontoret — då Kungl. Maj:t och riksdagen numera i allmänhet ej gäve beslut om löneförmåner retroaktiv verkan — sig förhindrat tillstyrka att anslaget höjdes med större belopp än som erfordrades för avlöning åt Nykvist i 6:te löneklassen från och med budgetåret 1933/1934 eller med i avrundat tal 150 kronor till 2,670 kronor.

I likhet med statskontoret kan jag icke tillstyrka beviljande av medel för Nykvists retroaktiva uppflyttning i löneklass, utan jag anser ifrågavarande anslag böra höjas med det av statskontoret föreslagna beloppet, 150 kronor, för att bereda honom avlöning i 6:te löneklassen från och med nästkommande budgetår.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till arbetsbiträde vid naturhistoriska riksmuseets etnografiska avdelning för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 2,670.

[33.] 34. **Ökade medel till expenser m. m. för etnografiska avdelningen.** För budgetåret 1931/1932 utgick till förstärkande av såväl den i naturhistoriska riksmuseets reservationsanslag till samlingar m. m. ingående anslagsposten å 40,900 kronor till expenser för avdelningarna vid Frescati som den i samma reservationsanslag ingående anslagsposten å 9,100 kronor till expenser samt till vård, underhåll och förkovran av etnografiska avdelningen ett extra anslag av 20,475 kronor, varav ett belopp av 6,475 kronor var avsett för etnografiska avdelningen. För samma budgetår utgick vidare till uppvärmning m. m. för vissa av etnografiska avdelningen disponerade provisoriska utställningslokaler ett extra reservationsanslag av 5,840 kronor.

Från och med budgetåret 1932/1933 sammanfördes efter Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning dessa förstärkningsanslag å tillhopa (6,475 + 5,840 =) 12,315 kronor till ett med 12,085 kronor till 24,400 kronor förhöjt extra anslag. Kostnadsökningen betingades av etnografiska avdelningens överflyttning till dess nya lokaler och dessa lokalers iordningställande.

Beträffande ifrågavarande anslag tillåter jag mig hänvisa till punkt 41 i 1932 års åttonde huvudtitel.

Genom beslut den 6 maj 1932 föreskrev Kungl. Maj:t, att ifrågavarande extra anslag å 24,400 kronor skulle disponeras sålunda:

- 1) till avlönande av en extra befattningshavare, eldare . . . kronor 2,400: —
- 2) till nattlig bevakning av avdelningens nya lokaler i f. d. livregementets dragoners kasernetablissemment » 3,008: —
av vilket belopp omkring 368 kronor skola vara avsedda för beredande av frinätter åt nattvakten;
- 3) till uppvärmning, belysning och städning av avdelningens lokaler i fastigheterna nr 10 vid Västra Trädgårdsgatan och nr 2 vid Vallingatan i Stockholm » 2,960: —
- 4) till förstärkande av den i naturhistoriska riksmuseets reservationsanslag till samlingar m. m. ingående anslagsposten till expenser samt till vård, underhåll och förkovran av etnografiska avdelningen » 6,472: —
- 5) till uppvärmning, belysning, städning m. m. av avdelningens nya lokaler i f. d. livregementets dragoners kasernetablissemment » 9,560: —
dock med rätt för akademien, att beträffande de under 3)
—5) omförmälda utgiftstitlarna å en post göra minskning och å en annan ökning, endast deras sammanlagda summa icke överskredes.

I skrivelse den 14 september 1932 har nu *vetenskapsakademien* hemställt, att för budgetåret 1933/1934 måtte anvisas enahanda belopp som budgetåret 1932/1933, eller 24,400 kronor. Ur en av avdelningens föreståndare utarbetad kostnadsberäkning inhämtas bland annat:

Det sedan 1920 utgående *förstärkningsanslaget till expenser m. m.* å 6,475 kronor har under sistförflutna budgetår trots iakttagen sparsamhet lämnat en brist på c:a 500 kronor. Det nu utgående anslaget synes därför nödvändigt även under budgetåret 1933/1934.

De för innevarande budgetår beräknade *ökade bränslekostnaderna* uppgingo till 3,970 kronor. Därvid kalkylerades med ett kokspris av 1 krona 40 öre per hl. Då kokspriset stigit till 1 krona 48 öre per hl., måste det för innevarande budgetår beräknade beloppet ökas med 400 kronor till 4,370 kronor. Vidare åtgår, sedan värmecentralen nu blivit fullt utbyggd, mera ved till tändning av pannorna. Denna merkostnad uppgår, lågt räknat, till 125 kronor. Det belopp, som för täckande av denna utgiftspost måste begäras för nästa budgetår, blir alltså 4,495 kronor.

Till *avlönning av eldare* kräves fortfarande 2,400 kronor.

Trots färdigställandet av värmecentralen och en verkstad för konserveringsarbeten m. m. i samma byggnad begränsas för budgetåret 1933/1934 förbrukningen av elektrisk ström till samma belopp som under innevarande budgetår, varför till hela den utöver det stående förstärkningsanslaget *ökade förbrukningen av elektrisk ström* fortfarande erfordras 550 kronor.

Vattenförbrukningen beräknas draga samma kostnad som under innevarande budgetår, eller 300 kronor.

Ehuru de inredda lokalerna ytterligare något utökats beräknas kostnaderna för *städning, skurning och fönsterputsning* till samma belopp som för budgetåret 1932/1933, eller 2,500 kronor.

Tack vare ett förmånligt avtal med djurgårdsförvaltningen, som åtagit sig vården av det till avdelningens lokaler hörande gårds- och parkområdet, omfattande renhållning av sandplaner och gångar, grusning, skötseln av gräsmattorna, under vintertiden plogning och skottning av snö m. m., för ett belopp av blott 1,000 kronor mot det av renhållningsverket givna lägsta anbudet 1,600 kronor, med vilket räknats för innevarande budgetår, kan denna utgiftspost nedbringas med 600 kronor. Till nämnda 1,000 kronor kommer oförändrat ett belopp av 640 kronor för hämtning av sopor, rensning av kloakbrunnar m. m. (Sleipner), varför totalkostnaden för *renhållning och parkvård* blir (mot tidigare beräknade och beviljade 2,240 kronor) 1,640 kronor.

Avlöning till nattvakt. Avdelningens nattvakt, f. d. sergeanten G. Carlsson, vilken har samma tjänstetid som riksmuseets nattvakt vid Frescati och även avlönas på samma sätt som denne (lönegrad 6, klass 4 i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän), har varit anställd sedan nyåret 1931. Vid ingången av 1934, efter tre års tjänstgöring, bör han vara berättigad till sitt första ålderstillägg, innebärande en uppflyttning till klass 5 inom samma lönegrad. Avlöningen under budgetåret 1933/1934 torde sålunda komma att utgå med 1,344 kronor för tiden juli—december 1933 (224 kronor per månad, inklusive provisoriskt dyrtortstillägg och 10 % dyrtidstillägg å lön) och 1,422 kronor för tiden januari—juni 1934 (237 kronor per månad, inklusive samma tillägg) eller tillsammans 2,766 kronor. Därtill kommer, såsom hittills, ett belopp av 368 kronor i avlöning till vikarie under 40 frinätter, vilka räknas som semester. Den sammanlagda avlöningen till nattvakten och dennes vikarie uppgår alltså till 3,134 kronor.

För uppvärmning, städning, vakt vid visning m. m. i avdelningens visningslokal i *Västra Trädgårdsgatan 10* samt uppvärmning och städning i magasinslokaler i *Vallingatan 2* beräknas, trots höjda kokspriser, samma kostnader som under innevarande budgetår, eller sammanlagt 2,960 kronor.

Avdelningens behov av extra anslag till expenser m. m. för budgetåret 1933, 1934 bli va alltså enligt avdelningsföreståndarens beräkningar följande:

1. Stående förstärkningsanslag till expenser m. m.	kronor	6,475:—
2. Ökade bränslekostnader	»	4,495:—
3. Avlöning till eldare	»	2,400:—
4. Ökad förbrukning av elektrisk ström	»	550:—
5. Vattenförbrukning	»	300:—
6. Städning och fönsterputsning	»	2,500:—
7. Renhållning och parkvård	»	1,640:—
8. Avlöning till nattvakt	»	3,134:—
9. Uppvärmning m. m. av vissa lokaler	»	2,960:—

Summa kronor 24,454:—

Jag tillstyrker för nu ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 anslag med samma belopp, som utgår för budgetåret 1932/1933, och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till ökade medel till expenser m. m. för naturhistoriska riksmuseets etnografiska avdelning för budgetåret 1933/1934 anvisa ett *extra* anslag av kronor 24,400 att utgå med den fördelning och i enlighet med de närmare bestämmelser, som av Kungl. Maj:t föreskrivas.